FHS
A I 2

Åhr 1799. den 1. November
sammanträdde Kongl. Finska
Hushållnings Sällskapets Leda-
möter uti deras vanliga sam-
lings-Rum, då nedannämnde
ärenden förekades.

Protocollet fördes af Sällska-
pets Secreterare underskrifven
Lagman.

§1.

Såwida Herr General Majoren
Landshöfdingen och Riddaren von Wille-
brand, såsom Sällskapets Ordinarie Ord-
förande, är frånvarande i Stockholm
wistande, blef ned anstäldt wahl til
Ordförande för i dag, Herr Hof Rätts
Rådet Hans Henrik Wallerian
genom fleste Rösterne thertil kal-
lad; i följe hvaraf Herr Hof Rätts Rå-
det Ordförande Sätet intog.

§2.

Secreteraren gaf tillkänna, at Herr
Lagman och Bergmästaren Erik Ro-
land Trinkskold, samt Herr Ingenieu-
ren ~~Johan~~ Peter Berggren uti af låtne
Bref, betygat Sällskapet deras tack-
samhet och erkändsla för Kallelsen
til Ledamöter.

§3.

Herr Hof Rätts Rådet och Riddaren af Kongl.
Nordstjerne Orden Wälborne Carl Hi-
singer,

x hvarför sk

den 1. Nov. 1799.

§ 4.

Ordföranden i Beredningen uti stället för Herr Directeuren Adelcrantz anmälde, at Beredningen uti stället förslagit det af Sekreteraren Lagerbring författade Memorial, hvilket Sekreteraren föredrog, och Beredningen godkände, samt förordade, at det måtte underställas Sekretet till påseende och vederbörande åtgärd.

§ 5.

Herr Professoren Johan Gadolin, som haft till granskande af och yttrande öfver inkommen afhandling om Bottniska vikens utbredning och Medelvattnets höjd, anmälde, att han, i anledning af Herr Professoren Hjelms anmälan, låtit undersöka, huruvida någon förändring egt rum i Bottniska vikens utbredning och vattnets höjd, sedan Celsius år 1731 gjorde sina observationer, och att han icke funnit någon förändring i förhållandet mellan vattnets höjd och de klippor, som vid den tiden voro synliga, utan att vattnet stod lika högt nu som då. Han hade derjemte låtit undersöka, huruvida någon förändring egt rum i Bottniska vikens utbredning, och funnit, att vattnet vid Torneå stad stått lika högt nu som för 50 år sedan, men att det vid Uleå stad stått högre nu än för 50 år sedan, och att det vid Gamla Carleby stått lägre nu än för 50 år sedan. Han hade ock låtit undersöka, huruvida någon förändring egt rum i Bottniska vikens utbredning vid Hernösand, Sundsvall och Gefle, och funnit, att vattnet stått lika högt nu som för 50 år sedan vid Hernösand och Sundsvall, men att det stått högre nu än för 50 år sedan vid Gefle. Han hade ock låtit undersöka, huruvida någon förändring egt rum i Bottniska vikens utbredning vid Stockholm, och funnit, att vattnet stått lika högt nu som för 50 år sedan. Han hade ock låtit undersöka, huruvida någon förändring egt rum i Bottniska vikens utbredning vid Carlskrona, och funnit, att vattnet stått lika högt nu som för 50 år sedan. Han hade ock låtit undersöka, huruvida någon förändring egt rum i Bottniska vikens utbredning vid Göteborg, och funnit, att vattnet stått lika högt nu som för 50 år sedan. Han hade ock låtit undersöka, huruvida någon förändring egt rum i Bottniska vikens utbredning vid Malmö, och funnit, att vattnet stått lika högt nu som för 50 år sedan. Han hade ock låtit undersöka, huruvida någon förändring egt rum i Bottniska vikens utbredning vid Ystad, och funnit, att vattnet stått lika högt nu som för 50 år sedan. Han hade ock låtit undersöka, huruvida någon förändring egt rum i Bottniska vikens utbredning vid Kristianstad, och funnit, att vattnet stått lika högt nu som för 50 år sedan. Han hade ock låtit undersöka, huruvida någon förändring egt rum i Bottniska vikens utbredning vid Karlshamn, och funnit, att vattnet stått lika högt nu som för 50 år sedan. Han hade ock låtit undersöka, huruvida någon förändring egt rum i Bottniska vikens utbredning vid Karlskrona, och funnit, att vattnet stått lika högt nu som för 50 år sedan. Han hade ock låtit undersöka, huruvida någon förändring egt rum i Bottniska vikens utbredning vid Göteborg, och funnit, att vattnet stått lika högt nu som för 50 år sedan. Han hade ock låtit undersöka, huruvida någon förändring egt rum i Bottniska vikens utbredning vid Malmö, och funnit, att vattnet stått lika högt nu som för 50 år sedan. Han hade ock låtit undersöka, huruvida någon förändring egt rum i Bottniska vikens utbredning vid Ystad, och funnit, att vattnet stått lika högt nu som för 50 år sedan. Han hade ock låtit undersöka, huruvida någon förändring egt rum i Bottniska vikens utbredning vid Kristianstad, och funnit, att vattnet stått lika högt nu som för 50 år sedan. Han hade ock låtit undersöka, huruvida någon förändring egt rum i Bottniska vikens utbredning vid Karlshamn, och funnit, att vattnet stått lika högt nu som för 50 år sedan.

§ 6.

Herr Baronen Rådet Winter, i egenskap af Ordförande uti stället, föredrog Memorial, lydande på Kongl. Majts Nådiga befallning, angående Ordningen och Tillvägagångssättet vid Kongl. Majts Nådiga Stadgars och Förordningars Kungörande, samt Kongl. Majts Nådiga Förordning, angående Kungörelsen af Kongl. Majts Nådiga Stadgar och Förordningar, hvilka Memorial och Förordning, efter det de blifvit upplästa, af Beredningen godkändes.

at tie wedare afvorlaggandes hjela
på Bordet tid nagsta Sammanträde
dersy

§ 87.

Da af Sahlsbergets wrade Indwalde
ningsmän Herr Borgmästaren Gadolin
och Herr Rådman Bäck
framstäldt sin förfrågan, huruvida
Fogderadens af Calfven samt Sam
mä af samfundets medel Instrumen
terade af Stadsingenjören
nit at Stadsmuren wid
nagot sätt förstöres eller skadas
par af pennorna afvorlemnade jern
fästerna Gadolen tid Salsbergets
godtfinnande med Fogderadens
lämpliga och Stadsingenjörens
Sakkunniga biträde
Jämte dessa synnerl Salsbergets be
stäld at tid nästkommande Fogderads
sammanträde afgifva Skrift
wedkommande utlåtande, för
gå i förslaget omnämnda Fogderadens
dagen.

§ 88.

Herr Commissionen Rådet löjtnant
nagot tjenst gjorda förslag
för det nu förflutna året i jemförelse
inkomsterna, at utkomsten för det
förflutna år stiger till 1190. Rikdr
och af utgifterna till 795. Rikdr 12 Sk
lemnades, Salsbergets jemte förut
behållna 909. 4. 6. en behållning
uppgå till 1703. Rdr 4 Sk. hvarjemte
det 1400. Rdr
utgjorde jemte ränta
te och 365. Rdr 8 Sk. i Collecten
gående till förfallna under behåll
ning, uppgifvet sig till wissa
sedlar

§ 89.

Salsbergets beslut at Secreteraren
skedde på Salsbergets wägnar
under
förhör Borgesmän fastigh
het, att efter förordnanden utgifva
och afwerkan af samma Salsbergets
utgifna och tjenliga befunnes
förhör.

§ 90.

Herr Syssloman Gadolen framstäl
lade: Emedan det på underdånig
ansökning af Herr Borgmästaren Gadolen
och Rådman Bäck dödsbon på Enbo gård, denne
försen fastighet, genom beslut förut
nämnde
förr Herr Borgmästaren Castrén i Kemi
at Ekmanby Kronstäld Bönderna
Johan Martelin i Sjövo Capelle dem
samma tillerkänna de försäljare Bä
gares
fastet at tid allmänna bestyrm
derredsting, lät samma i Sidnin
gerne skedgöra.

§ 91.

Sedan Salsbergets beslut afwerkas, granskas och i ordning ställas
Stadgatne, blef till gifvet (underrätta dag)
jämlikt fastställelse dag med Ordfö
randen och påskrifne Leder Kontra
sjöquation af Secreteraren, fast
ställde, såsom de i Bokstafven
utwisade och beslöt, tillika at
de band som tid trycket skulle
befordras

§ 11.

Sällskapet, Secretaire anmanar det
jacc af Hans General Befäl-
hafvare och Riksens von
Wittebrand, Sällskapets ordinarie
ordförande, vore anmodad att
Generalen och Riksens Befäl-
vägnar betyga Sällskapet den af
dem ay erhållna [illegible]
den alt vägefyt tillvänd[illegible]
jande af Sällskapets afsigter, som
ket afsände Hans Generalen ay
hand hafvanden [illegible] infriat
Sällskapet tacksam ay dagtan an
den [illegible] dijeverse, i underdånig
het för betyga. Mayt utverkat ytt
jande nådiga skrifvelse:

Gustaf Adolph, med Guds nåde Sve
riges, Götha ay Wändes Konung, Arf
vinge till Norrige, Hertig till Sles-
wig Holstein
& &

Wår ynnest ay nådiga benägenhet med
Gud alltid tillförne, Trogne, Tjenare
ay Undersåtar, Ordförande, Sällskap
hafvare, General Major ay Ridder
af Wår Swärd Orden, Jo ah som
Trogne Tjenaren uti wårt Kongl. Hof
hålls Tjenstgöring, kasat i nåder lä
tit oss godtgöra Eder underdånige an
hållan om ändlig tillstånd att nästa
år, såsom Eder Sällskap, så väl
blid act, gerna ytt tillhandahålla ay
naringarne [illegible] Finland kan
ward [illegible]; ay vele derfor så väga
sätt göra: nådigst tillstadja, som
wij jedan med nådigt wäga sätt Eder
bemälte benägenhet, at befram
ja Finska Sällskapets [illegible] upp

hjelpande; ay wij befalle Eder Gud
Allsmägtig Nådeligen. Stockholm
Slott den 15. Octobr 1799. d. 1. Nov 1799.

Gustaf Adolph

M. Rosenstead.

Efter upläsandet, förmäldt, Sällskapet
dem underlig tagnad tjenste hem
ställt, tjenstvilligt hvad nåd ay om
sorg, samt besparet, at genom
dem Deputationen göra tillkännagifva
sin förnyade tillfredsställelse, förnä
mande sig hafva at utfå, vid den
gemene Majorens ay Landshöfdin
gens återkomst från Stockholm li
ka Sällskapets vägnar betyga dem
sin Generalen ay Landshöfdingen
Sällskapets erkänsla ay tacksam
het.

§ 12.

Inuddning af förut skedt förfö
rande, beslöts att en anstad bele
ring, den justitiarie ay adjo
junct Liedfall, samt Herr Borg
mästaren Mether, till dagan
i Sällskapet motte rade. ay
förelagt mb af dess Ingenieur
Sektion at dertill [illegible] tid
kommen under [illegible] tiden
dagan, Herr Auditeuren
Nils Bonsdorff ay Herr Handels
man Gustaf Mellstrack.

§ 13.

[illegible] vid anstäldt vahl till
dagan uti Beredningen av
den vacante Rättsbodaren uti Nyslo
Pastorn så kallad [illegible]
Beredningen utfallet nägot af
Herr Rektor Magnificus Borgmästaren

Swartström — Herr Hofrätts Rådet Rådet Wallerian — Herr Kronofogden Sackleen — Herr Borgmästaren Mentzer Herr Prosten Hellenius — Herr Professor Fruchten — Herr Adjutanten Grefvenstedt — Herr Kommendör Patron Carl Fredric Ehrenmalm Herr Baron Öfverste Klinckowström af Kongl. Svärdsorden af Nordstjerne Orden Samuel Ehrenheim — Herr Öfverstelöjtnanten och Riddaren af Kongl. Svärds Orden Hjelmstjerna — Herr Grefve Sandberg Fabriqueuren Rosenhane — Herr Professoren Hillmark — Herr Adjutanten Domeij — Herr Hofrätts Sekreteraren Envallius Skiöldebrand — Herr Apothekaren Ahrman Herr Canzlisten Wedberg — Herr Magistern Frankell — Herr Handelsmannen Reinhold Broling Herr Handelsmannen Hjelmberg — Herr Inspectoren Callén.

Och voro utöfver dem ännu närvarande

Herr Hofrätts Rådet och Riddaren af Nordstjerne Orden Samuel Ehrenheim — Herr Öfverstelöjtnanten och Riddaren af Kongl. Svärds Orden Hjelmstjerna — Herr Grefve Sandberg Fabriqueuren Rosenhane — Herr Professoren Hillmark — Herr Adjutanten Domeij — Herr Hofrätts Sekreteraren Envallius Skiöldebrand — Herr Apothekaren Ahrman Herr Canzlisten Wedberg — Herr Magistern Frankell — Herr Handelsmannen Reinhold Broling Herr Handelsmannen Hjelmberg — Herr Inspectoren Callén.

och voro utöfver dessa närvarande

Herr Hofrätts Rådet Ehrenheim och Adjunkten Ehrenheim

Herr Professoren Swartström i Beredningen närvarande.

§ 14.

Då nu tio vaka af Secreterare och Skattmästare stulle förrättas, utsågs d. 1. Nov. 1799.
för innevarande Herr Hofrätts Rådet Wallerian, att då Sällskapet vore i den belägenhet, att man kort förestående Secreterare i enlighet Sällskapet at underskrefvit samt vid den ordinarie Sammanträdet i Januari nästkommande år underskrefva vore skyldige att Secreterare tjensten bestrida samt vid angående vaka tio Skattmästare tjensten förestå, samt Skattmästaren tjensten förestå.

§ 15.

Sedermera skred tio vaka af ordinarie Sekreterare till tillfälle, hvarvid Herr Professoren och Riddaren af Kongl. Svärds Orden Hjelmstjerna blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Januari månad.

Herr Grefve Sandberg blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Januari månad.

Herr Hofrätts Rådet Ehrenheim blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Februari månad.

Herr Professoren Swartström blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Februari månad.

Herr Professoren Hillmark blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Mars månad.

Herr Adjutanten Domeij blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Mars månad.

Herr Hofrätts Sekreteraren Envallius Skiöldebrand blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande April månad.

Herr Commendören Patron Carl Fredric Ehrenmalm blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande April månad.

Herr Baron Öfverste Klinckowström af Kongl. Svärds Orden Wilhelm Herr Grefve Sandberg blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Maji månad.

Herr Professoren Fruchten blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Maji månad.

Herr Canzlisten Wedberg blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Junii månad.

Herr Magistern Frankell blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Junii månad.

Herr Handelsmannen Reinhold Broling blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Julii månad.

Herr Handelsmannen Hjelmberg blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Julii månad.

Herr Inspectoren Callén blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Augusti månad.

Herr Apothekaren Ahrman blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Augusti månad.

Herr Canzlisten Wedberg blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande September månad.

Herr Magistern Frankell blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande September månad.

Herr Handelsmannen Reinhold Broling blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande October månad.

Herr Handelsmannen Hjelmberg blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande October månad.

Herr Inspectoren Callén blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande November månad.

Herr Apothekaren Ahrman blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande November månad.

Herr Canzlisten Wedberg blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande December månad.

Herr Magistern Frankell blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande December månad.

Herr Hofrätts Rådet Ehrenheim blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Januari månad.

Herr Professoren Swartström blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Januari månad.

Herr Professoren Hillmark blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Februari månad.

Herr Adjutanten Domeij blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Februari månad.

Herr Hofrätts Sekreteraren Envallius Skiöldebrand blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Mars månad.

Herr Commendören Patron Carl Fredric Ehrenmalm blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Mars månad.

Herr Baron Öfverste Klinckowström af Kongl. Svärds Orden Wilhelm Herr Grefve Sandberg blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande April månad.

Herr Professoren Fruchten blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande April månad.

Herr Canzlisten Wedberg blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Maji månad.

Herr Magistern Frankell blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Maji månad.

Herr Handelsmannen Reinhold Broling blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Junii månad.

Herr Handelsmannen Hjelmberg blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Junii månad.

Herr Inspectoren Callén blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Julii månad.

Herr Apothekaren Ahrman blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Julii månad.

Herr Canzlisten Wedberg blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Augusti månad.

Herr Magistern Frankell blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Augusti månad.

Herr Handelsmannen Reinhold Broling blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande September månad.

Herr Handelsmannen Hjelmberg blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande September månad.

Herr Inspectoren Callén blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande October månad.

Herr Apothekaren Ahrman blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande October månad.

Herr Canzlisten Wedberg blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande November månad.

Herr Magistern Frankell blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande November månad.

Herr Handelsmannen Reinhold Broling blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande December månad.

Herr Handelsmannen Hjelmberg blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande December månad.

Herr Hofrätts Rådet Ehrenheim blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Januari månad.

Herr Professoren Swartström blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Januari månad.

Herr Professoren Hillmark blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Februari månad.

Herr Adjutanten Domeij blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Februari månad.

Herr Hofrätts Sekreteraren Envallius Skiöldebrand blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Mars månad.

Herr Commendören Patron Carl Fredric Ehrenmalm blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Mars månad.

Herr Baron Öfverste Klinckowström af Kongl. Svärds Orden Wilhelm Herr Grefve Sandberg blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande April månad.

Herr Professoren Fruchten blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande April månad.

Herr Canzlisten Wedberg blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Maji månad.

Herr Magistern Frankell blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Maji månad.

Herr Handelsmannen Reinhold Broling blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Junii månad.

Herr Handelsmannen Hjelmberg blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Junii månad.

Herr Inspectoren Callén blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Julii månad.

Herr Apothekaren Ahrman blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Julii månad.

Herr Canzlisten Wedberg blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Augusti månad.

Herr Magistern Frankell blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Augusti månad.

Herr Handelsmannen Reinhold Broling blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande September månad.

Herr Handelsmannen Hjelmberg blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande September månad.

Herr Inspectoren Callén blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande October månad.

Herr Apothekaren Ahrman blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande October månad.

Herr Canzlisten Wedberg blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande November månad.

Herr Magistern Frankell blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande November månad.

Herr Handelsmannen Reinhold Broling blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande December månad.

Herr Handelsmannen Hjelmberg blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande December månad.

Herr Hofrätts Rådet Ehrenheim blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Januari månad.

Herr Professoren Swartström blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Januari månad.

Herr Professoren Hillmark blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Februari månad.

Herr Adjutanten Domeij blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Februari månad.

Herr Hofrätts Sekreteraren Envallius Skiöldebrand blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Mars månad.

Herr Commendören Patron Carl Fredric Ehrenmalm blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Mars månad.

Herr Baron Öfverste Klinckowström af Kongl. Svärds Orden Wilhelm Herr Grefve Sandberg blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande April månad.

Herr Professoren Fruchten blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande April månad.

Herr Canzlisten Wedberg blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Maji månad.

Herr Magistern Frankell blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Maji månad.

Herr Handelsmannen Reinhold Broling blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Junii månad.

Herr Handelsmannen Hjelmberg blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Junii månad.

Herr Inspectoren Callén blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Julii månad.

Herr Apothekaren Ahrman blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Julii månad.

Herr Canzlisten Wedberg blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande Augusti månad.

Herr Magistern Frankell blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande Augusti månad.

Herr Handelsmannen Reinhold Broling blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande September månad.

Herr Handelsmannen Hjelmberg blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande September månad.

Herr Inspectoren Callén blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande October månad.

Herr Apothekaren Ahrman blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande October månad.

Herr Canzlisten Wedberg blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande November månad.

Herr Magistern Frankell blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande November månad.

Herr Handelsmannen Reinhold Broling blef utsedd att vara Sällskapets Ordförande för innevarande December månad.

Herr Handelsmannen Hjelmberg blef utsedd att vara Sällskapets Vice Ordförande för innevarande December månad.

9

1799. den 2. Decembr. samt
uti Consistorii Kongl. Pupill-
Collegii Sammanträde uti Dess
Lägenhet Samtliga Herr; Närvarande
Collegii Assessorer Probsten Herr Of
worsen och Notarius af Kyrk-
Herrden Carl Olof Arrhenius Re-
gnat Protocollet.

Emot utsatt förslag af Collegii
Herr Ordförande närvarande Secreterare
nådigst förordnades:

Att

Secreterare Arrhenius skulle
förrätta:

Den 1:sta Handling af Herr Doctor
Doctor Hernquist, innehållande Sin
Hos varande Ön och dehl Nådbröd derta
sidsta med.

Den 2:dra Capellan Johan Forsmarcks ansökan
af de uppbördsorter i Broslau och Wirsta
Wik — Johan Zacharias Sohn förordnat
utgöra Sin ordinarie Skyldighet
förord, med Kongl. Maj:ts om ny Prof-
bergs och uppmärksamhet förenämnde
Församlingar.

Den 3:dje Mäcenier af Herr Inspektor
den Arrendatori Wilhelm Sohnsjaga
ende minderåriga Barns uppmärk-
samhet till arbetsflit.

Den 4:de Lön-Beskrifning af Herr Kad
jorkei Sohn, författad af Herr Kyrk-
Cammerären Mether.

Dessa skrifter och afhandlingar af-
verlades med Skrifvelser till Bered-
ningen Collegii, att med sitt utlåtan-
de derpå Collegio inkomma

§ 82.

Föreslogs uti Consistorii Collegii

Herr Kyrkoherden Rådet och Riddaren
Samuel Ehrenmalm, som tillträdde
at detta Collegii, anförde anledningen varför
ingen tid vidare af Consistorii Secreterare
re skedde, Collegii Sammanträde
de dagar Secreterarens Kontor
att utsätta. Och som detta Collegii, jämte
åtskilliga Kongl. Förordningar och
Collegii Protocoller, äfven Kyrko-Ordningen
för Riket, innehåller Föreskrifter om
Collegii Sammanträden, Ärenden
gen och Sätt, hvarefter Secreta-
rien Ingen utan Collegii lof och Vetenskap
att Collegii

Detta ack: Collegii Sammanträde förrätta
gande, och fann godt att Collegii
vanlig Collegii, tillsynes de Sakna-
de gälla och fast ställer att på Secreta-
rien åliggande dagar med de
anslagna Qvartal under Sommar-
halfåret, Hösten och med icke förmer än
två dagar, Collegii Sammanträde
under och Collegii icke förmen blifva
att utsätta Secreterare dagar, som
gligt intet vid de Ärenden, som
icke kunna förekomma tillräckligen om
Sändighetens vidtaga anordnan författ
anse.

§ 83.

Widare upplästes Consistorii Collegii
tet, förordnande, att Sedan Collegii
sorgfälte Omsorg, förmåkan af den
mehn Collegii ordinarie Sammanträ-

som Collegii
Ordinarie tid Sjun-
da Helgdags Afton
ligger

10

d. 2 Dec 1799.

Hvarjemte de Sedere
uti Apotheken i samt
hade vorkommande
mane Recepturer
samt de till alle
tillhörande Redo-
skaper, upphörde
de

Kommer befinnes, skulle, som tillförene
Medicinalordningen uti sig innefattar,
mangfaldigt tillbarta, så att den be-
stående Assistenten av Subalternen beford-
ras att göra dessa förfärdigande, allenast
Provisorn, vid det tillfälle då den
tillförene Provisorn tillgader. Och som
Provisorn tillhörer att vid
varjande tvenne, tycker at bliv-
ande förordnade Förste Tillsyningsman
efter då varande omständigheter
med Collegii Instruktion, tio Sex-
ton Riksdr 32 skillingar Banco
så både tillhörer tillsyningen i Apo-
theket Riksdr 16 Tillsyningsman at vaga
Provisorn behörig Gage och Komman at
bestå av Tillsyningsmannen
Kurl Collegii Grom skulle dess
lägga, skade någon tillbaka att
betala, varande, under bes-
wär förlorande på Brodet till näst
förestående, förvid det tillför-
ordnade gången icke kommer till
sin rätt.

§ 4.

Provisorn tillhörer, förutom
vad Pkt 2 at handpetera, tio skolpa-
pet, som tillsyningsmannen anskaffande, av
dessa och övervakande tio Collegii
Tillsyningsman Rådet tillsyn
för [illegible] om beställningen Grom
kommer att [illegible] Collegii
förnödenheter icke behöfde med förut
utan Tiders förnödenhet.

Förvid gäller Apothekaren öfver
mer tillhörer, att Enke Fru Grom
berg utan förord Collegium de Spe
cie Inspektor, med förgyrta Kamrer
Grom som som tillsyningsmannen tio Sed-
lar

d. 2 Dec 1799.

sedlar tolf Tio antalet, om Sedlarna och
dem kunde finnas för vara beträff. Be-
stället och utkvittera anmärk-
ning, besörjt at Enke Fru Grom
berg i Collegium, vägnar afvord-
nade Inspektion Ståndet för dess
försvar Compliementer.

§ 5.

Förestående: Beredningen tillhörer
den Rector Magnificus Professor
Lagström, anmärkt at tillhörer förut
de till remitterade afhandlingar angå-
de Pharmacie tillverkningar och Kassa
ningen och förd anmärkning:
Pkt 1 at Herr Stadsphysicus Jacobsson
Carl Fredr Lagström insände Pharmacopoea
gen, hade tillhörer [illegible] af Herr
Kanzleiråd Hedenberg att vara
i Collegii Handlingar, hade vägra
dent. förekommande Strängnäs Tryck
ort förfallningen beträff medi-
cor och dess Taxa af Beredelsen om
Pharmacie tillverkningen i gmät, beträff
förkortad Farmacopoea.

Pkt 2 den af Chemie Professoren Herr Mag
ister Johan Gadolin afsände Pharmacie
gen skäm byggd på Theoretiska grunder
och till anmärkningar af Herr Pharma
tillverkningen i stort både utan begrundig
het av Tillsyningsmannen, tillsyningsmän
Beredningen tillhörer at denne Handlin
gen Herr borde intagas och förfat
ta i Skogsmannen med tillsyningsmän af
Collegii Medici Medicinalordningen Medicin.
Pkt 3 Förslag förlar jämte Bordet till nästa
Sammanträde.

§ 6.

Vid nu förmälte Herr Professoren, at
Beredningen tillhörer [illegible] ingått
den förslagen och tillhörer [illegible]
och tillverkningen, jämte redan
tillsyningsmän tillägningen, jämte redan
Sjätte Punkten Tillsyningsmannen
Sjätte Kogwerket. Den [illegible]

Tidningen, summariska uppgift af fram-
lidne Herr Assessoren Ahlmans Testa-
mentariska förordning af den 2. Julii
1798. Förteckning å de under åhrets
förlopp til Sällskapet inkomne
gåfvor af böcker, åker bruks Red-
skap och Modeller, i och anckommandet
.. på Sällskapet at, beskrefna upp-
tagne, stor lek så väl derså, som i Säll-
skapets Stadgar, m. m.

Sällskapet gillade de skedde tillägningar
och fastställde upplagan af [illegible]
Herat: til femhundrade Exem-
plar hvaraf 25. Stycken tryckas på
fint papper, samt af Stadgarne tio
Ett Tusende Exemplar deraf Ett hundra-
de stycken warda på fint papper, och
åtog Herr Professor Ljungström sig
at om werkställigheten besörja.

§7.

Secreteraren föredrog ett af Herr Profes-
soren och Riddaren af Konglige Nordstjer-
ne Orden Porthan ingifvit Memori-
al, angående ej mindre Medailliers af-
dragande ~~[illegible]~~ til utdelning än nod-
vändigheten at i afseende å Assessor
Ahlmans Testamente hvad hans [illegible]
[illegible] hadet hans Contra-
fait, uppsättande i Sällskapets Sam-
lingar m.m.

Sällskapet hänvisade detta Memoriale
til Beredning utskottet, uplåtande
dess och beslöt, at til en början Me-
dailler i guld och W. i Silfver
skulle slås, deraf Stadsmajors-
sen, Herr Commerce Rådet Win-
ter anmodades genom Herr Kongl.
Translatorn Gendner besörja

d. 2 Dec 1799.

samt at Stamplarne sedan til wid-
re framdeles förordnande tagas i för-
var.

För öfrigt beslöt Sällskapet, at [illegible]
Presidenten Ledamoten i Kongliga
Högsta Domstolen och Riddaren af
Kongl. Nordstjerne Orden + såsom on-
ne Ledamot af Sällskapet + Herr Carl Arvid Hallenborg
genom Sällskapet Orförande skulle an-
modas, at å Sällskapets wägnar, med
en af i Stockholm warande Sällska-
pets Ledamöter utsedd deputation
til Konungen i Underdånighet öfver-
lemna Ett + Exemplar i guld det ena + af Medailler
med Swensk och det andra med Swensk
Inscription, hvilka Exemplar Konglige
Translatoren Gendner hade at til
Herr Presidenten aflemna.

§8.

I följe af Sällskapets beslut under
§6. wid sidsta sammanträde före-
tog sig nu Sällskapet öfverläggning-
gen angående Trykningen af Sällska-
pets utgifwande handlingar, samt
Oeconomiska Tidningen m.m. der
om med Magister Frenckell af Oeco-
nomie utskottet blifwit afhandladt.
Och wid kommande såledess, som hand-
lingarnes + Trykning, så ock om M. + samt andra afhandlingar, (Andra)
Magister Frenckell nu närwarande
lika som förut för Oeconomie ut-
skottet förklarade sig willig at besörja
en dess trykning och tillhörande
Planscher, förfärdigande utan Säll-
skapets bekostnad, med wilkor at dess-
emot upplagan sedan han til Säll-
skapet ~~[illegible]~~ aflemnat Ett hundrade
Exemplar [illegible], eller godtgjort
Sällskapet den med penningar; hwilket
dem Sällskapet högst åstundade [illegible]

och, som Sällskapet skulle finna godt
at tie allmänare till dela Gunsten af
sådana Gåfvor tie och vid Hr Archi-
tectens betalning, låta Trycka dess
ritade Skärsel och afdragen af sed vapp
penet; så fogade Sällskapet detta an
bud till sed skyldighet, at det ej an
vänt skulde av med nöje antaga
dett samma.

Sedan sedne Secretaren Wilmin
sen läst Mönsterskriften gäfvo
sig at sed Herr Magister Fremkel sig
at på sedet förslag utgifven skulle
vara, till sed årets förlag; vid vad
sedan vidtogs premmineration af Doctor
Schönbergs och proportion tillräckeligen
för sed större arbetet, af gråten Hed
vandskrift tekvar ich mer av nämn
de Scheplar tie skapt tryck, utan
betalning tie Sällskapet tvenne af
lemmar.

Sy vidare av Sällskapet anförtroo
ddes at låta Sidvägen nämnde
de Skärsel på pramminmeratorn af
den som bekräftade, sedet Kostnaden
vore så mödosam av billig at gedan
en giord utan Kännedom af Sällskapets
Medlemmar, i ty stort Sällskapet
sed godt fann med bekymmer af
Herr Magister Fremkel gutvillig
sen bekvämlighet antaga sedet
band. Sy tvåvade Herr Professorn
Sundström sen Herr vidgade sed
Sällskapets ordförande sedet sig af
bogen Kännedom sed med nästa Sam
manträde, tie gvil Kännedom Ma
gister Fremkel agde vara ämnad
beskrifven dess i Tidningarne in
förande.

Herr Professorn Johan Gadolin inbe
mäldade tie Sällskapet å Cappetanen
Grafvenad Wägnars av afsomnad sin
som Sällskapet sin förmätte Beredvillig
het sedvet vederkvickande.

den 2 Dec 1799.

§ 10.

Efter i anledning af Sällskapets befod
ran stod tie skedde med flertalen de
lade af bestående Secreterare, sig
Sällskapet, tidsföljande, vid sedlerna
nästföregående ordningens förändran
de, at Provincial Medicinen, Adjo
junct Doctor Johan Fredr Wal
lenius, erhållit sysslan såsom Bib
liotecarius och Magister Anders Retz
ius av Candidaten Herr Gustaf Thil
mann att Professionen Hos Oeco, Adjunct
Doctor Wallenius, Examinator at
utfärdas.

§ 11.

Efter sed sedst sammanträdet skedde
föreläsning, anförandes vikarierande Com
sen Auditeuren Nils Bonsdorff
av Herr Handelsmannen Gustaf Nor
man, detsamma tie Redjemaren
av erfors, at Collegium pharmaceuti
cum sedan sammanträdet af dess dar
stående Kännemärken sålades skulle
förses at utfärdas.

§ 12.

At sed nästa Sammanträde skulle
under ordningsvården tie Sedemadern skole
sköta föreslogs: Herr Majoren Reinhold
Ernst Jägerhorn, af Herr Baron av Nord
enskiöld: Herr Medicinae Ad
junctus Herr Doctor Nils Adolf Retzius av
Herr Adjunctus Gyllenstolpe

Hvar Wrans Befallningsman Elofsson
af Herr Brukspatron Fredrik Aug: Hey
Patronen vid Konga Arbetsverk Fredr.
Ostman, af Herr Kapitainen och Rid-
daren Bergenstierna
förordnade Taxeringsmän uti
förre omnämde Taxeringsärende, de ny
förordnade Taxeringsmän aflade
den för dem föreskrifne Ed.

Gustaf Ekbeliny.

Åhr 1799 den 17. December
hade Kongl. Majestäts Hofrätt
Sällskapet Wärmlands Län
kärande, Ortsförmannen Bruks-
patronen och Riddaren Baron
Hacke
Ortsnämnden förordnade Sällska-
pet att warande Sexmännen
vederbörligen Syna
Jemte Ortsförmannen Bruks-patronen Ahlmanska Arfwingen
och ett stort antal Bönder efter
förordningen Kallades i Bodarne
Utsatte, Herr Rector Magnificus
Professoren Geijerstam och Mans-
rid, Hvarjemte som medlemmar
utan röst förordnade i Beredning
och Assessorer utsatte Auscul-
tanderne Pilgrim och Wrangel

warande tid öfverlagdes och rådfrå-
des Testamente rätte författning samt
vid afhörandet Ahlmanska Arfwingarne d. 17. Dec 1799.
d. 9 Julii 1798 samt
Protokollet af förrättningen den 4de Sept-
tember å förre Sockenstugu förrättat, samt hvar
af Herr förordnade Taxe-Män Kapitainen
och Riddaren Bergenstierna
Sällskapet till Exemplar, af hvilken an-
ledning tillfrågades ombudsmannen
denne Herr om Sällskapet,
ombudsmannen anmärkt, samt de
tillvarotagne uppteckningar, förevisades,
hvilket skedde, hvarefter Herr
den nu tillkallade Sällskapet, att i enlighet
af Kongl. Majestäts Nådiga Förordnande
bida och besluta.

Sedan det anförvandte Memorial bifogat
upplästs, begärde Sällskapet, att förordnade
uti Hofrätten Kongl. Majestäts Befallnings-
vorder för en ojäfvig Domare, att med Ha-
rad Rätten i ofvan lagrum vid Testamen-
tet för Sällskapets rörelse: att en ytterligare
tillräcklig skulle utses för förordnad, att
vid Huvuddeliberationen, efter Ende som af-
fordras ahlmanska Jord Baden afträdt,
Kronofogden Hemmandsmännen Jonsson vara
tillstädes, och begärde Sällskapets nåd: att
att en protokollsbok öfver Notarien Egen
domen och Protokollen inskaffas.

Vederlagen tillgick Sällskapet som fann tillräckligt
Kronofogden nämde ledamot, äfven sig hem-
ställande Herr Adel och Majestäts Herr
Carl Johan Finnell, Herr inskaffa
de Holz förordningen och ofvan dit hörande
stycken, att genast erhållas för sina
tillkommande tillgångar och förelägg-
ning, och anmärkte Sällskapet
sidorna Sällskapets nämnde tillfrågades
och Sällskapet med nöje antog ifråga
varande, så skulle å Sällskapets vägnar

under Ordförandens namn, jämväl
för sina Medlemmar, förman utfärdar,
at äfven öfverhet förordnad, alle
Hr eller Herrar Assessorer och Notarier
Domare, med händer och bevake
Testamenter af med Borgenärers
sin ägt afgående, skillnad
gvarstående Sällskapets, och i sägt
stycke
för skrift handlat Sällskapet tid be
stämdt utsändt, at närvara med
Auditeuren Juvare öfverlägga
hvad som skulle vara att
ge och till diskussion för Sällska
pet föreläsa: at Herr Auditeuren
tid, hvars redighet och flitighet
Sällskapet hade att förtrösta der uti
kunde eller borde, bindas genom
några egentlig Instruction: hvarige
nom Herrarne Ledamöter och uppehölle sig
och tänjas alle handlingar icke kunde
förnöjes vore att befara: at Sälls
kapet vacker för pröfvar: alla an
ga pretensioner för Sällskapet
och förfallen tid och väga: hvad
* obligationer skrifter och böcker
de till Sällskapet, medlemmarne efter
talen kommande borde efterlemna för
at begära försäkringar: att om
Enke Fruns vilkor och testamente den
Egendomen som vederbrukare och
Inventarier icke begripes, hvar
Auditeuren agte, samma Egendom
tid för var efterlemna: och att Herr
Auditeuren skulle föra protokoll
at Sällskapet och förhandlingar
dessa.

Hvars förfarande och icke detta ända
mål gvarstående Sällskapet åtskilde
Instruction motsvarade
Ordförandens.

Åhr 1800 den 2 Januarii samman
trädde Kongl. Finska Hushålls
ning Sällskapet, hedanefter å van
lig stadd i mötes-rummet, förde af Sälls
kapets Secreterare underskrefven
Reglemente.

§1.

Secreterarne gå till handa, at ord
nades Herr Öfverstens och Riddares
Befallningsmans, uti underdånigt Bref, förmäld
fjärde Plan vara fördrad åt, dag till
Sällskapets sammanträde; hvarföre Sällskapet
sker till vinnande af ordförande för de
gen, hvarvid lägste Rösterne tillfalle
Herr Borgmästaren Mechelin som
i förra dessa ordförande förordnades.

§2.

Secreterarne upläste
1:o Wälborne Herr Amiralen och Com
mendeuren Comte Stackelberg underdånigt Bref
derute Herr Amiralen betygar Säll
skapet sin tacksamhet för erhållna
för Kallelsen till Sällskapet.
2:o Wälborne Herr Öfverste Friherre
Tawast och Riddaren Kumlin Bref:
vexling om Landets underdånigt Bref.

§3.

Secreterarne anmälde, at Sällskapet tillerkändt författaren af en
till Sällskapet insänd Afhandling, uti svenska språket, innefattande Kallelse medelst
vinnande för allmogen i Finland, en hushållnings
Silfver Medalje däraf för dertill upp
satte, så hade Herr Capitain Wal
borne Nieroth tome uti Bref till
undertecknad Secreterare, anmodat
sig såsom författare vara anbefalld

at Ubehave nen den udlafvade Medaille
Og som den vid inskrifte afbildade
gen skjade emblemsedelen så den
med uppunder skrift, innehåller Herr
Capitain Vahl Herres namn på en
medaljes Skeft mysteren, et ekstem
na en Medaille med Svensk på
skrift, så Herr Capitain tillsandes

§ 4.

Till Beredningen af Sällskapets grund
ning och utlåtande rekommenderades
jämväl till Sällskapet inskrifne Herr
Baler:

1:o af Herr Professor Doctor Thyde
nius begärande Kopparstämpningens
2:o af Herr Commissions Råd Lachmi Gele
lius angående belöning för kopp
arstämpelns
3:o af Herr Rector Magnifikus Pro
fessoren Svensk ström angående kos
regrundsens i Sundet tillgodo
görande och Underrättelsers utsätt
ande af

4:o af Herr Landshöfding Ehrenheim
Commendör af Kongl. Nordstjärne Orden
Riddare af Kongl. Svärds Orden
Kongl. Majestäts Befallningshafvande
i Stockholms Län

5:o af Herr Landshöfding Sahlberg
Riddare af Kongl. Svärds Orden
Kongl. Majestäts Befallningshafvande
i Gefleborgs Län

6:o af Herr Landshöfding Ehrenheim
Commendör af Kongl. Nordstjärne Orden
Riddare af Kongl. Svärds Orden
Kongl. Majestäts Befallningshafvande
i Stockholms Län

7:o af Herr Landshöfding Sahlberg
Riddare af Kongl. Svärds Orden
Kongl. Majestäts Befallningshafvande
i Gefleborgs Län

41666 RB. 32 Sk.

8:o af Inquisitor Wirbelius angående
utbyte för Sällskapet till godoräkning
i Landsorterna tillhörande och
gångelig vid åtskilliga Sällskapets anstäl
ter inkommande och Utmynt
ningen i Avsaa och Skogsda Fo
dring till Sällskapet Skyldige Fo
kreditering medelst

Öfverlefvelsen.

Herr Brefskrifvaren framlade uplysn
ingar angående Sällskapets tillstånd
de af Herrorna Fodfolket och Sällskapet
tillagnade Skatte Medaljer jämväl
uppodlings Kostnad; och gjorde det Säll
skapet betygade Herr Professoren
sin Lyckönskan till
Sällskapet för sin förtjenstfulla
sin Herr Professoren och Stämplaren af
Sällskapets Medaille.

§ 6.

Vid sammanträdet kommo den 2. Decem
ber hade Sällskapet bordt utlåta sig
i anledning af Beredningen utskottet
tet, redan den 29. sistlidne Octo
ber derom afgifna Utlåtande, som
som vid afvaro berörde tillfälle för
andre afsänder, dermed lemnat
at anstå tog Sällskapet detta ären
ne till förnyad öfverläggning, och
gillade Beredningen utskottets åtgär
dande; i följe hvaraf detta afhand
lingar stämplades, utdelades åt nämnde
Skapets Handlingar, och Herr Directeuren
uti Sällskapets Complimenter Brefskrifvaren
Medailler i Silfver.

§ 7.

Vidare föredrogs Beredningen utskottets
Betänkande angående de af Herr
Fiscal-vicarien Lagerbring och Herr
Professoren Gadolin inlemnade af
sked Förslag om Betalning för verkställ
ighet och allmänhet begagnade
sätt derwid att anskaffa denne
Handteringi Östra Botni i synnerhet.

d. 2 Jan. 1800.

...

och samt Sällskapet jämt det samma
sjelfve protokollet för den 2. December
innebållen antaga; Kommunicerades
dey för Professoren Gadolin at för
dess afhandling erhålla en silfver Me-
dalj, och lemna afhandlingen tillbaka
med dess af herr Tunafvaclaren Teng
ström, förda underdåniga anhål-
lan tillvägagångssättet emedan
gälla vägen Censur, at i Sällskapet fram
dels vid sjelfva handlingen förekom-

88.

Utfärdandes; Berättelse utfärdad af herr
Professoren Tengström angående at Be-
redningen af utfärdad förslag för Profes-
soren och Riddaren Botthens Medi-
cinal arbete vidkommande denne förfat-
tarens, samt vida Sällskapet med tillå-
ta, at af detta Medaillen vägat annat
bruk än förr gjorts; och at lemnad balan
för vid skärskilda Sällskaps sam-
let i det hänseende skall tillvägagå
gitt; at hvi förr afdrag denne, om tvi-
flen belopp och tillräcklig, förordnade
Kongl Förmyndareregeringen Gunnarsson borde
anmodas at för sig tillförvarande
medlaga stämpelplanne destile, för
jemte af dess Sällskapet, Academien
i Stockholm vittande, som på Sällskapets
framdeles förmodade anmodan hade
at återvända uppbringningen af den
vanliga afgift, då stämpelplanne till nya
afgifter erfordras. Samt om af förra
Publique medh, af de förra afdragen
några Exemplar, uti Kongsdelag, åter-
lemnade till Sällskapet emedan
bora afsändas.

Öfverlemnades.

24. d. 2 Jan 1800.

Åtskillige Ledamöter att anstå
gifte Sig, om tillgång till något Porträtt
efter den afgångne Akademien för att den
af Kongl Majt erhållen en Copia af upp-
till Sällskapets Samlingsrum, till dess
nelse af denne ägtningsvärda Man
gort i sjelfve och att en Peter Grund
lig upp till Sällskapet tillkommit lägi
kraft, i samma afseende af den Afgång
förr Akademien yttrade sig, i skrifvelse till
ke sjelfve och belönte sig genom Kongl
utdragen.

Detta Memorial jemte Utfärdandes del
lande i anledning deraf lades på Bor
det till vidare förmälande.

89.

Secreteraren anmälde, at Kongl Majt
torne Gustaf uti anledning af Sällsk
vid Utskrifvandes at de Myntet för Medlem
af fordra pregelen med sinsta av Sällsk
sjelfve bifvid återskrifvelse; hvarpå det at af
lemnades till Kommungen Nelsonen, som
anteckna dey.

vidare begärt hvem Stämplatoren Gustaf
underrättelse, förmåda det med dess efter
direction sjelfve tillvägagå, at afslutna
Sällskapets Medaillen till de sjelfve Cabinett
som i Stockholm finnes, samt Contract
betalning; samt som Sällskapet befarade
at Stämpelplanne genom nyttjandet skulle kom
de gå förlorade, så fann Sällskapet be
lämpligt, at förställe bifallen.

Samma förordning, anledning af Kongl
vänge och beslutades Sällskapet, att lå
under förfogående 3:e skadade
Sällskapet: Det beslöt, at ett Exemplar
af fordra Pregelen den ena med svenska
och den andra med finska skrifter, skulle
öfverlemnas till vederbörande Cabinetterne

wid tingsta, åbo och Nyland Nedansagde,
samt afwesande fögdarne Herr Stats Secreta-
rarne och Commendeuren Ehrenhead, som med så wigtiga ären-
den ock actid underhafde Sällskapets affairer; hwarföre ta-
lan Herr Kanslirådet Gadolin för sitt bifall och
de skulle begäras med Medaillen

860.

Ordföranden: Berättade sällskapet
hafwa Doctor Magnificus Professorn Herr
Ehrström, föredrog Kanslirådet Wallenius
Stålarmens skrifwelse af Stats
Boudan Mats Simonsson Mar-
ko werkställde uppodling af Ekhom-
arne, Fackas Noo, innehafd Servajor,
wi Stycky Nybondeby, enligt Ka-
rolinska i Storkyro, den 20. oktober
1795. jemte ang det ingifne protocolls,
at Mats Simonsson för kö-
pingen Besällningen hafwande tillstånd
rimmade för erhållande af Kejsaren
förr förrymmeliga hyfsliga sätt prawa
de belöning och för Sällskapet lyckli-
ckt rimmadt fund afsedde Kongl Maj:ts
Besällningshafwande, redan förr kafft
å denna rimmdag, icke allenast ut-
an ock med alwar och ifraw ytterligt kan
för bifallande arbete förtjenar förut
satt, jemte detta rimmade för skrift, icke
allenast i afseende på derstes nyligen
sökta stadgan för Bondarit, förnämligen
det stycket rimmar i alla förbarade an-
ledningar wäcka uppmärksamhet
och åtgärd ifrån orten må infordras
på det Sällskapet må kommen i till-
fälle, at i underdånigaste skrifwelse
fördöma sitt tillbörande förhållande
derstes.

d. 2. Jan. 1800.

Det af Stats Boudan Mårten Wikf
lachels Sohn ingifne, jemte: allerhög
sta Kejserinnans, den 10. sistl. November
sistlidne Nya Instrument, åfwer hans
utfärdiga, å sitt egande Stats hemman
företagne uppodlingar; och ehuru det synes
tydligt, at wälbemälte kommerci rådet
wärdat sig om sitt Landtbruk och dess
lige förbättring, doch som den begärde
förhöjningen till 225. rdr. ej nödlagt
då den på hans förklaring, beträffande
af hemmanet förfallen, icke af afsigten
synes betydenhet och han ej ellest
sin Landtbruksskall kunna förwärfwa sig
sitt föda i orten tillräckelig förtjenst
wälig tidpunkt alt mänt Kalla till
bröder, hemmerlägen tillmärkelse. Ty ehu
ej sällskapet sedt sig kunna tillstyrka
at hemmanslägen, belägg tillbehö
lig om icke Sällskapet ville bifalla
dylik sitt nöje afsee hans försäkrande
vilja för framtiden uppmuntran på det
han ock göra sig förmögen att mera
förtjent till Sällskapets uppmärksam
het och välwilja.

Herr Kyrkoherden Ehrenmalm
i Mycke inkomne Memorial om nö
dwändigheten, at förena allmogen
barn till wissa tider af arbetsamhet
än wanligt är; för det Beredningen
sällskapet finner förtjena Sällskapets
hela uppmärksamhet; men som ved
de af Kyrkoherden för barn ifrån
8. till 12. år ålder förslagne arbets
maniers i synnerhet den betänkelig
het förekommer, at det för Sällskapet
lätt wore gemsa svårt at Contrôlera
uppgifter om det eller det barnets

skicklighet ay arbetsflitt dal sådre perso-
ner så callelöpes i barnets namn, kunde
ett sådant arbete förrätta eller utvisa
skole bevist dertimmar märkelig-
tröda, så at nederlag vid sådana de-
clining ay förvärfvade näppeligen
vore at vänta; hvarföre Sällskapet
ock ej detta wigtiga ämne förtjente
at framdeles; någon prisfråga till an-
ordnare ay dylik ämnen gemen-
ning framställey; eller om ider i Säll-
skapets Dagbok, derinför kunde in-
föras, Kännedom ay de sinnrika pati-
ters yttringar förslag ay upmunt-
ningar på det Sällskapet dymedelst
wäcka så mycket mer, at i denna an-
gelägna sak wederlaga de angrepp
som förbrytt kunde leda till det på
sista stadet omförmälte ämnet.

Uti stad hvar Herr Kyrkoherden an-
vander flickeligen upmuntran förslag
at för alle ungdom hvarom den på att
allmänneligen inritade — upmärksamhet
i kärlek förkramas, har utskottet an-
sett det vara en sak, och förtjenar
ehuru i sig själf ay föga
den betydlighet, många wigtig skolar
Sällskapet ännu förr öfverbetyga ätten
ay bästa förslag tänt kunnen åtgärd

Uti den underrättelsen om Salpeter tra-
verkningen som Cappellanen ifrån
wasa Kapitel Magister Grönlund
Sällskapet tillsändt med begäran at
jemväl för dess räkning, vid detta
sin förbikommande, nedlägga wederb
ay kostnad, måtte genom Sällskapet af
Kongl Maj:t någon belöning ay uträttad
arbete, som kunde svara emot dess
vid förfallen använde kostnad, har

d. 2. Jan 1800.

vid tillfället funnit nya anledningar
berörmeligen åhåga at för Fäderne-
förl landet ock det allmänna kom-
mande närings grenar, synes at dess
sådant af förenade krafter förfö-
ras, at Kamrarna till allmänhetens
kännedom; men som för sådanna
endast dess vidkommer, det Sällskapets åsyf-
verkställande äger, till Sällskapets åsyf
verkställande, at den ifrågavarande sak
Kongl Maj:ts nåd, derföre förväntas
skall förbon vunnit gifves vid förfallen
använde kostnad och at fått i annat
fall will taxan den samman åsyf
kopierade åtskillnad, för at den samman
vunnit privilegierade Sällskapi
ram, sjelf så tyckes ock förfö-
rigt förbinden denne kostnad eller
den Belöning, som derom at kunna
anse vara förenad de än uppgifne
äger rätten förbinden av framgången
förbättringen av wäpnetten af bättre
gröne Salpeter tillverkningssätt,
så har utskottet ansett förbigå den
at jemte tillkännagifvande af Säll-
skapets välbehag öfver — Grön,
quad tillvärka ansvarande, tillsvi-
dare uppskjuta, så obestämde
och än odelade anställningskostnader förut
införder, som redovisa förmå, in-
vän Sällskapet i någon mån åtgärd
derved förleda ingå, förutsatt att utskottet
tet beslut derom medförandet be-
vittnet Cappellanen, åsyftar till kongl
Krigscollegium, denna sin afhandling
insänder, utan at utskottet dock, vidta
de sig bekant, vad vidkommer den dit
kunde vara inbegripen, eller vad derut
de vid den samman kan vara tillgodo.

Fr. Brobyten Doctor Lenqvist till
Sällskapet insände underrättelser om

allmogen icke emot; emedvarkades
gan det ifrågakomna ej förr kommet
le emot Gom i det vägen vore
tillgjorde okändt, emedan de doch
godtgjorda pröfvo af dem, som i detta
fall vårt af emedvarkets jämväl
Sakens skäl, hvarefter ansåg, vilde
åtaga sig emedan, at utarbeta en
för behörigt tillvägagångssätt afhandling
gifven, på [illegible] finska Språket öfver-
sätt, borde allmogen kunnat förstå
tyrida, och genom tryckfrihetsförordningen
dock ock förhindran at i tryckningen den val
sigvade protokoll varitens allmän
vare planteringen af skattefrihet emedan
på det högsta redebarmedeltagen, såsom
det [illegible] ypperligaste och säkraste skal
härtill upptäckta medel till förekom
mande [illegible] emot ansökandet
sig sins vid tillfällen de mest varit
dyen som ofta bekant tillgripa emedan
tjenen som af skälet ringhetsförordningen
af Sockenstämma [illegible] emedan mindre
erfarne alltid inför emedan mindre
nämnde emedan förhållande med Recommissarien
emedan [illegible] till tjänstgöring och af
emedan [illegible] dem [illegible] hvilka orten gott
hos planteringen emedan [illegible]
emot i gång.

Så vidt afhandlingen som ock
skälet, att [illegible] hembud på Bor
det till nästa sammanträde
förlandt.

§ 11.

Sedan Sällskapet vid allmänna sam
manträdet den 16: sistl. Månad
öfverlemnat till Beredningen ett ären
ende ifrågakommet, att inrätta dem till
upptecknings bevistande efter fram
förskrifven ordning, å Sällskapets

[illegible]

30

vägnar tillförordnade Justitiarii
gen hvem Auditeuren Ehrman,
ibland annat om ny Justitia ordning, d. 2. Jan 1800.
prövat af Akademien Testamentet
genast uti Bönd i Konseljen redskap
till följe af Kongl Befallningh skedd
utfärdad Stockholm den 28. april 1789
samt Kongl förordningen af den
28. augusti 1794., innan med sagde
Testamente gjorde tagsamt; så gick in
Sällskapet vid handen, at öfverväga
ämnet förmenligast angifna sätt Egen
dom, hvarefter någon Befallningh meddel
ledes för Justitiarierne i stycke bode åt
det ock skedde efter den 6te, kommen
at gå i verkställighet, gemenskap omsorg
någon Befallningh derom, skulle äga rum
dessamma, och, åtminstone ej hinder
bora dessförinnan erlägga, finde tillfälle
tes anmodat den Auditeuren Ehrman
at vid Testamentet, förbemälde tid lag
fart, ty dermedelst tillika hans skyl
dige ej frigjen angående Befallningh
ens, åliggande borde till följe af Kongl
Befalet till Landshöfdingarne af den 28
Julii 1796. hänskjutas till Kongl Majt
Befallningh de kostnader afgifna
och med Testamentet enligt samma
Kongl Bref tillhörer efter dess godkänn.
afsenderne, finde skäligt vara med
styrelse till förbemälde Justitiarii be
stående sjelfve den Auditeuren
Ehrman af Sällskapets medel dess förskott
af Ett hundrade Riksdaler Specie, samt
till Auditeuren om Testamentet klan
drade ersättningen, hvilken sedan till
lit sig fullt erhöll af arfvingarne
hvarom han anmodades i afseende å
Sällskapet och dess allmänneds nytta så
vidt sig anfogat, har anteckna dess

uppmanar om:

§ 13.

Nu skall Sällskapets årsmöte förrättas, och
vederbör Sällskapets tillgångar bekanta
vordne, Kallelse derom, att vaktaga
Sällskapets, Stadgar, samt att
anmäla en årlig Lön af Sjuttio
Rikdr, som jämlikt Stadgarne
observeras.

§ 14.

Hvarom angående Kallelsens, hvarefter
två Medlemmar af Kollegium voro jämlikt
de gamlas ordning till Redaktörer förordnade
vid årsmötet, skulle hava, Herr Carl Wilhelm
Scheele, Inspektor för Salpetersjuderierna
i Bohuslän Härad, Herr Daniel
Ehrling, Majoren vid Wisborgs
Herr Reinhold Ernst Jägerhorn
samt Medicine Doktorn och Me
dicine adjunkten vid Kongl Aca
demien i Carlskrona, Herr Pehr
Wallerius, till hvilka Kollegii Bref
sekreterare, skulle vända sig.

§ 15.

Till Redaktörer af nästa årsmöte Kallelse
Kunna under ordförandeskap af Sällskapets
Kongl Hofpredikanter och Ledamoten
Herr Grefve Silfverin, af Herr General Lö
jtnanten och Riddaren Johan Fredrik Aleri
anfelt, Herr Brukspatron Olof Ekström
af Herr Translatorn K. A. Gjörwell, Herr General
Majoren och Riddaren Anton Niclas Sjöcrona
och Herr Kollegii Sekreteraren och
Professor Forsskål, Herr Doktor Pehr Adolf
Expeditionen Boden, Herr Bergs och Salinverks
Kamereren Daniel Tilas, Herr Bergs
Fiskalen Nordström, af Herr Profes
sorerne Herr Adrian Hjärne
Retzius, Herr Professor Herr Magnus
och Herr Kammarrådet och
af Herr Professor Hjortström.

† af Hr Doctor Magnus Ingefors, Sandström.
‡ af Hr Doctor Blomström

Öfverflyttad.

Åhr 1800. den 1. Februarii
samt vederbörligen trädde Herr Sin
dea Hufvudmöte, Sällskapet
sedermera å vanligt ställe,
varande, öfverlades
Herr Ordföranden
Sällskapet
Sammanträdet förder af Sällska
pets Secreterare underskrifven
Protocoll.

§ 1.

Sedan Ordföranden af sednare
ne intagit sitt rum, anmälte Se
cretaren: Beredningen af Stadgar, som
Pastoren Bäck, att i anseende de
Ordföranden i berörde Stadgar, som
Rektor Magnificus af Upsala Universitet
samtycktes lägga sina och Kongl Vet Acad
hetens, såsom Redaktör af Allmänna Sven
ska Tidningarne, tillgångar och
det vidare Pastoren de omför
de under detta årsmöte förekom
na ärenden, hvarföre Herr Ordföranden
ansåg det bäst, att Stadgarne
i detta ämnet skulle

§ 2.

Af Sällskapet antagna Bref
ordningen var:

12 Ett enskr omslag inf. Bacmeisters Memorial, derutinnan Sällskapet på ämnets anmodan tillerkänner sig förbunden af ett godvilligare sämtycke förklara, som Remitteras dy till Berednings Utskottet.

13 Ett likalydt inf. Memorial om Lärkan wärdet af Brytersha pet. Remitteras dy till Berednings Utskottet.

14 Ett Memorial om återbetalning af Skeppet i Rejectjacht: Sohn af Herr Probsten Cöreander. Remitteras dy till Berednings Utskottet.

15 Ett anonymt Memorial in fluit rörande omslag i angående Magazinen dy Stammen gående. Remitteras dy till Berednings Utskottet.

§ 53.

Secreteraren upläste Herr Probsten Michael Forsii skrifvelse, af hvilken inhämtades att han till Sällskapets ämnade dag Söndagen näst efter Nyåret till Stadd Ordinarie Sällskapets Sammankomst, i afseende på sin förestående Resa, ej skulle hafva tillfälle att infinna sig, hvarföre han Sällskapet ödmjukast anhöll om förlof att få vara frånvarande. Och som Sällskapet af Herr Skrifvarens tilkännagifvande inhämtade, att Herr Probsten Forsii hustru för några dagar sedan afgått till Walborg Bakgård uti Halsingland, samt att Herr Probsten ej torde hinna tillbaka till Stockholm förr än i Februari månad, hvarföre Secreteraren ej befann skäl emot Herr Probstens ansökning att göra erinran, utan förordnade, att ofvanstående Herr Probstens skrifvelse skulle införas uti Sällskapets Protocoll, hvilket ock skedde.

d. 1 Febr 1800.

§ 54.

Secreteraren föredrog i Snapphanens Kappa Kyrka under Karlskrona vid allmän Kyrkostämma hållit protocoll, hvilket godkändes. Bonden Eric Westrom, anmäldes för Stadsmannen Eric Ericsson, hade lemnat tjenst till Ekonomen Gabriel Pålsson, och vunnen tjenst till Gårdsvik på Resta. Remitteras dy till Beredningen.

§ 55.

Sällskapets Redogörare, Byggmästaren Blomström, inberättade, det man ämnade uppå Gamarn [illegible] Kapp [illegible] och Lotsen Kapp [illegible] afvägningar. Instrumenter [illegible] Detaljer angående de nu ej inventerade till Sällskapets Skeppslag, jemte Modell, skulle förfärdigas, som vid Beredningen skulle förevisas.

§ 56.

Sällskapet Skeppmästare, Herr Cöreander hade Winterqvarteret uti Karlskrona, uti Rådhuset, hvilket Sällskapet genom Herr Byggmästaren Blomström, Herr Skeppsbyggmästaren Björnbom, Herr Riksdagsmannen Cöreander, Herr Handelsmannen Wennerstedt, Herr Handelsmannen Roos, Herr Grosshandlaren Fabriqueuren Ahlgren, Herr Kronobokhållaren Forsberg, Herr Handlanden Hartzell och Herr Pastor Bruzelius, såsom Rekommendationsmän anmälde, hvarvid Skrifvaren

Beraddage dermn tie Sällskapet in-
kommande.

§ 7.

Herr Auditeuren Tornaeus gaf tillkän-
na at han efter sitt åtagande af Säll-
skapets förordnande, bevistat Bönn-
hetsdagen efter afgifvit afskedsbref,
Ablevaken, Lagmans Boströms dödh. inträf-
fade den 16. Januarii sistlidit, och åtnöjt
sig Herr Auditeuren att på Sällskapets
vägnar anmäla sin förrättning
hos Herr Landshöfdingen.

Efter uppläsandet af denna skrif-
velse, förklarade Ordföranden Sällskapet den
Januarii, samt alla de förut tillgår-
de Ledamöter, Redaktörer och
Contribuenter, som ännu ej tillträdt
sina förtroende befattningar, till dess
nästa Ordinarie Sammankomst i Det afsedde Handlin-
garne till Ordföranden Herr
Directeuren Hiltmarck, att re-
videra i dess Egenskap af Revisor
till Herr Landshöfdingen Rudbeck öfver-
lemnade.

Med d. 31 innevarande Januarii,
fick Sällskapets Bibliothekarie anmäla, att
Herr Landshöfdingen Rudbeck, som
Ordföranden förut anförtrodt Sällskapets
Bibliothek, till dess annan blefve
förordnad, återlemnat detsamma,
hvarjämte Bibliothekarien anmälte, att
Sällskapets Archiv och Samlingar
voro i god ordning.

Herr Ordföranden anmälte, att
Sällskapet, genom Herr Landshöfdingen
Rudbeck, erhållit Kongl. Majts Nåd-
iga Bref af den 28 Januarii, hvarige-
nom Sällskapet förklarats vara
Kongl. Majt underdånigst tillgifvet,
och Sällskapets Ledamöter förklarade
vara befriade från Rikets Allmänna
Tullverks Betjening.

Herr Ordföranden anmälte, att
Sällskapet, genom Herr Landshöfdingen
Rudbeck, erhållit Kongl. Majts Nåd-
iga Bref af den 28 Januarii, hvarige-
nom Sällskapet förklarats vara
Kongl. Majt underdånigst tillgifvet,
och Sällskapets Ledamöter förklarade
vara befriade från Rikets Allmänna
Tullverks Betjening.

d. 1. Febr. 1800.

Sällskapet förklarade sig vara Herr Landshöfdingen
Rudbeck mycket förbunden för den ifrigt-
het han visat för Sällskapets upphjelpande
och förkofran, samt för den välvilja
han städse visat Sällskapet.

§ 8.

Föredrogs det af Herr Öfver-Intendenten
Tuneldt upprättade Räkenskaps-
utdraget för Sällskapets Bibliothek
och Museum, hvilket utvisade en behåll-
ning af 1 Rdr 4 sk. Banco, hvarom det
Sällskapet tillkännagafs.

§ 9.

Då Beredningen Sällskapets tillgångar
och förbindelser till dato afsett, och
Beredningen tillstadgat, att Herr
Landshöfdingen Rudbeck och Herr Öfver-
Intendenten Tuneldt, samt Herr Bruks-Patron
Ehrenborg måtte tillfrågas, huruvida
de ville emottaga Revisionen af Sällskapets
Räkenskaper och Förvaltning, förklarade
de sig villige att detsamma företaga.

§ 10.

Herr Professor Retzius öfverlemnade till
Sällskapet sina uti Grön och svart
utförda Teckningar af Hjelmar och
Svärd, ägde i Kongl. Cabinettet
samt en Teckning af Hjelmen och
Svärdet, som tillhört Herr Bruks-Patron
Ehrenborg.

§ 11.

Tillkännagafs det af Herr Öfver-Intendenten
Tuneldt upprättade Förslag till
Sällskapets Bibliothek, hvilket
Beredningen tillstadgat, att
Herr Professoren Retzius och
Herr Auditeuren Tornaeus
måtte tillfrågas.

Herr Ordföranden anmälte, att
Sällskapet, genom Herr Landshöfdingen
Rudbeck, erhållit Kongl. Majts Nåd-
iga Bref af den 28 Januarii, hvarige-
nom Sällskapet förklarats vara
Kongl. Majt underdånigst tillgifvet,
och Sällskapets Ledamöter förklarade
vara befriade från Rikets Allmänna
Tullverks Betjening.

Herr Ordföranden anmälte, att
Sällskapet, genom Herr Landshöfdingen
Rudbeck, erhållit Kongl. Majts Nåd-
iga Bref af den 28 Januarii, hvarige-
nom Sällskapet förklarats vara
Kongl. Majt underdånigst tillgifvet,
och Sällskapets Ledamöter förklarade
vara befriade från Rikets Allmänna
Tullverks Betjening.

§11.

Skattmästaren Herr Cammarråd Wintzer ingaf förslag öfver Sällskapets Medel, för första quartalet af Sällskapets Sedje Åhr eller November och December Månader åhr 1799. samt Januari Månad åhr 1800. hvaraf inhämtades, at Inkomsten stigit till 260. Riksdr 16. ß och Utgiften till 591. Riksdr 28 ß sp: i Banco, desse beholdit till andra Qvartalet, hvaraf emot Ränta utlånt 1200. Riksdr och Contant i Cassan 172. 4. 11. in summa 1372. 4. 11. i Banco attecknades.

§12.

Sammanträde dertill at tiden måtte förlidas, ~~uppskjöts~~ beslöts till nästa sammanträde, i form Sällskapets reglemente utsätter, till den seconde i denna Månad, ~~Månad~~ begynande med Balloteringar om de till Ledamöter i Sällskapet föreslagne medborgare; och föreslogs nu vidare, at dels ~~[illegible]~~ förstä Marti Månad under omröstning fogades: i Grosshandlaren Carl Peter Ström af Herr Professoren, Herr Capitainen Apothekaren Elis Tornhjelm af Herr Professor Hedin; Herr Handelsmannen Niclas Joh. af Herr Professoren Swedbom Gadolin; Herr Rådmannen Lind, Krigs-Commissarien i Kongl. Krigscollegium af Herr Secreteraren, E. Tillmann; Herr Handelsmannen af Capwerndie

Capitainen Joh. Ulrich Hedvig af Herr Rådman Ulric Sacklén, Herr Capitainen Wentzel Ludwig Toll af Herr Auditeuren Lind-man.

Protocoll hållet uti Kongl. Svea Hof-Rätt vid Justitie Hof-Rättens Pålsbagatt
Stockholm den 15. Februarii 1800.

d 15. febr 1800.

§ 1

Då uti Herr Lagman Tibelius anhagit sig at hafwa Secre-
terare göromålen till Pålsbagatt Secreterare, blifwit tilfål-
let at Pålsban tillkräda sig för denna sin trägna, följande Pålsla-
gat Summarium, i anseende til sin allaredan förra-
tagna rese til Lagmans ting uti Hallands, ifrånder lamna
Pålsbagatt dalla tillkräda, samt Pålsbagatt sig förenlåtat,
at af sina närvarande Ledamöter utvalja någon, som
uti sådan egenskap under Herr Lagman Tibelii frånvaro,
uti hans ställe om Pålsbagatt förefallande angelägenheter.
Hvarå skredt til votering och förklarna sig dan, uti Herr Ad
öfwerandes pluralitet befanns decideras för Professoren Kelle-
nius; Herr Dan sig förklarade sig förbinda at göra sitt
yttre, Herr Ehrenheim sig förbinda at göra sitt
göra Pålsbagatt åstunda, så wida han förmåga sig åtagna
inom nu gående Riksdag intressanter kontakter skolde
sådant möjligen hinna medgifwa.

§ 2

Upkastat at af Herr Presidenten och Riddaren Wallenberg
Pålsbagatt tillförordt krets, i Herr Dat Herr Presidenten förmåda
sig, i anseende til sin förra wistande stora dalar af
Kalmar på landet, sig Herren wara i tillfälle at nyttja dess
måtte med Pålsbagatt Medailler, för år 1800 slut i Januari
med Pålsbagatt Medailler, som af Pålsbagatt i
de Herr Presidenten i dessa ändamål medan af Pålsbagatt i
Stockholm wistande Ledamöter utsedde deputerade: nämli-
Herr Landshöfdingen med mera Grefwen Taglas, Herr Öfwer
Intendenten och Riddaren Fredenheim, Herr Under Pål Hälla
ren, Georgii, Herr Professoren och Riddaren Palmcrus, och Herr
Translatoren Hammar emellertid förordnades, förrättades,
Herr Herr Presidenten för Kongl. Majest. Vorstehen tol-
kar Pålsbagatt under förfallo wordnad och tackamkat för
den utwärkta med Herr med Kongl. Majest. tackade omsat
te Pålsbagatt för dan, och i öfrigheten wederbörligt att Pål
dat Pålsbagatt med samma dyra Kongl. nåd än framda-
les måtte blifwa förgnadt; Herr dat Kongl. Majest.
med sundhet wäl behag nyttja, och i de nästa ordi
nary Pålsbagatt ~~sammanträde~~ ~~Herr Presidenten och Pålsbagatt deputa-~~
~~tion förordnat~~ förordnat Pålsbagatt om sin förklarande för-
mast och hvad åtagit.

§ 3

Vidare inkastat Herr Assessoren och Provincial Medici Dr Wallerii Brev med underdånigst
underrättelse, at han til Pålsbagatt Secreterare wald blif-
wit, Herr dat Pålsbagatt andra indemnes bref skulle förwara

41.

§ 4

Inlefwering af den ifrån Uleåborgs Län til Sällskapet insända Markegångs Taxan, som nu föredrogs, ansåg Sällskapet en Samling af sådana Taxor ifrån alla Länen i Finland blefwe för Sällskapet nyttig at ägohända, för den kunskap man om priserna på Landtmanna warorna i flera delar af Landet genom dem kunde winna m. m. Hwarföre ock Sällskapets Skattmästare Herr Cammarrådet Wexter uppå Sällskapets anmodan benägit åtog sig at med en sådan samling för år 1799 ~~ock~~ göra en början.

§ 5

Efter framledne Herr Assessoren Ahlman uti en ring infattade silhouetter, som Enkefru Assessorskan uppå begäran lemnat Sällskapet, såsom den endaste befintelige bild af Honom, hade Cammarrådet wärden å Sällskapets wägnar anmodat Ritmästaren Hedberg at göra et utkast til teckning af ansigtsdragen ~~ock~~ ~~characteren~~ i afsigt at sedermera efter Sällskapets behag kunna nyttjas til modell för wål af Målaren som Medailleuren. Wid det denna Teckning nu af Herr Cammarrådet upwistes ansågs den af de flesta bland Sällskapets Ledamöter ej efter önskan träffad, hwarföre Sällskapet än ytterligare ~~försöka~~ wille försöka om ej någon mera liknande teckning kunde winnas; då Herr Öfwer Directeuren Alfvin benägit åtog sig at Härom närmare med ~~nämnde~~ Ritmästaren ~~sammanråda~~ rådgöra.

Emellertid kunde likwäl Sällskapet ej annat än förena sig med Herr Professoren och Riddaren Porthan uti det af Honom ~~uti~~ i Memorialet af d. 2. December uppgifna och sedermera af Direktionen utskottet med bifall tilstyrkte project, at närmaste Sällskapets Samling kunna med denna wördade Medbrors Portrait, och at ~~med~~ ~~efwen denna Sällskapets [illegible]~~ ~~ne låta slå en Jetton~~ ~~[illegible]~~ til [illegible] förwarande ~~[illegible]~~ Ungdoms ~~manna~~ låta slå öfwer Honom en Jetton, ~~med~~ med Hwilken

likasom en — minnes belöningsformering — de kunde i Ungdoms mål, som til Sällskapets genom tagit framdeles utgående Handlingar lemnade nyttiga råd och godkände af Handlingarne, allena på annat ~~sätt~~ sätt gjorde sig förtjente af Sällskapets erkänsla ~~och belöning~~; Man kan därjemte, uppå utskottets tilstyrkan ~~[illegible]~~ Hederspenning ~~följdra~~, det anstånd med alt detta ~~ock~~ ~~borde~~ göras ~~til Testamentet winnit laga kraft, och Sällskapet fåka~~ ~~det [illegible] sådant [illegible]~~

§ 6

expedierad
se Prot. för den 2 Jan. 1800. § 10.

Af det til Sällskapet i vidimerad afskrift inlemnade utdrag af Häradts Rättens ~~Protocoll~~ i Storkyrö d. 20 October 1795 hållna Protocoll, samt det däruti intagna Syne instrument öfwer det dryga och kostsamma arbete, som Skattebonden i

d. 15. Febr 1800.

nämnde Socken Matts Simonsson Marko nedlagt i Öfwerjerwi Träsks uttorkning, wärderadt til 2106 Rd. 26 sk. e. sk., hwaruti Han sjelf med den framgång uttagit, at Han deraf årligen fått inbärga öfwer 100 Lass Hö, hade Han wäl Sällskapet med ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ nog nöjaktigt den utmärkta och mångåriga drift ~~och~~ jemte omtanke. Hwar med beriktta Förtjensten, at på den orten utdelat owanligt arbete företaget och redan i det närmaste hjelpligen fulländat; men som Han redan sedan år 1795 blefwit hos Konungens Befallningshafwande i Wasa Län anmäld til erhållande af ~~någon~~ någon wid af Hans berömliga gjord flit passerande belöning, och det ej synes hos Sällskapet wara upgifwit, hwad utslaget Konungens Befallningshafwande redan torde hafwa på denna anmälan; det icke heller utredt är, om och med hwad förmån Han för berörde arbete sedan den tiden fortsatt, samt betta ärende förrätt i laga år i offentlighet och därtil utlyst Sockenstämma föra warit, så fann Sällskapet nödigt, at i förberörde år ombytte ~~[illegible]~~ om ständigheter införda under rättal ~~och [illegible]~~ ifrån orten, på det Sällskapet sedermera måtte kunna i tilfälles at i wederbörligen fastställd ordning fått uttalande deråfwer meddela; + Heeskaer- lelaleg

§ 7

Se Prot. för d. 2 Jan. § 10.

Det af Skattebonden Mårten Wik i Laihela Socken insända, samt i allmän Sockenstämma d. 10 sistl. November verificierade Syne Instrument öfwer ai Hans åtskilliga å sitt Skatte hemman gjorda nyodlingar, wärderade til 225 Rd. 26 sk. 9 r. samt wäl Sällskapet nogsamt utreda, at Han med en berömlig idoghet användt sitt Landtbruk och dess förbättring; dock som den kostnad Han derwid nedlagt, då den på Hans flera åriga besittningstid af hemmanet fördelas, icke är af någon särdeles betydenhet, och Han ej hållet sig i sin Landthushållning framför de flesta sina å orten warande, och för berömlig idoghet almänt kände Medbröder synnerligen utmärckt, så fann Sällskapet ej skäl at Honom någon annan belöning tildela, än at Sällskapet uti at til vice Pastoren såsom Församlingens förmans å Sällskapets wägnar bref, wistes anmoda Herr Pastoren, at för Honom betyga ~~Sällskapet~~ synnerliga nöjes och wälbehag öfwer Hans förhållandes, samt uppmuntra Honom til fortfarande dermed ~~öfwen för framtiden~~, på det Han måtte framdeles göra sig än mera förtjent til Sällskapets uppmärksamhet och wälwilja.

§ 8

Prot. för d. 2 Jan. § 10.

Nu föredrog för Sällskapet Hr Kyrkoherden Arenanders i skrift Memo-
rial om nödvändigheten at förmå i synnerhet Almogen til
mera flit och arbetsamhet än vanligen hos dem träffas, til under
begrundning, hvarvid Sällskapet, lika med den värda författaren
af memorialet, fann detta ämne förtjena Sällskapets uppmärk-
samhet; men som vid de af Hr Kyrkoherden för barn från
8 til 12 år at föreslagna arbets prämier i synnerhet ~~den be-~~
den betänklighet förekommer at det för Sällskapet blifver gan-
ska svårt at controllera upgiften om barnens skicklighet och
arbetsflit, då äldre personer, hvilka lätteligen i barnets namn kunde at
sådant arbete förrätta, och at minstone barnet därutinnan
~~...~~ märkeligen biträdas, så at underslef vid sådana belöningars
förvärfvande någonligen skulle at förekommas, ty ansåg Säll-
skapet detta vigtiga, men tillika granlaga och ingalunda om
tanka gällande ämne, ~~förtjena~~ at framdeles såsom i någon
Skrift fråga ~~förtjena~~ til än närmare och almännare granska-
ning föreställas. Emellertid skulle, dock Sällskapet nu ge-
nast uti sin Dagbok anhålla om kunniga och rättsinta
Patrioters yttrande och underrättelser häruti, men på det
Sällskapet dymedelst måtte få anledning at uti denna ämne och
angelägna sak vidtaga de anstalter som sådant kunde ha-
da til det åsyftade ändamålet.

M. Webelii i ... Memorial jämfördt

Man fann Hr Kyrkoherden Arenanders skriftligen ingifna
nu Förslag at hos Almogen hämma den sig almänna
de missbrukande ... redan vidtommnad, så fann Sällska-
pet det vara en sak, vid hvilken, ehuru i sig sjelf och til sina
följder betänklig, ganska vigtig, dock af Sällskapet utan
högre Öfverhetens åtgärd föga kunde uträttas.

§ 9

Prot. för d. 2 Jan. § 10.

Kraften Dr ... skrift til Sällskapet insända underrättelser om
medel och utvägar til Almogens ~~lifsnärande~~, i missväxts år,
har Sällskapet väl ej funnit innehålla något, som ~~...~~ i den väg
kan vara egentligen okändt, men at de dock förtjena ~~...~~ kännas
~~nödgat~~ af dem, som i detta för värst af missväxten sig till
till så efter hvarjehanda angelägna ämne, vilja åtaga
sig at utarbeta en för bekostnad kongelig afhandling, hvil-
ken enligt Kraftens välkända Förslag borde på Svenska
språket öfversatt almänneligen i landet utspridas.

Hvaraf tog sig Sällskapet likaväl anledning at tänka på ytter-
ligare om hvilka den välsignade potatoes växtens at
mänmare plantering, och skötsel kunde befordras, såsom det
upperligaste och säkraste af alla hittils upgifna medel til
förekommande af hungers nöd då missväxten inträffa, och
så vida Sällskapet med fägnad inhämtat at dess i denna af-
sigt redan använda åtgärd uti några Socknar vunnit
ett önskad framgång, så beslöts at uti Sällskapets utgifna
de Dagbok skulle efterfrågas om några Socknar ännu

i landet skulle finnas där ej potatoes cultiverades, och hvad
i synnerhet i sådana Socknar kunnat hindra dessa nyttiga
planteringars vidtagande. Sidstnämnde skulle ~~...~~ i namn
de Dagbok införas underrättelse om ~~det blifvit försökt~~ fors
och utg. Sällskapets förledna år utgifna Kungörelse blif-
vit gjorda, med därom åstundande ... tilsyn, och hvad
utsäg. desse försöken gifvit. Hvarom utgifvaren af Dag-
Boken nu anmodades at draga behörig omsorg. d. 15. febr 1800

§ 10

Vid Hr Landtsecreteraren och Krono Befallningsmannen
Sahlbergs inlämnade Memorial, i hvilket han anhåller at
få tillhandla sig de af framledne Hr Assessoren Ahlman
Sällskapet testamenterade Lösöres persedlar, ansåg Sällska-
pet sig för det närvarande och innan Testamentet la-
ga kraft ~~stånd~~ vunnit, ej kunna något tilgöra.

§ 11

Det i laga ordning beträdde det ~~i näst föregående~~ nämnde
Ahlmanska Testamentets anmodades Sällskapets Skattmästare
Hr Kammarkamrer Winter, at det samma å Sällskapets väg-
nar med vederbörande Hr Assessorens Ahlmans arfvingar communicera
och behöriga ... ~~communication~~ svaromåla til Sällskapet
vederbörligt inlämna.

§ 12

Nu uplästes Ordföranden af Oeconomia utskottet Hr Hofrätts-
rådet och Riddaren Ehrenmalm utskottets betänkande öfver
de til dess granskning öfverlämnade mål och ärendes, af
hvilka de som gällande Sällskapets skyndsamma åtgärd, nu
genast ~~...~~ togos under öfverläggning, och afgjordes i föl-
jande ordning.

§ 13

Sedan de til Sällskapet ifrån Ahlmanska Sterbhuset ~~til Sällska~~ expedierade
~~...~~ afhämtade handlingarne finnas en fordrings tvist emel-
lan Sterbhuset å ena sidan och afl. Brukspatron Hagerbergs arfvin-
gar å andra sidan, om som därande och fraarande uti Birkkala
Vesilax, Luopioinen och Messuby härads Ting varit anhängig, hvar-
om ~~...~~ Sällskapets till ... uti Hattarpå tilförordnade ombud Hr Auditeuren Törnros under sin resa genom
Stadsbetjenten i Tammerfors af Hagerbergska arfvingarne
blifvit varnad och Ehuru väl Sällskapet för dess del an-
ser det vara bäst at denna tvist skulle genom förlikning
biläggas, i så måtto at kontrakt om ... gjordes fordringar
(hvaraf fördelaktigare vilkor å Sällskapets sida ej kunde vinnas),
emot hvarannan qvittas: Likväl som sådant förra kunde verk-
ställas utan något ombud som med contra partierna på stället
några at afhandla, och en fullmägtig för Sällskapet ~~...~~

afseran i den Gåndelsa klaser nödvändig, om Klagerbergska
anseningarna forklara. Itt Gåstående at caskontadt nit
tidamma dråt formanta fordran af 14 RCt 47 ßß 8 rst,
Gerildan åt 3 RCt 11 ßß 10 rst, sköges den Assessoren Ahl-
many til 11 RCt 36 ßß 8 rst reglerat fordran. Alltså bestodt
at vice Gerade Gåstningen Steinhufvud, försom å ortens vissa
dag, tinder anmodat sig vederbörligen bekantmagt ägde,
emot ödmjuktanda Ansökande, Gerarens Bålskagat samma dråt
lyda med Gerom åfseran antecknad, antingen sjelfa genom
förklaring tillägga afseran nämnde mål, allas i Gåndelsa för
ening ifrån talla trästål, det samma vid nästa ordinarie Rings
torsdag d. 18 nästinstundande Marsti lagligen uttaga
sig likmedel Secreterarens at til nästa tisdag reglerat så
vidt berörer som Cronofiskal, Gerildan med Hr Ex
förandant vid den skrift sammanträde dag til Hr vice
Gerade Gåstningen Steinhufvud ~~skulle~~ expedierad med Gam-
merfors Kosacks bönder afsänd dat.

§ 14

expedcerat

Vid dan Decisorum i Rättstadt beklädande rotarande Krono
Fiskalen da deposition Bodlarna på 450 RCt som Assessoren
uti i Restituden utskrivit såsom accordsumma för dess Bro
Lieutenanten Ladau til Standrätt lön, tinder Stadshöfdet
gemensamt til last göfordt, nu klagerit förklarat, i Gerildrät
tenskattat på de deruti anförda grunder uttradan at dessa
450 RCt såsom overklagden summa under Kron Assessors
skrank undfalla deposition ej tinder uti nytt rättegång
Stadshöfdet gemensamt uttan undfå Kron Assessorskan, til
last göfordt; Som saltta Gen Gåställ Rådat Wallerian,
om icke dålig inål, i anseende til den utmarkta ökningen
sja och tvenne gånger uti alt samt som i Testamentet fö
skrifvit förordnat tvenne Bålskagat, borde med alt möj
ligt grannlagenhet förfaras, att dessförre, att
Bålskagat måtte uttalande Grannarna alla
vittnesmål, och i det stället sina klara och
klara det
utgång
redamma
mistarier
Assessoren Lowell förmenade sig med Gen Gåställ Rådat
Wallerian darute at Kron Assessorskan emot Bålskagat yttra
de godkat vissenligen fordrade af Bålskagat fordrade alt
billig aktning, i grund Gerad af Hr Assessoren vore vederlig
at antaga det af Hr Gåst Rådat uttagna förslag at

d. 15. febr 1800.

genom tilförordnade compromissarier dotta afsen laga åm
nen afgöra; men då Grannarna nödsakat gå tidigare
Skattas förordnade, Gerildan Bålskagat sen fr. det alt Krona för
blinden at förordnna, och det i Hr Assessorens stander därinnan
vara at förmödat misstänna Kron Assessorskan om man, ved
det Testamentet aftan dess klara bokstaf följande, sinder ha
dan at ådraga sig någon tjenst; dessförinnan tjedte Gren Assess
ren det för Bålskagat klisera rådligast, at upridtiast Hr vil
ja tillskrift tillstyrkande, nu genast kunna dit uttanden
Grannarna, så mycket det Kallan, som Kron Assessorskan uttra
de förklarande ägde, att billigt sökt at så dant intom alla för
Bålskagat fordran. Nän således stridiga tankar
afseran dotta mål Got Bålskagat konsorderat, så måsten ballote
ringen vidtagas, då propositionen, om Gen anmärkat skulle
lyda följande: vidt Bålskagat nu agna sig, att tillskrift
tillstyrkande afgöra den til Bålskagat tillsvarande Gensål
skrivelsen: Gnärvidta de i Ahlmarska Stadshöfdet besinding
om deposition Bodlarna på 450 RCt skola uti nytt rättegång an
stå och nytagas? Då dan Gånderna blifvit insamlade, samt
stat sig nytagas? propositionen med pluralité bifallen, i stod Gerad af Bålskagat
förordnade i dotta Stadshöfdet

Som 2dra punkten uti Assessoren Ahlmarg Testamentarisha ekon
flattning af ch. 2. Hilli vigd uttrycklingen stadgar, at Assessorens
Gåndelsen af de indomstan ifrån dessa regardoman, Gerilda Gamma
ri 2 an tilfalla ägde, gifvas Din Brodan Lieutenanten Ladau
450 RCt, och 1 prunkten uti den af Hr Assessoren Ahlmarg
dår vid, gjorda d. 4 Oktober nästl. ånat gjorda tillägg innan
mina Gållan, at nämnde 450 RCt nedan evora Lieutenanten
Ladau, egen om berörde deposition godtgjorda, och at Lieu
tenanten ålägen af de deponerade medlan, til dess Hr Assess
Kron Assessor skan åtarbetala 50 RCt med ränta, samt dess
utom de åtafrände 500 RCt, i fall Gen så dant skedde;
Alltså och anmodan Bålskagat, såsom anmodath, at til nogga
mare Stadfästelse tagen förordna Assessoren Ahlmarg yttrande vidja,
i anseende til almänna stånd därinnan berörande rätt, ej
kan tillständigt at vidare ifrån Hr Assessorens förordnandes,
utan minsta aftar gifvas något af hvad den ädle stamdis
Testatoren til det almänna bästa bekräftande af Patriotisk
mit anfägt; då anfäg Bålskagat sen berörde 450 RCt, vid
så dan beskaffenhet ej tinna uti nytt rättegång instrumen
taftan Assessoren Ahlmarg såsom Stadshöfdet gemensamma
stånd nytagas, utan förrättarna Kron Assessorskan anstant skildt
til last, och andomma det på Gamma at dem af Lieutenan
ten Ladau åtarfordra om Gen så godt finnas; Gerarom

47.

uklåfs ehn Assessorshus uti mål dat förra afsände brefs bor-
de vanligen undersåttas, återsvarshandlingar marmay
vice Gerards Påskrifning, hvarföre lemnad nödig tillkänn.

§ 15

expederadt I anledning deraf at K:t pundrer uti framladen Assessoren Ahl-
mans testamentariska författning af d. 2 Julii 1796 tillagges chef
Assessor Hans Ahlman af Lösa egendomar, hvaru för tvenne
barnen gifne förmyndare allegat uti underdånigst ansökning
om dess befrielse från Pålskagat tillerkänt den andra, som å auction för Pålska-
gen och Pålskagat tillerkänt den andra, som å auction för Pålska-
gen och Pålskrädning borde försäljas; Gade denna egendomar uti Gen-
eral Lieutenant Hans Ahlmans Assessorens to hemman 1/2 bord; 1 1/2 lisa lättas skattal; dock som
den Assessorshus enkelt Auditeuren tomany vid Handen gifna
memorial förklarat sig Gälds ärsha, at den i Gamla Carlsby va-
randa förklarat sig Gälds ärsha, at den i Gamla Carlsby va-
randa egendomen klassa jämförd dess Gälds i Tammerfors
Stad å offentlig auction försåld, förorsakar den Assessorshus
tragårt at Pålskagat icke förestalta; alltså och då de för
+å auction regendomen inflytt andra medhavare lemna enkelt
Testators handskrift dalat; kan Pålskagat både uti tämpligast
tracta at K:t Assessoren och Inspektionsmannen Anders Flor-
borg jämsen näre Tammerfors boende skulle granska genom
resande Bruksamnoden at anmot arferaden hålla eraldes
hvar boende auction i ofvannämnde Stad d. 19 nästkommande
Augusti i Martii månad, och i god tid förut kungöra denna
Termin så vidsträckt möjligt skall kan den uti Göteborgs
hålla kungöra. Och jemväl som Assessoren tillerkännandes
af nödig rättelsning om regendomens beskaffenhet och eraldes
av Gälds at nämnda af den boende åsatta indragning
och jämväl anmoden at regelbära och förevara auctions med-
till Pålskagat om den försvarsdag kommer att utmätningen
förordna. Förfriskt anses Pålskagat nödigt att någon å dess
vägnar vid auction vara närvarande, bjuda
för att tilsyn, at därvid lagliga bråttar tillses, och at blandt
annat något Ducat Gälds icke felsjas för mindre än 1/2 Rdr
1/2 Rdr Ducaten och 18 Karats dito icke vinden 2 Rdr 1/2 Rdr
caten, förutom contralleras Silfver av vinden 20 Rdr Rmt. La-
dat, och förutom man framgående vinden 29 Rdr Rmt. kodat
anmoden påtänkt annars Gändelse den för Pålskagat nödvändig in
rogat och förmara Gen til nämnda grick försäljas. Och så vida
vice Gälsdingen Steinhuvud uti förenämnde Pålskagat
kulmägtigad at bjuda tvistan annat Smeden Wagerberg
Ekenfeingen, så bestod Pålskagat at Honom och annoden at
ofvannämnden auction å Pålskagats vägnar bjuda. Hvarföre
re och K:t Assessoren Klorborg skulle anmodad at Honom om
Termin til auction, äfvenså som den Assessorshus Ahlmans
med det möjligaste försöka vidare.

§ 16

Och öfrige medan äfven de Gälds Decorerade tillkallade Gode-
förmän nu äfven nyssnämnde tillkallade Botarehandlare blefve
ave til Pålskagat almanna agrarskrivare tvenne gånger kortat
samladtering af de flere uti den Gändelingen förekommen
de anförningar over garningsplan, samtom tvenne til ägi
de hänt intakaring gå längre af 1/2 Decastare tid, kog Pål-
skagat dock befinnt at med det förra i Åbo Lidningarna,
hålla förnöjda, det alla de som uti garningen är nödiga Gel
Pålskagat öfverdl anförningar, ägde at skulle allas agenom
ombud Gel Pålskagatt Secreterare göra sig vidare rättade
om Pålskagatt öfverändrade anförningar saldo tillstyr
Gälds Pålskagat ej drunde åtagna sig, allenast och Gen förskildt
i sådana ämnen correspondera.

§ 17

Lidalsdal gerandes blasiere å Vordat Brandvingl tillökat
med nyssnämnde Botarehandlare jämte de til den Gerande Gand-
lingarna.

§ 18

Til Landamärdar i Pålskagat är aldeles genom balloterings fö-
rändring: Hr Lagrådet och Riddaren Joh Henrici Oxenstierna; Hr
Hr Lagrådet och Riddaren Joh Henrici Oxenstierna; Hr Landshöfding
Hr Landshöfding Leonhard Leonelius, Gen Capitaine Anders Baer, Gen
Gen Lieutenant Leonelius, Gen Capitaine Anders Baer, Gen
Secellanen Abraham Fellman, Brukspatron Olof Ekström,
Secellanen Abraham Fellman, Brukspatron Olof Ekström, Häradsh. Elder.
Medicinæ Licentiaten Anders Botström, Secellanen
Medicinæ Licentiaten Anders Botström, Secellanen Gr. Schwerin,
Ryttmästaren, Kronofogden och Landtmätaren Gr. Schwerin,
Ryttmästaren, Kronofogden och Landtmätaren Gr. Schwerin,
Majoren och Riddaren N. N. Armfelt för Gen Gade Pål-
Majoren och Riddaren N. N. Armfelt för Gen Gade Pål-
skagat förordnade skulle expedieras.
skagat förordnade skulle expedieras.

Justerat d. 1. Martii 1800.

Carl N. Kellerfeldt

25

48.

d. 15 Febr 1800

Den 1. Martii 1800.

49

Justerades Protocollet för den 15 sistl. Februarii §1.

§2.

Anmälte Herr Cammarrådet Winter, det Han enligt Sällskapets beslut, allaredan besökt om communication af Efterlefvande Herr Assessoren Ahlmans testamentariska dispositioner med samtage dess Verificationer, och efterhand [til följande dagar] inkommande behörigen recipissen öfver sagde communicationer.

§3.

Enligt Sällskapets vid sednaste Sammankomsten afgifne beslut, uppvistes nu Herr Öfver Directeuren Alfwings ritning, hvilken så nära som möjligt blifvit, efter den anvisning af Silhouetten stod at hämta, skulle afbilda framledne Assessoren Ahlman. Den ansågs dock af de flesta bland Sällskapets Ledamöter likligare, träffad, än den som vid förra Sammankomsten förevisades; hvarföre Sällskapet nu med tacksägelse erkände Herr Directeurens härvid använda möda, och beslöt att samma teckning til Sällskapets framdeles behof skulle förvaras. Och emedan Sällskapet fullvunda redan gjort det bruk det ~~kunde~~ kunnat til afcopierande af Herr Assessor Ahlmans bild utaf den af Fru Assessorskan härtil på någon tid lånta Silhouette Ringen, så öfverlämnades nämnde Ring nu til Herr Capitaine Adolph Gripenberg, med anmodan, det Han ~~benäget ville~~, vid Sin stundande återresa til ~~Maskeby~~ til hemorten i ~~...~~ Maskeby benäget vilja, åtaga sig mödan at densamma, med förklarande af Sällskapets tacksamhet, Fru Assessorskan tilställa.

§4.

Expedierat. Till ~~stickning~~ sorgfällig granskning företogs den underrättning om Saltpetter sjuderiets ordningar, som Capellanen i Lefflax Capell af Mustasaari och Wasa Pastorat Magister Granlund Sällskapet tilsändt, med begäran, at honom för dess mångåriga vid detta yrke förekommande nedlagda möda och ~~...~~ kostnad, måtte genom Sällskapet af Kongl. Maj:t någon emot densamma svarande belöning och ersättning utverkas. Sällskapet fann väl denna Magister Granlunds anvisning röja en mycken och berömvärd åhåga at förbättra en förhandet och det allmänna högstnyttig näringsgren, hvarföre den väl kunde förtjena at genom trycket komma til allmän kännedom; men som Författaren endast med det ytterst närmares kännedom; men som Författaren endast med det hvilken velat lemna denna sin afhandling til Sällskapets ägo at den ersättning han af Kongl. Maj:ts nåd derföre förväntar skall svara emot hans vid försöket använda kostnad, och at han i annat fall vill hafva densamma sig oafcopierad återställd, likväl hvarken beskrifna kostnaden eller uppgifvit belöningen, som han kunde anse svarande emot densamma, hvarigenom öfver saknad om framgången, förmånerna och erfarenheten af hans uppgifna salpetters tilverkningssätt; så har Sällskapet ansett

50.

d. 1. Martii 1800.

sådant för [illegible] vara, at utom tilkännagifvande af dess välbehag öfver benämnde Magisters hafvande bemödande med all befattning i detta ämne, låta ansvar hålla och Sällskapet derom blifvit underrättat, at Magister Granlunds öfver til Kongl. Krigs Collegium sin afhandling insändt, utan at Sällskapet honom dig bedent, med hvad skrifter den til högstbemälte Collegium kunde vara inkommit, af hvad deraf vid densamma kan vara tilagdt.

§5.

Upplästes Sällskapets til Assessoren och Krono Befallningsmannen Hornborg aflåtna bref af d. 15 sistl. Martii angående en förestående auction öfver någon del af Lösegendomen uti Ahlmanska Sterbhuset, upplästes nu nämnde Assessors ~~bref~~ svar af d. 21. febr. i hvilket Han förmäler sig hafva utsatt auctions terminen til d. 6 och följande dagar i ~~Martii~~ samma månad; och fann Sällskapet nödigt at tilkännagifva samma Sällskapets ~~...~~ öfver med det första uti hufvudstaden utgående Tidningarna kungöra.

§6.

Tvänne exemplar af de å orten brukeliga plogarnes hvilka så väl Herr Hofrådet Hiärne Uttes ifrån Laugelmäki, som Candidaten Karelles ifrån Elimäki insändt Memorialer med anmärkningar öfver nämnde ~~densamma~~ åkerbrukets redskap, hvilken ~~...~~ til den öfver Åkerbruket redskapens granskning förordnade committéns närmare begrundande nu remitteradts.

§7.

Följandes sedan sista Sammankomsten inkomne til Sällskapet inkomna Memorialer nämligen at Embets Memorial af Herr General Maj. m. m. Baron Fr. Carpelan, ett af Herr Lagmannen Wibelius, et ~~...~~ af Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Liljenberg, samt et af Herr Kongl. Secreteraren och Kassa Commissarien Holm öfverlämnade til beredning til Skattallt granskning, ~~som med dem utlåtanden öfver dem i föreskrifven ordning, begärt at til Sällskapets stadgar och stadgade granskning inkommit.~~

§8.

Til Sällskapet någon underrättning hans Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Liljenberg insändt ett allmänt mjöl af tinnmässa, utan och at partier af mäss af ~~...~~ [illegible]. Detta til faller, at genom nogsamma försök och chemisk analysis vinna att önskad upplysning uti den högst vigtiga frågan. Om och huruvida tjenligt bröd af denna vägt vid infallande missväxt än kunde väntas: anmodas Sällskapet med nöje och anmodade enhälligt Herr Gustaf Toll ... om, at med sin allmänt kända granskning och sådan åhåga de härutinnan det samma biträda, hvilket och Herr Toll ... benäget åtog

51.

sig, hwarpå wäl Ordföranden tilsade, at det insända förrå-
det af Prästen Herr Ehleman följande måndag tilställa.

§ 9

Herr Cammarrådet Winterg Memorial, rörande någon förbättring uti den här i Landet brukeliga Trädkol- lemnades til almän granskning at ligga på bordet.

10

Anmältes det Herr Capitaine Rothkirch genom Herr Baron Överste Lieutenanten och Riddaren Fleming inlämnat modeller til de wid [illegible] nödiga redskapen, hwilka af Sällskapet med tacksamhet emottogos, jämte anmodan at de [illegible] å dem påtecknade nummer skulle, tillika med den Patriotiske gifwarens namn, införas i den på Sällskapets ägande modeller författade förteckningen.

§ 11

Herr Cammarrådet Winterg Memorial, om anläggandet af [illegible] för tjenstefolket här i landet, hwilket förut är genomgått Directionens [illegible] och af det samma med fullkomlig [illegible] blifwit gjord, hwilket til närwarande tid [illegible] uti Sällskapets [illegible] [illegible] åtskilligt förut [illegible] och [illegible], at i anseende til ämnets wigt ~~det samma [illegible] til Sällskapets [illegible] [illegible] ligga på bordet och [illegible]~~ til almän kännedom ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ jämwäl äfwen [illegible] til [illegible] granskning uti Sällskapets Dagbok införas.

§ ~~14~~ 13.

Herr [illegible] skingrades Sällskapets [illegible] [illegible], så at Session för denna gång måste slutas, dock som flera på bordet äfwen ... liggande oafgjorda mål påkallade Sällskapets snara sammankomst, så åtogs Herr Ordföranden på [illegible] tilstyrkan, det Sällskapet d. 15. ~~[illegible]~~ i denna månad åter skulle sammanträda.

§ ~~14~~. 12

Directionen tilställt lemnade följande mål och ärender jämte flera, äfwen dem författade [illegible] på bordet til almän granskning nämligen 1° Prosten [illegible] beskrifning äfwen [illegible] i Loimijoki Socken. 2° en anonyme författarens Memorial rörande [illegible] af Kronan. 3° om belöning för drängen Eric Eliasson hwilken på 20de året med trogit tjent Bonden Waxström ifrån Wexår i Snappertuna. 4° Anonyme författares Afhandling om Bockars [illegible] [illegible] och [illegible] m. m. 5° ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] och [illegible] ~~[illegible]~~ 5° äfwen ~~[illegible]~~ Blomströms [illegible] förbättring wid [illegible]. 6° Herr Lagman Wibelii Memorial rörande [illegible] at skaffa almogen nödig upplysning i Hushållningen genom tilförordnade Oeconomiae Commissarier. 8° Prosten Doctor Chydenii tankar om Koppympningen.

Justerat d. 15. Martii

Carl [illegible] Hellenius

Protocoll hållet wid Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet d. 15. Martii 1800

d. 15. Martii 1800.

§ 1.

Justerades Protocollet för d. 1. Martii

§ 2.

Sedan wid ~~förra~~ sista sammankomsten oafgjorde, och på bordet lemnade mål föredragits, nu at af Candidaten i Kaskö Zachris Gallenius til Sällskapet ingifwit Memorial, i hwilket han anhållit, at i anseende til den af honom sistl. wår i Korsnäs Capell af Närpes Socken å 91. barn lyckeligen förrättade Koppympning erhålla den belöning af 10 Rd som Sällskapet i almänhet [illegible] sig wilja tildela den, som lyckeligen ympar koppor å minst 25 barn på de trakter af landet, der koppympningen annars ej hunnit blifwa almänt wedertagen; hwaremot han förmälte sig wid samma tid hafwa ympat 7[illegible] jämte han i Närpes moderförsamling och 19 på Kaskö af hwilka endast at skal med döden afgått. Såsom certificat om koppympningen i Korsnäs han Candidaten Gallenius bilagt at betyg af Capellanen därstädes Herr Magister Joseph Tholia, hwaruti intygas at benämnde Gallenius å förberörde 91 barn ympat koppor, at de alla dem lyckeligen genomgått, de 21 af de oympade barnen wid samma tid af denna sjukdom blifwit genom döden bortryckte, och ändteligen at koppympningen, om [illegible] gjordes föreställningar och ansöktes förut ej blifwit i Korsnäs Capell wedertagen.

Sällskapet igenkände wäl uti alt berömvärdt ned Koppors ympning och följakteligen äfwen uti detta hwars Candidaten Gallenius en berömlig nit, som äger [illegible] och [illegible]; dock som Sällskapet sig förbehållit [illegible] til verification fordra at äfwen [illegible] ordentlig [illegible] hållna Protocolls utdrag, hwilket at wid dessa sammanträden och af Herr Capellanen Magister Tholia [illegible] sednare, och af Herr [illegible] gifwa betyg dessutom förmält, det Candidaten Gallenius sin koppympning redan i Martii månad werkstält, hwilken han sagt hafwa warit en följd [illegible] blifwit befordrad utaf Sällskapets förslag i Julii månad uti Tidningarna, för lyckeligen å minst 25 barn ~~at~~ ~~[illegible]~~ förrättad koppympning utfästade belöning; så kan Sällskapet sig ej för denna gång tilerkänna Herr Candidaten Gallenius ~~[illegible]~~ någon rätt på den åberopade annonsen sig grundande belöning. Deremot at skulle uti afseende bref för benämnde Herr Candidat Sällskapets [illegible] Patriotismen och wälbehag äfwen [illegible] berömmerade med det första förklarad, hwarjemte Sällskapet til [illegible] manar af [illegible] [illegible] anmärkningen [illegible], at i dag skolan med det första inngöra, det Sällskapet annonce af d. 29 Julii sistl. år om belöning för lyckeligen förrättad koppympning ej äger någon retroactive verkan och följaktelig ej kan af någon annan til förmån åberopas af dem som sedan den tiden å minst 25 barn lyckeligen ympat koppor.

§ 4

Herr Kåll kammeraren Ihethcrw inlämnade Bouppteckning af-
ver Ladugjohe, med den Hr:de Länsmannen Carl Fredrik Lin förrättad, med den anmärkning
Gåt och på Länsmannadom fornöjd blifvit, att Bålskaget med nöje till
erkände Herrorna arfvingarne de 2:ne medaljer, Hr:den säsom attes-
terade på Bålskagets Hr:des vänstra bröstsida vid dess frånfälle, samt
Hr:den Bålskagets Hr:des Ladamoiselle Dotter, att emottaga och tackfamligt för-
vara. Hvarefter Bouppteckningen ansågs nöjaktig och Herrorna med-
delt erhöllo Bouppteckningen att förvara.

§ 4

I anledning deraf att uppå Hr:den Bålskagets medaljer nu gemensamt kommer att utbetalas, anmälte Hr:s Kam-
merherre Gyldenstolpe, att Bålskagets Hr:de Enkefru Grefvinnan Ehrenstråle
ville hafva sina Hr:s Bålskagets medaljer, för att dem i Hr:s Bålskagets
Hr:des Enkefrus ställe emottaga och förvara, hvilket Hr:s Kammerherre
Gyldenstolpe förklarade sig vilja åtaga sig, emedan Hr:s Bålskagets Hr:de
Enkefru Grefvinnan Ehrenstråle för närvarande befann sig på landet.

§ 5

Då man fråga gjorde om Hr:s Bålskagets förord af bal-
ningsgäldenären, Hr:s Kammerherre Gyldenstolpe, Hr:s Baronen Ehrenstråle
manten och Hr:den Kammarherre Klerfelt, om icke Bålskaget genast
ville anställa Bit allaredan tagna beslut förmena dem
fallen, som till förmånen under af Hr:s Assessoren Ahlmarks
förk:nta Hr:d omsatt skulle stå, då Bålskaget af den sam-
ma säsom af en mindre kassam balöningsgäldenär
förfallanda tillfällen lemna dig betyna. Och som dåtta
Hr:s Baronen förslag anfälligt godkändes, så anmodade
Professoren och Riddaren Forsell, att emottaga Bål-
skagets underrättelse, Hr:den ovan förliga köpstadan
som sedan skulle blifva, då Bålskagets Ladamoiselle Dotter
anmälan till ägandes tillfällen att förrätta och öfverlemna
ma om dessa medaljer, reverser
allas andra sedan af nämnde gäldenär.

§ 6

Uti ingifvet Memorial, Hr:s Öfverste Lieutenanten och Rid-
dare Liljenberg anhållit att af Bålskagets Kassa på 2:ne år till få
att gemenligen Lön samt 200 Rdr Rmt, samt förut och 6 procent
årlig ränta, Hr:dat Län och Hr:s Öfverste Lieutenanten må
tillerkjändt, så anmärkte Hr:s Öfverste Lieutenanten Bål-
kammaren detta förskrifning med förbindelse att utlägga
i rätta tid det lösande, interesset af 6 för Hundrade till
Bålskaget inbetala, samt förut lånen åtagen betalsmän för
samma förmåner Hr:dat som den solan inträda dess
vinlefverande Wilhelmsdahl Klockhammar, med hvilken
bref af Ordinarie Domaren i orten, att lägga annan an-
tedning i samma egendom, af Hr:dat Hr:s Öfverste Lieutenanten
rätten tillhör, förutan ovi samma ting, allas emot

d. 15. Martii 1800

+ til sammans rådnad med flera åtal obetalda interesser.

så förut bliferit fått af Hr:s afseende.

§ 7

Kronofiskal Hr:s Capitainen P. J. Spåre anförde ansökning om 4 års anstånd med betalningen af de skulder, som Fröken Capi-
tainen til Assessoren Ahlmarks Klockhåll antingen bok och lever
Gäldenär
let bestigandes sig till 755 Rdr 32 Sk. K. M:t, och tycktes
Bålskaget at Capitainen Hr:den kunna lemna 2 allra högsta 3 års an-
stånd med denna skuld gäldande, i fall Han för 3 månaders
Häradsting kunnat an ordentlig skuldförskrifning å hela sum-
man och för den samma tillika ställan nöjaktig säkerhet,
samt emellertid årligen 6 procents
ränta för skulden erlägga, emedan Hr:s Kapitai
nen ej ville, att detta fullgöra, skulle afseende namnda
fordringsägares af Honom utan vidare tidsutsträckt
Exekution utsökas, helst de lånade sedan åren til betalning
fallna.

§ 8

Det anstånd på ett år, som Hr:s Majoren och Riddaren Creutz
Furuhjelm begärt til återbetalande af den skuld som 800
Rdr Rmt K. M:t Bolan, för Fröken Hr:s i Assessor Ahlmarks Klock-
hål Gäldenär, ansåg Bålskaget skäligt at Hr:s Majoren bevilja;
dock med förbehåll att Majoren äfven den tidens utgång gra-
nska utan vidare uppsägning inbetalen både Grundsko-
lan och räntan.

§ 9

Uppå Hr:s Borgmästaren Carl Hörbergers anhållan om at åter anstånd med betalningen af
den skuld som 150 Rdr K. M:t Bolan utom den årliga lösande
räntan, för Fröken Hr:s i Assessor Ahlmarks Klockhåll anlagt skuldbrefvet af d. 17. Julii 1799 ut-
vänta, för Fröken Hr:s anhållit Skuldbrefvet af Hr:s Assessoren Ahlmarks Klockhåll Gäldenär, samt Bål
skaget för sitt at det samma Honom bevilja, allenast Hr:s
Borgmästaren två månaders Häradsting ställan ordentlig
skuldförskrifning å både grundskuld och räntan, samt emellertid
årligen sex procents interesse, som redan den evara
tid fullkomligt inbetalas det interesse, som redan den evara
nyttjandet, och jadamera vidare utsatte tiden utgång
så vidt fullföra Kapitalet, som den återstående räntan. Man
i Grundskolan Borgmästaren, innan förskrifvens tid ej vidare
anskaffa nöjaktig säkerhet för skulden, borde den, så
som allaredan til betalning förfallen genast utsökas.

§ 10

Uppå Bålskaget Hr:s Commissions Landtmätaren Adolph
Wilh. Treiler anhållit att utbekomma alla uti Assessoren
Ahlmarks Klockhåll funderna och Hr:s Landtmätaren rörande
de Gränsningar, och tycktes Bålskaget det förfarandet af dessa

Länder Herrom hemvändt ytterligare ett mål, om Hans Majestäts gifna
dat de Herrom tillkörta nämnder i Protocoll författat och
vid Wikala Tingsrätt skall d. 7 Maji år 1800 varande,
at anmäla Lieutenanten Bäcker och Landtmätaren Thunström
hade jordat byta 2:ne Hr Landtmätaren om Lutens och
Korpela ekoralsa Gemman och 1/2 at utdraga af Skriftet En
strumenket uppå ofvan 1/2 Sergeanten Anders Conrad Bäck
ker, Qvilka skriftan ej på något sätt rörde Tvistemålet, men
de öfriga Landtmätarens bestående 1:o i 1/2 Qvarto
stadnade Protocoller 2:ne 1/2 af Lagl Rådet von Knorring
d. 4 November 1799 utfärdade förbindelse, at emot vissa
villkor åtaga sig att af Landtmätaren til Lagl Rådet
ut Pändigad revers på 2000 Rdr med Assessoren Ahl
many derå tidnadas proprie färgan, och 1/2 at af
Landtmätaren Bäcker d. 6 April 1799 til Assessoren
Ahlman afslutat bref; tyckte Tvistegrannen Hr Tvistemålet böra tills vidare
vara i Tvistemåls förvar förblifvit, så vida de anga
ende skuld, Qvarföre, som emot Tvistemålet endast skulle
vara bunden; dock skulle Tvistemålet ej vägra
Hr Landtmätaren afskrift af Lagl Rådet von
Knorrings förbindelse, samt Qvitto
Landtmätaren Hr Tvistegrannen för de förbindelse, samt antagen
nadan dem vid skäl vid behörig.

§ 11

Assessoren och Kammarherr Schultzenheim Amiclow fore
drade ansökan, som Hr Tvistegrannen Lödaren gått Assessoren Ahlman under dess stöd om till Hr Landtmätaren
Tvistemålet år 1777 utfärdade och Medicinal Taxa Herrom tillämpa; men som Hr Assessoren
skan nådan til Ansökan frivilligt dessförinnan
betalt med 70 Rdr, och önskat att Hr Tvistegrannen
bekälla, så anhöll Tvistemålet att vid detsamma
förblifva. § 12

Uppläste Hr Statz Secreterarens och Kommendeurens
Rosenblads bref til Tvistemålet åtföljande bref af d. 4 Februarii, i Qvilket Hr Statz Secreterarens anhåller
för de 2:ne exemplar af medaillerne, som Tvistemålet Herrarna
tillsänd och förklarade Sig tilbörda anse det som en glädjande
att äfven alla förmögna undersåtar i Tvistemålet äro nöjda
av och allmänheten upprepade förtroende.

§ 13.

Med gästen Herr och til Tvistemålet ankommit en Öfversättning af Rapsen Herr Langs. Vetenskaps Academien i
Köpenhamn utfattade Kriftsvar: om den bästa plan til en

praktisk elementarskola, i anseende til Qvad och Hvad
den bör lära, jämte trenne täfl. bifogade namn af Assessorn
Hattenberg, i Qvilket Hans Högädelhet anbefallning Qvarföre
Hans Excellence Tvistemålet anbefallning Qvarföre
af den för alvarlig röjelse nitälskande Öfversättarens
för Tvistemålet förlorade för Tvistemålet ädla Qvad vårdsamt
på sig åtvinga, emedan af Tvistemålet ej annat än med den
största tvifvelsmål förtroende Qvad; Qvilken, Tvistemålet, för samtycke godt,
vorde det ej på annat sätt för det närvarande emedan den
skjer, samt samtycke, att åtminstone nämnde Hr Tvistegrannen den
dagbok afsamtalingen förblifvit.

d. 13. Martii 1800.

§ 14.

Upläste: nu intagen mått. Memorial anmälan Hr Kammarrådet
Winter, det af Ahlmanska Handelshuset åtnjutande fordrin
gar m. m. på mycket förlorat att af Capital, deraf nuvarande 2:ne
procent ränta Hr Tvistegrannen tillkommer; samt att nödigt befinnes, det
Tvistemålet skulle, för sina Hr Tvistegrannen på ortens
som ägde på Tvistemålet erlägga att bevaka alla de mål
och ärenden som rörde bemälde Handelshus tvistighet
mögna nog ofta torde förekomma, samt fordra an
skyndsammare åtgärd än tvistigen af Tvistemålet vid
så länge afstånd Hr Tvistegrannen erhålla. Alt detta remitteras
dog til Oeconomie Hr Tvistemålet nogare granskning.

§ 15.

Til samma Hr Tvistemålet föreskrifning öfverlämnades ock
det af Hr Tvistegrannen Kolmberg ingifna memorial om
att erinringa hån af Tvistemålet Kassa.

§ 16.

Hr Kammarrådet Winter ingaf en förteckning på att
tillägga Handlingar til Hr Tvistegrannen Secreterare Forstairet ab
Ofvan Salakunda Öfverstes Hr Tvistegrannen, Qvilka vid revision af
Ahlmanska Handelshuset lagts, bland dem tillkommit funnes,
med begäran att samma Handlingar mätte af Tvistemålet
gat til nämnde Kontoir utlämnas. Hr Tvistegrannen
sade att det ville samma Hr Tvistegrannen bekräftas
så länge Tvistemålet ej annat än samtycke til den samma,
med undantag
dock att dessa Handlingar af intagaren behörigen skulle
specificeras, samt qvitterad förteckning blandt Tvistemålets
öfriga verifikationer förvaras.

417

Till Sockenmötet i Hallsberg blefvo utom förenämnde ordinarie balloterings antagne Hr Generalconsul Brahe, Hr Öfverste och Riddare Carl de Geer, Hr Capitaine Elis Gyllenhjelm, Hr Capitaine och Stats Adjutanten Wenzel Toll, Hr Lieutenanten Ernst Trentz, Hr Landtman och Kyrkovärden Johan Christ. Petrej, Hr Landtmannen och Kyrkovärden Johan Krygger, vice Häradshöfdingen S. W. Gardiermeister, Hr Landtman Niclas Johan Hr Grosshandlaren och Landtman Niclas Johan Hr Grosshandlaren Carl Baer, Hr Landtman Henric Ingberg, till Gyrilla Gallafors bruk med dess fästa stallar utförtalade

expecterat

16

Uti Hr Landtmarskalkens Winters anmälan att Sockenmötena af den till afskaffande af granskning förordnade Committen nu voro så skridne, att ej flere än 3 voro i Staden närvarande som till återstående ärenden kunde komma ankomma, så beslöt at första Sockenmötet antaltes till den 7. Skulle detta vid 4 Gyrillaverket samman dock ej kunna vid balotering komma att uträtta

justerades d. 1. April 1800

Carl H. Hellenius

Åhr 1800. den 1 April, samt
vacklade Kongl. Tilsyns Hushållnings Sällskapet, i förvaltiga Landshöfdingens Herr Öfverstens och Riddare de Geer frånvaro Ordinarie Ordförande den Herr Öfverste Generel adjutanten och Riddaren Calonius

Protocollet förd af Sällskapets tjenstgörande Secreterare underskrefne Sagemän.

§1.

Herr Professoren Hellenius uppläste till Sällskapets protocollet förd den 14 Martii, hvarvid ingen åtgärd påkommit hade i anledning af Sällskapets åtgärder att utfå Debitorer, och tillbetalningen af deras skulder till Aktiemakarne förfallit, förklarade Sällskapet, att som Sällskapet ej kunde, hvarken Sällskapet kunde prolongera inbetalningen till den 1 Octobris 1800. år tidsbonne emot att motsatta Aktieegares Egendomar af hvad icke tjenar Sällskapet till ägo efter det Sällskapet ämnar att sälja stånd åtminstone vid bemälde tid förvaga Sällskapets fordran, i förening med tagarne, och till de fordrade 19500 Rdr, jemte Summa af Sällskapet i gemensam Egendomar med förvärfvar, icke tillkomne till den tid förfallen, nödvändigt måste gemensamt hafva upptagit, i anledning hvaraf Sällskapet de af dem under afbetalningen af be-

Sjette
sat i ütestående fordringar ifrå
Bo tieckhodande, icke förlige, mot lon
gera på längre tid, ad tid den
1. Octo ber 1801. ang at göra min
de skuldposter efter anledning af
Hofrättens ifrå Justitiekanslers
e. uppsägas ang inkrafsas, hvarom
med förelse, vidrörande gäng
längre ad pro Tiden ang förelse
ytelsande tid en dahl utan ra
ta, icke vore gagneligt.

§ 2.

Sedan uppläsen af förlige ang kom
ne Bref från Kaleade Sekreterare
uti Justitiae Exp. den 2dra Jan
Kalligraf och Förkarande Ex.
Sals skrap och Tjenare vara deltag
ande:

1:o ifrån Herr Vice Pastor ne ang
Kommissionen Abraham Fellma
i Limnegård

2:o ifrån Herr Kronos Befallning
ne Daniel Elving i Gäjane

3:o ifrån Herr Commissions Hand
lare Gustaf Adolph Tidén
i Wenersborg

§ 3.

Secreterare anmäldes, at Herr Sta
Secreterare ang Commendeuren
Rosenblad, behagat gifva tillkän
na, det han til kongl Maj:t öfver
lemnat Gottbefinnandet på Sals
pets lediga ställe, hvarföre alla för
gäfromälen innom Sals skrapet
Sals skrapets Stadgar ang det nå
konna förste Arket af Sals skra
pet, dagbokt, skrifvet, det kongl
Maj:ts med nådigt Välbehag upptag
ne

Secreterare anmälte vidare följan
de handlingar till hands Kammar Me
dicinales d. 1. April 1800:

1:o Herr Öfverste Lieutenanten ang
Riddaren Helgenberg Ene Memorial
ter i hvilket förelägganden ang rörande Ut
förskrifvare öfver Rådstugan, hvil
ka bemälde tid Beredning ütfästat
tet.

2:o Herr Förstån ang Ledamoten
af Kongl Nordstjerneske Orden Nicolay
Ang dess Memorial angående
Hyrkaleningen, som bemälde tid
Beredning ütfästadet.

3:o Herr Directeuren Wadéen Me
morial, innehållande öfverskrift, at
efter det fattade gemenskaps
ten ene Slag, med åtföljande Mo
ster och ritbeskrifningar, denne dag tid
utfästat som är fått at utlåta sig
den återbördigt Redskapsrne

4:o Ett annorlunda Memorial om
Kordan m. m. til Beredning utfäst
tet.

5:o Ett Memorial om myndtliche
beredande Remedierade, til Be
redning utfästadet.

6:o Ett Memorial af Herr Förstån
ne ang Riddaren Posthorn inkommet
Handt på nämnemnes om anmälningarne af Herr Lieutenan
ten, at til verkställighet befordra det Ingman sin
Salsskrapet beslut rörande hegdiga Ekebacksbolsen
förbättringar ang nödvändig heten af hvarje Herr Gårdsägare
sina egna ströfvande verkställande det ålagd,
den Memorialen ang afhandlingar bemälde tid
som gode Herr kollegium anstaltes förnä: Beredning ut
ätterna beten ästad kommande. Ütfästadet dlåtande.
Tjenstemän tid Beredningen ütfästadet. ff

§5.

Herr Assessoren Wallenius betygar skrifteligen Sällskapet sin tacksäjelse för medgifven fullmagt på Secreterare befattningen hos Sällskapet och förmäler sig omkring den 5. a 6. i denna Månad kunna sig härstädes inställa till Tjenstens emottagande.

Sedan afskrift insände herr Assessoren Hörman tillsände kommit Bref ifrån Enke Fru Assessorskan Ekeman, deruti tillkännagifvas, at Ågodelnings Rätten i Kelsjelag? till den 18. Martii påläggst sammanträde i Orivesi by, då ågande Rätten och Ratoistens angående Leimonjanska Skogstegen kommer at afgöras. Och som Hattangsjö i denna skogstag äger lika Sorg, så har Assessorskan sådant velat

13 till Sällskapets kunskap och åtgärd anmäla.

Då nu genom den oppgångelse förestegit, tiden förlupit och Sällskapet således vållt utur tillfälle at vidtaga någon förföljning till

12 vårdande af Egendomens rätt, hvilken Sällskapet ansåg hafva tillkommit Fru Assessorskan under sin förvaltningstid i möjeligaste måtto hägna, samt derföre förmodade at Fru Assessorskan icke efterlåtit denna vård, kunna Sällskapet för det närvarande ingen ting bestämdt sig vidare utlåta, än at Sällskapet beslöt, det Enke Fru skulle ~~bl~~ Bref anmodas förskaffa Sällskapet tillförlåtelig underrättelse om förloppet och utgången af denna tillgång saken i det afseende at förskaffa Sällskapet deste af ågodelnings Rätten meddelte utslag.

Anmodadt lät och at ej fatalierne skulle förspillas, derest målet vore slutligen afdömdt, ansåg Sällskapet nödigt sät till Konungens Befallningshafvande skulle intet fatalier inlemna en Reservations skrift till någon dings följande i ågodelnings Rättens utslag, i fall det skulle vara Hattangs på Egendomens rätt emot gått. ... Sällskapet medlet såsom en helighet rätt och tala, och andra vara af sådan beskaffenhet, at borgen försummade ikke skulle erfordras.

§6.

Herr Öfverste ~~Lieutenanten~~ Lieutenanten och Riddaren von Schantz, samt herr Major Ekenstolpe skrifteliga anmälande om dilation med inbetalningen af deras skulder till Ahlvannska Sterbhuset remitterades till Oeconomie Utskottet.

§7.

~~Dernäst~~ Dernäst upläste Secreteraren, et honom tillskrifvit Bref ifrån herr Krono Befallningsmannen Daniel Elving af hvad innehåll at i sin skrifvelsen, vid anda potatesplanteringen i Bjärna tracten eller ~~...~~ Sitkame, Paldamo och Hyrynsalmi Socknar, som derstädes ännu icke kunnat blifva allmänare, än at endast Ståndspersonerne och någon enda Bonde derom sig befattat Varande, Bland

Sol ansökte Fendrik Sol denne sig
ga utbekte allmänhetens tillgodogörd
brist på [illegible] för att
at berörde Kommun sig söka det
allmännaste och mest verkande
Till afskiljeplatsende Kraft efter nä
gon Byes lägenhet Sockenstugan be
stäl, att på sin bekostnad låta upp
föra Enkla timmer potatis
: Uthusåborg och tre fjerdedels af be
rörde Sockens nödiga Tjog timmer
som emellan Sokne männen
uti Socknen under privata slaget
och Kronans Betjeningsmän tillgo
på sådant vanligt sätt, att jämnet fö
delas; Och skulle Kommunen Befallningen
hafvande i ofvanberörde hänseende
ej afgående Brefvexling dagligen
tillsiktas det sig
Syssloverdrane befattning med ut
sin Sockens tage
tillsynen af Herr Cap
tenanten och Sockenstugan vederbör
ligen afsatt Sockenskapet som förbj
det och Skyldigheter vederrörde.

§ 6.

Än vidare förordnar Secreterare
Ste Socken Stämman privat allra
lät: Manings Capels Kyrkan af lan
pie Soken by Sahn angående dägen
Ordsbelöning och Lönebevis och tryg
het samt Jordbrukat för Herr Kiem
Pastorn von Baumgarten, för
den förbemälte sig de sedan belön
bekäfta; och

2:do Att Syneboen och Sokne
stämmans protocoll hålit: Hvilka
Soken tvenne Kyrkor, angående af
Postillatorn Samuel Hartman
förnöjd ad Stembus Resolverad,

Hvarande Hvad beslutet förvantar.
Dessa förmälingar vorde derefter till
Berednings utskottets vidkommande. d. 1 April 1800.

§ 9.

Att till Tolfslagets nästa Lagtima sam
manträde inkommit Memorial rörande Lagotjänst Stad
gan bestäl, skulle i dagboken införas
vara.

§ 10.

Remitterades i Beredningen utskottet
Herr Doctor Bäck förordnad att tillsam
mans uti detsamma med utskottet
till nästkommande 10 Maji
till afhandlade, tillika med utskot
tet i anledning deraf förfallade
protocolle och utlåtande i Kommun
den, det samme att gifven tid Bordet
till Tolfslagets Sammanträde
den 1. nästkommande Maji.

§ 10

Hvarefter upvaktade Ordförandene i De
partementet utskottet Herr Kapitalisten
och Riddaren Ehrenmalm det
vid utskottets Sammanträde den
9 Martii förda protocoll; och kom
mer med öfverläggningen hänsyfva
at angå till den 1. nästkommande
Maji.

§ 12.

I följe af Tolfslagets beslut, skulle
till tio Tolfte af Februarii uti det
utskott som bestod för närvarat tio gnast
Herr af Ehrenmalm, Riddaren
och Tolfslagets derved skälte Ledamot
Herr Öfver Directeuren Alstrin
Herr Professorn Hartman, Herr
Professorn Hellenius, Herr Gustaf
Ehrenmalm och Herr Kyrkoherden
Magister Thom dorff

§12

Som åtskillige mångd fordrat at sammanträde den 5te i denna månad, så beslöt Sällskapet, at då sammankomma och skulle därom på vanligt sätt kungjöras

§13.

genom anstäld Ballotering antogos til Ledamöter i Sällskapet, de i sidanst afhandlade föreslagne, Hof Medicus [illegible] och Kyrkoherden [illegible] von Castren i Hammarland på Åland, samt Kyrkoherden [illegible] Lilius i [illegible] Mehuby, til hwilka således [illegible] Bref kommer at utfärdas.

+ abraham Georg

x Gustaf

§14.

At den 1. [illegible] Maj [illegible] med [illegible] föreslagne Ledamöter:

13 1o H. Kyrkoherden Magister Henric Törnroth, af Herr Borgmästaren Mentzer.

2o H. Handlanden i Stockholm And. Lindmarck

| Hans Jacob 3o H. Cancelli Rådet | Gahn

| Carl Olof 4o H. Vice Consulen | Christiernin i Cadix, nämnde af H. Handlanden M. Rosendahl

12 5o H. Tullförwaltaren i Lovisa Joh. Sever. Pihlflo af H. Öfwer Inspectoren Thuring

6o H. Handlanden i Stockholm Gustaf Ekholm, nämnde af H. Kongl. Translatorn Gummer och H. Kammarrådet Winter

7o H. Länsmannen Joh. Petter Kuftrell i Rusvesi, af H. Assessoren Björkbom

8o H. Comministern Magr. Isaac Schroderus i Ijo, nämnde, föreslagne af H. Cons. v. Rob. Backe

Åhwarge som ofwan
In fidem protocolli
Olof Wibel

Åhr 1800 den 15 April sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet; då i Herr Öfwersten, Första Kammarjunkaren, General Adjutanten och Riddaren Palmfelts ställe, Sällskapets Ledamöter, genom slutna sedlar med flesta röster kallade Herr Professoren och Riddaren Porthan til Ordförande för dagen.

Protocollet fördes af undertecknad Sällskapets Secreterare

§.1.

Justerades Protocollet för den 4te i innewarande Månad, och beslöts, i anledning af des 3 §, at de Framdeles utkommande numer af Sällskapets Dagbok, skulle lika som med det första skedt, til Kongl. Maj:t igenom Herr Statssecreteraren och Commendeuren Rosenblad, i underdånighet aflämnas.

§2.

Upläste de bref, som sedan Sällskapets sista sammanträde blifwit expedierade

§3.

Föredrogs til öfwerläggning Herr Öfw. Lieut. och Ridd. J. Liljenbergs i Memorial af d. 21 Januar. gjorda ansökning om at penningelån af 1000 R:dr ur Sällskapets Cassa på at eller tiu års tid; och som Herr Lagmannen Johan Olivecreutz och Herr Majoren Baron Carl Rehbinder för denna summa gådt i proprie borgen, intil dess Herr Öfwerste Lieutenanten och Riddaren wid första infallande skämdring i orten kan hinna låta inteckna sitt ägande skatteheman Wilhelmsdal, Sällskapet til säkerhet för detta

Landtmarskalken, som förut, [illegible] Ordförande genom utdelning af Ballottering, anmälde, att Ridderskapet och Adelen, genom Kongl. Maj:ts nådiga Bref af den 2 sistl. Januarii, hade anbefalt Ridderskapet och Adelen att, i händelse af Ordförandens förfall, uti Landtmarskalkens ställe, förordna Kammarherren Riddet Winter, och att detta förordnande skulle antecknas uti Protocollet.

§ 4.

Uppläste Herr Rektor Magnificus Professoren Jungstrøm, dess Memorial af den 2 sistl. Januarii, i hvilket han anhöll om tillstånd att, i enlighet af Ordförandens Remisser, få förrätta Examina och förhör, som för Ridderskapet och Adelen under förestående Landtdag kunde förekomma, hvarvid Ridderskapet och Adelen, den 27 i samma Månad, tillkännagaf sitt bifall och förslag uti nedanstående hänseende:

1:o Undersökning af Landtmätare, som förut, vid hvarje Landtdag, kan anställas i enlighet med gällande Författningar; och skall Landtmätare-Examen, som förut, hållas i Åbo, Wasa och Kuopio;

2:o Markningar; Naturen, som förut, [illegible] Naturalhistorien.

3:o Undersökning af Apothekare-Examina, som förut, vid hvarje Landtdag, af Medicinalstyrelsen, hvilken för ändamålet förordnar Examinatorer, som förut, i Åbo, Wasa och Kuopio;

4:o Undersökning af Bergsmän, som förut, vid hvarje Landtdag, af Bergscollegium, hvilket för ändamålet förordnar Examinatorer, som förut, i Åbo, Wasa och Kuopio;

5:o Undersökning af Fiskare, som förut, vid hvarje Landtdag, af Kongl. Maj:ts förordnade Fiskeri-Inspectorer, som förut, i Åbo, Wasa och Kuopio;

6:o Förordningar i Rådet och Ridderskapet och Adelen angående Handelsförmåner, med anmärkningar uppå, huruvida någon förändring, enligt tidens omständigheter, i dem kunde vara af nöden, samt förslag till förändringar uti desamma, som anmärkningarne kunde föranleda;

7:o Förslag till författningar, som förut, vid hvarje Landtdag, af Ridderskapet och Adelen, i alla dess Beröringar, granskade och förbättrade;

8:o Förslag till Författningar angående: Fabriker, Manufacturer, Handtverkare, Handtverksämnen och Handtverksinrättningar, som förut, vid hvarje Landtdag, af Kongl. Maj:t förordnade Commissarier;

9:o Undersökning af Apothekare-Examina, som förut, vid hvarje Landtdag, af Medicinalstyrelsen, hvilken för ändamålet förordnar Examinatorer, som förut, i Åbo, Wasa och Kuopio;

10:o Förslag till Författningar angående Bergsmän, som förut, vid hvarje Landtdag, af Bergscollegium, hvilket för ändamålet förordnar Examinatorer, som förut, i Åbo, Wasa och Kuopio.

Ridderskapet och Adelen antog och gillade till alla delar förberörde Förordningars förslag, och beslöt att de tillskyndade, att anmoda följande personer, som Landtmarskalken uti dess tillskrifter af den 13 och 14 sistl. Januarii, med anhållande om upplysningar och handlingar, som rörde förslagen till förändringar uti dem, som ägnade sig åt Fiskerier och Handtverk, Fabriker och Handtverksinrättningar, nämligen:

Kyrkoherden Öhman Inspectoren Ehrling och Kyrkoherden Juslin i Åbo — Kyrkoherden Göstedingen Saxholm i Ekenäs — Kyrkoherden Ingenieuren Wiherheimo i Helsingfors — Kyrkoherden Rektoren Borgström i Borgå — Kyrkoherden Bergmästaren Licent. Edgren i Loviisa — Kyrkoherden Kyrkoherden Cygnæus i Savolaks — Kyrkoherden Directeuren Hall i Kuopio — Kyrkoherden Kyrkoherden Lilius i Mesiby i Tammerfors — Kyrkoherden Landsekreteraren Lahlberg i Nystad — Kyrkoherden Directeuren Lemoën i Raumo — Kyrkoherden Ingenieuren Isaac Ahlberg i Björneborg — Kyrkoherden Kyrkoherden

Esthlander för Christina — Gr. Superintendenten W
för Kaskö — Gr. Directeuren Wideen för Wasa
Gr. Assessoren Bergbom för Nycarleby — Gr. L
Förwaltaren Tengström för Jacobstad — Gr
Prosten Doctor Hydenius för Gamla Carleby
Gr. Borgmästaren Mentzer för Torneå
Gr. Apothekaren Julin för Uleåborg — och G
Kronofiskalen Mag. Elfving för Cajana.

Dessa Herrar och Män wille Wällkogn
jämwäl anwändawälsprot wordsamt
för tillägnade Embeten anlita; och ålägg
för högst blank sina Embetsbref följand
Correspondenter för landsorterna:

Gr. Landshöfdingen Jungh på Åbo —
Gr. Prosten Åing i Karis — Gr. Bruks-Pat
Nyssten i Thusby — Gr. Wällkammerieraren Mer
i Padasjoki — Gr. Prosten Töman i Pelkan
Gr. Öfwerste Lieutenanten och Riddaren Möll
St. Michel — Gr. Prosten Stenius i Pielis —
Bruksförwaltaren Boxström i Wittasaari — G
Bruksförwaltaren Mollin i Karelen — Gr. Pros
Ström i Nykyrka — Gr. Candidaten Hanell
Ilmola — Gr. Ingenieuren Kimelius i Loch
— Gr. Prosten Doctor Westzynthius i Pyhäj
— Gr. Prosten Castrén i Kemi — Gr. Pro
Prosterus i Sotkamo — Gr. Prosten Polvia
i Hattula — och Gr. Capellanen Grahn i Ha

Som alla förenämnde Herrar och Mä
wore hända för öfwrigt så mycken patriotis
som nytta, och tjenstwilligt på wår Sid
ning, och wändamålet med denna anstal
wore icke allenast at därom inhämta o
samla allmänt nyttiga upplysningar, ut
ock, at uf alles Wällkogns wida kring

d. 13. April 1800.

Wederbörer tillbara at samwetsgrannt
de fakt, för at man inbördes tillwäga och förä
wid wederbörande tillfällen behöfwa och uppfo
och förmånligt, samt de hän på Wällat uppsänd
wändningar, uppsatser eller wetenskaper på
gon händelse, willigt och gerna undersköta
ig det ofta nyttiga förslag wi bära, som
nom Wällskapet kan lämpligast blifwa afhjälp
gen samt hedrifwa wårt upsåt till Fäderne
wande länder; så förmoda wi Wällskapet
och de utsedde Correspondenterne, tillse uppfyl
dem uptagits uf den wanliga sätts uptyttnes
dra sidor uppsätta Wällskapets den tryckta
förtroende, tillse brukligt sätter för, att an
ning i quartalet til Wällskapet insände in
rättelser i de mot upgifna förminer. Och
Wällskapet samt Gunnar til Gunnar och wi uf den
förfälld utgå, så skall denna dags Protocoll
Gunnar blifwa justerad och i Wällskapets ar
wände dagbok införd; hänwände til berörd
mån uf utgifwa och Styrelsemedlem Expedi
ri, uf det wark, skrifwelsi til Wällskapets kän
till kommunen ut intagen, gjörat ett hundrad Tentio Exemplars
skrifwtryck, och ut Exemplar til Gunnar Corre
spondent bemälde utfölje.

Följaktligen, och som Hr Öfwerdirecteuren Alf
ving, wid ut den 15 sistl. Martii til Wällskapet
ingifwit, ~~och som upsätz til Wällskapets~~ dess minne ut
nande Memorial, jemte ett Tabellariskt Handtverks
Calender för 11 år, som innehåller anmärkningar,
gjorda wid Kristinaki stånd ut med wägtan om
den, öfwer de wigtigaste wid Handtwerksföreskrin
nen förekommande förändringar och förbättringar,
och Herr Wällskapet förmäls icke mindre upfyl
nande wår til wändamålet tjenlig, så bestöt ut ä
dragen därutaf öfwer sina observationer, sål
ter i sista Gunnar, i dagboken införleta.

§ 5.

I anledning af Hr. Probsten Ephraim Carenius til Hushållnings Sällskapet remitterade Beskrifning öfwer Åkerbruks redskapen i Koimijoki Socken, hade Sällskapet, som funnit den samma författad med mycken kännedom af ämnet, ansedt Sällskapet böra, i afgående bref därföre betyga Hr. Probsten sin tacksamhet, hwilken han ställa Sällskapet hann godt at tilsälla, och willa de likaledes betacka honom för de redskaper han til Sällskapet insändt. Sjelfwa Beskrifningen skulle på Hushållnings Sällskapets tilsyn, hwarledes nat til det särskilta Utskott, som är tilförordnat för Åkerbruksredskapernas granskning, at sig däraf til sitt ändamål begagna.

§ 6.

Det af en anonyme Författare angående Landtmannawården ingifna Memorial, hwaruti yrkas at, til winnande af nådigt tilträde utaf fattiga Sockners, inga andra, än Medicinae Licentiater och Chirurgiæ Magistrar, borde til Provincial-Embetet antagas och befordras, ansåg Sällskapet, likwäl med Hushållnings Sällskapets, wara af den beskaffenhet, at därå intet afseende kunde hafwas.

§ 7.

På Hushållnings Sällskapets hemställan, föll Sällskapet, at Drängen Eric Eliasson, som uti Sockenstämmo Protocollet, hållit i Snappertuna Kapellkyrka d. 22 sidstl. Sept. på tjugu andra år med största trohet och flit tjent Bonden Eric Wexström ifrån Wexår wid det Jordbruk samt widlyftiga Strömmings- och Skjäll-fisket, och därjämte sig alltid nyktert och i alla afseenden beskedeligen uppfört, må i likhet med de af Sällskapet antagna Belöningsgrunder, på des Husbonde Eric Wexströms bekostnad, undfå at Silfwer Hattband

§ 8.

Den af en anonym Författare, i anledning af Sällskapets i Åbo Tidningarne No. 46 för år 1798 til utredande framställda ämnen, ingifna afhandling om Sockne Magaziners inrättande och Strömrensningar m.m. hade Hushållnings Sällskapet funnit gå därpå ut, hwarwid Författaren sökt wisa, att de hittills brukliga utwägar, at få Spannemåls Magaziner anlagda, ej kunna med säkerhet och fördel för landet påräknas, föreslås, at genom någon subscriptions, eller ock af Sällskapet lämnadt förlag, som framdeles kunde återbetalas, skaffa summa fonden til sådana Magaziners inrättningar. Därpå skulle en hederlig Patriot, under Sällskapets inseende, förordnas til Magazins Föreståndare, med rättighet, at för Magazinets räkning, handla med Jern, Tjära, Salt o.s.w. för at medels dessa waror kunna tilköpa Magazinet ett större förråd af Spannemål: och borde, til lättnad för denna byteshandel, Magazinerne wara anlagde wid Sjökanterne. d. 15. April 1800.

Til befrämjande af Strömrensningar, och at därmed omedelbart främja landets odling, föreslår Författaren, at Allmogen borde uprätta en Wargering, och af hwarje mantal en Karl utgöras. Likaså at wärken Kongl. Maj:t och Kronan, eller Allmogen skulle behöfwa underhålla denna Corps, utan därjemte wid förefallande behof kunna nyttjas til landets försvar, förmodar Författaren den samma kunna betydligt til landets odling utvärka, ... där finge ... ständ, och blefwa ansedd at ... genom Strömrensningars odlingar bara blifwande marker tillika at sig uparbeta Torpställen, säkerhet om ständig besittning af dem för sig och sina barn, så länge åliggande förmodligen

Prömmanbmings – och öpodlings – Tylldigheter
fullgjordes. Uti förmantan Konsistorium af
samma inrättning til Examens öpodling på
lyslig vingå, at Gan Kontrolör, det uti ofta förr
nes dessa Corp, undantagande Gvad som kön
bekostnad til öpodlingarnas widmagthållande
Tulla i Körjan, och tills vidlagd hazvad blef
narsatt, samlas i de förut Konstituerade Mag
nerne; at användas til Kommun uj emindre
förr den Bekostnad och Bellvärdighet, uti för Pro
motionings – och öpodlings – inrättningen un
dvikningå.

Det Konsistorium med dessa Kongl. Ord
ord mening, Gan Rektorat uj anlat nödigt
vist, men dämot icke fadt, at de med förem
kommas til wederbörligt Efterlefnad: i Gvil
ytterwidare Tillägg uppfanns samt fäl at inför

§ 9.

Det den uti Wingåsmästaren Johan Blomst
öpgifven förbättring i Rekvarbetet, bestämd
vändt, at istan det nu sko blifwit med väsen
pämpsom syftat, kostar skulfwa skantan af sål
med en annan dylik sats, som uppvisan ägan
nom bädr Bindsvälan och öfwerlädret, Gan
som med sig, at icke allenast sålan uj
nan, utgörd den undra sammansatta
och, at vattan och sand uj kunna intränga
mellan sålan och öfwerlädret, Gan Rekto
ran Magister Henric Bergman, som den uti P
ström ingifwa profession samvändigat, infor
redningå Rektorat besynrt, med sammälan
at städsmed Rekvarbets Tulla, genom denna
Gilda sond, blifwa Gogst 6 à 8 Tilly. tyngre, s
at sadan sond, utgörd med lätt munna be
jämnat kunde vid Rötsval arbeta nyttja

Rektorat Gan således icke annat kän
sinna, än at denna Blomström upfinn
torde ansåt sod en verklig förbättring i D

d. 15. April 1800.

dat, Gvilkas, om den antagen och väl verkställ
vid förfarandet uti Gon för Armeens behof,
lla lyckat bora blifwa uti på mycket vanlig
igare utgifna, jemte Kongl. Maj:ts nådiga
fällen, at på sina Skoglugga två dylika
lorum utan fastighet: Och Gan Rektorat an
f nådigt, at til winnande uti sakens ofördrö
skämtan derom, emotsedan berörda två
ad, och dylika Rekvarbets förut uti nägra nyttjad
förfakad, innan Vällofligast det samma med
bifall recommenderar; och tillkännagifwit,
ilken andra, som redan förut tordes hafwa
ord beställning uti dylika slags arbeten, Gan uti
Rektorat Undamöten, Gan Professoren Hellenius
Gan Kronos Patron Bremer, därom tillfrågat
den samma at gan Rekv, och den sednare at
Rektor, Gvilka Gvardera icke kunna undvälja
kommandat samma Vällofligast det indgå om
dylika arbeten, som det Gemensamt förfinna.

Uti dylika Rektorats tillvägagående Kgl. Vällof
at tills widare lemna.

§ 10.

Vän förestogs til öfwerläggning Gvad Kung
nämnan Rof Wibelii Memorial uti d. 6 December förl
an, Gvari förmäles, at til befrämjande uti an
erksam handledning för Allmogen uti
förga förbättringar uti dess hushållning,
de personer medlas, under namn uti Eco
mie Commissarier, allan Undersåtsmån, i
under ordnas tillfälle, och lön för den be
det ignorer uttan Gvad förenda ändrag
ingar uti Blockurn och Mullfogds syssloma
Gvad Kronoräkning Rektorat därutti med
ga och Tägtabtning ignorerkänt Gvar Kung
nämnd meniga manna nit för allt
ad som kan lända til befordrande af

Landtz samma lätund; Men som Allkollat
jämte Gunnit detta förslag, skändelat i sin del
som angår Kåns anskaffande åt Exemplarer af
samlingen, ofvalbart Skola motta så stora som
Latin, at Collegium allmänna i sin bänja
så det anstundar och förtroendet har Kollegi
Latin åm ekta Gunnit stadgad, samma kun
göra sig påkant hopp om at den öfversyn
så som Allkollat för sin del anstått lärt
förmiddagen, at detta förslag blefvet till
dess fvilande.

Detta Kongl. Allkollats åtlåtande
bifölls Collegium enhälligt utan omröstning
och beslöt genom ballottering, at i sin tid
dagbok låta Sven Magnussons Memorial
komma till Allmänhetens kännedom, om
den anmärkning, at Collegii förnämsta
flera slag finder

§ 11.

Utlåtanden låt Collegium sig förordnade Sy
Professorn Doctor Thydenii Turku om Koppp
pen och Allmogen i Finland, som Kongl.
Allkollat så mycket mera anstått förtjena
vara i Collegii åtgärder Handlingar
som de innefatta icke allenast en practisk
anvisning om det lättaste sättet att ym
koppor, utan och en stark historia öfver Kopp
ningen och i Österbotten til många anmär
ärd, och Collegium dessutom, förnämligast de a
Allkollats kännedom, Sven Professorn Haartm
vid samma afhandling gjorda medicinska
märkningar och tillägg ingen kan fatta i
len, at dessa i afseende å det theoretiska

* Likmål förmodar
det att det kunde
sig en kännande
och patriotiska Mål-
sorgen anlad-
ning til nidvana
förslagen och ån-
dringar.

d. 15. April 1800.

ångpumpningen, medelst Allmänhetens nöjak-
tigtgörelse i detta ämne. Allkollat har
därföre förslagit, icke allenast, at Collegium
må nu Medaille i Silfver slå lata ingra
torn och Prof. Thydenii för nyttiga för de
anmärkta förbättringar i denna väg, utan och,
i anstånd till dess i Sven Doctors afhand.
väg förekommen om Sven Commissionen Magister
Henhagens ådagalagda ömsinliga nit till kopp-
ningens förrättande å Allmogens del och det
ingen Vorgunskapte barn i Gamla Carleby,
gister Henhagen förtjenster i denna väg jämn
il må med en Silfver medaille återkommas.

Til det sista och andra af Kongl. All-
kollats gjorda förfallanden kommer Collegium
till bifall; och kan nu följande Sv. Professorn Doct.
Thydenius och Sv. Commissionen Magister Henhagen
i nådfö Sven sitt Exemplar af Collegii
lönings medaille i Silfver; åtföras som Sv.
Professorn instående afhandling, med Sv. Prof.
Haartmans därvid författade anmärkningar,
samt så att den i sin handlingar Collegium
medelst tillställer.

§ 12.

Sven Kammarherden Baron Winters vid Collegii
sammankomst den 1 sistl. Martii förordnade
till godkände Lagen Gwilanders Memorial, om
ändringar för böttringar i den del Åbo län, samt
del af Wasa- Nyslands län allenast
Kongl. Krönobrottan allena så kallade Skogen
ad det Will, skall at öfverlemna i Collegii ut-
sända dagbok införlifvad med tillkännagifvande,
det sådan Sven Professorn Klocman
dylika Villkor afsedan finnes til sala i Sven
vare Directeuren Brenners Jämtland vid tängt.

§ 13.

Hushållnings Sällskapets Skattmästare, Herr Commerce Rådet Winter anmärkte til Protocollet, at af Hushållnings Sällskapets Belönings Medailler i Silfwer, at exemplar d. 1 Mart. 1799. blifwit tilerkänt åt Nämndemannen Gabriel Samuelsson Luopa ifrån Jalasjärvi Ilmola, ~~den~~ och at åt Bräcksbonden och Nämndemannen Johan Johansson Lillkappelstrand ifrån Pargas; den 1 Oct. samma år åt åt Herr Majoren och Riddaren C. J. Wetterhoff för des insända berättelse angående Tavastlands upodlande gran [illegible] en Skadt medlägande i Asikkala Capell af Hollola Socken; samt Pajane sjöns sänkning til befordrande af tillandningar och upodlings mark, jämte beskrifning om Jordbruket och Ladorna i berörda Capell; och den 2 Januarii innewarande år åt åt Herr Capitainen Nils von Törne, för sammanfattade til en i anledning af Hushållnings Sällskapets Pris~~frågan~~ämne, at utarbeta en Oeconomisk Lärobok för Finska Landet, insänd så kallad Alimenia gjorning uti Landshus hållningen för Allmänheten i Finland; at åt Herr Professoren F. M. Franzén för des Skaldestycke, kalladt: Finlands odling; at åt Herr Directeuren David Widén för des beskrifning på at portatift afwägnings instrument, och underrättelse om sättet at uträkna högsta höjd och samma wattufall; at åt Herr Professoren Johan Gadolin för des afhandling förmånligaste sättet til Kollectorn [illegible]; samt twå Exemplar af hwardera prägeln, den ena med Swenskt, och den andra med Finskt påskrift til Mynt Cabinetterne wid Upsala, Åbo och Lunds Academier, samt til Herr Stats Secreteraren Commendeuren Rosenblad, och Herr Kongl. Secreteraren H. R. Gummer; hwarsom den 15de sistl. Martii åt Herr Kalt Cammareraren Carl Gustaf Aether för des insända beskrifning öfwer Pajoki Socken, inalles Aderton exemplar; och som Herr Cammar Rådet til ~~samma~~ detta sammanträde med sig haft Nio exemplar, så anmälte Ordföranden Hr. Professoren och Riddaren Porthan af dem för den härwarande Kongl. Academiens räkning twå, den ena med Swenskt, den andra med Finskt påskrift; äfwensom Hr. Professoren och Riddaren ~~åt~~ Herrarne Professorerne Johan Gadolin och Franzén, nu bägge närwarande, med betygande af Hushållnings Sällskapets aktning och tacksamhet öfwerlemnade de dem tilhörande Medailler.

4 bägge för upodlingar;

(4)

d. 15. April 1800.

I öfrigt, och som dessa Belönings Medailler warit twå af Finska Allmogen tillagda, och flera ~~[illegible]~~ i en framtid ofelbart kommer at blifwa delaktiga af samma heder, men Sällskapet ännu icke erhållit ~~någon~~ underdånigt tilstånd at hänga dem på bröstet å förtjenta Jordbrukarne, så föreslog Ordföranden Herr Professoren och Riddaren Porthan, ~~at underdånig ansökning därom ofördröjeligen måtte göras hos Kongl. Majt, och i synnerhet afgående insända~~ til Herr Stats Secreteraren och Commendeuren Rosenblad, som ödmjukligen utbedjes sig, at ~~[illegible]~~ utwerka Kongl. Maj:ts Nådiga bifall til Sällskapets afsigt. Det blef denna hemställan af Sällskapet enhälligt bifallen.

Sen Promemoria i detta ämne må afgå

§ 14.

I frågan om belönings tildelande åt Skattebonden Matts Simonsson Marcko i Rianrechto by af Storkyro Socken, ~~för~~ som enligt Härads-

d. 13: April 1800.

Kiättaus i ortens Protocoll uf d. 20 Octobr. 1795,
Kämbi inlagt Opus Instrument uf den 11 Juli
samma år, å Hjo Tervajärvi Kräsa 26 rättarkn
och upbörding til ång vadlagh at arbeta, saffar
Opus mämnarnas pröfning upgån til at vår
uf 2106 RD. 26 fd. 8 7/24, och uf sina Kämbi åg
den 25/27 månligen, jämt inbunga öfwer Ellgård
de Värinder Hjo, hwar Cällskapet ändra den 15
sistl. Februarii ansadh nödigh, at hwar ortens
infordra tillförlåtelig underrättelse, hwå wär
om Marcko, som redan år 1795 Hjo Communi
Tillfälle
Vårfallning skulle; Hwilka dennes Cällskap
utgöllande at någon förbättring annat hwa
derwärdiga Tillgälleställe skulle kunna bekom
någon sådan skulle till godo ny
ta, som ock om, och med hvad afseende och
skrangning hwar sämbetsmän de enskilta skulle
till den fortsatth; til följe hwaraf Ordföranden
dessa Professoren och Riddaren Portman nu å
instundande ofwannämnde Protocoll, hwa
som, enligt [illegible] dem gjord anmälning uf
Rectoren och Constituerade Lyrkoherden Hwa Ma
N. Dimelius, blifwit i allmänhet och tillbörl
uf samma sista sistl. Martii
nämnde och til alla dess delar erhål
med den tillägg ning, at Marcko för sitt un
ingen publique belöning allan upmuntra
nödvändigt, och at hwar [illegible] i anseende til Hjo
i anseende til Hjo Cämnegrans bestående til
hvarje, årligen tillbygga två ugnar Kakor.

Ofwan i dessa anständighetens inhämtade
upplysning, beslöt Cällskapet enhälligt, at
hedra Marcko med den Belöning medalj
i dess wärde på bräddet.

§ 15.

Kållsyne Capitaine J. W. Rothkirchs ansökning,
samma hyra Öfwerstelieutenanten uf
Hwarmo Baron Fleming om förrättigan förlat
besiktning om fastet at nyttja den ödes-
ög och Mällsgård, hwarå hyra Capitaine den
sistl. Martii gifwit Cällskapet medde;
blef berörda Besiktning och förrättnad
den Committé, som med åtskillnad uf Lö
ikke redskapen och Fänemen uf hwarje än
Blasath.

§ 16.

Ett med ankommit brefwet uf den 4 i denna Må
nad från Hyra Assessoren och Kronans Befallningsman
samma And. Hornberg gifwit Cällskapet til
kännna, at Auction öfwer framlidna Hyra Assessoren
Hellmans dödsbo Egendom uf honom tillhörit Kämnär
de, hwarvid, på Cällskapets anhållan, Hyra Vice
Landshöfdingen Svenhufwud skulle hafwa upsikt
uf tillgång, man det öfriga, med anläggande
af Kronans Kämnärs pretendion och anspråk
samma prefekturs tillhörig kontraktionerade
tillägt det Assessoren Hornberg uf d. 15 sistl. Febr. til
sand Afdrag uf Afstahningsinstrumentet, be
lägande sig emellan 2000 RD. Och emedan
samma Instrument upptagna Kämnesmål til
wärde uf 50 RD. 29 fd. 6 r. Kläder för 138 RD.
fd. Trädkräp för 14 RD. 2 fd. och diverse på
Mantt Diverse för 158 RD. 26 fd. 6 r. man dessa
sudom, såsom icke specificerade, ännu icke
mera förhöjas, på hwar Assessoren til sin an
Mundo uf ny Auction förestagit den 26 och
gande dagar i instundande Maji månad;
hwarom Assessoren anhållit, icke allenast
de Kämnesmål uf Afstahning-

Instrumentet, utan och ut Klippa undranna
lad, gvarstå de inskyldade Auctiony madla
bära undstått.

Dällskapet [illegible] gjorde vid den uti Gra
Assessoren Sohnflagen termin till nyttjandet
Auction ingen Ting at påminna; och bas
uti Specification öfwer den Egendom, som
den vid ofvanpåld, skulle Assessoren med i ne
gen upptagande Last tillkommande. Den öfwrigt
som Ecka Lands Assessoran Ahlmann, i skrift uti fö
upladen Wanl testamentarisk Lodsattning, a
nämligen till Lärovädiget til Gudstjen uti de in
skyldade Auctions medlan, och Lärdagen efter
1798 åne Disposition öfwer tillvägagne Gra
nu ytterligt nu Summa uti 1500 Rd. Som Gerlika
Dällskapet Sig Summa tillgodo, på skulle Assess
ren anmodat, att [illegible] emot tillbörlig
quittencer, till Assessoren Ahlmann utbetala, på vad den Gran
tillkommande Halfwa lott i Auctiony medla
som uti anförandes, i uppräkning på Dällsk
pets skuld till Gruien, 1000 Rd. [illegible] och Sal öfwer
blefwen Lärande Gran i sedan öfwerblifwen
ifrågastadnen Gården Assessorens Sonnen
til det Dällskapet derom förmedelst min
lunda förordnan.

§ 17.

Likaledes underhan och nybrödt af tjenst
Vice Härads Höfdingen Välborne Gran Gust
Lindhufwud, datterad Jan uti förr i denna
Månad, med undanmälta Sin förord, att p
vingarbetsen anmellan Gruien. Gran Assesso
Ahlmann Klarhet nu nu, och uti den

den 15: April 1806.

Hagebergs uti Gruingen i andra sidan, till Gran
förmäld Dällskapet under den 15 sistl. Febr.
vice Härads Höfdingen om bifrad anmodat,
Gran Gårdi wägen billig förlikning inom städt
träffat, blifwit uti Gran Gårds Rätten i Wirestad
wesi och Wexjöby Socknen, i samma uti Klostak
uti Instrumentet aftalen uti: Hagerberg, upptagit
nämnde Gran. Gästaring; i anledning Gran vice
Vice Härads Höfdingen med insända sj min
Gran Gårds Rättens förmälte Protocoll, och de
förmäld i mälet förda Protocoller uti Grandlingen
Vidare förmäler Gn. Vice Härads Höfdingen
Gran vid Auctionen öfwer Gran Assess.
Ahlmans uppvärde tvistig, [illegible] på anmodat Gran
Gran nu fällen Instruction stannat sin,
vakat Dällskapets rätt, uti til den andan
Dällskapets mätning innogat uti det
och Assessoren, Gran inbo nu gäldt til det
förr inhemta gick, samt det Summa i nu
inspelade Gårda, som uti afseende ingått, fik
Gränd. — Klätligen uti med tillbörlig
uti Gran Vice Härads Höfdingen till Laggrin
den Lag meddelte instruction, diskrete Gran
Assessoren, uti Protocolle öfwer berörde sig til En
Rodaler, och uti Gn Vice Härads Höfdingen
vagant till wid Auctionen tillfälle wa
öfwerlämnan Gran Vice Härads Höfdingen
Dällskapets regnt gottfinnande, uti tillfäl
det uppvärde Gran Gran nu uti Gas
förbjudt.

Oeconomie Utskottet anmärkte på väl Gra
det Gran med förtill förordnade Grandlingen
den förmälde Gårdar, uti wid det näst
förordnade Gran tillbörligen sig [illegible] dämöfwer
ttra.

§ 18.

Ett til Sällskapet insändt Sockenstämmo Protocoll, hållet med Libelitz Moderkyrko och Kondiolax Capell församlingar den 24 Nov. sistl. om angående nödwändigheten af Socknemagazins antagande; och

Wefskolande Fältwäbelen Johan Sneckis ifrån Wittisbofjerd antekningar öfwer wäderleken den tiden under loppet af år 1799, hwilka af hen, om Sällskapet så åstundar, erbudit sig att framdeles meddela i fortsättning, warlemnades til Beredningens Utskottets utlåtande.

§ 19.

Bruks Inspectoren Anders Holmbergs anhållan om 1000 Riksdaler lån ur Sällskapets cassa, emot intekningssäkerhet i Hullo Säteri, Rusthåll och andra dertil hörande egendomar, hwarå Oeconomie Utskottet ~~at~~ ansett icke kunna tilstyrka, så wida nämnde egendom, utlarader om för 8866 Rdr skuld intecknad, och Lånsmannen ännu icke deremot erhållit Lagfart, hwilket nödwändigt bör föregå, innan intekning som en tillräcklig säkerhet; och blef på dessa grunder Holmbergs begäran nu äfwen af Sällskapet afslagen.

§ 20.

Undertecknad Sällskapets Secreterare anmälte om nödwändigheten deraf, att Sällskapets Boksamling, Protocoller, Skrifter, och öfriga tillhörigheter måtte med första genom warda inventerade; och anmodades Herr Professoren Joh. Gadolin, Herr Consistorii Vice Notarien Bäck, och Herr Rectoren Magister Winter att denna Inventering, så snart det sig göra låter förrätta.

Enligt § 54 i Stadgarne

d. 15. April 1800.

§ 21.

Herr Hofrätts Rådet och Riddaren af Kongl. Nordstjerne Orden Wälborne Samuel Ehrenmalm begärde, att hafwan Sällskapets Stapper, Samlingar och andra tillhörigheter i hans wårdnad sedan twå betydeliga ökade, och des ständiga Secreterare wid äfwen hitlands anmält i de rum Sällskapet ~~wid~~ hitills innehaft, wäckligt utrymma, och hemställde därföre ~~ompröfning~~ til Sällskapets ompröfning, om icke nödigt blefwa, att hädanefter flere rum betingas; och blef detta ärende til Oeconomie Utskottets utlåtande remitteradt.

§ 22.

Genom wederbörlig Ballottering antogos til Ledamöter Hofrätts Rådet i Kongl. Wasa Hofrätt, Wälborne Herr Johan Casimir de la Chapelle, Theologiæ Doctoren och Contracts Prosten Herr Petrus Bonsdorff i Hauho, och Häradshöfdingen i Österbottens Södra domsaga Herr Herman Ross; til hwilka således Kallelsebref komma att utfärdas.

§ 23.

Til Ledamöter i Sällskapet föreslog undertecknad Secreterare Häradshöfdingen i Södra [illegible]mäki Härad Herr Carl Christian Gadd, Lieutenanten wid Tavastehus Augmentats Jägare Bataillon Herr Gustaf Reinhold af Klercker, och Handelsmannen i Helsingfors Herr Henric Govinius.

År och dag som ofwan. In fidem Protocolli

[illegible]llenius.

År 1800 den 1 Maji sammanträdde
Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets
Ledamöter, under Ordförande af Ex-
cellencen, General Adjutanten och
Riddaren Palmfelt.
Protocollet förddes af underteknad
Sällskapets Secreterare.

§ 1.

Secreterarens uppläste till justering Protocollet för
den 15 sistl. April, så väl som de bref, hvilka efter
det sednaste sammanträdet från Sällskapet afgått.

§ 2.

Sällskapets Skattmästare Herr Kammar Rådet
Winter föredrog ett ifrån Herr Assessoren och Ord-
förtallningsmannen Hornborg ankommit bref,
innehåll, at Assessoren, til följe af kungl. Sällskapets
förordnande i skrifvelse af d. 15 sistl. April, hade
stält Enke Fru Assessorskan Ahlman så väl sål
som af de influtne Auctions medlen med 10 3/16
Rdr. 35 fl. 7 r., som 1000 Rdr. Co i afräkning
den skuld, hvarför Sällskapet til Fru Assessor
häftar, och öfver hvilka dessa betalningar an-
mannat Fru Assessorskans quittence, som med
följde, och til Skattmästarens förvarande återsan

Tillika inlämnade Herr Assessoren et Utdrag
Auctions Protocollet öfver Ahlmanska Egendo
öfver det gjorda och som innehåller förteckning
det Guld och Silfver Sällskapets Ombud Herr Vi
Häradshöfdingen Grönhagen förde Sällskapets ve
ning å Auctionen inropat och hitsändt, besk
gande sig i alt 61 Rdr. efter inrops priset
värde til 10 3/4 Rdr. 7 fl. 8 r., och anmälte
anmärker til ersättning af de 66 Rdr. 20 fl. han i så mån
öfverlefvererat.

86.
d. 1. Maji 1800.

Tillbörligen förfrågar sig Herr Assessoren
om icke den vid Hauptekningen befintliga
Spannmålen äfven kunde vid Auctionen den
26 och följande dagar i innevarande Månad
försäljas, med begäran, at å den samma er-
hålla vederbörlig Specification.

Sällskapet log detta under öfverläggning,
och beslöt, at den upptekneda Spannmålen, som
förvarlioneras vid samma tillfälle, som det
återstående af lösa Egendomen, och borde As-
sessoren, som nu vistas här i staden, af
Skattmästaren Herr Kammar Rådet Winter med-
så specifik förteckning därå. Föi öfrigt hän-
visst Sällskapet til Oeconomie Utskottet, at
icke allenast bestämma Herr Assessorens ar-
vode, utan äfven anstalta sitt yttrande, hu-
huruvida ersättningen bör
vode staden för Sällska-
pets inhämtade rättning, eller til hälften, så
Fru Assessorskan, som delar med Sällskapet de
inflytande Auctions medlen.

Ytterligare, erhöll Herr Kammar Rådet
Winter, uti Memorial af d. 15 sistl. Martii,
anmälan, at i Sällskapets Casta då fanns en
behållning af 806 Rdr. 31 fl. 7 r. med hemställ.
det samma vida desse medel måga emot nästa ut-
betalas, eller hälften användas til de thuldsers be-
talande, hvarför Afledens Sterbhuset, enligt Hauptekning,
tillkommande häftar, så beslöt Sällskapet, at
af desse 806 Rdr. 31 fl. 7 r. femhundrade Rdr.
Herr Assessoren Hornborg, som å
den afsedde fått Interims quittence, fät
Fru Assessorskan Ahlman, eller resten af
Sällskapets skuld til Fru Assessorskan Ahlman,

böra igenom Herr Assessoren Hornberg, som å
dess afseende ett Interims quitto, tillhålla
Hrr. Assessorskan emot des quittence.

Uti 66 Rp. 20 fr. Assessoren Hornberg följ
dato öfverlefvererat, så vid Sluttliquiden af-
ver ahlmanska Auctions medlem, Assessoren
til godo afskrifvas.

§ 3.

Sedan Herr Professoren Doctor Haartman uti
Memorial af d. 1 sistl. Martii hos Sällskapet
anhållit, hum för Probstinnan Heiman i Kimi
åo år 1795 gnidat koppor på 14 barn, och
innevarande år på 24, af hvilka sednare 21
varit allmogens, och hemne til en understöd af
de Sällskapet medlen i sitsen på sådan
grund recommenderat, så har Directions Assem-
blet, under den 10 sistl. Martii i samma Månad
täsedt sig så mycket heer böra ingå i detta Ho
Professorens tillskyrkande, som icke allenast Hr
Probstinnan därigenom blefve uppmuntrad att
i et så berömligt företagande fortfara, utan an-
dre äfven däraf finge anledning at följa Hennes
exempel; och beslöt, at i afgående bref Säll
skapets aktning skulle Hr Probstinnan be
tygas, och til et vedermäle däraf et Exemplar
af Sällskapets Medaille Belönings Medaille
i Silfver tillika afsörja.

§ 4.

Om Hr. Öfv. Lieut. och Ridd. J. Hällströmbergs Me
morial angående den af Honom så kallade Hyg
mosans användande til Rodbröd m. m. har Di
rectionens Utlåtande den 10 sistl. Martii sig utlå
at Hr. Öfverste Lieutenanten, enligt den tillkännagif

vande, icke allenast i flere år med förnöjd nytt
jat mjöl af samma mossa til röra åt Hästy, och
til strö på bostadsgolfven förpa, utan äfven slutligen
gjort försök, at däraf baka bröd med tillblandning
af lika mycket Rågmjöl, och af sådan bakning
försport två särskilte slags prof, det ena af
Rågmjöl efter oförvälld, och det andra efter blött och
förvälld mossa, hvilket sednare Hr. Öfverste Lieute-
nanten förevält vara til smaken vida bättre
än det förra, det Utskottet äfven funnit; och fun-
nit brödet af den oförvälda Mossan vara mog
sätt, hvilken olägenhet det andra slaget föga
ägde, utan kunde försen med bröd med mål be-
frachtad, med mål hälla godt. Utskottet har
likväl anmärkt, at Lafsarten, hvaraf detta bröd
är tillredt, vid anställd Botanisk undersökning
funnits vara, icke Lichen Hygrometa (Lichen erice-
torum) såsom Hr. Öfv. Lieut. förmodt, utan vanlig
Rennossa (Lichen rangiferinus); och vid uppgif-
ten af sättet til brödets tillredning, jämnat un-
derrättelse, så väl kärn längvarig blötning och
förvällning Lafsen sätt undergå, än som på
hvad sätt, antingen med vigt eller mått, pro-
portionen emellan Råg- och Lafsmjölet blif-
vit bestämd, och hvad för öfrigt vid bakning-
en i akthagit blifvit.

Sällskapet lag detta allt under öfver-
vägande, och beslöt, at i afgående bref förklara
Hr. Öfv. Lieut. och Ridd:aren sin aktning och
förbindelse mot des nitbrottliga bemödande
att bidraga til upbyggande af vår Fosterbygds hus-
hållning, och tillika uttala i de uppgifne out-
redde omständigheterne begära fullständigare
underrättelser.

§ 5.

Uti de uppgifter och påminnelser, som Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren J. Lilljenberg, uti Memorial up d. 22 sistl. Febr. innevarande år, förslagit till påminnande af de vid sagde brak, som förspörjas på vål vid Skytte som fiske på obehörigt sätt och tid, tvangenom till landets varaktiga skada, både Villebråd och Fisk slutel gen vinste utödas, [illegible] förslag redan genom lag och författningar skadade, med hvilkas noggran- handhafvande Sällskapet ej kan taga någon befattning, så fann Sällskapet, lika med Vederings Utskottet, som detta Memorial d. 24 sistl. Martii till utlåtande förelaft, sig däruti icke kunna något tillgöra.

§ 6.

Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren J. Lilljenbergs Memorial af d. 22 sistl. Febr. som, utom flera reflexioner öfver Finlands Hushållning, innehåller uti förslag, att genom Finska Colonier i Sverige, och Svenska i Finland, allmännare utspridas hvar och en orts egande särskilta Oeconomiska Konster, har Vederings Utskottet väl funnit röja en kunnig och nitisk Landthushållare, men det oaktadt icke vara af den beskaffenhet, att deraf för närvarande stunde göras något bruk; och blef detta Utskottets utlåtande Sällskapet enhälligt bifallit.

§ 7.

Herr Kongl. Secreteraren Carl Fr. Hollus hade anhar om skattigheten af de belöningar, som af det Allmänna bestås för dräingars och Pigors långvariga tjenstetid, så vida dess dängenom skola afhållas från ing-

d. 1. maij 1800.

nde af giftermål, och befrämjande af den i Fyn- erhet för Finland så nödiga folkökningen, har Vederings Utskottet funnit icke egentligen stride not den af Kongl. Hushållnings Sällskapet i afse- ndet så dessa belöningar fastställde grundsats; emedan Kongl. Secreteraren tillika medgifver, att sådan ångvarig tjenst må af Husbonden, som derad dragit ytta, med belöning ihogkommas, och Sällskapet en- ast för att gifva dessa af Husbönderne pålagde löningar någon högtidlighet, dertil lånat sitt namn.

Deremot har Utskottet ansett en större up- märksamhet böra fästas, vid de af Herr Kongl. Secretera- n tillika uppgifne tankar om den brist i vår Pälte- ndel, at de flesta Skinnvaror vanligen försälja til gland rå och oberedde, samt sedan de där blifvit nde och sammanflickade, åter, til vår betydliga förlust, hit införas och försaljas; hvilket Herr Kongl. reteraren förmenar kunna afhjelpas tjenligast härröra af, att våre Bundtmakare icke skola kunna tta Vederings sättet. Til vidare utredande af, och för att tillika anmana patriotiske Land- an, som kunna hafva sig bekant [illegible] något förmonligt sätt att bereda ett eller annat lags Skinnvaror, at sådant til det allmänna nad benägit meddela, har Utskottet tyckt, att en delen af Herr Kongl. Secreterarens Memorial, som rom handlar, hurida i berörde afseende uti Säll- apets utgående Dagbok införas.

[illegible] Härvid anmärkte Herr Prof.

då detta Utskottets betänkande nu föredrogs, märkte Herr Professoren och Riddaren Forsman, orsaken til det öfverklagade missbruket i vår tteri handel borde sökas icke så mycket i brist kunskap om de råa Skinnens beredning, som k mera i Ryska Nationens stora industrie. Ry- are, i synnerhet de så kallade Kunus i Nowa Zem- , resa och stryka beständigt omkring, långt mer

att våre Vasagöthar, och hoppa under sine resor up
allt hvad de öfverhomma. De ~~vare tillse~~ låta sig til
lika nöja med en mindre förtjenst; och deras ar-
beten falla sig därigenom billigare än våre Bundt-
makares. / At de Kyssarne under Herrdningen straxta skön-
nen för våra, ~~de förbom för Kyssta Pälsarne~~ öfverade Hr. Professoren Pormell
de förbom för Kyssta Pälsarne, Allmanabelen en gynnan-
våra egna, men förtjenade ~~icke~~ i Hr. Ass. Tanke.
så vida både därigenom, och igenom sommarny
opålitlighet, de i samma mon blefva svagare.

Sällskapet, som bifall Utskottets betänkande,
beslöt, at protocollet af Herr Kongl. Secreteraren
Holms Memorial skulle jämte Herr Prof. och Rid.
Forthans anmärkning, i Sällskapets utgående
dagbok införas, under förmodan at kunnige och
Patriotiske Medborgare däraf lära taga sig anled-
ning ~~skrida~~ att skrifva
ningar, som emot den skadliga smug-
handeln med Pälteri varor kunna vara at vidtaga.

§ 8.

Angående de Belönings Medailler, med hvilka
Sällskapet vid utmärkta förtjenste förbrukare af
Finska Allmogen för betydligare upodlingar och
särdeles hushållsflit, föreslog Herr Professoren och
Riddaren Forthan, at vid deras utdelande, 2ne
gradationer må iakttagas. Sällskapet förevän-
tar innan kort Kongl. Maj:t nådiga tillstånd, at
fästa den samma i knapphålet på dem som de
til anses förtjente. Men ~~med denna Orden anslag~~ Herr
Professoren och Riddaren endast den böra åhog-
kommas, som äga en utmärktare och mindre van-
lig förtjenst. En mindre grad af belöning bleffve d
den, at få Medailen, utan rättighet at bära de
til en sådan olikhet i belöning skulle efter Herr
Professorens och Riddarens tanka aldrig fakinas an
ledningar. Exempelvis ville Herr Professoren och

Riddaren nämna Nämnde mannen Johan Johansson
Tillkappelstrand ifrån Pargas Socken, hvars förtjenst
derseligen vore vida under Skattebonden Matts Jons-
son Marchos ifrån Riaurechte by af Korhyrs Socken,
hvem Sällskapet tildömt Medaillen är bägge. Ifall
d öka de verkliga belöningarne, hade Sällskapet därigenom
ett mer at belöna. — För dem som komma at
bära Medaillen, föreslog Herr Professoren och Rid-
en et grönt band.

d. 1. Maj 1800.

Sällskapet remitterade detta ämne til Vere-
dings Utskottets utlåtande; och Herr Öfver Directeuren
Ehrenheim tillstyrkte, at til den Sällskapet härföre
fattat sitt beslut, anstånd må göras med be-
stämmandet af sättet, hvaru Belönings Medaillen
må användas i hvar och en af de fyra Specialer,
som härtils förevarit, hvilket Sällskapet äfven
bifall. —

§ 9.

Til anledning af Herr General Majoren, Landshöf-
dingen och Commendeuren Baron Carpelans insände
Ekebeks Memorial af d. 29 sistl. Januarii, däruti några
Bönder och Bondehustrur i Uleåborgs Län, för visad
flit i landthushållningen til belönings tillkännagifvande
omälas, har Vereedrings Utskottet hemstält, om icke
Skattebonden Eric Mattsson Kangas och Pyyppola by
och Siikajoki socken, samt Skattebonden och Nämn-
emannen Isaac Johansson Mattila i Sipola by
och samma socken, hvardera erhölle en
Silfvermedaille att bäras på bröstet; emedan desse
personer åboer, utom mycken använd kostnad d
och arbete på Husbyggnad, ådagalagt en särdeles idog-
het vid Kogsskötseln och åkerbruket. Och har
Eric Kangas under en tid af tio år upodlat och i säde
satt 14 Tunne - och 24 kappelands ny åker, den han med
socken til 2301 famnar försedt, samt Isaac Mattila, sedan
Nämnet blifvit til honom år 1788 öfverlemnad 2
upgjord 10 Tunne - och 24 kappeland åker, försedd med

2141 Januar Dikten, såsom af de bilagde Synementerne, och kyrkoherdarnes å dem lemnade intyg närmare kan inhämtas. Varandes om dessa Hemmans åboer tillika anmärkt, at de hvarken röka Tobak, eller förtära några liqueurer.

Hvad därnäst angår Bonden Jacob Simonsson Kurhela i Hankipuras by af Siiä Socken, öfver hvars til sitt Hemmans cultivering nedlagde arbete Synemästarne afgifvit bifogadt, har Utskottet om denna Synemästerrättning lakmat Församlingens i allmänhet förnämma gifne intygan, [illegible] och [illegible] förenämnde synemän icke kunnat häröfver någon vidare anmärkning afgifva.

Af anhanda grund, och så vida jämväl Uppfostringsinstrumenter saknades, så väl öfver de af Bönderne Erik Leinonen å Nojola Skattehemman i Melalax by af Paldamo Socken, och Anders Heikkilä i Olkijoki by af Iisalo Socken vidtagne Potatesplantering, som öfver den af Bonden Pähl Olsson Mackonen i Savastkangå by af Sijkajoki Socken uppbyggde Smedja af sten, har Utskottet icke heller om dessas förtjenst til belöning kunnat sig anhålla; äfven som Utskottet funnit Bondehustrurne Valborg Johansdotter Gunnonen i Strån Saunela by i Sijkajoki Socken, och Maria Salomonsdotter Gästis i Strån Gästilä by af samma Socken uppgifna förtjenster til belöning för förenämndes ordning och flygghet i den inre Hushållningen, samt berömlig omtanka och drift uti Trädgårds Skötseln, så som äfven aldeles obetydliga, ej skulle kunna til någon hänseende hos Sällskapet anmälas.

Och betraffande slutligen Herr Baron och General Majorens yttrade åstundan, at Sällskapet ville genom tryckets utfärdande en fullständig underrättelse om Linets plantering och ans; på det

d. 1. Maj 1800.

Allmogen, som fördelas i Haapajärvi Capell och Pyhäjoki Socken dessa sista åren begynt at därmed göra försök, må hafva tilfälle at om dess rätte hanterande inhämta erforderlig kunskap, har Utskottet anseet denna Herr Baron och General Majorens åstundan, såsom syftande på en för Landet nyttig plantcerings uptagande, böra med nöje efterkommas, och på sådan grund föreslagit Sällskapet, at om en sådan underrättelses författande anmoda någon af sine Ledamöter.

Detta alt Log Sällskapet under öfverwägande, och bifölt Utskottets tillstyrkande om belöning för Skattebönderne Erik Kangas och Isac Mattila; dock skulle med Expeditionen [illegible] af detta Beslut anstå, til dess Kongungen afgjort Sällskapets underdåniga anhållan om rättighet, at låta sin Medaille bäras på Bröstet af idoge Jordbrukare, och Sällskapet uthålit sig öfver Herr Professoren och Riddaren Porthans i dag gjorde hemställan.

Hvad de öfrige af Herr General Majoren Baron Carpelan til belönings erhållande anmälde personer betraffade, så wille Sällskapet om dem af Herr General Majoren begära så beskaffad närmare verification, som Sällskapets Skrifwelse [illegible] til Finska Allmänheten af den 2 April 1798 föreskrifver.

Den af Herr Baron och General Majoren åstundade Underrättelse om Linets plantering och ans, åtog sig, på Sällskapets anmodan, dess Ledamot, Herr Professoren Doctor Hellenius, at upsätta.

§ 10.

Ordföranden, Herr Öfversten, General Adjutanten och Riddaren Palmfelt, föreslog Sällskapet, at åt [illegible] Herr Lagmannen Hibelius, som ända 2/2 år fullgjort Secreterare tjensten utan som förestådt, och med

så mycken nit och drift bevakat alla Sällska-
pets ~~alla~~ angelägenheter och fördelar, lemna
något vedermäle af sin erkänsla; och som Sällska-
pet ~~häri~~ med mycket nöje ingeck i denna pro-
position, så utnämndes en Deputation, bestående
af Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Baron
Fleming, Herr Öfver Directeuren Alfving, Herr Asses-
soren Pomoell, Herr Professoren och Ridd. Porthan,
Herr Professoren Doctor Haartman, och Herr Profes-
soren Doctor Bonsdorff, at jämte betygande af
Sällskapets aktning och erkänsla för Herr Lag-
mannens möda och välvilja, öfverlemna Herr
Lagmannen 2ne af Sällskapets Medailler i Silf-
ver, den ena med Svensk, och den andra med
Finsk påskrift.

§ 11.

Sällskapets Skattmästare Herr Kammar Rådet
Winter har, uti Memorial af den 15 sidstl. Martii,
anmält, at ~~som af~~ Ahlmanska Sterbhusets än utestående
fordringar til större delen äro af den beskaffenhet
at ränta för dem betalas, och at med deras in-
drifvande således icke synes böra hastas, så fram-
annars full säkerhet hos de skyldige finny; men
som åtskillige af dessa Gäldenärer försummat
at inom rätt tid betala uplupen ränta, samt
andre åter äro skyldige dels efter Bok, dels emot
Reverser, utan at något Interesse betala, så har
Herr Kammar Rådet til Sällskapets pröfning hem-
ställt, om icke någon säker och pålitlig Man
orten kunde befullmägtigas, at efterhand indrif-
va, så väl de obetalte Interesse medlen, som de
mindre fordringarne, hvilka antingen innestå
hos osakre personer, eller löpa utan ränta, af
som tilbörlig säkerhet af Pant eller Borgen, efter

Herr Kammar Rådets tanka, borde sökas för de större
skuldposterne, som tils vidare kunna komma at
lemnas obetalte.

Oeconomie Utskottet, som detta Memorial til
pröfning förehaft, har förenat sig med Herr Kam-
mar Rådet om nödvändigheten af en sådan an-
stalts vidtagande, och emedan de fleste af afledne
Herr Assessoren Ahlmans Gäldenärer äro vistande
inom Satagunda Härad af Tavastehus Län, och de där-
intil närmast belägne Socknar, ~~så~~ föreslagit, at Krono-
Fogden därstädes, Herr Vice Häradshöfdingen Maex-
montan, må genom afgående bref anmodas, at
emot arfvode, hvarom Sällskapet framdeles finge
med honom öfverenskomma, bevaka Ahlmanska
Sterbhusets fordringar; i hvilket afseende vederbör-
lig fullmagt och Förteckning å dessa fordringar, jäm-
te bestyrkte afskrifter af de räkningar och
skuldsedlar, hvarå de samma sig grunda, äfven
borde Herr Vice Häradshöfdingen tillsändas.

Til dessa hemställanden lemnade Sällska-
pet sitt samtycke, och updrog åt Oeconomie
Utskottet, at i sådant ändamål göra utdrag ur
Bouptekningsinstrumentet efter framledne Herr
Assessoren Ahlman.

§ 12.

Oeconomie Utskottet, som funnit behållningen
i Sällskapets Cassa kunna tillåta ~~den nödige pröf-
vade Jettonens~~ at anskaffa den nödig pröfvade
Jettonen af Silfver, har för sin del tilstyrkt Säll-
skapet at därom gå i författning; och sedan
Sällskapet därtil sitt bifall lemnat, upgaf Herr
Professoren och Riddaren Porthan förslags vis
å samma Jetton följande prägel:

På åtsidan: framledne Herr Assess. Ahlmans hufvud, med
omskrift: Gabriel Ahlman, Assessor. ~~(I Exerguen: In
memoriam Socii munifici R. Societ. Oecon. Fennica. A.
1800. (MCCC.)~~

den 1. Maij 1800.

Exemplar: In memoriam Socii munifici R. Societ. Oecon. Fennica. d. 1800. (MDCCC.)

På Tråsidan:

En Springhållare ~~ligg~~ juker en bäck, hvilken flyter igenom en Äng. Stranden bevärd med Troad och Buskar. En Qvarn, (hvars hjul synes utanför) drifves af samma vatten. Öfverskriften: Usque beneficus. ~~#~~

I sinnebild

Som denna Pettonsår ämnad, at gifvas åt Tordsättare til sådana afhandlingar och Rön, som kunde förfina et rum i Sällskapets ~~utlån~~ utgående Handlingar, så hade Herr Professoren och Riddaren, dels til likhet med de Pettonen kongl. Vetenskaps Academien innehafva ändamål uttalar, dels i anseende til kärkheten at uttrycka sig kortare på Latin än på Svenska, valt til Inscriptionerne det förra språket.

Projectet remitterades til Beredningo Utskottets utlåtande.

§ 13.

Til fullgörande af Sällskapets beslut under den 15 sistl. Martii, hade Borgmästaren i Björneborg Herr Carl Mörtengren, uti bref til undertecknad Secreterare, insändt icke allenast uplupen Ränta å sin Skuld, intil den 1 sistl. April, utgående til sex Rdr 76 Sk:r, hvilka penningar Skattmästaren, Herr Cammarrådet Hunter nu emottog, utan och en Lofskrift, utgifven d. 28 i samme Månad af Regements Fältskären vid Björneborgs Regemente, Licentiaten Jacob Lindeberg, och Handelsmannen Johan Selin, hvarigenom de trädt i full och laglig Borgen för ofvannämnde Skuld, och anmodades Oeconomie Utskottet, at den Borgen pröfva, och med sitt utlåtande därofver til Sällskapets nästa Sammanträde inkomma.

§ 14.

Sällskapets Ledamot, Herr Capitainen Fredric Wrangelhowsky, hade uti bref af den 27 April insändt fem utgifna Lod innehafvande är med Tre Riksdaler, som til Skattmästaren öfverlemnades.

d. 1. Maji 1800.

§ 15.

Commissions-Landtmätaren Herr A. W. Steckers uthållan har uti Memorial af d. 24 nästl. April ~~erhållit~~ om anvisning på Herr Assessoren Herr Hornborg, som Abl. manske Auctions medlen om händer hafver, at utfå det arfvode, hvartill Herr Commissions Landtmätare, efter aflidne Herr Assessoren Ahlmans bok, för des öfwer afledna Son Modern Sysslande är berättigad, remitterades til Oeconomie Utskottet.

§ 16.

Sällskapets Skattmästare, Herr Cammarrådet Hunter inlemnade Andra Quartals Förslag för Sällskapets 3dje år, eller Månaderne Februarii, Martii och April, hvaraf inhämtades, at Inkomsten stigit til 654 Rdr 16 Sk:r, och Utgiften til 572 Rdr 17 Sk:r 9 r; Varandes behållet til Tredje Quartalet, hvaraf emot Ränta är utlånt 300 Rdr, och kontant i Cassan 285 Rdr. 14 Sk. 11 r., in Summa 1785 Rdr. 14 Sk. 11 r., hvilken anteknades, jämte den anmälan af Herr Cammarrådet, at den 15 instundande Junii, ett Capital af 400 Rdr kan utlånas.

§ 17.

Secreteraren gaf, på anmodan af Herr Lagmannen Wibelius tillkänna, at Herr Lagmannen icke vidare är i tillfälle, at som sedanmera tillbrådt det Utskott, som är tillsatt at granska Afskedsräkenskaperne; ~~Quarfarv~~ och skulle således det tidiga rummet tillfalla genom vid nästa Sammankomst anställande val.

§ 18.

Tredjemannen i Förvaltnings Utskottet, Herr Assessoren Hoch, inlemnade Utskottets Protocoller af den 10, 17 och 21 April, med Kanzli hörande Handlingar; men som tiden nu icke tillät deras upläsande, så blefvo de hvilande på Bordet til nästa Sammankomst.

Likaledes inlupo Erklaranden i Oeconomie Utskottet, Herr Hofrätts Rådet och Riddaren J. Ehrenmalm, samma Utskotts Protocoller af den 5 och 19 April, hvaraf för Lifvens Korthet skull denna gång icke mera synen upläsas, äfven Utskottet utlåtande öfver Hallskapets Remiss af den 15 i Januarii Månad, om flere Boningsrums hyrande för Hallskapets räkning; och som Utskottet in fett nödvändigheten af en sådan anstalt, sedan Hallskapets egna och des Secreterares tillförigheten icke vidare med begvämlighet kunna inrymmas i de nuvarande Hallskapet för närvarande begon-öfver, så har Utskottet, så vida ock öfre våningen af samma Hus, Herr Öfver Inspectoren Thering innehafver, fremme Rum, utom nödige Uthus, och Utskottet förmodat, at Herr Öfver Inspectoren, som till Hösten hyrt sig boningsrum på annat ställe, icke lärer vara ovillig at i dessa Gelegenheter, såsom för tiden ledige, nu genast inflytta, tillstyrkt, at Hallskapet med Herr Öfver Inspectoren, om des afflyttning med möjligaste förstå öfverenskommer, och låter Herr Öfver Inspectoren med ägaren af gården Herr Kongl. Hofrätts Notarien Gummer afslutade Hyres Contract på sig transporteras.

Till bifall åt denna Utskottets hemställan gjorde Ordföranden, Herr Öfversten och Riddaren Palmfelt, proposition, huruvida någon af närvarande Ledamöter gjorde någon invändning emot förbemälde Utskottets förslag.

§ 19.

Den ballottering, som i dag borde anställas öfver de den 1 sistl. April till Ledamöter föreslagne Medborgare, måste för Lifvens Korthet skull uppskjutas till nästa Sammanträde, som i anseende till flere inkomna mål och ärender, utfalles till den femtonde innevarande Månad.

100.

den 1 May 1800.

§ 20.

Till den 32 instundande Junii komma under omröstning, föreslog Herr Kongl. Hofrätts Notarien Gummer, till Ledamot, Herr Vice Häradshöfdingen C. M. Svendorff.

§ 21.

Vid anställt val till Ledamöter i Beredningen och Oeconomie Utskotten, utfollo fleste rösterne sålunda, at

Beredningens Utskottet utgöres af Herr Professoren och Riddaren af Kongl. Nordstjerne Orden, Porthan — Herr Öfver Directeuren Alstrin — Herr Professoren Johan Gadolin — Herr Hofrätts Professoren Sylvius — Herr Professoren Doctor Pipping — Herr Kammar Rådet Winter — Herr Gustaf Tikkanen — Herr Professoren Doctor Wendorff — Herr Lagmannen och Riddaren af Kongl. Wasa Orden, Lynnerberg — Herr Hofrätts Assessoren Tornell — Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren af Kongl. Svärds Orden Baron Henning — och Herr Professoren Mether.

Oeconomie Utskottet utgöres af Herr Auditeuren Wendorff — Herr Assessoren Björkbohm — Herr Rådmannen Faltén — Herr Apothekaren Mjöck — Herr Kongl. Hofrätts Notarien Borgström — Herr Handelsmannen John — Herr Post Inspectoren Lungh — Herr Bruks Patron C. J. Bremer — Herr Handelsmannen Roos — Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren af Kongl. Svärds Orden Ehrenmalm — Herr Hofrätts Assessoren Rancken — och Herr Academie Cancereraren Widenius.

Beredningens Utskottet valde genast inom sig till Ordförande Herr Professoren och Riddaren Porthan;

men af Oeconomie Utskottets Ledamöter var icke det antal tillstädes, som Stadgarnes 18 § fordna, hvarföre Valet af Ordförande inom detta Utskott för i morgon måste uppskjutas.

§ 22.

Slutligen förrättades Val til Ordförande för ingående halfva år, då fleste Rösterne tol. föllo Herr Lagmannen Wibelius, hvilken såsom frånvarande, härom genom Secreteraren skulle underrättas.

Så och dag som ofvan

P.M. Wallenius.

Så 1800 den 15 Maji sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Herrar Ledamöter; Närvarande Ordföranden Herr Lagmannen Wibelius, och vid Protocollet undertecknad Sällskapets Secreterare.

§ 1.

Herr Lagmannen Wibelius, som Ordförande sedan senaste sammanträde, förklarade i ett kort Tal Sällskapet sin erkänsla, så väl för Hallelsen at i Sällskapet under nyss ingångne halfva år föra præsidium, som för den vänskap Sällskapet bevygat Herr Lagmannen sig genom sine Deputerade, och genom de sine Exemplar af sin Medaille i Silfver Sällskapet åtlit tillfälle Herr Lagmannen; utbad sig af Sällskapet samma förtroende och välvilja, som Herr Lagmannen under sin Secreterare tid erfarit, och försäkrade, at med hela sitt bemödande befrämja Sällskapets afsigter och ändamål til Fosterbygdens väl.

§ 2.

Justerades Protocollet för den 15:te i denne Månad då vid 11 § Herr Hofrätts Rådet Wallenius gjorde

anmärkning, at Herr Vice Häradshöfdingen Maximontaw, som om bekvämligheten af en del af Ahlmanska fordringarne kommer at anmodas, icke i af Skrifter, såsom in Originali, borde få del af de till förande Skuldsedlarne, så vida ingen Debitor skuppo. eras vilja betala sin gäld, utan at tillika återfå sin revers i behörig ordning.

I anseende härtill, at expeditionen til Herr Vice Häradshöfdingen Maximontaw hvilar, til des Oeconomie Utskottet, enligt Sällskapets vid förra sammanträdet vidlagne författning, kunnat göra utdrag ur Bokhållningens Instrumentet öfver samtlige Skuldposterne; så uppsköt Sällskapet så länge med vidkommande öfver denna henställan.

§ 3.

Secreteraren föredrog och upläste Oeconomie Utskottets vid Sällskapets sammanträde den 1 Maji inlemnade Protocoller för den 10, 11 och 21 April, som tills vidare blefvo på bordet liggande.

§ 4.

Likaledes upläste Oeconomie Utskottets Protocoller för den 5 och 19 i förl. April Månad, af hvilka Sällskapet för denna gång icke företog til åtgärd, utan än frågan om Herr Vice Häradshöfdingen Gust. Wilhelm Ahlmans arfvode för des Fullmägtighetshap i förmedlan Ahlmanska Konkursen och Hagerbergska förlåningarne, samt för des närvaro, vid Sällskapets sagnar, vid Auctionen öfver lösa Egendomen i Ahlmanska boet, hvilket arfvode Sällskapet, ifrån 16 Rb, som Utskottet föreslagit, ökade til tjugu Rb.

§ 5.

Ordföranden upläste et ifrån Enke Fru Assessorskan Ahlman til Herr Lagmannen ankommit bref af d. 5 förl. April, af innehåll, at ovanbemälde billiga förnöja, at med bästa vilja icke fullkomligen kunna förda Hattarspåå Egendomens rätte, förmådde Fru Assessorskan at anmoda Sällskapet om bevakandet af sitt bref vid Ägodelnings Rättens sammanträde i frågan

om Leinonsarka Skogslag; och som Ins Assessorskan
under förmodan, at Sällskapet icke allenast i behörig
tid invändt det af Hennes förra bref, citten och dragit
försorg om Fullmägtig för Egendomen, icke haft
någon för sin del därvid närvarande; Så kunde Ins
Assessorskan i detta mål icke lemna annan upplys-
ning än at Ins Assessorskan, så mark hon finge af
Ägodelningsdelegarne Rättens Utslag, ville det til Sällsk-
pet insände.

Tillika tillkännagaf Herr Lagmannen, at
nyssnämnde Utslag, enligt Jedermera inlupne under-
rättelser, Sällskapet emot gått; och at Ins Assessorskan,
uti et senare bref föreslagit, at i anseende til dag-
gen förfallande processer om Järsiälbo Hattarp 3/4
Gård rörande mål, Sällskapet borde ifse en ständig
Fullmägtig at den bevaka.

Detta log Sällskapet under öfvervägande, och
beslöt, at om et sådant Fullmägtigskap emedan
Herr Vice Häradshöfdingen Gust. Svinhufvud, som i
sådant ändamål borde föreslås med en generel full-
magt; och borde alla de i Sällskapets gemensamma
skriftelige papper och Handlingar, som gården rö-
rande behögen förtekning affärdas til Enkefru Assessorskan
Ahlman, at under Ins Assessorskans värd på gården
förvaras, och ~~vara~~ när som hälst vara til gäng-
lige för Fullmägtigen, at af dem efter behof och
omständigheten sig betjena; förande åfven Fullm-
mägtigen göra sig underrätad om alla de öfrige
mål, hvaresk Storskiften ännu kunna vara ogj-
orde, vid hvilka Hattarpäs Gårds rätt på nä-
sätt kan komma i fråga.

§ 6.

Til Berednings Utskottets utlåtande bleffo
följande inkomne Skrifter och Handlingar re-
mitterade:

1:o Secreterarens och Krono Befallningsmanns
Herr Gustaf Nordenswans bref til undertecknad Sa-

d. 15: Maj 1800.

kapets Secreterare, med åtföljande Syne Instrument
och Sockneprämie Protocoll om Krono Nybyggaren
under Torhola begynnelse i Haukijärvi Capell, Anders
Jonsson Mikkelas å Urochijoe Hemman anställde uppodling;

2:o Herr Landshöfdingen och Riddaren Krabbes
memorial af den 18 sistl. April, om Bonden Simon
Persson Brån Purnojärvi by af Pedersöre Socken för-
ökade Koppygnpningar, med verificationer;

3:o Herr General Majoren, Landshöfdingen och
Riddaren von Willebrands berättelse om gjord för-
ändring af Dagsverken vid Jockis Säterigård, til
närra Åker och Ängsdelars bruk af Bönder och
Torpare;

4:o Herr Lagmannen Capitaine Stahlströms be-
rättelse om Bosthapsskiftet i Ilmola år 1798;

5:o Ett Anonymt Memorial om Tullkopens för-
ökande genom Utländningars inkallande, Koppygn-
ingens befordran genom understöd af Regeringen,
Krono Magaziners inrättning, Svenska Sälskinnens
och Pörgummors anskaffande i Landet, och en fri
Skattertilverkning; hvarmed följde en förfaren
mans år 1760 upsatte Tankar om Finska Hushåll-
ningens nyttjande, grundad på Tullkopens förme-
rande och rätta fördelning, samt handhafvande
af nyttiga Näringsfång;

6:o Ett Anonymt Memorial, hvarmti föreslås 1:o at
Sällskapet må skaffe någon, som på dess bekostnad
kan resa i Finland; 2:o at Allmogen må förses med
Skolärare; 3:o at Tullinrängdens afgång förekom-
mes genom Krogars utrotande, eller åtminstone minsk-
ning, och Mortaliteten förminskande genom ut-
rönande af allmänna Medicinska Kunskaper, och
Koppympningens befordran;

7:o Ett anonymt Memorial om åkrars inrättande
med gångar i stället för diken; om nödvändigheten
af lefstids eller 50 å 100 års arrenden på Landtegen-
dom; om medel til förekommande af Mårsyllogs
samt förskilt beskattning för åkerns bruk til sådd,

#10:o Kr. Öfv. Lieut. Baron C.A. Leijonhufvuds bref till undertecknad Sällsk. Secreterare af d:o 29 Apr. med förslag, at Sällskapet skulle anskaffa Modell til en Oljegvarn, för at därigenom befordra inrättningen af Oljeslageriur. —

til Lin, til Hampa, til Jordpäron o.s.v. och om Hushållsförfattningarnes verksammare handhafvande genom ansenligare straff än de förrut stadgade genom en Öfver Fiscals antagande för Finland;

6:o Herr Kammar Rådet Winters Memorial om hindren för Finska Hushållningens regelkonst med bifogadt utdrag af Mantals Längderne för Åbo och Björneborgs Län med Åland för åren 1777 — 1799; ~~och~~

9:o Herr Magister Grönlunds Beskrifning om Rautalampi Socken; och #

§ 7.

Ytterligare föredrog Secreteraren

1:o Herr Professor Doctor Bonsdorffs Svar på Sällskapets til honom afgångne Kallelse bref, at Sällskapets Ledamot, med tillika inträdd afgift för Sällskapets 32:a år, Ore R:dr. som til Skattmästare Herr Kammarr Rådet Winter, afsändes;

2:o Herr General Consulen G.H. Brahelens bref til Sällskapet i Januarii månad, dateradt Amsterdam d. 9 April; och har Herr Professoren Johan Gadolin som Januarii bref til Sällskapet intecknat, tillkännagifvit, at Herr General Consulen til Sällskapet såsom gåfva upsändt Jemte 20 R:dr R.G:t. hvaraf årsräntan kommer at beräknas såsom af Herr General Consulen erlagd årsafgift, samt at dessa 50 R:dr til Herr Professoren stå at lyftas.

Sällskapet uptrog åt sin Secreterare, at genom bref, som af Sällskapets medel kommer at betalas, förklara Herr General Consulen Sällskapets förbindelse; och bestod, på därom gjord anmälan, at Herr Professoren Doctor Hellenius, som gått i utlägg för Postporto för Kallelse brefvet til Herr General Consulen, (som utgör 44 skillingar) bör få sitt förskott ersatt af Skattmästaren.

Härvid erinrade sig Sällskapet, at Bokhandlaren Stockholm, Herr Magister Haan Ritter, under enahanda villkor som Herr General Consulen Brahelen, til Sällskapet insändt en lika Summa; och som intet Tackskrifvelse bref ännu afgått, så ålog sig Ordföranden Herr Lagmannen Wikelius, under hvars förvaltnings tid som Secreteran, Sällskapet undfått denna donation, at Herr Bokhandlaren därföre, genom bref, å Sällskapets vägnar complimentera.

§ 8.

Herr Apothekaren Michaël Hisinger har uti bref til Herr Kammar Rådet Winter, til Sällskapet insändt förf. R:dr, at användas til Potatoës utdelning til plantsoningen befordran uti Pitholi och kringliggande Socknar. Sällskapet öfverenskom, at härföre, genom bref, betyga Herr Apothekaren des erkänsla; emedan som, efter Herr Professoren och Riddaren Porthans til Sällskapet afgifvande, anledning vore at förmoda, det Potatoes plantsoningen i Pitholi nu är så vida kommen, at den utan förnämande understöd, bär sig sjelf, så skulle härom förhör närmare underrättelse, på det i sådan händelse, någon Socken, som deraf kunnat behof, nå så til godo njuta denna pratvärdiga gåfva.

§ 9.

Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren af Kongl. Svärd Orden Baron Fleming anmärkte, huruledes han på en tid af 6 veckor, af infallande Regements värf och andre tjenste åtföljande göromål, varit hindrad at förrätta Sällskapets förut, Ledamot tillhörda, och hemställde, huruvida Sällskapet för denna tid vore välja en annan i hans ställe; emedan Sällskapet anser detta icke nödigt, så vida Utskottet igenom en Ledamots så korta frånvaro, icke kan i sina arbeten uppehållas.

§ 10.

Då anseende därtil at flere af Sällskapets Ledamöter äro på Landet tillstädes under Pingsthelg,

så uppfyllt Sällskapets nästkommande Sammanträde till Måndagen i påföljande vecka, eller den 9de nästkommande Junii, hvarom i Åbo Tidningar skulle kungöras.

§ 11.

På Sällskapets anhållan åtog sig den Ordförande Herr Lagmannen Wibelius, at åt vidare jemte Ledamot biträda det Utskott, som med åtgärder rättskaffenhets pröfning och förbättring af Sysslosatt; men i Herr Cameralrarien och Landtmätaren Calanders ställe, som länge varit sjuk, och om hvars återställande till hälsan, ämnade stora på längre tid icke är hoppas, valdes med flutna sedlar till Ledamot i Samma Utskott, Hans Majestäts Riddaren af Kongl. Svärds Orden, Heribert Reuterskiöld.

§ 12.

Nu väcktes fråga om Hyres Contractets förnyande med Herr Hofrådet Notarien Gummerus, men blef på en Ledamots proposition, hvilken sedan på bordet till nästa Sammankomst.

§ 13.

Ordföranden i Oeconomie Utskottet Herr Professoren Rancken föredrog det vid Utskottets förra sammanträden den 2 och 12 i denna Månad förda Protocoll, hvaraf Sällskapet för denna gång fast förlog sig den punkt, som angick Herr Professoren och Kronofiskalinnegmannen Anders Hornborgs arfvode för förrättad Auction å Egendomen i Ahlmanska Stenhuset, och anförde Utskottets tillstyrkan, at Herr Assessoren borde för allt, för Sällskapets hälft erhålla 33 Rdr. 16 sk. dock ej förr, än han visat Sällskapet redo för dela den influtna Auctions Summan.

§ 14.

d. 15 Maj 1800.

Ordföranden i Oeconomie Utskottet Herr Professoren och Riddaren Porthan inlemnade Utskottets Protocoll för den 7 i denna Månad, jämte en Skrifning af Kronofiskalinnegmannen Anders Hornborg Herr Professoren och Riddaren vid Sällskapets sednaste Sammanträde föreslagit.

§ 15.

Genom ballottering blefvo till Ledamöter i Sällskapet inkallade Herr Apothekaren Magister Henric Törnroth i Kjula, Herr Grofshandlaren Anders Lindmark i Stockholm, Herr Cantzli Rådet och General Consulen Hans Jacob Gahn, Herr Vice Consulen Carl Olof Christiernin, bägge i Cadix, Herr Fullmäktigen Johan Severin Pyttlson i Lovisa, Herr Grofshandlaren Carl Gustaf Ekholm i Stockholm, Herr Landtbrukaren Pehr Johan Palén uptrell i Ruovesi, Herr Communi-stern Magister Isaac Schroderus i Sordavala, Herr Häradshöfdingen Mindre Säkemäki Härad Carl Christian Gadd i Lemo, Herr Lieutenanten vid Tavastehus Regementes Jägare Bataillon Gustaf Reinhold af Schultén i Åbo, och Herr Handelsmannen Henric Jacob Govinius i Helsingfors, åt hvilka alle således Kallelse bref med förra kommande att utfärdas.

§ 16.

Till Ledamöter i Sällskapet föreslogos: af Herr Apothekaren Nijdh, Provincial Medicus i Åbo Län, Herr Doctor Matthias Åkerberg, och Herr Lieutenanten Gustaf Adolph Linckenberg; af Herr Rådmannen Sachlén, Herr Rådmannen Adolph Hellenberg; och af Herr Professoren och Riddaren Porthan, Majoren vid Åbo Läns Regementes Lätta Infanterie Bataillon, Herr Georg Fredric Reuterskiöld.

År och dag som ofvan

J. J. Wallenius.

År 1800 den 9 Junii Sammanträde
af Kongl. Finska Hushållnings Säll-
skapet under des Ordförande, Herr
Lagmannen Wibelius.

§ 1.

Vid justeringen af Protocollet hörd den 15 sistl.
Maji, beslöts i anledning af § 7, at Herr Professoren
Johan Gadolin, som å Postkontoiret uplöfte Herr Ge-
neral Cornplen Brakels til Sällskapet ankomne bref-
hörd af Skattmästaren Därföre nyttja ersättning
med 11 Skill. 6 runstr.

§ 2.

Upläste de bref, som sedan den 1 sistl. Maji
ifrån Sällskapet afgått.

§ 3.

Vid Sällskapets förra Sammanträde hade
frågan om Heyre Contractets förnyande emed Hen
Hofrådh Notarien Gummerus blifvit till i dag up-
skjuten, och föreslogs nu å nyo til åtgärd. Her
Notarius, sjelf närvarande, påstod, at hörd de rum
Sällskapet tillhörige innehafva, och Herr Ho
Inspectoren Thuring ännu nyttjar, men Sällsk
get den 15:de sistl. Maji för sin räkning öfver
ledigat, erhålla i Heyres afgift en Summa a
90 : Rd. gängbart mynt; men som Sällskap
ville minska denna Summa til 83 Rd. 16 s
och vederbörande härom icke hunde åstad
så godtgjorde Herr BruksPatron Carl Fr. Brem
at godtgöra Sällskapet differencen emed Sex
32 Skill.; och skulle Herr Notarien Gummerus, s
sådanestädes är för för den tunga, at bestå Sällsk
get aldning til et rum, at om den i dag fö
fade öfverenskommelsen erhålla bevis, ge
utdrag af detta Protocoll.

* enligt hvad det förra Contractet innehåller

§ 4.

J. g. Junii 1800.

I anledning af hvad Protocollerne för den
1 Maji § 11, och 15 i samme Månad § 2 inne-
hålla om indrifvandet af Ahlmanska Hem-
mansts mindre fordringar gentemot Herr Vice-
Häradshöfdingen Mannerstam, anmälde Herr
Kammarrådet Winter, sig hafva försterat de
här befintelige Reverserne; men som en del af
Gäldenärerne skola vara boende icke i Sauste-
hiss Län, utan i Sådagunda Härader af Björne-
borgs Höfdingedöme, så anser Herr Kammarrå-
det Herr Vice Häradshöfdingen icke vara i til-
fälle at utföra alla fordringarne; utan hem-
ställde til Sällskapet, om icke nödvändigt
blefve, at i de til detta Län hörande Härader
nytte förskrifne fullmägtige; och skulle med
anhållande öfver denna hemställan anföra,
til des Sällskapet erhåller afskrift af Ahl-
manska Bouppteckningens Inventarium.

§ 5.

Herr Professoren och Riddaren Porthan
föreslog, at Brefven, som enligt Sällskapets be-
slut af under den 15 sistl. April, borde afgå
til Sällskapets i orterne vistande Correspon-
denter, med anvisning af tidens utdrägt
vid Expeditionen, och så vido i framtiden, emot
dåndfall och andra tilkommande förändringar, et
större behof af dem than inträffa, tryckas,
och upläsas underteknad Secreterare et af
honom i detta afseende upsatt Formulaire,
som upläsas, gillades, och til tryckning skul-
le afsemnas, jemte däraf göras Tvåhundrade
Exemplars upplaga.

§ 6.

Til Correspondent för Carelen föreslog Ordföran-
den Herr Lagmannen Wibelius, Herr Häradshöf-
dingen Fabr. Hannely; hvarmed Sällskapet tillfälle kunnade

§ 7.

Herr Professoren och Riddaren Porthan inlemnade et bref af den 24 sistl. Maji, hvari Kyrkoherden i Ekalis Herr Henric Joh. Bergroth lemnat sin Potatoes plantering-gård sträcker den underrättelse, at af de Potäter Sällskapet förledet år i Ekalis, 306 Hushåll af den mindre förmögna Classen vid Wederkyrkolånet, erhållit en, 2 à 3 kappar hvardera; Parkano och Kihnio 2 trakterne 13 kappar; Kangasala Capell 45 kappar, och Wesijärvi Byalag i Jawirna Capell 15 kappar; den delen af Storå Capell, som hör til Ekalis Socken 30 kappar, och Kuorevesi Capell 3 kappar; af hvilka sina Herr Kyrkoherden til Sällskapets trakter lemnat exemplar af Lifländers underrättelse om Potatesens plantering och förvarande öfver vintern, samt efter egen erfarenhet däröfver meddelt sin anvisning. Ehuru en del af dem ännu ej hämtat sina delar af afkastning, och deras förra ännu blef jämväl blifvit skadade af höstregnen, skola dock de flesta haft en synlig vinst och deras utsäde til i år vara i godt förvar, i anseende hvarvid Herr Kyrkoherden hoppas, at denna förvaltade jordfrukt inom få år skall finnas synnerligt och allmänt i Socknen.

Som Herr Rytmästaren Hisinger, enligt Protocollet för den 15 sistl. Maji § 8, i år ånyo föranstaltat Sällskapet till Potatesens utdelning och plantering uti Ekalis och kringliggande Socknar, men Sällskapet ännu icke nog bestämdt hänvisat, och dessutom stort behof i Ekalis ännu kan tagas af detta understöd, så åtog sig Herr Professoren och Riddaren Porthan, at ytterligare befrämja

med Herr Kyrkoherden Bergroth. Detta ämne, och til Höstens tegära underrättelse om förhållandet af detta års odlingsförsök, då Sällsk. d. 9. Juni 1800.
skapet, efter omständigheterne får vidtaga vidare åtgärd, och skulle Herr Rytmästaren Hisinger, uti förmål bestyrkt med sistl. Prosts afgående sachsägelse bref, tillika underrätta om hvad i dag til Sällskapets kunskap i detta ämne redan kommit.

Ytterligare har Herr Kyrkoherden til Herr Professoren och Riddaren Porthan insändt et Socknestämmo Protocoll hållit i Ekalis kyrka den 20 sistl. April om Nybyggaren Johan Thomasson Lähteenmäki, som för vid pass 20 år sedan gjort början med Wähäjärvi, eller som den ock kallas, Willi Tyckö inhägnad, samt nu mera bragt den samma til vänlig äng och Höbol, och däraf nu årligen emottager tjugu vintertass Hö; och bifogas detta Socknestämmo Protocoll, hvarigenom Johan Thomasson tillika til någon belöning erhållande af Sällskapet anmäles, öfverlemnas til Beredningsutskottet, at med sitt utlåtande däröfver inkomma.

§ 8.

Vidare remitterades til Beredningsutskottet

1:o Professen och Kyrkoherden Herr Magister Eric Sauelsbergs Memorial af den 26 sistl. Maji, med recommendation för Hemmansbrukaren i Ellenäs Gustaf Hjungdahl, at för verkställde Koppargrufvering å 40 skr. Banco, dels Häradsmen, dels Allmoge, erhålla den belöning Sällskapet i Åbo Tidningar för förledet år N:o 60 utlofvat. # enligt med följande verificationer,

2:o Et bref til Sällskapets nuvarande Ordförande från Herr Rytmästaren Hisinger, med tillkännagifvande, at 15 barn af Allmogen i

förra hälften af instl. Maji månad tillsatt
uti Ingo Socken och Jagervik trakten undersöka
koppargrufvan, och hemställan til Sällskapet,
at på Herr Ryttmästarens bekostnad tilldela en
Husbonde, som förleden Höst låtit ympa, en för-
gyld halsked af silfver, med Sällskapets Medaille
eller pitton, likaledes förgylld, och åt en af de
12 à 14 Mödrar, som i Vår flytt hemmen exem-
pel en dylik, men utan förgyllning, som
gerilhem de sedan länge dragit kalk sig emellan.

§ 9.

Til Oeconomie Utskottets behandling remit-
terades de ansökningar, hvarmed Herr Majo-
ren och Riddaren P. J. Tornsjöm, Herr Majoren
J. H. de Pont, Herr Capitainen och Riddaren C.
J. Reuterskiöld, Enkefru Apothekerskan Anna M.
Stengrund, och Borgaren Jac. Joh. Laurén til
Sällskapet inkommit, at til dem utbetala de
Tvåhundrade Riksdaler R. G. M. som enligt
Kungörelsen i Åbo Tidningar för den 17 instl.
Maji, den 15 dr i denna Månad blifva at
utlåtas.

§ 10.

Uti bref af den 29 nästl. Maji har Capel-
lanen i Mentzelä Anders Johan Alfa anmält,
det han ordnat i Martii månad detta år af
Sällskapet utbegärt alle de Handlingar, som
framledne Herr Assessorn Ahlman, hvilken i
Lefstiden varit förmyndare för afledne Kron-
Befallningsmannen Ekholms arfvingar,
om händer haft rörande detta förmyndare-
skap, men därå icke erhållit något svar,
och som Enkefru Ekholm, jämte flemme dott-
för hvilken Herr Capellanen nu är förmynda-
re, icke skola hafwa anmält at underhålla
sig med än de penningar Herr Assessoren Ahl-
man, under sin förmyndareskaps tid, i sin vå-

d. 9. Junii 1800.

gio lagit; Så anhåller Herr Capellanen, at med
förspa utbekomma så väl handlingarne som
penningarne.

Härå beslöt Sällskapet at lemna Herr Capel-
lanen det svar, at Sällskapet icke kände eller
erhållit någon ändre klarifierelse i detta ämne
man ville, än snart Sällskapet deröfver, af Ahl-
manska Herbhuset papper anhängat uplysning,
vidtaga den åtgärd, hvartil omständigheterne
kunna föranleda.

Till anledning häraf anmälde Statthålla-
ren, Herr Kammarrådet Wasten, at framledne
Herr Assessoren Ahlman i lefstiden emot för-
myndare icke allenast för hemmavarande
mannen Ekholms, utan ock för Kr. Häradshöfd.
Gadds Herbhus; och at hvad betroffade Ekholm-
ska Herbhuset, skulle det samma så vidare
utmätning för behörige observationes medel,
som hvilkas uttagande Herrar Commissarierne
Ullmanna Magazins ärenderne anmodat
kommunet Befallningshafvande i Tavastehus.

Sällskapet anser i följe häraf nödigt, at
ew allmän Inventering anställes öfver alla
Ahlmanska Herbhusen tillhörige och hvad beslu-
telige gapper, och liquid lärefften uppgöres
så väl för Ekholmska som Gaddska Herbhusen,
må det Sällskapet må undgå, at för Assi-
stancen och därtil hörige handlingars vårdan-
de längre ansvara; och bleff denna omsorg til
Oeconomie Utskottet nu öfverlemnad.

§ 11.

Uti skrifvelse af den 9 instl. Maji har Lands-
höfdinge Embetet i Wasaborg tillkännagifvit,
at i anledning af Sällskapets begäran uti bref af
d. 1 April, Landshöfdinge Embetet genast gådt
författning om Cajana Läns allmoges förseende
med Potäter til utsäde; men då Vattenföret i år
dröjsmål användt upphört, så at enligt Herr

o Ekholmska Boet
~~Herbhuset~~ af.
Seiner

Kronobefallningsmannen Elfvings rapport
om communication med Nyrya Salmi och
Sotkamo Socknar, vika som öfverlägg ningen
med dem blifvit omöjlig, så hade för denna gång
vidare ej kunnat åtgöras, än att åtta Tunnor
Potäter för et pris af 2 Rb. 40 fl. Tunnan, eller
in allo 22 Rb. 32 fl., blifvit anskaffade, samt
under Kronobefallningsmannen Elfvings in-
seende transporterade med kärror til Säresjöen
och därifrån med flåda å sjön öfver Ulea Träsk
til Paldamo Moderkyrka, hvarest sedan
Kronobefallningsman med biträde af Präster
skapet gör utdelningen til Allmogen, och der
inseende öfver utplanteringen; hvarjämte
Landshöfdingen Embetet förslagit, at nästa Höst
anskaffa det öfriga af det anslagna qvantum
och i början af April månad näst kommande
år befordra det samma til Sotkamo och
Nyrya Salmi, och begärt at resenningarne, å
Rb. 32 fl. mätte med första lämpliga afsän-
dare, at vardas Handelsmannen Fellman, som
Potaterna tillverkat, tillhanda.

Hänvisades anmälde Skattmästaren Herr
Kammarrådet Winter sig redan hafva
gjort anteckning.

§ 12.

Secreteraren anmälde, at af de Instrumen-
ter Sällskapet för Meteorologiska observa-
tioner anskaffande behöfver, Barometern och Thermo-
metern, som hos Kongl. Svenska Vetenskaps Aca-
demiens Instrumentmakare, Herr Directeuren
Hasselström, blifvit beställde, nu voro emot-
tagen hit til Åbo, och jämte den låda hvi-
de liggja förvarade, emot Herr Directeurens
qvitterade räkning, af Skattmästaren Her-
Kammarrådet Winter betalde med Jemt

Riksd. 16 §. mom at hvad embrouncteren be-
träffade, Secreteraren Fält Herr Magister Docen
Hällström löfte, at med tillsynen öfver der
förfärdigande och justering, Sällskapet bi-
träda; hvarvid Sällskapet äfven lät bero.

§ 13.

Uti bref af d. 27 och 31 Maji hafva Herr
Lieutenanten G. R. af Klercker, och Herr Full-
förvaltaren J. H. Pihlfors, hvilkas Skrifvelser
förklarat sin erkänsla för erhållen
kallelse at vara Sällskapets Ledamöter.

§ 14.

Herr Kammarrådet Winter inlemnade
ett Memorial af detta dato, af innehåll, at som
Kongl. Maj:t i Nåder funnit för godt at införda
Riket nu förfarande Ränders underdåniga yttran,
de vidgående de förslag, som redan i Sextio år
blifvit gjorde til Tjenstehjons Hedgang förbättring,
eller hvad tiden för Tjenstefolkets flyttning an-
går, finska Nationens fullmägtige troligen enhäl-
ligt lära anse den 1:sta November at vara därtill
tjenligast, så förunde de Herr Kammarrådet,
att alla de betänkligheter, som möjligtvis kunnat
hindra Sällskapet, at enligt Herr Kammar Rå-
dets den 1 Octobr. 1798. ingifne Memorial, hos
Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla denna
Landets allmänna önskan och behof, nu ute-
stå förekomma; och ville därföre å nyo til Säll-
skapets pröfning hemställa, om icke en slik
underdånig anmälan med första post afgå kunde.

Vidare anförde Herr Kammarrådet, att li-
den nu vara inne, at inför Kongl. Maj:t i un-
derdånighet ådaga lägga nödvändigheten af
andra Hushållslagar för Finland, än dem som
för Sveriges södra orter äro gällande, i likhet
med hvad Herr Kammarrådet uti Memorialet af

den 1 sistl. Maji andragit, i hvy mehet Jem man borde förunda, at Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla ägtheliga ämnen, uti allmänna Kurhållningen, som tarfva rättelse och förbättring, och Sällskapet igenom et sådant steg skulle bana sig väg til de på landet nyttjelysande syftande förslag, hvilka väl ännu icke kunnit utarbetas, men tillväl framdeles torde komma at konungens nådiga pröfning i underdånighet underställas.

Sällskapet biföll genast den förra delen af Herr Landmarskådets förslag, och beslöt, at med nästa Post, hos Konungen gora underdånig anhållan därom, at flyttningar tiden för Tjenstledigen i Finland, må i anseende til de flere vigtige skäl, som därtil styrka, utsträckas til den 1sta November, men hvad angår Herr Landtmarskådets hemställan i den sednare punkten, ansåg Sällskapet för betänkligt, at däri ännu ingå. Tillväl, och för at til en framtid samla tillfälliga upplysningar, om alla de punkter uti hvilka Finland kan vara i behof af enskilda Kurhusförfattningar, vilte Sällskapet til en början anmoda sine Correspondenter, at til Sällskapet uppgifva sine tankar angående Hälsokurtiden och Drängsel Mjeldighet i relation på detta Storfurstendöme, så vida och dag förstkommande Landtdag Kongl. Maj:t vid nu pågående Riksdag därom i allmänhet åstadkommit Ständernes utlåtande.

§ 15.

Som Herr Majoren och Riddaren Carl Johan Ammitzboll i Karis, med de insigter i Läkarekonsten han sig förvärfvat, gjort den ärfarenhet därå å orten et gagneligt och angenämligt bidrag

d. 9. Junii 1800.

så beslöt Sällskapet, uppå därom gjord anmälan, at för en slik Patriotisme, genom bref betyga Herr Majoren och Riddaren sin aktning; men som Koppympningen därstädes ännu är allt för ebet hand och utöfvad, särdeles bland menige man, så skulle Herr Majoren och Riddaren tillika anmodas, at med sin vanliga nit och drift söka bereda den samma til et allmännare antagande.

§ 16.

Ordföranden i Förvaltnings Utskottet, Herr Professoren och Riddaren Porthan, inlemnade Utskottets Protocoll för den 24 sistl. Maji, som upläses, och hvilar på bordet til den 1 nästkommande Julii.

§ 17.

Tillades ingaf Herr Assessoren Hausken, såsom Ordförande i Oeconomie Utskottet, samma Utskotts Protocoll för den 26 sistl. Maji.

§ 18.

Vid anställd ballottering erhöll Herr Vice-Häradshöfdingen C. M. Trendorff, egenom de fyra skulornes pluralité, bifall til intråde i Sällskapet, och skulle således med första vanligt Kallelse bref.

§ 19.

Til hedersledamöter förklarades Herr Assessoren Barthold Rudolph Ehrholm; af Herr Regementspastoren Herr Licent. Lindbäck; Herr Magister Hans Henric Johan, af Herr Borgsförmyndare Stenii egenom Herr Professoren Hellenius; Handelsmannen här i Åbo, Herr Eric Lundbeck, af Herr Handelsmannen Hjelmerus; Secreteraren uti Thronföljdskommissionen Herr Gustaf Georg Nordenstjerna, af undertecknad Sällskapets Secreterare; Borgmästaren i Torneå, Herr Nils Gabriel Sjöholm, af Herr Professoren Franzén; och Capellanen Laihela, Herr Johan Fortman, af Herr Eskadrons-Predikanten och Consistorii Ecclesiastici Vica Not. Bäck.

Å och dag som ofvan

Z. Wallenius.

År 1800 den 1 Julii sammanträdde Kongl. Finska Kurhållnings Sällskapet, under des nu varande Ordförande, Herr Lagmannen Wikelius.

§ 1.

Då Protocollet för den 9 förra. Junii nu justerades, gjorde Sällskapet vid des II § gjorda anmärkningar ej förändring.

§ 2.

Herr Rector Magnificus, Professoren Doctor Tengström, anmälde sig hafva till Herr Statssecreterare och Commendeuren af Kongl. Nordstjerne Ordern, öfverlemnat Sällskapet tvenne dertill utfärdade Kongl. Maj:ts Bref, om fastställande af den 1 November. sistlidne tämpeligaste flyttningstid för legohjon i Finland; med tillkännagifvande, att vid de öfverläggningar, som vid nästa ordinarie Riksdag hos Riksens Ständer förevarit i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Propositions om en förbättrad Tjenstehjons Lagga, en del Landsorter ansökt om att få Legostämman utsatt till den 19 Junii, men att samtelige Riksdagsfullmägtige för Finland, Norrland och Åbo med hvilka Sverges Handel öfven innästämd, förenat sig at begära den 15:te November; at samtelige Ständerne, på i underdånighet andragne skäl, tillstyrkt en förskiljt flyttningstid för Finland; och at på alla dessa anledningar, Herr Statssecreteraren och Commendeuren Troil sig kunna gifva Sällskapet det glädjaktiga hopp, att vinna Kongl. Maj:ts nådiga bifall till sin ansökning.

§ 3.

En af Herr Capitainen Magnus Wilhelm von Torne författad och til Sällskapets Ordförande insänd Vederskrifning öfver Loppis Socken i Tavastland, öfverlemnades til Revisions Utskottet, att med des afgifvande derom inkomma.

§ 4.

Ordföranden, Herr Lagmannen Wikelius anmälde, at fruntimret Herr Assessoren Ahlmans hvarom, jemte Ahlman, hos Herr Lagmannen begärt et förskott af 111 RR. 67 fl. 4 r. å de 3333 RR. 16 fl. honom, i Herr Assessorens Testamentariska författning af den 2 Julii 1798 tillagde likvid, hvaremot Ahlman, genom skriftlig anmälning å Testamentets skrifter, ville afsäga sig all vidare talan, arfvefall och dödsfall emellan den emot den aflidnes författning; och som Sällskapet, til undvikande af ödesdig och kostsam rättegång, til denna anfallen fordringsrätt, med vilkor, at Ahlman icke allenast afgifven den utfästade afsägelsen, utan äfven erlägger Ränta för förskottet à Sex för Hundrade om året, intill den tid Testamentet vinner laga kraft, så skulle de Fyrahundrade Riksdalers Sällskapet nyss til utlåning anvisade, til detta behof användas, och hvilken 711 RR. 67 fl. 4 r. för Sällskapets räkning uppnegotieras; hvarvid Ahlmanska fordran lagga ränta för detta lån at Ahlmanska fordran påföras til den tid Sällskapets saldo därföre njuter ersättning.

D'anförde til den nu vidtagne författning, hvarmed de den 15 sistlidne Junii ingifne, och til Oeconomie Utskottets utlåtande förda ansökningar om erhållande af 400 RR r lån ur Sällskapets Kassa, så väl som den Kongl. Svarmed Snickaren H. J. Forsman i dag i lika ända, att inkomma, att förfalla.

§ 5.

I anledning af hvad Förordningsutskottet under den 10 förra April tillstyrkt, beviljade Sällskapet åt inneliggaren af Rautiala Rusthåll i Wesilax Socken Samuel Henricsson, som åren 1798 och 1799 uppfört 2ne Fähus af Grönsten, hvilket dock å orten förmer varit utan exempel, en belöning, bestående i en Silfverbägare af circa 20 lods vigt.

§ 6.

Lika leder skulle Drängen Olof Savolainen, som å Savinieni gård i Mariinga Kapell af Leopio Socken, med flit och drift tjent i åtta år, och som af Förordningsutskottet tillstyrkt anses värdig någon belöning, på den Husbonde Herr Lieutenanten Herman Johan von Bourghausens bekostnad, erhålla ett Halsband af Silfver.

§ 7.

Till hvad Förordningens Utskottet tillstyrkt i anledning af Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Joh. Lilljenbergs Memorial af den 15 sistl. Martii, med bifogade Vederlags observationer för Nio år, lämnade Sällskapet i så måtto sitt bifall, at Lika Premier läggas till Handlingarne, och Herr Öfverste Lieutenanten genom bref försäkras om Sällskapets förbindelse emot den nyttiga beredaren.

§ 8.

Herr Probsten och Ledamoten af Kongl. Nordstjerne Orden Nicol. Agaander Memorial af den 20 Martii, skulle enligt Förordningens Utskottets tillstyrkan, förvaras bland Sällskapets Handlingar.

§ 9.

Öfversändte Förordningens Utskottets Protocoller för den 17. och 20 April, i anledning hvaraf Sällskapets till den åberopade Utskottets närmare pröfning remitterade

Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Johan Lilljenbergs Memorial af den 20 Martii med beskrifning och ritning på en Ruplog.

§ 10.

Som de af Herr Lieutenanten C. D. Ingman inlemnade Handlingar som Memoirer och Försök, samt diverse Oeconomiska upgifter, om hvilkas fullkomliga pålitlighet Förordningens Utskottet tillräcklig erfarenhet borde förvissa, innan Sällskapet dem till allmänhetens kunskap meddelar, hade Utskottet tillstyrkt, at Herr Lieutenanten måtte emotse ett fullständigt bref, med anmodan, at äfven framdeles insända sina observationer; men som Herr Lieutenanten, Sällskapet notteligen, försäkrat af tidtal, så kommer denna Femmanna att förfalla.

§ 11.

Hvad Förordningens Utskottet tillstyrkt i anledning af Herr Rusmen arkadet Winters Memorial, angående lyrättikarn tillredning, såsom et medel at förskaffa allmogen bara en nytig fyrstolsättning och en säker förtjenst, skulle till vidare komma at tjena.

§ 12.

Samma Utskotts utlåtanden öfver åtvenne Memorialer upgifvande af Landtbruks-Sällskaper i Socknarne, öfver afstedade Fältvåbels Ehan Sneits observationer på Vederleken i Westerbotten år 1799, och öfver Socknemännen Bröderne Hollet ifrån Ostrobothnien af den 24 November samma år, bifölle Sällskapet till alla delar, och skulle i följe af det förstnämnde Memorialet, i Sällskapets utgående Dagbok ingå uppmaning till samtelige des i Landsorten vistande Ledamöter, at hvar i sin ort söka utsprida ibland allmogen ljus och kunskap i Hushållningen, samt bereda ingång för Sällskapets nygifter och underrättelser, och om framgången däraf Samma Sällskapet underrättelse.

§ 5. 1798 och 1799 — § 6. — § 7. — § 8. — § 9. — § 10. — § 11. — § 12.

§ 17.

Nu förekrogs Herr Professoren och Riddaren Porthans Memorial om mera verksamma anstalter vidtagande till Kurhållningens förkofran i Finland, med Förenings Utskottets däröfver vid dy Sammankomster den 17 och 21 förl. April afgifna yttranden.

I anledning af hvad Herr Professoren och Riddaren uti Memorialets förste moment yrkat i afseende på att författa och uppsätta fullföljande af de anstalter Sällskapet redan vidtagit, hade Utskottet tillstyrkt, att genom bref anmoda Styrkoherdarne Mollin i Karkku och Bergroth i Thalis, att gifvetillfälle åt sina Pastorater sig förskaffa Potatöisplantningarne, och åfven Styrkoherden i Pojo Pojo Svan med allt hvar utbliferit, införda uppgifter underrätta, hvad förledet år där i Socknen blifvit tillgjordt, samt åfven des bidrade till nådig tillsyn vid odlingen.

Jämte bifall till denna hemställan, beslöt Sällskapet, att af Herr Styrkoherden Lagus i Mouhijärvi begära lika beskaffad upplysning och bidrade, allt inom slutet af instundande October månad.

Vidare hade Utskottet tillstyrkt, att Herr Kontrakts-Patron Linder, som den 1 Aug. 1798 blifvit anmodad att undersöka om Pyhäjärvi Kvarnsjöns bröst i Wichtis, må varda påminnt om verkställigheten deraf. Att en sådan undersökning Herr Kontrakts-Patronen, jämte Herr Probsten Ring redan erhållit fullgjort Sällskapets åsyftande, gaf underrättelsen af Predikanten Herr Magister Wibelius, som lofvade att vid nästa Sammanträde inkomma med berättelsen därom; i anseende hvarvid någon ytterligare anstalt icke anses för det närvarande nödig.

Vid andra momentet af detta Memorial gaf Herr Professorn och Riddaren påminnelse om

nödvändigheten af vissa Landtmanna varors förbättrande till godt och godkänt, genom undervisningar, uppmuntringar, premier, anskaffande af goda prisers fastställande efter producternes bättre eller sämre beskaffenhet. — Med undantag af premierna, den Utskottet finner för närvarande mindre tjenlig, har Utskottet tillstyrkt till bifall Herr Professorns och Riddarens förslag, att i så måtto att Sällskapet skulle i sin behållning utbetala, och bland allmogen gratis låta utdela tjenliga underrättelser om Mjölkens vård och Smörtillredningen, om Lin- och Hampe-fröets samt om Humlaplanteringen, och genom utfärdande af en Prisfråga framdeles söka inhämta kunnige Landtmäns uppgifter af de tjenligaste medel och utvägar, att uppdrifva desse och flere Landets alster till behörig godhet.

Under öfverläggning härom förekom hos Sällskapet, att Smöret på flere ställen, och särdeles i Karkku och Tojreis Socknar är alla anfört och dugligt; att Humlan i Pyro och Thalis Socknar äro ofullkomliga, att Linet och Hampan på flt. orter är dålig och frag; att det ofta skiftande tractet af Finland äro af ganska olika godhet; att Sällskapet vetterligen i Wrakepstad, genom privat räkenings anstalt igenom association emellan Handlande emellan, betydligen bidragit till Smörets förbättring i den orten; och att Wrad-vid räkningen i Rockholm icke heller varit utan sin goda verkan. — Äfven blef härvid föreslagit, att Sällskapet genom circulaire bref till Städernes Magistrater, skulle förmå de Handlande till öfverenskommelsen om fastställande af olika priser i mån af Landtmanna varornes mera eller mindre goda beskaffenhet; men som Sällskapet fann detta förslag, anseende till de grunder omständigheter som därvid möta, fordra en närmare utredning, innan det kan blifva fullkomligen antagligt, förr skulle det samma till vidare hvila, och Sällskapet inskränka sig till sin åtgärd till de af

* i en annan väg.

Utskottet nödige kunnde Underrättelserne utgå
vande och redelning. I sådant ändamål borde
förordnande Herr Rådmannen Fellmans förrät af tycket
utfärdade Vestmanning om Njöttheus ans och
mörets tilsedning, öfverses och å nyo upläg
gas; Herr Professoren Doctor Hellenius anmoda
et författa en kort Underrättelse om Kampe
planteringen, och underskrifna Sällskapets Se
cretterare upsätta en Vestmanning om Kamla
odling och skötsel.

De påminnelser Memorialets 30te Momen
innehåller om industriens och näringarnes befor
ran så i Städerne som på Landet, om medels och
utvägar at göra kappsyrpningen allmännare,
om gamla skadliga Hushållsmanors och obe
liga verktygs afskaffande, om skat utrönande
af orsakerne til vissa Näringars aftagande
m. m. kunn Sällskapet vara så välgrundade,
at af hela Memorialet et fullständigt innehåll
förfinnas medelst allmänheten i Sällskapets
utgående Dagbok, och tilsi

Til anledning af hvad Herr Professoren och
Riddaren ovanpelvig nämnt om nyttan af Röd
viar och Korgpil til korgmakare arbeten, tillkän
nagaf Herr Professoren Doctor Vonsdorff, at
han med gifvar til utplantering ville befrämja
den som förr sig därom hos honom anmäla. Sällska
pet antog med nöje detta anbud, och beslöt at
det samma i sin Dagbok hungöra; med tillägg
ning, at säne gifvar åfven kunna erhållas
hos Förspråkaren för Kongl. Academiens Vete
rinära trägård.

§ 14.

Af Herr Lagmannen Wibelii Memorial om
skadan af Porken, Skulle, på grund af Beredning
Utskottets den 21 April därföfver afgifne yttran
och enligt Herr Lagmannens eget begifvande
all verkan komma at förfalla.

d. 1. Julii 1800.

§ 15.

Öfver Herr Öfverste Lieutenanten och Rid
dar A. U. von Schantz's, och Herr Majorens
och Riddarens J. J. Ekes anskaffningar om anstånd
med inbetalningen af sine skulder til Allmän
ne Herbhuset, hade Oeconomie Utskottet sig
utlåtit på sätt det nu upläste Protocoll för den
5te April utvisar; men Sällskapet fann nödigt, at
dessas Borgenärers anhållan berörde, eller afslå,
förrut erhålla del af Böneskrifvens Instrumen
tet efter framlemnade Herr Assessoren Ahlman.

§ 16.

De af Herr Vice Häradshöfdingen Svinhuf
vud, vid Auctionen som hölls på Hattanpää
den 26 och följande dagar i förflydne Martii månad,
Sällskapets räkning inropade och hitsände
Guld- och Silfversaker, som Oeconomie Utskottet
vid des sammanträde den 17 April tillsyrkt mät.
te med det snaraste härstädes förauctionera,
skulle, i anseende til de af Riksens Ständer vid
nyss afslutade Riksdag vidtagne förfat
ningar, dly vidare blifva liggande i Sällska
pets förvar.

§ 17.

Sedan til följe af Sällskapets den 15 förfl.
Martii vidtagne beslut, Borgmästaren i Wiborg,
Herr Carl Mörtengren, insänt en af Herr
Regements Fältskaren, Medicina licentiaten
Jacob Lindebäck, och Handelsmannen Herr Johan
Wilh utgifven Borgen för det Län stort Ethan,
rade Jemte Riksd. R. G. S. hvarföre Herr Borgmä
staren til Allmänna Herbhuset häftar, så blef
denna Borgen, vid hvilken Oeconomie Utskottet
icke haft något at gränska, nu af Sällska
pet gillad och godkänd, samt til Thattmästaren Herr Kammar
råd Winter, öfverlemnad. § 18.

Vid Granskning af det anmälda Memorial, som
den 1 förfl. Februarii til Sällskapet ankommit anga

ende Hjärnutilverkningen, hade Oeconomie Utskottet den 12 Maji nästledne sig ingen tid kunnat tillgöra, innan utredt Allmän hvilket Hjärnutilverkning förtjenar företräde, antan föreslagit, att jämte Protocollets utdrag i dagboken, kännare igenom Protocollen skulle uppmanas att härom uppgifva sina tankar och förslag: Sällskapet fann åtgärden för sin del närmare upplysning härutinnan nödig, emedan tvifvelsmål förekommit, och anmodade därföre Herr Professoren och Riddaren Porthan samt Herr Apothekaren Tricoop, att härom correspondera, den förre på Wästerbotten, och den sednare med Herr Patron Nyssten, som vid Mariefors Bruk i Ekenäs skall idka Hjärnutbränning af stubbar och rötter samt tillika göra sig underrättad, huru vida ifrån någondera orten någon som ägde insigter och erfarenhet om ett bättre Hjärnutilverknings sätt, ville hitkomma, att därutinnan genom Sagesmän meddela Invånarne i Åbo Län undervisning.

§ 19.

Sällskapets Secreterare anmälde, att Herr Assessoren Björkheim under den 27:de i förledne Maned med Secreteraren communicerat Herr Assessorens i Kongl. Åbo Hofrätt anförde och till Sällskapets förklaring utfärdade skrifvelse af Härads Rätten i Kaunela och Merimby Socknar vid sistnämnde Rätt förnekad inteckning i Saltnäs Egendom, för en af Herr Assessoren Ahlman i lösthiden utgifven proprie borgen, teckned å den Swedjers Herr Commissions Landtmätare Beckers den 6 November 1790 utgifne Skuldsedel på Capital 2000 dr Sm:mt och intimerade uti dessa Handlingar. Till Sällskapet i dåtr ålgärd.

Efter något samrådande emellan Sällskapet och Herr Assessoren Björkheim, förklarade Herr Assessoren, att han afsa-

de sig den uti Saltnäs nämnde Egendom sökte Inteckningen, emot det Sällskapet, såsom ofvanne den Assessoren Ahlmans rätti innehafvare, uti innehållande af de i Ahlmanska Testamentet Herr Commissionären Landtmätaren Becker tillagde två Tusende Riksd. Banco, för hvilken Herr Assessoren Björkheim för ingripandet af den på ena handa summa af Assessoren Ahlman för Becker ingångna Borgen. Det emedan Sällskapet sagen sig icke kunna undgå anföra för den Borgen, hvarutinnan Herr Assessoren Ahlman i lösthiden kunnat träda, enligt Borgesskrifvens lydelse och innehåll; Ty skulle sådant i Protocollet antecknas till ömsesides efterrättelse, och Sällskapets utlåtande i enlighet härmed till Kongl. Hofrätten afgifvas; och åtog sig Herr Auditeuren Bonsdorff, efter Sällskapets anmodan, förklaringen å Sällskapets vägnar besörja, till hvilken ända Herr Auditeuren med behörig fullmagt skulle förses.

§ 20.

Sällskapets Secreterare, intimade Modell till en i Helsingland brukliga Tröskmaskin, med dithörande Linskäkla och Slipsten, samt Linbokare och Granitsyckare, hvilken Modell, jämte ritningar å Maschinens delar och sammansättning, Herr Gesehwornen Magister Hällström till Sällskapet förärat och hitsändt. För denna gåfva beslöt Sällskapet att skriftligen betyga Herr Gesehwornen sin förbindelse, och öfverlemnade Modellen till Åkerbruks redskaps Utskottet.

§ 21.

Herr Majoren G. U. Silfverstjerna på Wevegwarry Bruk vid Nyköping, har i sin ankommit bref till den 22 förstl. Junii underrättat Sällskapet, att Herr Majoren med Tillfälle afsändt till Sällskapet en Modell, gjord af Herr Majoren, till en Hjärnutrensare för Tuchfärgeri, att därmed bruka grofva koarser utan åtgång för mycken packning; att Tuchfärgerierne eller ifrågavarande

sitioner, på hvad många som hälst ämnen i Häft à 8 Rk. per Skeppund; så Herr af Darelli's Knifblad, der anya bröda Knifbarf, och en förbättring af Lisiö Bilgarf, hvilka i från Nevegarens bruk requireras af hvem som behagar; samt utbeds sig at emot betalning erhålla del af Sällskapets årliga Handlingar.

Vanledning härtil beslöt Sällskapet at igenom bref förklara sin erkänsla för Herr Majorens uppmärksamhet och välvilja, samt vid tillfälle tillsända Herr Majoren de skrifter Sällskapet redan utgifvit.

§ 22.

Kommunen Befallningshafvande i Wasa hade uti Memorial af d: 19 sistl. Junii hos Sällskapet till belönings erhållande anmält Drängen Matts Simonsson, som hos Nattebonden Matts Pennala ifrån Tösse by af Alavo Capellgäld, och till bevis härom lefver insänt Härads Rätters ärofver Protocolls utdrag af den 17 November. 1796. hvilken Protocoll utvisar, att Pennala i Åre till benämde Kommunen, förut tillhörande Fattig-anslutning, icke utkräft sig, utan vida hellre sörjt för dess lemnade underhåll, samt vid tillfälle af Sällskapet dertorn påkallade förmyndningen vid allmän Kyrkostämma afgifvit intygan om Matts Simonssons förhållande, så kunde Sällskapet sig nu icke härofver uttala; utan skulle Landshöfdingen enbetet anmodas att klaga Matts Pennala tillgörande af hvad Sällskapets utfärdade Belöningsregler i dessa delar föreskrifva.

† för tjugutre års trogen och berömlig tjenst

§ 23.

Kongl. Academiens nu varande Rector Herr Professoren Doctor Tengström, inlemnade ett bref, som Moderatorn vid Gymnasium Regium i Stockholm Hr. J. J. Wachsmuth, den 4 Januarii innevarande år tillskrifvit de i Kopparbergslagen

vistande Sällskapets Ledamöter, med [illegible] med anbud af sin tjenst och biträde, och hvarifrån Herr Wachsmuth åtföljt Exemplar af dagligt allehanda för den 25 Sept. 1799. med kungörelse om des utfärdade Kurtenings-maskiner; tre ark af Året 1796 utgifne afhandling om Svenska Åkerbrukets tilltagande förbättring, och Kongl. Svenska Patriotiska Sällskapets Hushållnings-Journal för November och December månader år 1797, som jämte Syriska Silkesplantans Historia af Herr Professoren Doctor Swartz, innehöllen den underrättelse, att Herr Wachsmuth låt des bemödande med denna växts odling, undfått kongl. Sällskapets stora Rådspenning i Silfver.

§ 24.

Ingenieur Skrifvelser af den 6 och 20 sistl. Junii, som nu upläses, både Herr Capitainen Nils von Törne, och Herr Probsten och Kyrkoherden samt Ledamoten af Kongl. Nordstjernes Orden Doctor Anders Chydenius, förklarat Sällskapet sin erkänsla och förbindelse, för de Exemplar af sin Belönings Medaille, hvilken hvilka Sällskapet behagat dem till nöje öfver deras infände afhandlingar.

§ 25.

Likaledes upläste Secreterarens Handelsmannen Herr Helsingfors Herr Henr. Jacob Govinii tackskrifvelse af den 14 Junii för erhållen hallelse af vara Sällskapets ledamot; och anmälte af Herr Häradshöfdingen Carl Christian Gadd, uti skrifvelse till Secreteraren, uppdragit honom, att för en lika hallelse betyga Sällskapet des erkänsla, samt att Herr Handelsmannen [illegible] tillika insänt 5:re, och Herr Häradshöfdingen sem Rikst. till Sällskapets Kassa; tvenne penningar, jämte de sex Rikstalern Herr Lagmannen Joh. Christopher von Stoiram, såsom ledamots afgift för 2:ne år, uti bref af den 15 Junii inskickat, till thackn:are, Herr Handelsmannen Winter, nu öfverlemnades.

§ 26

Förändren i Berednings utskottet, Hr. Prof. och Riddr. Retzius inlemnade utskottets Protocoller, för den 7, 12, 20 och 23 Junii, samt förberedande i Oeconomie utskottet Herr Assessoren Ranchens utskottets Protocoll för den 17 Junii, hvaraf hörn lämnat nu icke fullät att inplåsa något.

§ 27.

Tå anseende till angelägenheten af de ärender,

som i dag icke hunnit föreslagas, utsatter nästa Sammanträde til den femtonde i denne Månad.

§ 28

Igenom vanlig ballottering antogos til Ledamöter Provincial Medicus i Åbo Län, Herr Doctor Matthias Åkerberg, Herr Lieutenanten Gustaf Adolph Finckenberg, Herr Rådmannen Adolph Mellenbergh, och Majoren vid Åbo Läns Regementes lätta Infanterie Bataillon, Herr Georg Fredric Reutererona

§ 29.

Til Ledamöter föreslogos Herr ~~Assessoren Barthol. Rudolph Ekholm, af Herr Regements Fältskärn Lieu~~ Fältkamereraren och Regementsskrifvaren Daniel Ithimaeus, af undertecknad Sällskapets Secreterare, Handelsmannen i Uleåborg Herr Holmberg af Herr Lagmannen Holmberg, igenom Herr Kammar-Rådet Winter; Herr Oeconomie Directeuren och Kronomagazins förvaltaren Magnus Gösling, igenom Memorial under den 18 sidstl. Junii af Herr Directeuren Hall; Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Eric Johan von Fieandt, samt Herr Assessoren och Regements Fältskären Axel Fredric Laurell, af Herr Landssecreteraren Ritz, igenom Herr Lagmannen Wibelius; Capitainen vid Tavastehus Regementes Jägare Bataillon och Riddaren af Kongl. Svärds Orden, Herr Arndt Johan von Hausen, Capitainen vid Tavastehus Regemente Herr Carl Fredric Neunbohm, och Fändriken vid samma Regemente Fredr. Adolph Ramsay, af Herr Majoren och Riddaren Wetterhoff, genom Memorial af den 10 sidstledne Maji. —

År och dag som ofvan

J. J. Wallenius

d. 15. Julii 1800.

År 1800 den 15 Julii Sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet, under des Ordförande Herr Lagmannen Wibelius.

§ 1.

Protocollet för den 1 sidstl. Julii justerades.

§ 2.

Ordföranden, Herr Lagmannen Wibelius, anmälte, at afl. Herr Assessoren Ahlmans Brors Son, Bokhållaren Jonas Ahlman icke instält sig at emottaga ~~afsagt sig~~ det förskott af 1111 Rd. 5 ß. 4 r. Sällskapet vid des sednaste Sammanträde beviljat ~~åt honom~~ å de honom i Herr Assessorens Testamentariska författning tillagde 3333 Rd. 16 ß.; och hemställte därföre til Sällskapet, at nu vidtaga författning om utlåningen af de 400 Rd. som enligt kungörelse i Åbo Tidning No. 24 borde förräntas.

Sådant afseende lät Sällskapet nu föredraga sig de ansökningar, hvarmed Herr Majoren och Riddaren Otto Joachim Brusin, Herr Majoren Jacob Wilh. de Pont, Herr Capitaine och Riddaren C. J. Munck, Enkefru Apothekerskan Anna M. Stengrund, Borgaren Johan Jacob Laurén och Snickaren H. J. Forsman, i afsigt at til Läns erhålla nämnde penninge Summa, til Sällskapet inkommit, ej mindre än Oeconomie Utskottets den 13 sidstl. Junii hållne Protocoll, hvaruti Utskottet tilstyrkt, at Herr Majoren de Pont, som med görligaste första borde anskaffa bevis häröfver, at des fasta Egendom förrut icke är med inteckning graverad, må emot den af Herr Assessoren Björkbom erbudne ~~Bo~~ Laga borgen, och säkerhet Hr. Majorens ägande Strömma Säteri, beläget i Töfsala Socken, undfå det begärte lånet, samt därföre ~~betala~~ erlägga Ränta à Sex för Hundrade om året, och Capitalet, när Sällskapet det samma behöfver, efter Tre Månader förrut skedd ansägning, återbetala.

Til fullgörande af Utskottets förbehåll, hade Herr Majoren de Pont inlemnat et af Advocat Fisca-

den i Höglofts Kongl. Åbo Hofrätt Herr August Krook den 15:te denne Månad utgifvit Bevis derom, att Strömma Säteri för närvarande icke är belägrat med flere Inteckningar än den Häradshöfdingen i Jöfflala Socken vid Åbo Tinget den 20 November förledit år beviljat Handlanden här i Åbo Jonas Lunderberg till säkerhet för de 450 Rdr. A. J. 6. hvarför Hr. Majoren, enligt Löftesskrifning af den 18 April 1799, till Hr. Lunderberg häftade; äfven som Hr. Majoren till upvisande ingifvit en öfverkommen Skuldsedel till Lodelhafvaren, utgifven den 11 Octobr. 1796 af Herr Bataillons Qvartermästaren Judenius, på 450 Rdr. Riksgälds myntfot, för hvilken Strömma Säteri vunnit anteckning, men hvilken inteckning Handelsmannen Lunderberg, under den 29 nästledne Junii på den grund dådat och kraftlös förklarat, att Herr Majoren förnöjt Lunderberg för både Capital och Ränta; och bifölls Sälsskapet, i anledning af allt detta, detta, att Herr Majoren de Pont, nå med de af Oeconomie Utskottet föreslagne villkor, erhålla det begärde Lånet.

§ 3.

Vidare föredrogs af Oeconomie Utskottets Protocoll för den 13 i förleden Månad § 2, som angick det för mynderhafs afledne Herr Assessoren Ahlmans i lefstiden hafd för Kronobefallningsmannen Carl Nicholaus och Häradshöfdingen Nils Christian Gadolins Sterbhus, och bestods, att Liquidera öfver Ekholmska arfvingarnes fordran borde utfärdas i form af Förmyndare räkning, och genom Konungens Befallningshafvande; Savolaxhus commandören med Herr Capellanen Alp i Kerimäki, att med sitt utlåtande därföfver inkomma.

Hvad Gadolska Sterbhusets fordran beträffade, så hade Oeconomie Utskottet, i brist af tillräckliga upplysningar, icke kunnat bestämma der rätta beloppet, som uti Framställningens Instrumentet efter

J. 15. Julii 1800.

afledne Herr Assessoren Ahlman, hvilket af Herr Vice Häradshöfdingen Tivendorff nu inkommenderar upgifvit till 1833 Rdr. 44 fl. 7. r. Sälsskapet upbar derföre att sitt Oeconomie Utskott, at härom söka inhämta nogare kunskap ur de från Hattunpää hitkomne Ahlmanska Handlingarne, och skulle de i Utskottets Protocoll anvörde Gadolska Sterbhuset tillhörige papper emedertid förvaras, intill dess Sälsskapet kommer i tillfälle, at öfver den innestående medel upgifva Liquid och Förmyndare räkning. Men som obekant vore, om efter Herr Assessoren Ahlman fruktfälle, någon ny Förmyndare för de omyndiga arfvingarne i samma Sterbhus blifvit tillförordnad, så skulle Sälsskapets Secreterare, genom skrifvelse med Herr Assessoren Hornberg söka därom inhämta underrättelse.

Öfrigt, och som Oeconomie Utskottets Föredragande, Herr Assessoren Ramsten, vid sammanträdet den 13 Junii, anfogit sig att nu i Sommar inventera och förteckna alla de här befintliga papper och Documenter, som Ahlmanska Sterbhuset tillhöra, och Herr Assessoren nu förklarade sig villig att detta åtagande* uppfylla, med vilkor att pappren flyttas hem till Herr Assessorens gård, så lär Sälsskapet, med betygande af sin erkänsla för Herr Assessorens benägna möda, därvid bero.

§ 4.

I anledning af den skriftliga ansökning Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren von Schantz den 21 Mart. sistledne inlemnat om treme års anstånd med betalningen af den skuld 300 Rdr Rikst. Rgs. hvarför Herr Öfverste Lieutenanten, enligt Revers af den 10 Maji 1797 till Ahlmanska Sterbhuset häftar, hade Oeconomie Utskottet den 13 Junii under vissa förbehåll tillstyrkt at det sökte

* innan inneva-rande Augusti månads utgång

* och som H. Majo-
rens och Riddaren
Ehrs gjort lika an-
sökning med Kr.
Öfv. Löjt. von
Schantz, måtte Herr
Majoren, efter hans
förutvarande Revers,
af hvilka de åne
Jednare lyfte utan
ränta, vore skyldig
267: 21. 4. och efter
stok 115: 21. 4. så
skulle bref utgå å
hela Sällskapets
fordran med första
afliqvidera.

anständet mätte bevilja; men som Sällskapet såg sig, utan sin olägenhet, icke kunna, utan sin olägenhet icke kunna, utan sin olägenhet, dessa penningar så länge umbära; så beslöt Sällskapet, at Styrelsen utan förspillan skulle inkräfva; och at alla de mindre förningar af manska bref hos flere privata ägde, äfven leder med all möjlig flygtighet borde utsökas. *

§ 5.

Af Bouppteckningsinstrumentet syntes af Herr Assessoren Ahlman anhållades, at den Herr hus häftade för en Banco-skuld af 1377 Rdr. 18 sk. 6 r. och som den årå löpande årliga räntan i denna månad borde inbetalas, så anmodades Herr mästaren Herr Kammar Rådet Winder, at den påtänkte nödiga summan i Banco myntt, för Sällskapets räkning, upnegotiera, och om des inkallande i Bancoen besörja.

§ 6.

Nu varande Bouppteckningsinstrument öfverlemnades nu till Oeconomie utskottet, som i anledning af de upplysningar däraf kunde erhållas, icke allenast borde med snart slut afhjelpa de ärenden, hvilka under förvandan däraf, hittills varit hvilande, utan och öfven Ahlmanska afstyrbhuset utestående fordringar upsätta förmild förtechning för hvarje län och Härad, till Sällskapets nästa Sammanträde, och tillika inkomma med sitt utlåtande, på hvad sätt de förut ringar Herbhuset äger hos underhafvande Bönder och Torpare, med hvilkas indrifvande Assessoren i lifstiden önskat måtte försmyckas vid möjligt är, lindrigt förfaras, så långsamligast, och utan vederbörandes undergång, eller allt för dryga skåning, kunna inkräfvas.

§ 7.

Ordföranden i Oeconomie utskottet, Herr Assessoren

d. 15. Julii 1800.

Ahlman anmälte sig, af et i Höglofl. Kongl. Hof-Rätten härstädes förekommit mål, hafva inhämtat den underrättelse, at afledne Herr Assessoren Ahlman i lifstiden, för Kronangens Befallningshafvande i Savolaxhus gjort en fordran anhängig emot Torparen Enkan Margareta Jöransdotter ifrån Walkiajärvi, til hvars förklarande anstämningen den 14 sistl. Januarii skall blifvit utställd; och som icke mindre Sällskapet, än förrättningsmännen vid Bouppteckningen i Rättarbåda härom varit i ohunnighet, och Handlingarne ännu skola ligga uttagne på Landskansliet i Savolaxhus, så upbad Sällskapet åt undertecknad den Secreteraren, at igenom bref til Herr Landshöfdingen, requirera dessa Handlingar, som Sällskapet tillhörde.

§ 8.

Til Herr Professoren Doctor Tengströms hemställan, at Sällskapets Belönings-medaille i den utgående Dagbok måtte beskrifvas, lemnade Sällskapet sitt bifall.

§ 9.

Uti ett expläs. Bref af den 11 sistl. Januarii tillkännagifver, på Kongl. Majts nådigste befallning, Herr Hofs Secreteraren och Commendeuren Rosenblad, at Kongl. Maj:t i nåder behagat lemna sitt nådiga samtycke til Sällskapets anhållan om tillstånd, at låta sin Belönings-Medaille bäras i knapphålet af de tjenste Jordbrukare, Sällskapet förut tilsett til denna heder förtjente.

§ 10.

Ordföranden, Herr Lagmannen Wibelius anmälde, at Herr Bergs Rådet Norberg, genom bref af den 11 i denne Månad, tillsändt Herr Lagmannen 25 Exemplar af sine utgifne Handlingar angående

beskaffenheten och bruknings-sättet af de förbättrade Bränning-beräknings verktygen, med anmodan att den ibland Sällskapets Ledamöter utdela, och löfte att längre fram sända en mindre samling tillika med verktygen in natura. Den erhållne Sällskapet kunde sig häremot vara Herr Bergs Rådet skyldig, ville Sällskapet att förklara til Bergs Rådets tjenst hvad det öfriga af Herr Bergs Rådet gåfves hit anbefallas förklara.

§ 11.

Assessoren och Kronofogden Hr. Aug. Thornborgs Memorial af den 10de i denne Månad, med tillkännagifvande, att framlidne Herr Assessoren Ahlmans efterlemnade lösa Egendom, på den Auction som i förlidne Maji månad för sig gick uppgått til et värde af 860 Rdr. 14 fk. 11 r. och förfrågan, om hälften af denna Summa skall tillhöra Enkefrun Assessorskan Ahlman, remitterades til Oeconomie Utskottet, at däröfver med utlåtande inkomma.

§ 12.

Til Beredningens Utskottets pröfning remitterades Sällskapet

1:o en igenom Herr Professoren Doctor Hellenius, och sedan den inkomne, och med des yttrande försedd skriftelig förbindelse af Comm. Pastoren i Hollola Herr David Hänestrom, at i fall Sällskapet, emot belöning af en Guldmedaille om 100 Rdr:s värde, till bekvarande Framställan en fråga, hvilka de pålitligaste kännetecknen äro, som utmärka rätta Säningstiden för Vår och Höstsäde til belöningen vilja bidraga med 25 Rdr. R. G. S.

2:o et Memorial af Herr Öfverste-Lieutenanten och Riddaren J. Liljencrantz, dateradt den 21 förlidne Maji, med framställan om införskrifning af Grand til

d. 15. Julii 1800.

Siberisk och Daurisk Hvetevete, perenna Linet och Hirsen;

4:o Probsten och Ledamoten af Kongl. Nordstjernе Orden Herr Doctor Anders Chydenius anmärkningar vid Herr Professoren Doctor Haartmans Memorial, i anledning af Herr Doctorns och Probstens berättelse om Rapsgympningen;

4:o Herr Landshöfdingen Lars Jungs Memorial af den 1 i denne Månad, med berättelse om Wädenheten, årsväxten, och öfriga märkvärdigheter i Norrbottningen på Åland;

5:o Herr Kyrkoherden Magister Mollins Memorial af den 12te innevarande, med lika underrättelser ifrån Karelen; och

6:o en för längre tid sedan upsatt Norrländsk Beskrifning om Pudasjärvi Socken, af en Anonyme.

§ 13.

Kongl. Translatoren, Herr Henr. R. Gummerus har i Skrifvelse af den 8de i denne Månad tillkännagifvit, at Hans Excellence af Sällskapet anmodan, att Han, tillförene af Sällskapet anmodad, i bref af den 16 April, tillställt Herr Kongl. Secreteraren Euren och Herr Expeditions Secreteraren Rökenitz hvardera 2ne Exemplar af Sällskapets Belöningsmedaille i Silfver, at enligt Sällskapets beslut, tillsändas Myntkabinetterne vid Upsala och Lunds Academier.

§ 14.

Rectoren och Magister docens Herr K. P. Wirgin inlemnade et til honom adresseradt bref ifrån Herr Majoren och Riddaren Hentzel Fredric Rothlieb, dateradt den 11te i denne Månad, med underrättelse, at Herr Majoren Hjelder genom Stockholm tillsändt den af Sällskapet under den 1 Febr. förlidet år requirerade Thorgå plogen eller så kallade Åldern, och kostnaden därföre, som utom fraktet uppgår til 1 Rdr. 47 fk. 4 r. på sin innevarande års afgift afräknat; och blef Skrifvet, som i öfrigt innehåller några anmärkningar dels om samma Plog,

dels nu trädstocken, öfverkommit Lil Åkerbruks-
redskaps Utskottet; åfven som underteknad Säll-
skapets Secreterare tillkännagaf, at Flogen redan
vore hit ankommen.

§ 15.

I anledning af Sällskapets anmodan uti
bref af den 1 Instl. Maji, hade Herr Öfverste-
lieutenanten och Riddaren Liljenberg, uti Me-
morial, som af den 20 Junii, som nu uplästes,
tofvat framställa medela resultatet af de för-
förd Herr Öfverste lieutenanten i år anmar an-
ställa med Kammarens användande till bräd-
bakning.

§ 16.

Ytterligare föredrog Secreteraren de Skrifter
per, hvarigenom Herr Probsten och Kyrkoherden
Magister Johan Poppius, Herr Häradshöfdingen
Herman Rosk, och Herr Landtbrukaren Petter Johan
Aufvrell, besvarat Sällskapets till dem utfärdade
Kallelse-bref, samt afsemnade till Skattmästa-
ren Herr Kammar Rådet Winter, deras tillika
insände års Contingenter.

§ 17.

Til Ledamöter inkallades genom vanlig ba-
llottering Herr Assessoren Barthold Rudolph Ekholm,
Herr Magister Hans Henric Johan, Herr Handels-
mannen Eric Sundbeck, Herr Kronobefallnings-
mannen Gustaf Georg Nordenswan, Herr Berg-
mästaren Nils Gabriel Ekholm, och Herr Capel-
lanen Johan Forsman: til hvilka Sällsk:s
Kallelse bref med förste skulle utfärdas.

§ 18.

Til inträde i Sällskapet hade skriftligen
blifvit föreslagne: Herr Majoren, och Riddaren

Johan Fredric Eek i Ruovesi, Herr Capitainen
Georg von Knorring i Kyro och Herr Lieutenanten
Gustaf Constantin von Rotken i Ruovesi, af
Herr Kyrkoherden Mollin, och Kamereraren uti
Kongl. Kammar Collegii Finska Province Contoir
Herr Herman Julin, af Herr Kammar Rådet
Winter. —

Är och dag som ofvan

P. Wallenius.

Vid Kongl. Finska Hushållnings Sällska-
pets Sammanträde den 1 Augusti år
1800 förekades följande ärenden:

§ 1.

Protocollet förd den 15 sistlidne Julii justera-
des utan anmärkning.

§ 2.

Undertecknad Sällskapets Secreterare anmälte
sig nu hafva från Herr Landskamereraren H. J.
Nordenswan erhållit Handlingarne angående den
af afl. Herr Assessoren Ahlman i Lifländen, hos ho-
nungens Befallningshafvande i Tavastehus anhän-
gige gjorde Exekutionstvist emot Torparehustrun Mar-
gareta Jöransdotter ifrån Walkiajärvi; och som af
de samma, nu tillika inlemnade, befanns, at den
i fråga varande fordran, som upptecknad af ob-
talde Pastor Torpeväntor, och utgjorde 74 Rd. 9 öd. 7 p.
blifvit til utbetalning fastställd genom Urtima
rings Rättens i Tavastehus och Nyslotts Socknar
laga kraft vunnen Utslag af den 17 Dec. 1796, men
Herr Assessoren nu medelst utbekommande hos
afvannämnde Konungens Befallningshafvande
gjorde anhållning, blifvit genom påteckned Com-
munications Resolution af d. 13 Januarii inne-
varande år utfärdad til Margareta Jöransdotters
förklaring; så beslöt, at Handlingarne skulle til

Herr Landskamereraren Nordenswan återsändas, med anmodan, at låta dem, emot bevis, och på Sällskapets bekostnad, Margareta Jöransdotter Kilfälla.

§ 3.

Af Ordföranden, Herr Lagmannen Wibelius tillkännagafs, at Herr Majoren Jacob Wilhelm de Pont, som enligt Sällskapets den 15 i förledne Månad vidtagne beslut, skulle erhålla det af honom begärde sjuhundrade Rdr:s penningelån, ifrågavarande afsagt sig denna förmon; men som Bokhållaren Jonas Ahlman, nu åter i Sällskapets förmak närvarande, förmått sig till anhållan om 1111 Rdr. 8 fl. 4 r. förskrifvit å den Summa honom i des aflidne Fabroders, Assessoren Gabriel Ahlmans testamentariska författning tillagd blifvit, på de villkor Protocollet för den 1 sistl. Julii § 4 innehåller, och mot förbindelse, at för den förstnämne Summan erlägga laga ränta ifrån ~~den~~ sistlidne Nattvardsgudstjenstdagen, intill den tid Sällskapet ~~egendom~~ Nattvardsgudstjenstdagen tillträder, samt i den Revers han kommer at utgifva, och som med tre ojäfvige vitnen, utom Sällskapet, underskrift bestyrkas bör, tillika afsäga sig allt framtida klander emot des Fabrodrars testamente, så framt le ofvannämnde 400 Rdr härtill användas, och brefven tyllas, på sätt i nyssnämnde Protocoll finnes vara beslutadt.

§ 4.

Vidare intogs af Ordföranden Melerade Afdelnings Rättens Luovesi, Pielisjoki och Orivesi Socknar Protocoll af den 18 och följande dagar i sistl. Martii Månad, ~~enligt hvarigenom~~ Ägande rätten och rätvisan angående ~~Afdelnings Rättens~~ Leinonjarka Skogs-tag blifvit afgjord. Och emedan däraf befanns, at Utslaget Nattvardsgudstjenstdagen emotgått, Sällskapet af-ven, genom underdånig Reservations Skrift af den 1 sistl. April, förbehållit sig at i sådan händelse däruti framdeles söka ändring; tillvägagick, och som

samma icke utredt vore, huru vida Sällskapet kunde föga skäl att öfven Utslaget klaga: alltså öfverlemnades Handlingarne till Herr Assessoren Rancken, att vid Sällskapets nästkommande Sammanträde därom yttra sig. d. 1. Aug. 1800.

§ 5.

Ytterligare anmäldes af underteknad Secreterare, at Herr Professoren och Riddaren Porthan, med en gåfva af åtta färgtrillde Oeconomiske afhandlingar i sex band, bekagat rikta Sällskapets Boksamling, för hvilken Herr Professorens förnämde välvilja, Ordföranden Herr Lagmannen Wibelius förklarade Herr Professoren och Riddaren, Sällskapets erkänsla och tacksamhet.

§ 6.

Till Beredningsutskottets nästkommande remitterades

1:o Corresponderande Ledamoten, Herr Fältkamereraren Carl Gust. Mellers Memorial af d. 8 sistl. Julii, innehållande berättelse om Vädersken och öfrige märkvärdigheter i Padasjoki Socken under förra hälften af innevarande år;

2:o Häradshöfdingens och Sockenskrifvarens i Ilmola Socken den 15 Martii och 5 Julii afgifne yttrande om riktigheten af den syn. kr. Landskamer. Leonh. Hellens den 31 Aug. 1798 förrättade 3 öfver Hämeåsen. Petter Tillanders å Kronohemmanet N:o 5 i Kumilanranda by af nämnd Socken förrättade åbyggnad och upodlingar, hvarföre han till belönings erhållande anmäles;

3:o Ett Memorial af Herr Häradshöfdingen Gabriel Hanelles, med förslag till tre tillägg ningar i Sällskapets Stadgar; och

4:o Ett Memorial af Herr Öfver Directeuren Aftving, om angelägenheten, at efter något visst System hos Kongl. Maj:t ansöka om finska Hushållningens bättre och behof, på det at de däremot föreslagne medlens samverkan och inbördes verkningar på hvarandra må så mycket tydligare skönjas; samt Utkast till en sådan Plan för Sällskapets arbetsordning.

§ 7.

Sällskapets Skattmästare Herr Kammar Rådet Winter inlemnade Tredje Quartals Förslaget, eller för Maji, Junii och Julii Månader innevarande år, jemte upptagen Wederläggningen efter andra årets Fjerde Quartals Förslag med 1703 Rdr. 16 fl. 8 r. Inkomsten, genom inbetalningar af Sällskapets redanoter 950 Rdr. och Interesse medel 84 Rdr. tillsammans 1034 Rdr.; Utgiften till 631 Rdr. 8 fl. 9. och Wederläggningen till Fjerde Quartalet emot Ränta utlånte 1300 Rdr. och Contant i Cassan den 31 sistl. Julii 806 Rdr. 7 fl. 11 r. tillsammans 2106 Rdr. 7 fl. 11 r. Summa Credit 2737 Rdr. 16 fl. 8 r.

* Summa Debet 2737: 16. 8.

§ 8.

Ordföranden i Oeconomie Utskottet, Herr Assessoren Ramcken föredrog det Protocoll, jemte den 28 i nyss utgångne Julii månad uti Utskottet blifvit hållit, och den vid samma tillfälle upprättade förteckning öfver Ahlmanska Herbergets fordringar efter Wpok, med uppgift af Gäldenärernes hemvister til Hals Socken, Harad och län; och jemte Skattmästaren, Herr Kammar Rådet Winter tillika anmälte jag hafva låtit afskrifva alla Herbergets Reverser, så anmodades Herr Kammar Rådet, att emot betalning låta til Sällskapets nästa Sammanträde utskrifva Debet Sedlar til hvar och en af Gäldenärerne, hvarefter Sällskapet ville om fordringarnes indrifvande, i anledning af hvad vid Sammankomsterne den 15 Maji (§ 2) och 5 Junii (§ 4) förevarit, närmare förordna.

De 31 fl. 8 r. hvilka Herr Capitainen Joh. Gust. Gripenberg, enligt fol. 51 af Herr Assessoren Ahlmans Wpok, var til Herbergets Skyldig, blefvo nu af Herr Auditeuren Wennerstjerna til Skattmästaren inbetalte, som antecknades.

§ 9.

Med åberopande af afl. Herr Assessoren Ahlmans bok, hade des Swåger Herr Commissions Landtmätaren

d. 1. Aug. 1800.

A. W. Becker för Assessorns Enkas del anmäldes, att Herr Christina Lindbergs Sytande, fordrade 75 Rikzd. men som Wpokens fol. 117 utvisade, att Becker fått Fru Lindbergs underhåll för år 1796 sig godtgjordt med 50 Rikrd. och samma Wpok, långt ifrån att tillägga Becker någon ytterligare Summa, utvisade Becker vara til Herbergets Skyldig 17 Rdr. 42 fl. 5 r. hvilket med Bevakningens Instrumentet äfven instämde, så hade Oeconomie Utskottet icke anledning sig emot Fru Lindbergs anmodan emot betalning til Becker.

Sällskapet ville, innan Slutligt utlåtande härom öfver meddelas, att bref til Commissions Landtmätaren Becker begära upplysning huruvida han hos sin Svärmoder, Fru Lindberg, i sitt bref, längre än til 1796 års slut.

§ 10.

I anledning af hvad Oeconomie Utskottet den 28 sistl. Julii sig yttrat angående arfvingarnes i afledne Herr Häradshöfdingen N. E. Gades Herbergen, fordrade hos sin Förmyndare Herr Assessoren Ahlman, antog Sällskapet de af Härads Bokhållaren Herr Benjamin Lederley vid Bouppteckningen å Fattigmans Egendom upprättade Liquider, som då den 10 sistl. Januarii uppräknade Liquider, utvisade dessa arfvingars fordran utgöra inalles 171 Rdr. 44 fl. 7 r.; Riksgälds och 12 Riksdaler; Banco mynt; men med utskrifvandet af Förmyndare räkningarne, som i likhet med Liquider, bör författas, skulle anstå til des Sällskapet af Herr Assessoren And. Hornborg inhämtar underrättelse om huruvida som för närvarande är dessa arfvingars Förmyndare.

§ 11.

Vidare föredrogs 4 § af Oeconomie utskottets den 28 nästl. Julii hållne Protocoll angående de fordringar Ahlmanska Herbergets äger hos flere uti Fattigman Egendom lydande Bönder och Torpare, den Utskottet ansett lämpligast kunna efter hand indrifvas af Enke Fru Assessorskan Ahlman, som för sin uppbörd borde vid årets slut visa Sällskapet redo.

Å anledning häraf anmälte Herr Assessoren Ranchen, at af de papper med berörde inventering Herr Assessoren nu ägde tillhanda, anledning vore at finna, det en del af de rättskyldige Underhafvande sedermera dels rymt, dels afflyttat, dels bortflyttat. Enke Assessorskans redovisning för fordringarnes indrifvande skulle icke hinder gifva til Sällskapet inkomma förr än vid den tid hon kommer at afträda Egendomen; och hennes förderfvade skulle tydbarligen fordra, at noga uttaga rättorne för hennes egen besittningstid, utan at bekymra sig om Sällskapets äldre rätt, vid hvars nog noggranna bevakande hennes egen förmon skulde komma at lida. Herr Assessoren föreslog därföre Sällskapet, at på stället låta anställa Restantsökning af någon pålitlig Man, som om de skyldiges villkor och förmögenhet tillika borde undersöka. Och som Sällskapet allmänt ingick i detta förslag, så skulle Kronofogden i orten, Herr Vice Häradshöfdingen Maximontar anmodas, at enligt förteckning uträkna det lägden, som honom meddelas skall, efterfråga och höra samtelige de Rättskyldige, samt urskilja det tvistiga ifrån det ostridiga, undersöka om vederbörandes villkor och förmåga at betala sine skulder, och härutöfver författa et authentiskt Document, samt så vidt möjligt är, ock utan lyckande svårighet, innan inom som indrifva och upphära hvad som utgå kan; och de inflytande medlen till Sällskapet insända.

§ 12

Af de 860 Rdr. 14 skill. 11 rst. som enligt Herr Assessoren Hornborgs tillkännagifvande uti Memorial af den 10 dennes Julii influtit vid den sednare Auctionen, som i Maji månad innevarande år hölls å Hallangårds gård, ägde vål Enkefru Assessorskan Ahlman, enligt den afledne Mans Testamentariska Förordnande, rätt til hälften, eller 430 Rdr. 7 sk. 5½ r. men som Hon Assessorskan delo före Bouppteckningen, dels vid den summa, Sällskapet vederlagen, af Dess förordningar incasserat, at Snickaren Christian Forsia 1 Rdr. 16 sk. af Herr Lieutenanten H. E. Brakell 4 Rdr. 10 sk. 5 r. af Herr Cornetten J. von Kramer 21 Riksdaler, och af Sergeanten Spoof 62 Rdr. 24 sk. 10 rst. in alles 89 Rdr. 23 sk. 3 r. så borde denna summa [illegible] afgå från Enke Assessorskans hälft, som därigenom utbliver 740 Rdr. 32 sk. 2½ r. Från återstoden 519 Riksd. 30 sk. 8½ r. finge Herr Assessoren först afdraga de 66 Rdr. 20 sk. Herr Assessoren, enligt 3:e 2 af Sällskapets Protocoll för den 1 Maji häfft. öfverlefvererat, och vidare de 33 Rdr. 16 sk. Sällskapet den 15 i samme månad tillagt Herr Assessoren i afseende, hvarefter Herr Assessoren borde, jämte redovisning för hela den influtna Auctions Summan, til Sällskapet insända de öfverblifvande 419 Riksd. 42 sk. 8½ r. Och skulle bref härom afgå.

§ 13.

Nu föredrogs Beredningens Utskottets Protocoll af den 23 häfft. Maji, och des 1:a, enligt hvilka, i anledning af Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Baron E. A. Leijonhufvuds skriftliga anhållan, at Sällskapet ville anskaffa modell til Oljegvarnar, ålagts Utskottets Ledamoter åtagit sig besörjandet därom. Och gaf Sällskapets Secreterare tillkänna, at han redan, uti bref til Herr Jenerals Consulen Brahelen begärt upplysning om inrättningen af de Holländska Oljegvarnarne. Sällskapet ålade honom, at igenom Herr Translatoren Gummer i Stockholm tillhandla sig sådana underrättelse om sammansättningen af den därstädes inrättade Oljeqvarnsmachinen, som drifves med våden, och för öfrigt påminna Herr Lagmannen och Riddaren Tunneberg samt Herrar Professorerne Doctor Bonsdorff och

Johan Gadolin om uppfyllandet af hvad de fö
i denna del åtagit.

§ 14.

Angående det anonyma Memorial, som
den 24 i nästlidne Maji Månad hos Beredning
Utskottet under d 2 förevarit, och i hvars förs
punkt föreslås, at Lägga åker och ängstegar
om hvarandra, var Sällskapet till alla delar
af lika kanke med Utskottet, hvars yttrand
jemte det korrt innehåll af sjelfva Memo
rialet, i Sällskapets utgående dagbok borde
i korthet recenseras.

§ 15.

I anledning af Berednings Utskottets
hemställan, skulle den af Herr Generel Major
Landshöfdingen och Riddaren von Willebrand
intagnade berättelse om dagverkens för
vandling till åker vid Hacker Sätergård i Sam
ma Socken till jemnåras åker- och ängsdelar
bruk af Bönder och Torpare, oafkortad
införas i Sällskapets utgående Dagbok.

§ 16.

I likhet med hvad Beredningens Utskotts
den 23 Maji d 4 åfver Herr Cooperatorn Capite
nen Hälströms berättelse om Bolhagsskola
i Uskela Socken år 1798, för utlåtit, skulle
den samma efter föregången nödig rättel
se till stil och ordalag, tryckas i Dagboken
och Cicuta, eller Borrolen, såsom en vard
orsak till Boskapssjukdomar framdel
i samma Dagbok omständeligen och tydlig
beskrifvas, sedan likväl förut af Herr Capi
taine Hälström underrättelse blifvit inford
rad, huru vida samma ört till åtventyrs an
finnas växande i Veitsiluoto å, eller därom
kring, hvarom Secreteraren tillfaldt upplåt
Skrifvelse.

§ 17. d. 1 Aug. 1800.

Det anonyma Memorial med motto ur Lu-
cretius: Verum animo satis haec vestigia prava fugarci
sunt per quae prorsi cognoscere cetera queo, Sälls-
kapet den 1 Julii Maji til Beredningens Utskotts
pröfning öfverlemnat, borde med de anmärk-
ningar Utskottet därvid fogat, i Sällskapets
utgående dagbok omständeligen recenseras.
I anledning däraf beslöt Sällskapet, med antagande af Utskottets hem-
äfven, at hos Kongl. Maj:t göra underdånig an- ställanden,
söknin om Klockares förpliktande att in-
hämta undervisning i Kappgungning och skot-
sfärdighet, på lika sätt, som den förut blif
vit ålagt at bevisa sin skicklighet i åderlå-
ning; äfven som Sällskapet bifallit Herr Kam-
mar Rådet Winters hemställan om utgifvan-
de af en försmåld Journal för menige Man,
at sådant innehåll, som i Beredningens Utskottets
Protocoll i denna del förmäles.

§ 18.

I anseende därtil at tiden nu var förleden,
uptäckts balloteringen om de den 1 förl. Julii
til Ledamöter föreslagne Medborgare til Säll-
skapets nästa Sammanträde den 1 September vid
hvilket tillfälle äfven komma under omröst-
ning Herr Capitainen Friherre Johan Henrie Ly-
becker, och Herr Lieutenanten Friherre Christian
Lybecker, föreslagne af Herr Apothekaren
Åberman; Philosophiæ Magistern Herr Gabr. Israël
Hartman af Herr Assessoren Ost Ranelew; och
Herr Capitainen vid Carelska Jägare Corpsen,
Joachim Henrie de Frese, Lieutenanten vid samma
Corps Herr Adolph Molander, Häradshöfdingen
uti Carelens Nedre Domsaga Herr Nils Aspegren,
Vice Pastoren och Capellanen i Kides, Hr. Magister
Fredric Johan Rosenborn, Vice Häradshöfdingen
Herr Salomon Mollerus, Landskamereraren

och Kronofogden uti Carelens Öfre Härad Herr Leonhard Aschan, Fältcommissarien och Kronolänsmannen i Pjelisjärvi, Herr Sven Samuel Mustelin, och Extra Bataillons Predikanten samt Adjunctus Sacellani uti Cavi, Herr Samuel Kiljander, alle föreslagne af Herr Häradshöfdingen Gabr. Hanelles.

År och dag som ofvan

J. W. Wallenius.

År 1800 den 1 Septembr. sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Ordförande och Ledamöter, då följande ärender förehades:

§ 1.

I anseende til Herr Professoren och Riddaren Porthans frånvaro på en resa, anmälte Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Baron Fleming sig vara ~~genom~~ vald och utsedd at i dag företräda des ställe såsom Ordförande i Beredningsutskottet, och intog fördenskull i sådan egenskap des säte vid bordet.

§ 2.

Protocollet för den 1 sidstl. Augusti justerades utan anmärkning.

§ 3.

Herr Assessoren Rancken, ~~som~~ vid Sällskapets sednaste sammanträde til genomläsning uttagit Melerade Ägodelnings Rättens i Orivesi, Ruovesi och Messuby Socknar Protocoll och Utslag i twisten om Leinonsarka Skogsteg, återställde nu sammapapper, med tilkännagifvande, at Herr Assessoren för sin del icke funnit ~~anledning~~ Sällskapet äga anledning at fullfölja sine den 1 sidstl. April däremot förbehållne underdåniga besvär. De Handlingar som ~~saken~~ twistefrågan rörande finnas ibland

d. 1. Sept. 1800

Ahlmanska pappren uplysa icke något annat förhållande än de vid Domstolen afhörde vitnen berättat; och Utslaget vore grundadt på deras intyganden. Men som twistemarken i följe af detta Utslag borde delas emellan Leinola och Hyrylä byar, så hemställde Herr Assessoren, om icke Hr. Vice Häradshöfdingen Svinhufvud, såsom af Sällskapet under den 15 sidstl. Maji antagen ständig fullmägtig i alla de frågor som Hattanpää Egendoms rätt och förmon röra, må anmodas at om verkställigheten af Utslaget draga försorg, och Sällskapet sjelf uti bref til Konungens Befallningshafvande i Tavastehus afsäga sig fullföljandet af sine tilämnade besvär.

Sällskapet lemnade härtil enhälligt bifall, hvarom fördenskull bref skulle afgå; ~~och~~ men i anseende därtil, at Herr Vice Häradshöfdingen Svinhufvud ännu icke besvarat Sällskapets skrifvelse af den 15 Maji, skulle Herr Vice Häradshöfdingen tillika tilfrågas, huru vida han kan vara hugad at lemna Sällskapet det begärte biträdet eller icke.

§ 4.

Vidare förmälte Herr Assessoren Rancken, sig nu hafva fulländat den Revision öfver af Herr Assessoren Ahlmans här befintelige papper, hvilken Herr Assessoren den 15 sidstl. Julii sig åtagit; och inlemnade nu en däröfver uprättad förteckning, som i alphabetisk ordning uptager ~~hvarje~~ de särskillt hemmans och lägenhets namn, som underlyda Hattanpää Egendom, hvarutom de hvar och en af dessa lägenheter särskillt rörande documenter, befunnos urskillde och förvarade inom et särskillt Convolut, med påskrefven specifik förteckning öfver de samma; emot hvilken Herr Assessorens hafde möda Sällskapets Ordförande nu betygade Herr Assessoren Sällskapets billiga erkänsla.

§ 5.

Så vida Skattmästaren, Herr Kammar Rådet Winter för trägne göromål ännu icke medhunnit at förutfalla om utskrifvandet af Debet Sedlar til Ahlmanska Boets gäldenärer, eller Debetlängen öfver Samma Bos utestående fordringar hos de Hattanpää Egendom underlydande Bönder och Torpare, och årorsken äfven lynkes låta några dröjsmål, til der innevarande år gröda hemma blifva inbergad och i penningar förvandlad, så skulle därmed til slutet af instundande October månad så anstå.

§ 6.

Om det Bancolån, hvarföre Hattanpää Egendom enligt anmälan til Protocollet den 15 Julii § 5 häftar, meddelade Herr Kammar Rådet Winter nu den sedermera erhållne ytterligare upplysning, at skulden til Banquen utgjorde efter sednast skedd inbetalning den 16 Julii förl. år, i Capital 1314 RB. 28 fk. 5 rst. och upplupen Interesse intill den 29 Julii 1800, 55 Rikso. 4 Skill. 5½ r. med förfrågan om Sällskapet enligt ville afliquidera Räntan, som är beräknad efter 4 Procent, eller med sex Procents inbetalning äfven afliquidera två Procent på sjelfva Capitalet; men som Sällskapet för närvarande icke ägde tillgång til Banco myntet, som vid nu gällande höga agio i Stockholm enligt till högt pris upköpas, så beslöts at ej mera än Interesset denna gång skulle afbetalas, hvarom Herr Kammar Rådet enligt förut gjord anmodan, åtog sig at besörja.

§ 7.

Af undertecknad Sällskapets Secreterare gjordes anmälan om nödvändigheten, at vid snart infallande Höst Ting med Virkala, Ruovesi och Messuby Socknar bevaka upptagne fordringar hvilken emellan Ahlmanska Stenbruket och afledne Smeden Hagerbergs arfvingar, uti hvilken Herr Vice Häradshöfdingen Gust. Svinhufvud Sällskapet tillförene fann fullmägtig biträdd, och hvarom enligt Herr Häradshöfdingens tillkännagifvande uti Skrifvelse af den 7 förl. April, någon billig förlikning icke skedt att träffas. Men som Hagenbergska arfvingarnes fordran endast med Tre Rikso. 11 fk. 10 r. öfverstiger Secreterare Ahlmans, hvaraf belopet til 11 RB. 7½ fk. 8 r. är ogiltig, och fullmägtiges anfordet, som förfors redan blifvit af Sällskapet betalt, redan öfverstiger allt hvad Sällskapet i det högsta däraf kunde vinna; så önskade Sällskapet ännu at genom förening kunna bilägga rättegången, hvarom Ordföranden Herr Lagman Wibelius, som ännu kort inträder en vesa up at sammanföra, med Sällskapets goda minne, åtog sig at underhandla, och i fall den samma på dräglige villkor icke skulle stå at erhålla, målet til domstolens vidare åtgärd öfverlemna, hvartill Herr Vice Häradshöfdingen Svinhufvud genom des förut erhållne fullmagt vore auktoriserad; och skulle i sådant afseende alla målet rörande här befintlige Protocoller och Handlingar Herr Lagmannen tillställas.

§ 8.

Enligt til Sällskapet inkomne och vederbörligen bestyrkte intyganden hade Bonden Simon Andersson Forsti ifrån Parmojärvi by och i Korkesjärvi Capell af Pedersöre Socken, på femton mylls afstånd ifrån närmaste Stad, år 1797 upptagit Koporne på 125, och innevarande år på 69 barn, ibland hvilka 194 barn icke flere än ett enda med lifvet afgådt, och de uppfade, hvilkas föräldrar til

största delen varit utfattige Torpare och Nybyggare, med läkemedel och skötsel gratis bekjent; i anledning hvaraf Sällskapet, ehuru Koppympningen på den ort, där Forsti visat prof af sin tjenlighet, icke kan sägas vara ny eller utan exempel, på Beredningens tillstyrkan, icke så vida Forsti, som sjelf är Bonde, icke allenast genom sitt exempel bidragit att sätta denna nyttiga operation i credit, utan och hos flere medbröder af allmogen, utan och gjort den samma på en ifrån stad aflägsen trakt för dem lätt tillgänglig, beslöt att tilldela honom en belöning af 50 Riksdaler, under förmodan att härigenom nyttiga sky muntra så väl honom sjelf att i sitt förvärfvande förfara, som andre gåfvo vederlikas at efter inhämtade skunskaper följa hans efterdöme, hvarmedelst i en framtid än flere menniskoliv skulle åt Staten kunna besparas. Dock blef denna belöning utfå- skuldgörandet af denna samma jedermans tillgänglig til den 1 November. nästkommande, och skulle genst Befallningshafvande i Wasa Jederrorera med anmodan, at låta den i Socknestämman med tjenlig högtidlighet Simon Forsti tillställa.

§ 9.

I anledning af Sällskapets den 15 sistl. Februarii vidtagne beslut, at framledne Herr Assessor Ahlmans Portrait i Sällskapets Samlings rum framdeles skulle uppsättas, och så vida nyttet förmått att Portraitmålaren i Helsingfors Emanuel Thelning, under sitt vistande här i Staden denne Sommar, skulle yttrat, at han tilltrodde sig kunna åter- minnet återställa Herr Assessorens bild, som annalte undertecknad Sällskapets Secreterare, det han för vidare upplysning härom bref växlat med Herr Thelning, som uti

d. 6 Sept 1800.

skrifvelse af den 7 sistl. Julii, hvilken nu företeddes, trodt sig kunna åstadkomma nämnde Portrait, i fall han förrät finge til påseende den skuggbild, som efter framledne Herr Assessoren Ahlman finnes, samt gjort förfrågan huru vida om Portraitets storlek och Costumen. —

Under öfverläggning härom tillkännagaf Herr Professoren Doctor Tengström, at Kamererare i Kongl. Hammar Collegii Finska Provinces Contoir Herr Herman Julin, förmo under samtal med Herr Professoren, förmodat sig hafva i behåll et Portrait efter framledne Herr Assessoren Ahlman, och hvarom Herr Professoren nu lofvade göra vidare efterfrågan; och kommer til des underrättelse härom inlöper, med vidare åtgärd i denna sak at anställa.

§ 10.

Til Beredningens tillskottets handläggning remitterade Sällskapet följande inkomne skrifter och afhandlingar:

1:o Correspondrande Ledamoten Herr Kyrkoherden Magister J. R. Appelgrens Memorial af den 19 sistl. Julii, med underrättelse om vädurlekens beskaffenhet och tillkännagifvande til årsvärk i Muhos Socken, jämte utdrag af Kyrko Tabellerne för sistförflutne fyratio år, och Tabell öfver 95 års anmärkningar om vädurlekens förändringar, och Husstationer om vädurlekens förändringar, och Husshålls göromålen därstädes;

2:o Vice Pastoren och Capellanus Herr H. G. Ödermann Memorial af den 21 sistl. Julii, hvarigenom til befordrande af Kyrko-tillverkning i Finland, af Herr Prof. Joh. Gadolin; erhållande anmäler Kronobonden Eric Carlsson Kichilä ifrån Etoila by; Kosskis Capell af samnes Pastorat, sin förrättad kallare och klockares bryggnad af Gråsten, bestyrkt genom Syneförrättningen och Socknestämmans Protocoll;

3:o Anledningar til befordrande af Kyrko-tillverkning i Finland, af Herr Prof. Joh. Gadolin;

4:o et Memorial af Herr Häradshöfdingen Gabriel Haeller, dateradt den 1 sistl. Aug. och innehållande uppgifter i anledning af Sällskapets förrestående Prisfråga om hvilken för Finska Landt-

mannens idoghet;

5º. Et Memorial af Commninistern i Gamle Carleby Herr Magister Fredric Stenhagen, som utom tacksägelse för det honom tilsände Exemplar af Belönings Medailler, innehåller några anmärkningar om Koppympningen; och

6º. Herr Directeuren Widéns Memorial om inrökning i Köksspisar.

§ 11.

Sällskapets Secreterare ~~ammält~~ föredrog et genom tilsända kommit Protocoll, hållet vid Kämners Rätten i Björneborg den 4 Februarii innevarande år, hvarest Herr Assessoren och Regements Fältskären Lars Hedberg Larsson låtit för dödsfall skull edeligen afhöra Herr Assessoren och Regements Auditeuren Johan Lindeholm til bestyrkande däraf, at den Skuldsedel Herr Assessoren Hedberg den 18 Decembr. 1790 til afl. Herr Kronobefallningsmannen A. H. Ekholm på Fyratio Riksdaler utgifvit, blifvit Herr Kronobefallningsmannen lemnad ~~icke~~ som bevis icke på erhållit lån, utan på undfångit förskott å Herr Assessorens utestående Lönings räntor och tionde, dem Ekholm i lifstiden varit committerad at uppbära; i anledning hvaraf Herr Assessoren Hedberg anhållit at återfå sin utgifne Skuldsedel, i händelse den i Ahlmanska ~~eller~~ Ekholmska Sterbhusens papper skulle igenfinnas; och anmodades nu Oeconomie Utskottet, at häröfver med utlåtande inkomma.

§ 12.

Ytterligare remitterades til Oeconomie Utskottet Herr Commissions Landtmätaren A. W. Beckers Memorial af den 20 sistl. Aug. med förfrågan, om Sällskapet sjelf vil utföra frågan om myntsorten uti hvilken det lån ~~blifvit~~ på 2000 Riksdaler blifvit lemnadt, för hvilket framledne Herr Assessoren Ahlman til Herr Capitainen, sedermera Krigsrådet von Knorring utgifvit sin propre borgen, eller icke.

§ 13. D. 1. Sept 1800.

Uti i dag inlemnadt Memorial hade Herr Professoren Doctor Tengström andragit

1º. at som de af Ahlmanska Donationen härflytande göromål och liquider uptaga större del af Sällskapets tid, at vid des allmänna Sammankomster föga eller intet hinner företagas och afgöras af de ämnen, som egenteligen utgöra Sällskapets hufvudyrke, til vinnande af tid och mer drift i ärendernes gång, Oeconomie Utskottet må anmodas, at inom sig välja en Committé af 3 à 4 Ledamöter, Secreteraren och Skattmästaren i detta antal inberäknade, som med jämn och oafbruten uppmärksamhet följde och utredde alla af Ahlmanska Testamentet härrörande liquider och skuldfordringsmål, samt tillika ägde rätt, at efter därom pläsgadt samråd med Oeconomie Utskottets öfrige Ledamöter, om verkställigheten af hvad för Testaments fonden förmonligast finnas tiena, så besörja, at Sällskapet med mål af sådan beskaffenhet ej behöfde taga annan befattning, än at vid de allmänna Sammankomsterne blifva af Secreteraren om Committéens i sådant affseende vidtagne anstalter kortteligen underrättadt, och Sällskapet sjelf närvarande bestämma gränsorne för Committéens åtgärd.

2º. at ~~med~~ de Handlingar, dem Sällskapet lofvat utgifva, med det snart ingående nya Seklet må taga sin början, och Berednings Utskottet förty anmodas, at bland de redan inkomne Skrifter och afhandlingar göra urval af sådana som i synnerhet förtjena et rum, samt de plancher, som ~~til grav~~ komma at dem åtfölja, til gravering i tid utlemnas.

Hvad Memorialets sednare punkt beträffade, så öfverlemnades den samma nu til Berednings-Utskottets åtgärd; men om den förra punkten ville Sällskapet til des nästa sammanträde den 1.

instundande October. inhämta så väl Berednings- som Oeconomie-Utskottens utlåtande, som därefter särskildt komma att afgifvas.

§ 14.

Underteckned Secreterares hemställan, om förteckningen öfver Sällskapets Ledamöter, som enligt 13 § i Des Instruction bör vara färdig inom den 15 nästkommande October, för i år skall ske i alphabetisk ordning, förvisten til Berednings Utskottets utlåtande.

§ 15.

Secreteraren föredrog de Skrifvelser hvarigenom Herr Kronobefallningsmannen Gustaf Georg Nordenvan, och Herr Majoren Georg Fredric Reutercrona behagat Sällskapet sin erkänsla för undfångne kallelser til der Ledamöter, och med tillkännagifvande, att deras så väl som Herr Henric Johns och Herr Grosshandlaren Anders Lindmarcks tillika insände års afgifter blifvit med Sex Riksdaler til Skattmästaren, Herr Kammar Rådet Winter aflemnade.

§ 16.

På anmälan af Sällskapets Skattmästare, att Herr Grosshandlaren Carl Gustaf Ekholm och Herr Bruks-Patronen Olof Ekström, som nyss blifvit til Ledamöter inkallade, til Sällskapets Casse hvardera insändt Etthundrafem Riksdaler R. G. B. beslöts, att Sällskapets tacksamhet mot dessa patriotiske gåfvor, skulle behörde Herrar genom bref förklaras.

§ 17.

Ytterligare föredrog Secreteraren

1:o en Skrifvelse ifrån Consistorium Academicum i Upsala, dateradt den 28 sistl. Julii med lackan- sägelse för undfångne Ene Exemplar af Sällskapets förra Vetenskaps medaille i Silfver;

2:o en Skrifvelse i samma ämne ifrån Consistorium Academicum i Lund af den 29 Julii, til Herr Professoren och Riddaren Porthan, som blifvit anmodad att för medaillerne betyga Sällskapet Academicus erkänsla;

3:o ett bref ifrån Herr Majoren G. U. Silfverspar- re med löfte att Grandelar vilja upgifva resultaterna af sin observation; i Landthushållningen kamerala; och

4:o ett bref ifrån Herr Assessoren och Kronobe- fallningsmannen Jac. Hornborg, dateradt den 20 Julii, med tillkännagifvande, att Herr Häradshöf- dingen Carl Christian Gadd, tillika med framledne Herr Assessoren Ahlman varit förordnad til för- ordnande i afledne Herr Häradshöfdingen Nils Chri- stian Gadds ställe, utan att någon annan i Herr Assessoren Ahlmans ställe Lederneras blif- vit tillagd.

§ 18.

Ordföranden, Herr Lagmannen Wikelius före- drog ett Herr Lagmannen tillsändt kommit bref af den 12 sistl. Aug. från Herr Kammereraren Hermans Julin, med anmälan, att frågan om Kungsådran i Wijnäsviken å vid Hattmyra- mon &c. i Kommunens Högste domstol anhängig, och att Herr Kammereraren, på därom gjord an- derdånig anhållan, undfått tillstånd att inom två månader därefter få inkomma med flere Handlingar til närmare upplysning i målet; och som Herr Kammereraren anhållit, att så del af 1672 års Synedom, och de Trige Protocollen som före December månad år 1796 i denna sak blifvit förde, så skulle Synedomen ur Kongl. Åbo Hofrätts Archiv, i åtte mot lösen utbegäras, samt Protocollerne för den 20 October 1787, 11 April 1788, 24 Sept. 1791, 25 Sept. 1792, 19 Febr. 1794, 28 October 1794, 24 April 1794 och 25 October 1796 samt 27 Aug. 1684. til Herr Kamme- reraren afsändas.

Ytterligare hade Herr Kammereraren begärt, anmärkelse om de förändringar, som kunna ti-

d. 1. Sept 1800.

mat under sidlappet af et årtionndrade, och Sällskapet består fördenskull, at igenom bref anmoda Herr Vice Häradshöfdingen Leinhuseud, at förligaste första tåka af någon Kronobetjent in loco anställa undersökning om vattendragets närvarande beskaffenhet, och Dammentet öfver samma förrättning inom Slutet af innevarande Månad ofelbart hitsända.

§ 19.

Af underteknad Sällskapets Secreterare anmäldes en viss person, den han anser sig icke böra namngifva, hafva angifvit sig såsom Författare til det obelönta Svaret på Sällskapets utsatte Prisfråga; huilka äro de hinder som hittra finska Landtmannens idogher, och huilka äro de medel som kraftigast kunna rödja dem ur drift och omtanka i sin Landthushållning? som hade til motto Seneca ord: Multum adhuc restat operis, multumque restabit, nec ulli nato post mille secula praecludetur occasio aliquid adhuc adjiciendi, med och anhölle at samma Svar återså; men som han skall förlorat sitt Concept, och således icke kunde uppgifva huarken början eller slutet af den Avhandlingen skriften, eller i öfrigt göra reda för dess innehåll, så förfrågade sig Secreteraren, huem detta borde försam? Och som Namnsedeln vid Svaret äfven saknades, men Anonymen, som sjelf icke skall hafva renskrifvit sitt arbete, förgifvit sig hafva nyttjat en bekant Scholasters handstyl, så skulle Anonymen medsänd tillsägelse, at för Secreteraren uppvisa någon prof af samma gosses Styl, då i händelse den skulle befinnas lik med Stylen i Täflingsskriften, Sällskapet anslog intet hinder emot med vidare Anonymen må sitt arbete utbekomma.

§ 20.

d. 1. Sept. 1800.

Werdenings Utskottets Ordförande, Herr Öfver-Lieutenanten och Riddaren Baron Fleming, insände Utskottets Protocoller, för den 7, 12, 20, 27 och 30 Junii, 8 och 22 Julii samt 22 Augusti, af hvilka de fyra första dagarnes Protocoller in extenso nu upläsas, och af Protocollet för den 8 Julii §§ 2 och 3 samt af Protocollet för den 22 Augusti ~~samma Månad~~ §§ 2, 3, 6 och 7, som til den 1 näst-kommande October, blefvo liggande på bordet.

§ 21.

Til Ledamöter blefvo genom vanlig ballottering inkallade: Herr Fältkamereraren och Regements-Qvartermästaren Daniel Ihrmans, Herr Handelsmannen Ehrifvaren Daniel Ihrmans, Herr Economie Direkteuren Justitie Ad. Holmberg i Uleåborg, Herr Economie Direkteuren och Kronomagasinsförvaltaren Magnus Gösling, Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Eric Johan von Fieandt, Herr Assessoren och Regementsfältskärern Axel Fredric Laurell, Herr Capitainen och Riddaren af kongl. Svärds Orden, Arndt Johan von Hausen, Herr Capitainen Carl Fredric Neuenbohm, Herr Landtrichtern Fredric Adolph Ramsay, Herr Majoren och Riddaren af kongl. Svärds Orden, Johan Fredric Eek, Herr Capitainen Georg von Knorring, Herr Lieutenanten Gustaf Constantin von Rothen, Herr Kamereraren Herman Julin och Philosophie Magistern Herr Gabriel Israël Hartman; men med de öfrige den 1 sistl. Augusti under omröstning stadde Medborgare, måste för tidens korthet skull, uplåtas göras til Sällskapets nästkommande Sammanträde.

§ 22.

Nu förslogos til Ledamöter: Herr Lagmannen och Häradshöfdingen i Kauhalambi Domsaga, Nils Fredric von Schoultz, af underteknad Sällskapets Secretera re; Grosshandlaren i Göteborg Herr Matts Arnold Hävell, af Herr Handelsman Hjelmerus; och Herrar Öfverstarne samt Riddarne af kongl. Svärds Orden, Hans Henric Gripenberg och Gust. Vogisl. von Platen, af Hr. Hofst. Rådet och Ridd. S. Ehrenmalm.

Är och dag som ofvan

J. Wallenius.

År 1800 den 1 October Jammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Ledamöter.

§ 1.

Då ansende til Herr Lagmannen Wibelii frånvaro vid nu påpåsande upskattnings-gar i Björneborgs Län, anställdes Forsk val til Ordförande för denne Session, och jemte Herr Lagmannen och Riddaren Tegnerberg, som vid valförrättarnes uppbrytande befanns hafva erhållit de flesta rösterne, till Kommagifvits Sig dels för sjuklighet, dels för angelägna göromåls icke kunna afbida Sammanträdets slut, intogs på Sällskapets anmodan Ordförande stolen af Herr Professoren Wilmark, som näst Herr Lagmannen och Riddaren ägde det största antal röster.

§ 2.

Protocollet för den 1 sistl. September justerades och de bref, som i Sällskapets namn ledamoten afgått, uplästes af Secreteraren.

§ 3.

Då anledning af Herr Assessoren och Kronobefallningsmannen And. Hornbergs anmälan uti Skrifvelse af den 30 Julii, at Herr Häradshöfdingen Carl Christian Gadd, tillika med framlidne Herr Assessoren Ahlman varit förordnad til förmyndare i afseende Herr Häradshöfdingen Nils Christian Gadds dödsbo, utan at någon annan i Herr Assessorens ställe ledamoten tillsatt tillkännagifvit Sig hafva tillskrifvit förstnämnde Herr Häradshöfdinge, med anmodan at vid domstolen i orten göra anhållning om ny laglig förmyndares tillförordnande för sine syskon, som vore ojäfvig, at deras innestående arfsmedel emottaga; vid hvilken anstalt Sällskapet, under förbidan af Herr Häradshöfdingens svar, tills vidare lät blifva beroende. —

1802. 82 d. 1. Oct 1800.

§ 4.

Likaledes anmälte Secreteraren, at dagen efter Sällskapets förra Sammanträde, ankommit ett bref ifrån Herr Assessoren och Kronobefallningsmannen Hornberg, dateradt den 29 sistl. Augusti, jemte Auctions-Protocoll öfver den i Sammersors Stad försålde Assessman-ska lösa egendomen. Tillika hade Herr Assessoren, misnögd med det anförde af 33 Rd. 16 sk. Sällskapet uti Skrifvelse af den 1 sistl. dito honom för sin del tillbudit upgifvit sine i och för Auctionen gjorde utgifter til 20 Riksdaler, och under förevändning af det stora besvär en så vidlöftig auction medför, lika som för andre privata uppbördes lång skall vara vanligt, Sig til godo beräknat och anmodat Sex procent med 176 Riksd. 1 skill. 5 sk. för hvilka han derutom debiterat Sällskapet ensamt, utan at med någon del däraf gravera Enke Fru Assessorskan Ahlman, til hvilken han, i enlighet Sällskapets honom gifne föreskrift, lefvererat hälften af de jemte influtne Auctions medlen afkortade med 172 Riksd. 8 öre. 6 sk. med tillkännagifvande, at Fru Assessorskan för de af honne incasserade 89 Riksd. 33 skill. 4 runst. fick lofvat vidsa Sällskapet credo. — Den behållning som Jemte förmälte öfverblifvit, hade Herr Assessoren uti samma sitt bref insändt med 187 Rd. 35 skill., som jemte Reverset, och Fru Assessorskan Ahlmans quitto af den 27 Augusti, til Skattmästaren Herr Kammarrådet Winter genast blifvit aflemnade.

Under sin förmodan öfver en så ovanlig och mot Sällskapets rätt och bästa stridande åtgärd, förmälte Secreteraren Sig hafva med gästen den 3 September tillskrifvit Herr Assessoren Hornberg, förhållit honom obilligheten af så väl af det öfverskjutna arfvode han egenmägtigt tilgripit, som af den befrielse för deltagande i Auctions-provisionens erläggande, han utan någon anledning af Testamentet lärt Fru Assessorskan

til goda njuta, anseet honom kunna vara för sitt
bevard tillbörligen förnöjd med den af Sällska-
pet utfaste 44 Rd. 16 Sk. så sparr Fru Assessorskan
för sin andel til honom erlade en lika summa,
anmärkt öfverigheten af hans åtgärd at enoch Säll-
skapets förbehåll hafva underlåtit at utfordra från
den Summa han Fru Assessorskan tillställt, afdraga
hvad hon förrut utan laglig rättighet uppburit, och
beslutat at vid denna Session föredraga Sällskapets
hans Skrifvelse, samt om der beslut honom jeder-
na underrätta. —

Som å denna Secreterarens Skrifvelse annat icke
följt något svar, så beslöts, at igenom bref i Säll-
skapets namn, göra Herr Assessoren Hornborg förny-
ade föreställningar af lika innehåll, med begäran
at han specifikt må detaillera de kostnader han
i och för auctionen vidhängt, likaledes
skulle Herr Lagmannen Wibelius, som den 6de i
denne Månad intraffar i Sammanfors, om allt
detta särskilt underrätta, och tillika anmoda
at söka bemeda saken i godo: vilkade Säll-
skapet, i händelse dessa försök slå fel, fraudeles efter
omständigheterna vidtaga vidare åtgärd.

§ 5.

Uti Skrifvelse af den 2 sistl. September. ha-
de Kommunens Befallningshafvande i Tava-
stehus infunnit et af Extra Notarien Johan
Henric Johansson Storfinnas från Pox i Sibbo
Socken utfärdigadt bevis den 13 förrutgångne
Augusti utvändigare bevis därföfver, at afledne
Herr Assessoren Ahlmans Testamentariska för-
fattningar blifvit med Herr Lieutenanten Ek-
loff communicerade; och skulle detta bevis nu
de öfrige förval inkomne, ibland hvilka nu-
mera intet saknas af dem Författningarne
föreskrifva, noga och sorgfälligt förva-
ras. —

§ 6.

Sedan Capellanen Herr i Mendal Herr Anders
Johan Åfv, uti bref af den 6te i förleden Månad, d. 1. Oct 1800.
tillsändt Sällskapet en bevittnad afskrift af Hä-
rads Rättens i Kangasala och Messuby Socknar den
12 November 1799 hållne Protocoll, hvarigenom Herr
Capellanen blifvit förordnad at vara förmyndare
för Mademoiselle Magdalena Ekholm, så skulle
enligt Sällskapets beslut af den 15 sistl. Julii, li-
quiden öfver Ekholmska Storbhusets fordran i afl.
Herr Assessoren Ahlmans bo utskrifvas, i form af
förmyndare räkning, och genom Kommergen
Wesfallningshafvande i Tavastehus communi-
ceras med Herr Capellanen.

§ 7.

På Sällskapets Skrifvelse af den 1 sistl. Sept.
hade Herr Vice Häradshöfdingen Gustaf Svinhufvud
den 25 i samme månad afslutit det svar, at Herr
Vice Häradshöfdingen til följe af Sällskapets anmo-
dan, gjort sig underrättad om de storsthjds åren-
der som voro Hattaupåå Egendom, och dem som
redan vid domstol förevarit, bevakat; hvarutom
Herr Vice Häradshöfdingen insändt Instrumentet
öfver den åsatte Synen å vattudraget i Wij-
nicka å, med tillkännagifvande, at Herr Vice
Häradshöfdingen, enligt bilagd quitterad räk-
ning til Krono Länsmannen C. A. Gadd betalt
der för Synefårrättningen fordrade arfvode
med Två Riksd. 44 Skill.

Förmäldning häraf anmälte underteknad
Sällskapets Secreterare sig hafva med Posten den
29 nyssnämde September til Herr Kammereraren Fu-
liu i Stockholm afsändt så väl den berörde Syne-
Instrument som de i § 18 sist af Protocollet för
Sällskapets sednaste Sammankomst up-
nämnde Protocoller; men at den af Herr Kamere-
raren begärte Synedomen af år 1672 icke funnits
i Kongl. Åbo Hofrätts Archiv, och således icke

kunnat de öfrige Handlingarne bifogas.

Härvid nödgades, vis sådan beskaffenhet, äfven Sällskapet låta bero; men de af Herr Vice Häradshöfdingen Swinhufvud förskjutne 2 Rdr. 44 Skg. skulle honom med nästa Post i bref tillsändas.

§ 8.

Uti bref af den 4 September til Sällskapet nu varande Professorde, hade Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Samuel Möller, som under den 15 dyr. innevarande år blifvit kallad som Correspondrande lärdamot lemna upplysningar om St. Michels Socknen Kimmat, Hushållning och näringar, inberättat, att han som skall vara boende på 8½ mils afstånd därifrån uti Jaroslavs Socken, och således ur tillfälle att om förstnämnde ort meddela nog säkra underrättelser anmodat Herr Commissions Landtmätaren Johan Heinricius, hvilken på stället vistande, så quartaliter inlemna sina anmärkningar til Sällskapet, och til denna begäran erhållit des bifall.

Til följe häraf hade äfven Herr Commissions Landtmätaren uti bref af den 12 förlidne Sept. som nu upläses, ytterligare förklarat sin benägenhet att med de åstundade upplysningarne Sällskapet tillhanda gå, och som bevis därpå insändt sine anteckningar för innevarande års andra Quartal, med tillägg om flyttfoglarnes ankomst til den orten observerad under trettom års tid, som jämte några af Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Möller upsatte anmärkningar hänvisade til upplysning vid anläggandet af en tjenlig Tjenstehjons Stadga för Savolax och Carelen, hvilka åtföljt des bref til Berednings Utskottets granskning öfverlemnades.

§ 9.

Til samma Utskotts pröfning utställdes vidare:

1:o Correspondrande Ledamoten Herr Kyrkoherden Johan Wexström's [illegible] och väderleken och årsväxten m. m. i Wijtasaari;

2:o ett af Herr Majoren och Riddaren Claes Johan Munck insändt Sockenstämmo Protocoll ifrån Wichtis, med intygan därom, att [illegible] drängen Johan Sjöström, åt hvilken Herr Majoren vill bevisa någon heders belöning, i sjunfallde 27 år tid med troget och flitigt tjenst å Tjala gärd; och at draugen Jakob Hirn fått förnyat Koppympning på 2ne sine barn.

3:o och 4:o 2ne Memorialer af Herr Häradshöfdingen Gabriel Hasselles, det ena med anmärkningar om Hällskjutsen och svårigheten i afseende på Carelen, — och det andra om misswäxten på sådt i samma Province, med hemställan om Potatoes upsändande til utsådd för Pjelisjärvi Socken, och Tings-Protocoll af den 6 förlidne Sept.

5:o Ett Memorial af Herr Capitainen P. A. Wallander angående nödvändigheten af en förbättrad Arbets method vid Landtmätningen, och

6:o ett Memorial af Capellanen i Korpo Herr Carl Henric Lenberg med förteckning öfver 66 stycken af Allmogens barn, som Herr Capellanen under loppet af innevarande år ympat med Koppor, bestyrkt med Sockenstämmo Protocoll af den 27 Julii, som tillika innehåller, at Hemmanshustrun Maria Mårtens dotter ifrån Gudmunds Gemman i Wäster Retais by likaledes lyckligen undfått Koppympningen på 3ne st. Patienter.

§ 10.

Herr Professoren och Riddaren Porthan anmälte, på anmodan af Herr Kyrkoherden Johan Henric Lygnæus i Randasalmi, til belöning någon dags belönings erhållande en därstädes vistande ung man Johan Pöllänen af 23 års ålder, som allt ifrån sin späda barndom varit stenblind, men som ägnom sitt fördelaktiga minne lyckats på sätt väl i Christendomen som i inhemsk läsning lemna undervisning åt Allmogens barn, och som också är känd för en from och dygdig vandel; Och anmodades Beredningens

Utskottet, at äfven härofver inkomma med utlåtande.

§ 11.

På den tillfrågan, som til följe af Sällskapets beslut under den 1 sistl. Aug. undertecknad Secreterare gjort Herr Cooperatorn Capitainen Ståhlstråle, och tillika meddelad beskrifning öfver den så kallade Storrotten eller Språng-åsen (Cicuta), hade Herr Cooperatorn Capitainen uti skrifvelse af den 31 i samma Månad, som nu upläses, berättat sig ej hafva funnit på Wettakala ägor någon vård som närmare inträffade med beskrifningen än ett ett med brefvet insänd ört, den Sällskapet igenkände för Alisma Plantago aquatica, hvarutom Herr Cooperatorn Capitainen bifogat en korrt uppgift af sin nyss hafde erfarenhet om nyttan af Ättika och Linolja, samt Laurentzer med Linfrö mot Vattuskan - Hemmatorie, som i dagboken skulle införas.

§ 12.

Til bestridande af kostnaden för det Silfver-Hattband Sällskapet den 1 sistl. Julii tillagt Drängen Olof Savolain å Tavinieni gård i Maningas Capell af Brageå Socken, anmäldes den Hedersbelöning Herr Lieutenanten A. J. von Burghausen hade insändt fem Riksdaler, för hvilka Secreteraren, i anseende dertil at Guldsmederne här i staden aldrig gjort sådant arbete, genom bref til Herr Secreteraren, Doctor Tuxtröm gjort beställning ifrån Stockholm, efter den modell Kongl. Svenska Patriotiska Sällskapet för sådane belöningar antagit, som antecknades.

§ 13.

Ytterligare föredrog Secreteraren Inspectorens, ifrån den ena af den 2 Augusti ifrån Herr Vice Häradshöfdingen J. W. Gardiemeistern, och den andra af den 14 September. ifrån Herr Kyrkoherden Daniel Törnroth, hvilka Herrar med anhagande af Sällskapets kallelse äro vara dess Ledamöter, tillika

insändt den skrifvelserade årsafgiften med 5 Riksd. hvardera, som til Skattmästaren redan blifvit aflemnade. —

§ 14.

Sedan Sällskapet den 1 Julii förledit år beslutit, at draga försorg om Bikupors införskrifvande med de vilkor som Protocollet för samma dag innehåller, och då den Subscriptions lista, som i afsigt at bestämma Requisitionens storlek, sedermera circulerat, åtskillige Medborgare antecknat sig för ett antal af 24 Kupor, # hos Landtbrukaren Åkerman vid Ullbretsdal blifvit uppsagda, så anhåg Sällskapet för nödvändigt, at de samma måtte upphandlas och hit öfverföras på Sällskapets försträckande bekostnad, som vid transportens hitkomst af hvarje Subscribent pro rata ersattes, men i händelse af en eller flere Kupors förolyckande under vägen, skulle Sällskapets lista til last. Och som Skepparen Matthias Lindqvist åtagit sig, at emot ett betingad fraktt af två Riksdaler skulle hemföra de Bikupor hitföra, så skulle han därom emottaga tillsägelse; åfven som Sällskapets Ledamot, Herr Lars Lefrén, som snart andrader en resa til Stockholm, på Sällskapets anmodan åtog sig at vid Kuporne inlastning hafva tillsyn.

af hvilka för denna gång tio styckon

§ 15.

Åt Hustru Eva Norberg födde Ström i Ingo Socken, som förleden Höst antagit Herr Ryttmästaren Michaël Hisingers anbud af sin Koppymympning för sina barn, och åt hvilken Herr Ryttmästaren sedan i Maji och den 20 Junii föreslagit en hedersbelöning bestående uti en förgylld Halsked af Silfver med vidhängande Medaillon förgylld, och desutom en dylik Halsked med Medaillon, men oförgyllde, åt orågon af de 12 à 14 Mödrar, som höstförledne Vår efterlöljt Hustru Norbergs Exempel, sig emellan skulle draga lott och som sig emellan finge dra-

ga lott om detta hederstecken. Svarjande Herr Rytmästaren förbundit sig at sjelf ansvara för kostnaden af dessa belöningar. — Med tillbörlig aktning för Herr Rytmästarens medborgerliga tänkesätt lemnade Sällskapet til detta förslag ett villigt och odeladt bifall; och beslöt at å Medaillonarne låta teckna så benämnde Inscriptioner, som i Beredningens Utskottets Protocoll för den 8 sistl. Julii finnas föreslagne, samt at enär Belöningarne den 1 Nästkommande November. kunnogöras, anmoda Gifvaren, såsom Sällskapets Ledamot, at i des namn utdela dessa belöningar.

§ 16.

På Beredningens Utskottets tillstyrkan beslöt Sällskapet, at icke allenast af Des Correspondenten Herr Landshamneraren Jungh, Herr Kyrkoherden Mollin och Herr Fältkamereraren Nethers inlemnade berättelser om Väderlekens och Årsväxtens förhållande samt andra märkvärdigheter utdrag må göras, til införande i Dagboken; utan ock at alla Sedermera inkomne och framdeles inkommande underrättelser af samma egenskap ifrån hvilken af de corresponderande Ledamöterne som hälst, skola så snart de undergått Beredningens Utskottets pröfning, utan den ännu vidlyftigare omgång, som i 34 § af Stadgarne blifvit föreskrifven, genast och i sin helhet, genom tryck medelas Allmänheten.

och af det samma blifvit gillade

§ 17.

Af Beredningens Utskottets Protocoller, förd den 29 Augusti och den 4 sistl samt 27 September. som nu blefvo intlemnade, så väl som af Oeconomie Utskottets Protocoll förd den 19 i sistnämnde Månad tillåt hiden för denna gång icke at upläsa mera än de §§ som angingo Herr Professoren Doctor Tengströms Memorial, och den för Arvid Gunder Erik Carlsson från Etoila i Kexholms Län tillstyrkte belöning af en Silfverbägare, utan blef det öfriga til nästa gång uppskuten.

den 1 Oct. 1800.

§ 18.

I anseende til de flere ärender rörande Belöningar, Prisfrågor m. m. som innan den sista instundande Novembr. påkallade Sällskapets åtgärd, men som för tidens kortlek skull denna gång icke hinna afgöras, blef ett Extra Sammanträde utsatt til den femtonde i denne Månad, då åtven om de til Ledamöter af Sällskapet den 1 Augusti och 1 September föreslagne Medborgare, kommer at balloteras.

§ 19.

At enligt 53 § i Stadgarne inventera Sällskapets Casse och öfriga tillhörigheter, galdes genom flere rösterne Herr Professoren Johan Gadolin, Herr Professoren Doctor Tengström, Herr Eqvalin, Herr Professoren Doctor Retzius och Consistorii Vice Notarien Bonsdorff, Herr Handelsmannen Hjelmerus, Herr Professoren Wilmark och Herr Gustaf Schleman, som sig emellan öfverenskommo at den 29 instundande göra början med sin förrättning.

§ 20.

Til Ledamöter, at den 1sta nästkommande November. komma under omröstning, föreslogos Herr Magister docens Gustaf Gabriel Hällström och Herr Commissions Landtmätaren Johan Heinricius af undertecknad Sällskapets Secreterare, Herr Majoren G. A. Silfverspjerre af Herr Professoren Doctor Ryssing, och Auditeuren vid Savolax Regemente, Författaren vid Ägodelnings Rätterne i Randasalmi och Jorois Socknar Herr Anders Johan Malin, samt Capellanen i Randasalmi Herr Adolph Eric Lohman, af Herr Kyrkoherden Johan Henric Eggnaus igenom Herr Professoren och Riddaren Porthan.

År och dag som ofvan

Hällström.

År 1800 den 15 October Sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings-Sällskapets Ledamöter.

§ 1.

Af i Protocollet för den 1sta i denne Månad anmärkt orsak var Herr Lagmannen Wibelius ännu frånvarande, hvarföre til en början val anställdes til Ordförande för denna Session, därvid Herr Öfver Directeuren Pehr Alfving erhöll de fleste rösternes kallelse, och sitt rum i sådan egenskap intog.

§ 2.

Protocollet för den 1sta innevarande October uplästes och justerades.

§ 3.

Corresponderande Ledamöternes, Herr Probsten och Kyrkoherden Gustaf Niclas Idmans, och Herr ~~Vice~~ Pastoren Christian Johan Grahns insände Quartals-Rapporter af den 30 Sept. och 1 October remitterades til Beredningsutskottet, at därmed enligt Sällskapets vid sednaste Sammanträde* fattade beslut förfara.

* under § 16

§ 4.

Uti Skrifvelse af den 20 sidstl. Sept. som nu uplästes, hade Handelsmannen i Uleåborg Herr G. A. Holmberg förklarat sin erkänsla för erhållen kallelse at vara Sällskapets Ledamot, och tillika insändt den vanliga afgiften med Tre Riksdaler, dem Secreteraren ~~tilk~~ anmälte sig hafva tilställt Skattmästaren Herr Kammar-Rådet Winter.

§ 5.

Herr Professoren och Riddaren Porthans den 1 sidstl. Maji til Protocollet gjorde hemställan om iakttagande af 2ne gradationer vid Medaillens utdelning, ~~i så m~~ åt Allmogen, i så måtto

d. 15. Oct. 1800.

at rättigheten at bära den samma i knapphålet må tilhöra endast en mindre vanlig och mera utmärkt förtjenst, hade Beredningsutskottet under den 8 därpåföljande Julii med en pluralité af Sex röster emot Tre anmält til Sällskapets bifall och stadfästelse.

Så vida under härom nu företagen öfverläggning Sällskapets Ledamöter förmärktes vara af olika tankar, anställdes enligt 25 § i Stadgarne ballottering, då med Aderton hvita emot Fjorton svarta Kulor blef beslutit, at vid förefallande utdelningar af Sällskapets Medaille åt idoge och förtjente Jordbrukare af Allmogen, i hvarje särskilld händelse en pröfning bör föregå af dens förtjenst, som til belönings erhållande blifvit anmäld, och at då den samma icke befinnes vara af någon särdeles och ovanlig egenskap, Medaillen endast ~~bör~~ ~~utdel~~ med vanlig högtidlighet utdelas i allmän Socknestämma, utan rättighet för des innehafvare at bära den samma; med hvilken företrädes-rätt~~ighet~~ blott en mera betydlig och sällsynt arbetsflit borde hedras och utmärkas; hvarjämte Sällskapet, på de af Beredningsutskottet anförde skäl afgjorde, at Medaillen hvarje gång den blir lemnad at bäras, bör vara försedd med en på Sällskapets bekostnad förfärdigad Silfverked.

Misslyckades

Och som Protocollerne för den 1 Martii 1799 § 5, och 15 April 1800 § 14 innehålla, at Nämndemannen och Skattebonden Gabriel Samuelsson Luopa ifrån Jalasjärvi by af Ilmola Socken, Nämndemannen och Frälsebonden Johan Johansson Lillkappelstrand ifrån Pargas Socken, och Skattebonden Matts Simonsson Marcko i Rianrechto by af Storkyro Socken, jämte det Sällskapet ansedt dem värdige at

belönas med Medaillen, tillika erhållit rättighet at bära den, så skulle därvid äfven nu blifva beroende.

§ 6.

Då Sällskapet den 1 sidstl. Maji förehaft Herr General Majoren, Landshöfdingen och Commendeuren Baron Joh. Fredr. Carpelans Memorial af den 29 Januarii innevarande år, om belöning bland andre för Skattebönderne Eric Mattsson Kangas i Pijppola och Nämndemannen Isaac Johansson Mattila i Sipola byar af Sijkajoki Socken, dem Beredningsutskottet föreslagit at hedra med Belönings medaillen at bäras på bröstet, hade Sällskapet upskjutit at däröfver lemna utlåtande, till des frågan om de af Herr Professoren och Riddaren Porthan föreslagne gradationer blefve afgjord; och beslöt nu, at åt nämnde Eric Kangas och Isaac Mattila låta tilställa sin Medaille, med tillåtelse at i en Silfverked bära den samma uti knapphålet.

§ 7.

Som, enligt den 19 Junii 1798 af Hers Kronobefallningsmannen Gustaf Georg Nordenswan uprättadt Syne Instrument, och Socknestämmo-Protocoll från Hausjärvi Capell församling af den 13 sidstl. April, Nybyggaren Anders Ericsson Mäkelä från Torhola by, å Wuohisuo kärr, som til så stor del det ligger inom Nybyggets gräns, utgör i längd 555 och i sin största bredd 50 famnar, och förrut varit skogväxt, mycket oländigt och sankt, samt med källor upfyllt, förrättat betydlig upodling i så måtto, at han til 250 alnars längd genomdragit kärret med 5 stcn parallela diken af tre alnars djup, utom ganska många tvärdiken samt mindre diken ifrån källorne, och därigenom fådt

den 15. Oct 1800

denna del af kärret fullkomligen torr, samt genom rothuggning, körning, hackning och bränning beredt den til en jämn och god åker, som redan år 1798 burit en förträffelig råg; hvarutom den nedra delen af samma kärr, igenom 2ne parallela diken af 305 famnars längd, och flere däremellan updragne tvärdiken, funnits vara fullkomligen upodlad, och färdig at efter par säden läggas til äng, och Synemännerne vid förrättningen pröfvat värdet af denna upodling til 3000 Dagsverken, eller i penningar til femhundrade Riksdaler, så beslöt Sällskapet, at til et vedermäle af sin aktning för Anders Mäkelä nyttiga och af en Nybyggare ovanliga bemödande, hedra honom med et Exemplar af sin Belönings-Medaille i Silfver, at i en Silfverked bära uti knapphålet. — Och blef Skattmästaren, Herr Kammarrådet Winter nu anmodad at ~~draga försorg därom~~ för Sällskapets räkning och kostnad låta förfärdiga öglor och Reder til de sex Medailler, om hvilka i dag varit fråga.

§ 8.

Åt Nämndemannen Petter Silljander, som enligt Syne Instrument af den 31 Aug. 1798, hvilket vid Härads Rätten i Libelits den 15 sidstl. Martii och vid Socknestämman därsammastädes den 6 i nästvekne Julii månad blifvit upläst och besannadt, i följe af särskillde öfverdragelser af åren 1792 och 1796 blifvit ägare af Kronohemmanet No 5, om en half Rubels ränta, i Humilanranda by af nämnde Libelits Socken, och utan egen tilgång til virke, upfört Boningsrum och Uthus til et värde af 361 Rd. gräft 2ne brunnar, ~~af hvilka~~ den ena stenlagd, och bägge tilsammans värderade til 22 Riksd. flyttat åtskilliga gamla hus, och dem med nya golf och tak, til större de-

den af Sågbräder förfärdigat, samt uppbygd ny åker på längd tillgången medgifvit, nämligen till 61 Tunne- och 24 kappelands, och äng två Tunne- och 8 kappelands, eller hela Verbalamnen för två Kärr, tillade Sälleskapet, sedan Berednings-Utskottets den 22 sistl. Aug. häröfver afgifne yttrande blifvit upläst, en belöning bestående i en förgylld Silfverbägare om 12 lods vigt, med tjenlig gravskrift.

§ 9.

Med en lika belöning ville Sällskapet därnäst hedra Kronobonden Eric Carlsson från Etelä-by af Kosti Capell och Lampis Pastorat, som enligt Kronolänsmannen L. J. Langs Synebesiktningsmannaförrättning af den 16de och Socknestämmo Protocoll af den 25te sistl. Maji, å sitt innehafvande Nickilä hemman uppbyggt ett Fähus och en Källare af Gråsten, det förra af 14½ alns längd, 12 alnars bredd och 6¼ alns höjd med 2 alnars tjocka väggar, och det senare 5 alnar lång, 3½ aln bred och 3½ aln hög, bägge under Brädtak, och därigenom på en skoglös ort lemnat sina medbröder af Allmogen ett godt och nyttigt efterdöme.

§ 10.

Enligt Socknestämmo Protocoll af Källeä Kalis Moderkyrka den 20 sistl. April, har Nybyggaren Johan Thomasson Lähteenmäki från Sydä-by af Jämijärvi Sockenförsamling, för vid pass tjugu år sedan gjort början med Lähäjärvi eller Villi Sydä inhägnad uttorrkning, samt nu mera bragt den samma till växtlig äng och Höbol, så att han däraf årligen öfvergår tjugu Vinterlass Hö; förrättat dikning till 1700 alnar, till större delen genom en sank och skogbevuxen Mosse, och till mindre del öfver en hård stenbunden Skogsbacke, och

dessutom till omgifven längd dikat till vattnets afledande längs med inhägn och på tvären deraf, mesamdels till 2½ alns djupleck och 2 alnars bredd; förfärdigat sin upodling, som i vidd utgör 25½ Tunneland, med 2450 alnar ordentlig Gärdesgård; och haft för allt detta i det minsta Ethundrade femtio Riksdalers utgifter; i anseende hvarmed Sällskapet åt denne driftige Landtbrukare tillönnde en förgylld Silfverbägare om 20 lods vigt, med tjenlig gravskrift.

§ 11.

Åt Stads-Chirurgen i Ekenäs Herr Gustaf Ljungdahl, som af Herr Probsten och Kyrkoherden Eric Sannholm, uti Memorial af den 26 sistl. Maji blifvit till belönings erhållande anmäld, för det han enligt 12 särskilde Memorialet bifogade Attester, under förleden vinter lyckligen genomat Koppornae på 40 stycken barn af Ekenäs, Pojo och Tenala församlingar, tillerhände Sällskapet, med anledning af sin i Åbo Tidning för år 1799 N:o 20 införde Kungörelse, en Summa af Tio Riksdaler Contant.

§ 12.

Vidare föredrogs Berednings-Utskottets Protokoll för den 14de i innevarande månad, i anledning hvaraf Sällskapet åt Drängen Johan Sjöström, som i sanfällte 27 års tid enligt Socknestämmo Protocoll af den 25 sistl. Maji, i sanfällte 27 års tid tjent på Örjala gård i Wichtis Socken, och under denna långa tid ådagalagt ett troget, ärligt och anständigt uppförande, tillåde en belöning bestående i ett Silfverhattband, för kostnaden hvaraf den Husbonde Herr Majoren och Riddaren Claes Johan Munck kommer att ansvara; men åt Herr Majorens Drängpiga Jacob Hirn, som på en ort där Koppympningen ännu aldrig varit (bland medicinalen) tjent anställd den samma på åne sina barn,

den 14de Den af

och hvars berömliga företag dijest förtjenade all aktning och uprmuntran, kunde Sällskapet för denna gång icke lemna någon belöning, utan beslöt, at i offentlig Sockneförsamling låta förklara honom sitt välbehag däröfver, med uprmuntran at fortfara som han begynt, då Sällskapet icke skulle underlåta, at så snart han uphinner det antal af ynglade som den härom utfärdade Kungörelsen föreskrifver, ~~att så~~ tilldela honom den Ämnti utlofvade Summan.

§ 13.

På de mål Berednings-Utskottets Protocoll förd den 7 sistl. September. (§ 5) innehåller, fattade Sällskapet, at ordningen uti den årliga förteckningen öfver ber Ledamöter, som jämte Redogörelsen för Sällskapets göromål af trycket utfärdas, dädanefter skulle blifva alphabetisk; och ehuru väl Sällskapet med anledning af §47 i sine Stadgar ägde mål, at den af sine Medlemmar som inom 2ne år icke erlagt någon afgift til des Kassa, ~~sedan~~ nr innevarande tredje års förteckning utesluta, och ~~Utskottet~~ Beredningens-Utskottet äfven af sådan grund öfverse skuga skyldigheten i der Protocoll förd den 17de i denne Månad förtecknade Herrar och Män, ville likväl Sällskapet ännu lemna både den och andre som sin skyldighet icke afbördat, tillfälle at sådant fullgöra, i anseende hvarkit ut först utkommande Nummer af Åbo Tidning skulle kungöras om förteckningens svara utgifvande, med erinran til samtliga Rättskyldige Ledamöter, at inom instundande November månads utgång inbetala sine felande Contingenter, hvarefter och sedan denne termin förflutit, Sällskapet ville angående dem som med sin skuld än ytterligare uteblifvit, sig närmare utlåta.

* vid de sammanträde den 17de i denne månad

d. 15: Oct. 1800.

§ 14.

Sällskapets Secreterare anmälte, at å de af Sällskapet den 1 November. ~~förledit~~ 1799 år utlyste de Prisfrågor, ~~och~~ den ena som de tjenligaste Slögder och Manufacturer för Finska Städerne, — och den andra om Socknemagazins-inrättningarne i vårt land, inom föreskrifven tid icke inkommit något svar, och föredrog Beredningens-Utskottets Protocoll för den 17 i denne Månad, som tillstyrkte Sällskapet at förlänga tiden för desse frågors besvarande til April månads slut år 1802.

Vid öfverläggning härom ansåg Sällskapet den förstare frågan ännu vara för mycket vidsträckt, och näppeligen kunna i hela sin vidd besvaras, innan tillgång blifver uppnad til speciellare upplysningar uthållande ifrån särskilde trakter af vårt vidlöftiga Land. Sällskapet ville fördenskull för denna gång återkalla samma fråga, hvarom Sällskapet förmodade sig med mindre svårighet skyldiges samma inhämta underrättelser, af hvilka i framtiden ett sammanhängande helt skulle kunna upstås. I sådant ändamål, och med fullkomlig öfverygelse om frågans vigt och angelägenhet, beslöt Sällskapet i så måtto förändra den samma, att i des Dagtok utgående samtliga Correspondent-ledamöter skulle anmodas, at ju förr des hellre til Sällskapet inkomma med omständliga ~~uppgifter~~ och pragmatiska uppgifter om alla de Socknemagaziners tillstånd och öden, som i deras hembygd eller grannskap funnits eller ännu finnas inrättade.

Den första frågan om Städernes näringar beslöt Sällskapet däremot, at på lika sätt som förledit år, och emot lika belöning, å nyo framställa til besvarande inom den tid Beredningens-Utskottet med anledning af 47 § i Stadgarne, föreslagit.

Enligt Protocollet förd den 15 sistl. Julii, §12
hade äfven Vice Pastoren och Capellanen i Hörlösa
Herr David Löwenström, Sinsteligen för hundrit sig,
at i handelse Sällskapet emot belöning af en
Guldmedaille om 100 Rdr vilde uppgifva en Prisfråga om de pålitligaste kännetecken, som utmärka den rätta såningstiden för vår- och
Höst-utsäde, lämpad efter jordmonen, til kost-
naden därföre bidraga med Sjuttiofem Riksdaler
R. C. S. ~~bidraga~~; men i anseende til de af Werd.
Sällskapet, i 4:de af dess Protocoll förd den 28:
innevarande Månad, därvid gjorde välgrundade
anmärkningar, hade Sällskapet detta för-
slag icke antaga, hvarom Herr Vice-Pastoren
genom bref underrättas skulle.

Ändteligen hade jämväl samma Utskott
den 29 sistl. September. til Sällskapets pröfning
och utväljande föreslagit tre nya Prisfrågor,
af hvilka ~~de tre första~~ Sällskapet om de tre
förstas, nämligen

1:o huru vida, enligt säker och verklig erfa-
renhet, Åkerns tvådning och upplöjning om
Höstin, är i alla händelser förmonlig? eller i
hvilka fall är den nyttig? och i hvilka otjenlig?

2:o hvilka äro de orsaker, som utom frost
och tednaske ställa Hvitax uti säden?

bestod, at i sin Dagbok begära del af sine
Landsmäns rön och erfarenhet; emot den 3:dje,
som ofvan för är jemväl blifvit af Sällskapet
gillad, skulle emot belöning af en Guldmedaille
om 20 Ducaters vigt, och 2:ne dito i Silfver för
det svar som pröfvas vara näst det bästa, ~~skul~~
i följande termer framställas, til utredande inom
den 1 Maji år 1802:

Kunna några utvägar öpnas och lättas för
mindre förmögna personer, til och med ibland
Allmogen, at med drägligare än vanlig kostnad
inrätta och dikta klädes tilverkningar? Hvilka
äro, i sådan händelse, dessa utvägar? och hvilka
uppmuntringar skulle, jämte vinsten, vara de
tjenligaste at befordra dylika företag i de orter,
där idogheten ännu är mindre allmän utbredd?
Hvad skall däremot Allmogen, åfven utan blott affe-
ende på vinsten, kunna uppmuntras at anskaf-
fa nödig mycken kull af ull? Hvilka fårslag, an-
tingen Spanska, Engelska, Fyska eller de så kallade
Finska äro, ej mindre i anseende til deras nytta
i anskillda Hushållningen, än til landets och
luftstrecks beskaffenhet, de förmonligaste at i
större eller mindre mängd underhålla? Samt
ändteligen och i händelse det Finska slaget, som nu
i alla fall är vekt och vanskött, skulle får
Allmänheten böra tillhållas, huru skall då det
samma, i någon mon, kunna föradlas och bätt-
re vårdas än nu sker?

317.

Enligt Sällskapets beslut af den 2 Decembr.
1799 skulle lönen för undertecknad Dr Secreteraren
tillkunna ifrån April månads början innevarande
år då tjensten af honom tillträddes. Et lika förhål-
lande anser Herr Kammar Rådet äfven böra äga
rum i anseende til Skrifmaterialierne, hvartil
sjö Riksdaler för Sällskapets tredje år blifvit bestäm-
de. Men i anseende til den mindre åtgång af
Ved och Ljus som dessa senare sju månader före-
fallit, hemställde Herr Kammar Rådet til Säll-
skapets afgörande, huru stor del af de til detta behof
anslagne 2:ne Rdr. 16 sk. Secreteraren för samma
tid borde få til godo njuta? då Sällskapet emed-

* förmälte Skattmästaren Herr Kammar-Rådet Winter jag hafva be-rättat

ligt samtyckte, at för denna artikel bestå Lie-
kuneraren 7/12 af hela års-Summan med oafkorr-
sade med Fretton Rdr 29 fk 4 runstycken.

§ 16

I anledning af Häradshöfdingen Herr Gabriel
Haneller infunde Memorial af den 9 sistl. Sept. hade
Berednings-Utskottet, af hvars Protocoll för den 14
i denne månad 8 9 nu upläses, föreslagit Säll-
skapet at på sin behofstrad upphandla Tjugu Tun-
nor Potäter lika
hallt i Lospio, til utdelning och
utsädes behof för allmogen i Pjelisjärvi Församl-
lingar, som vera än någon annan Orsak i Ka-
re Carelen lidit misswäxt på sin Säd, Quartil
hvarföre Förslag sällskapet
sig äfven sitt bifall kunnade; och
tillsades underteknad Secreterare, at igenom för-
växling med Herr Assessoren Salonius i Lospio
göra sig om tillgången och priset på denna rot-
växt i Lospio Stad underrättad, samt för Säll-
skapets räkning förbehålla nämnde Tjugu Tunnor.

§ 17.

Secreteraren upläste Berednings-Utskottets
Protocoll för den 19 sistl. Sept. och af Berednings-
Utskottets Protocoller för den 29 Aug. och 2 Sept.
§ 4 för den förra och § 5 för den sednare dagen

§ 18.

Til Ledamöter inkallades genom wanlig lot-
tering: Herr Capitainen Friherre Johan Henric
Lybecker, Herr Lieutenanten Friherre Christlieb Ly-
becker, Herr Capitainen vid Carelska Jägare-
Corpsen Joachim Henric de Frese, Lieutenanten
vid samma Corps Herr Adolph Molander, Härad-
höfdingen uti Carelens Nedre Domsaga Herr Nils
Arppe, Vice-Pastoren och Capellanen i Kides Herr
Magister Fredric Johan Rosenbom, Vice-Härad-
höfdingen Herr Salomon Mollerus, Lands Kame-
reraren och Kronofogden uti Carelens Öfre Härad,

Herr Leonhard Aschan, Salt-Commissarien Herr
Sven Samuel Mustelin, Extra Bataillons Predi-
kanten och Adjunctus Sacellani uti Cari, Herr
Samuel Viljander, Lagmannen och Häradshöf-
dingen i Rautalambi Härads Domsaga Herr
Nils Fredric von Schoultz, Öfverstlieutenanten för Sava-
olaks Regemente och Riddaren af Kongl.
Svärds Orden, Herr Hans Henric Grijsenberg, Öf-
verste i Armeen, Öfverste Lieutenanten vid först-
nämnde Regemente och Riddaren af Kongl. Svärds
Orden, Herr Gustaf Bogislaus von Platen, och
Grosshandlaren i Göteborg Herr Matts
Arnold Hävell.

§ 19.

Til Ledamot blef af Herr Öfverdirecteuren
Alfving skriftelige föreslagen Expeditions-Secrete-
raren och Riddaren af Kongl. Nordstjerne Orden,
Herr Carl Gustaf Köhler.

Är och dag som ofvan

P. W. Wallenius.

År 1800 den 1 Novembr. Sam-
manträdde Kongl. Finska Hus-
hållnings-Sällskapet under Herr
Lagmannen Wibelii ordförande,
då följande ärenden förekommo:

§ 1.

Protocollet för den 15 de i föregående
Månad uplästes och justerades.

§ 2.

Därefter föredrogs Berednings-Utskottets
Protocoll för den 14 sistl. Octobr. § 5, hvarigenom
Capellanen i Korpo Socken Herr Carl Henric
Lemberg, som under Mars, April och Maji må-
nader af innevarande år med god framgång gjn-

pat Kapporne på 66 dels yngre dels äldre perso-
ner af Allmogen, blifvit ansedd at hafva up-
fyllt de vilkor, som Sällskapets i denna del an-
tagne belöningsgrunder förbehålla, och således
gjort sig förtjent till en belöning af Tio Riks-
daler i Contant, i fall han icke hellre skulle
önska sig ett Exemplar af Sällskapets Medaille
i Silfver; och som Herr Capellanen uti Skri-
velse till undertecknad Sällskapets Secreterare,
har lemnat denne fullmagt företrädet, så till-
erkänder honom Sällskapet nu ett Exem-
plar af samma Medaille, som uti vanligh
lackhägelse bref borde honom tillsändas.

Åt Bondehustrun Maria Mårtensdotter
ifrån Gudmunds Gumman i Wäster Rekas by
af samma Socken, äfven med lyckligt utgång,
anställt Koppympning på sine sju Skomaka-
ren Eric Johansson i Wattkast tillhörige barn,
inhändade Sällskapet med mycket nöje, hvilket
Sällskapet beslöt at igenom Församlingens Kyr-
koherde Herr Mag. Fogt Bergman för henne i offen-
telig Socknestämma förklara, med uppmuntran
at fortfara som hon begynt, då Sällskapet
icke skulle underlåta, at så snart hon upphun-
nit det antal af ympade som den härom ut-
färdade Kungörelsen föreskrifver, tilsända henne
den därtill utlofvade Summan.

§ 4.

Åt till vederbörande högtidligen utdela
de Belöningar Sällskapet denne gången beviljat, vilka
Sällskapet genom bref anmoda följande sine
Ledamöter, nämligen:

Herr Hofrätts Rådet och Riddaren Hisin-
ger: Medaillerne åt Nämndemannen och
Skattebonden Gabriel Samuelsson Luopa ifrån Jalasjärvi by af Ilmola, samt Mattebonden
Matts Simonsson Marcko ifrån Riaurechto
by af Horkyro Socknar.

Herr Öfversten och Riddaren Baron Ceder-
ström: Medaillen åt Nämndemannen och Säl-
jebonden Johan Johansson ifrån Lill-Kappelskrad
i Pargas Socken.

Herr Probsten Wohlin: Medaillerne åt Skat-
tebönderne Eric Mattsson Kangas ifrån Pippola
och Nämndemannen Isac Johansson Mathla
ifrån Syiola by af Pihkajoki Socken.

Herr Probsten Doctor Hirn: Medaillen åt
Nybyggaren Anders Ericsson Mäkelä ifrån Torkola
by i Kaunjärvi Capell.

Herr Kyrkoherden Bergroth: en Silfverbå-
gare åt Nybyggaren Johan Thomasson Lähtene-
mäki ifrån Tyckö by i Jänisjärvi Sammanlighet af
Ekalis Socken.

Herr Hofjägmästaren Baron Kurck: en
Silfverbägare åt Rusthållaren Samuel Henricsson
Rautiala i Wesilax Socken.

Herr Häradshöfdingen Hanselles: en Silfver-
bägare åt Nämndemannen Petter Silljander i
Kumilaudata by af Libelits Socken, å första
dagen af instundande Vinter Ting.

Herr Majoren och Riddaren Wetterhoff: en
Silfverbägare åt Kronobonden Eric Carlsson
Nickilä ifrån Etoila by af Kosdis Capell och Lau-
pis Pastorat.

Herr Probsten Brunnius: Tio Riksdaler åt
Bonden Simon Andersson Forsti ifrån Kurmojärvi

den 1. Nov. 1800.

by af Kortesjärvi Capell och Pedersöre Socken.

Herr Probsten Ring: ett Silfver hattband åt Drängen Eric Elieson ifrån Wexår i Snappertuna Capell och Karis Socken

Herr Lagmannen Fabritius: ett Silfver hattband åt Drängen Olof Savolain ifrån Sammi i Maninga Capell af Kuopio Socken; och

Herr Lagmannen Linder: likaledes ett Silfver hattband åt Drängen Johan Sjöström ifrån Örjala i Wichtis Socken — och en uppmuntrande föreställning med betygande af Sällskapets nöje, åt Drängfogden Jacob Hirn därjämmanstädes.

Sedan beslöts, at de Tio Riksdaler Sällskapet tillagt Fältskären i Ekenäs, Herr Gustaf Ljungdahl, skulle i bref tillsändas Herr Probsten Baumholm i Pojo, med anmodan at den samma åt Sällskapets vägnar Herr Ljungdahl emottaga och tillhålla.

§ 4.

I anledning af hvad Protocollet för den 1 sistl. Octobr. under § 12 innehåller, uppvisade nu undertecknad Secreterare ett Hattband af Silfver efter Kongl. Svenska Patriotiska Sällskapets modell, som enligt skrifvelse af der Secreterare Herr Doctor Rutström kostade 4 Rdr. 72 skill. och bref öfveredningz tillkommet nu anmodade, at inkomma med utlåtande, huruvida tillbörligt vore, att samma modell af detta Sällskap borde följas, eller hvad förändring däruti kunde göras utan behörig skillnad uti priset.

§ 5.

Til samma Utskotts pröfning remitterades vidare följande inkomne Skriften:

1:o Correspondérande Ledamoten Herr Fältkamereraren Mellers Relation för 3dje Quartalet af innevarande år;

2:o Correspondérande Ledamoten Herr Lector Borgströms Quartals berättelse;

3:o Correspondérande Ledamoten Herr Candidaten Hanelius's Tredje Quartals-rapport;

4:o Correspondérande Ledamoten Herr Ingenieuren Isaac Hillberg, berättelse om Björneborgs Stads Handels rörelse och Näringar;

5:o Correspondérande Ledamoten Herr Öfverste-Lieutenanten och Riddaren Möllers Relation för 3dje Quartalet, ifrån Borgå;

6:o Corresp. Led. Herr Probsten Castrens i Kemi berättelse om Wattmarks Pastorat, med bifogad underrättelse om Årsväxten och öfrige Näringar, beskaffenhet, samt Calendarium Flora Kemiensis för innevarande år;

7:o Correspondérande Ledamoten Herr Superintendenten Bladhs Skrifvelse af den 10 sistl. Octobr. med anmärkningar om vädret och årsväxt omkring Kaskö;

8:o Ett anonymt Memorial om Skadan af Gränsens inskränkning och aftagande i Finland;

9:o Herr Öfverste-Lieutenanten och Riddaren Möllers Betänkande angående Saltpetter-sjuderi inrättning i Savolax och Carelen;

10:o Herr Kyrkoherden Polvianders Skrifvelse af den 17 Octobr. om Jordpärons odlingen i Kyro;

11:o En lika berättelse af den 17 sistl. September ifrån Herr Kyrkoherden Elias Lagus om Potatoes utsättningen och planteringen i Mouhijärvi;

12:o Ett anonymt Memorial af Författaren

til det anonyma Memorialet angående Åker- och Ängs-tegares läggande om hvarandra m. m. med Svar på Sällskapets därvid i Maj månad förra året gjorde påminnelser.

13:o Ett Memorial af Herr Häradshöfding C. W. Svendorff, hvarifrån Herr Häradshöfdingen, under åberopande af Socknestämma-Protocoll, hållit den 12 sistl. October. i Länet Herr tillhörande Capellkyrka, anhåller om belöning för Gårds-Inspectoren Samuel Gran för 25 års trogen tjenst å Vattsala Ryttaretorp i Haliko och Halis Säteri i Uppsala, med löfte att själf vilja bekosta belöningen;

14:o Ett Utdrag af Socknestämmo Protocollet för samma dag i samma Kyrka, hvarigenom Ladugårds pigan Maria Johansdotter för 28 års trogen och flitig tjenst anmäles till belöning erhållande, på der Gårdsägaren Simon Jakobsson Passis ifrån Kaiwola by, bekostnad; och

15:o ett Memorial af undertecknad Sällskapets Secreterare angående den Hushålls-Gifning för Menige Man Sällskapet den 1 sistl. Aug. beslutit att utgifva.

§ 6.

Sällskapets Ordförande Herr Lagmannen Wibelius inlemnade ett under adress till Herr Lagmannen och under der frånvaro på Upsala-tingarne i Björneborgs Län, ankommit svar på Sällskapets uppgifne Prisfråga angående Finlands Svedernes näringar, med valspråk: den ödar Svea jord, som odlar Svea land, ger bröd uppå vårt bord, och styrka i vår hand; men då denna Skrift, för hvilken, i fall Sällskapet funnit den prisgilld, belöning i dag bordt utfalla, ännu icke kunde komma under pröfning, och Sällskapet vid den sednaste Sammanträde förlängt tiden för samma frågas besvarande till April månad utgång år 1802, så skulle Skriften tills vidare förvaras; med förbehållen rättighet åt des författare att då så med de öfrige tävlare concurrera, hvarom Secreteraren tillsades att i dagboken och Tidningarne låta införa Kungörelse.

§ 7.

Till anledning af Sällskapets remedan utdrag der Secreterare bref på den 1 sistl. October. förmälte Herr Lagmannen Wibelius sig hafva sökt förmå Herr Assessoren och Kronofiskalen Anders Hornborg att til Sällskapet återställa hvad han såsom arfvode för den å Ahlmanska tösa Egendomen förrättade Auctionen, utöfver Sällskapets anbud och begärande emot gåld, lik, men förgäfves; i anseende hvarpå Sällskapet beslöt att genom anskrifning till Thomingens befallningshafvande i Länet söka honom därtill laglig förplikta.

§ 8.

Vidare ingaf Ordföranden Herr Lagmannen Wibelius en Pro Memoria af Enkefru Assessorskan Ahlman, med anhållan

1:o att i Tidningarne kungöras måtte, det Enkefru Assessorskan icke äger någon befattning med de Hattarpåå Egendom rörande Rättegånger, Landtmäteri förrättningar, utbetalningar m. m. med anmärkning för vederbörande att så dana fall vända sig til Sällskapets antagne Fullmägtig;

2:o att Sällskapet måtte befria Enkefru Assessorskan för allt vidare deltagande i förmögenhets-

afgiftens utgörande af Hattaupåå Egendom, under Hemmans dispositions tid, åtta til femte procent af Hemmans afgift, och

2:o at Frue Assessorskan måtte erhålla ersättning för sine utbetalte och på bifogad räkning förteknade förskotter til landtmätare och Ägodelnings-Rättes arfvoden m. m. til et belopp af 117 Rikst. 39 ßk. 7½ rk.

Öfver alla dessa hemställanden ville Sällskapet hafva inkåmtat Oeconomie-Utskottets utlåtande.

§ 9.

Secreteraren anmälte, at Herr Vice Häradshöfdingen Gustaf Svinhufvud uti Memorial af den 14 förlidne October, som den 28 dito i Januari månad til Sällskapet inkommit, insändt 3ne Mesjuby Socknens Ägodelnings-Rättes utslager af den 20 Junii samt 3 och 4 Octobr. af hvilka det förstnämnde, som angår tvisten emellan byamän om ägoskillnader emellan Jutila och Pöllölä Hemmans åboer, af den orsak ännu icke kunnat laga kraft, at Herr Vice Häradshöfdingen, då det meddelter, ännu icke innehaft Sällskapets fullmagt, men emot de 2ne förnare, hvarigenom tvisterne emellan samma Jutila byamän och Rikala Hemmans 2ne åboer, om åker och Vahlstada skjäl, samt emellan Alanen och Yliinen Hemman i samma Jutila by, hade Herr Vice Häradshöfdingen genom opmärksamhet försvarat Sällskapets talan; och som fatalierne i dessa mål snart löpa til ända, men Sällskapet ännu icke kände beskaffenheten af målen, så skulle med denna dags post underdånige Reflexions Skrifter afsändas til Konungens Befallningshafvare,

* om grunderne och ordningen för förfarandet, blifvit afdömde,

de i Savastehus; hvarutöfver Sällskapet fann nödigt, at icke allenast genom Herr Vice Häradshöfdingen infordra alla de Handlingar, som til upplysning vid Besvärens författande blifva nödige, utan och tillika förständiga Herr Vice Häradshöfdingen, at han vid framdeles förekommande dylika Mål af lika beskaffenhet, hvarje gång bör inom laga tid, genom Sällskapets vägnar inlemna Reflexions Skrift förbehålla Sällskapet rättighet til besvärs anförande, på det fatalierne, såsom denna gång varit nära att hända, icke genom tidens utdrägt må gå förlorade.

1790. d. 1. Nov. 1800.

§ 10.

Under åberopande af Sällskapets Protocoller förd den 15 Julii § 4, 1 Sept. § 17 och 1 October § 4, tillkännagaf Secreteraren, at Herr Häradshöfdingen Carl Christian Gadd, som jämte aflidne Herr Assessoren Johan Ahlman varit sine omyndige Systrars förmyndare, och hvilken sedermera blifvit anmodad, at vid Domstolen i orten göra anskaffning om en ny dylig förmyndares tillförordnande, som vore ojäfvig at deras innestående arfsmedel emottaga, uti skrifvelse af den 10 förlidne October upgifvit, at då han erhöll denna anmodan, Jämmerfors Häradsting redan varit börjadt; at hans Broder Herr Häradshöfdingen Pehr Gadd vore både obenägen och hindrad at förmynderskapet sig åtaga; at hans Svägran Herr Assessoren Anders Hornborg, och Herr Häradsskrifvaren Federley, såsom Lyhörds män, icke vore dertil tjenlige; at Herr Häradshöfdingen vål vore sina Systrar något obetydligt skyldig, men at det icke kunde hindra honom at emottaga förmynderskapet, så vida denna omständighet icke inne-

fattade något jäf, och han i alle fall finge an-
svara för hvad han uppburit, antingen han sjelf
sjelfvan dåm innehade sina Syssloms penningar, el-
ler utlånt dem åt främmande; och at Herr
Häradshöfdingen, i fall Sällskapet emot honom
vederhäftig, ville instämma sig här i Åbo vid
instundande December månads slut för at emot-
taga och quittera innehållet af förmyndare-
Räkningarne.

Detta tog Sällskapet i öfvervägande, men
fann sig icke kunna till Herr Häradshöfdingen
utlemna de innestående Årsmedlen, förr an han
uppvisar förordnande af behörig domstol at
vara enfald förmyndare för sine Syssloon,
hvarom han fordenskull borde underrättas,
med påminnelse at med görligaste förstå ut-
verka sig ett sådant, på det Sällskapet må
undgå at för dessa penningar längre an-
svara.

§ 11.

Til följe af Sällskapets beslut under § 7 för
den 15 sistl. April, inlemnade nu Herr Öfverste-
Lieutenanten och Riddaren Jan Liljenberg, ge-
nom Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren
Baron Fleming en Skuldsedel på Åttahundrade
Daler Riksd. R:G:S:t för erhållit penningelån af Säll-
skapets medel, med Domstolens i orten medde-
lade bevis öfver den inbetalning Sällskapet
förbehållit i Herr Öfverste Lieutenanten Liljenbergs
ägande Skattehemman Wilhelmsdal, med emot hvilke
Handlingar Herr Baron och Öfverste Lieutenan-
ten anvisades til Skattmästaren Herr Kamma-
Rådet Winter, at den emot Herr Öfverste-Lieu-
tenanten Liljenbergs förrut utgifne, och med
Herr Lagmannen Oliveerentz's samt Herr Major

Baron Rehbinders borgen försedde Reverss på
enliga summa, utbytta.

§ 12.

d. 1. Nov. 1800.

Sällskapets den 1 sistl. Octobr. valde Inventerings-
män, Herrar Professorerne Wilmark, Johan
Gadolin och Gengström, Herr Handelsrannen Hjel-
merus, Herr Öfquadrone Brederkanten och Vice Nota-
rius Consistorii Wacck, samt Herr Gustaf Ihlemann,
tillkännna gifvo sig hafva den 29 och 31 i Janu-
ari tilträdd genomsett Sällskapets förråder och
Barsa. Öfver dessa de denna Tecknare inlemna-
des nu tillika särskilde Instrumenter för Säll-
skapets enskilda, och för Allmänhetta medlen, som
hvar för sig upptäcktes och kommna att läggas til
Handlingarne; men öfver förråderne af Böcker,
Skrifter, Medaljer, Redskap, Modeller och Inventarier hade
för tidens korthet sjelf ännu icke kunnat för-
fattas något ordentligt Instrument; dock hade
äfven dessa samlingar besunnits i det närmaste
compilette, ehuru i stort några defecter hvaribland
nu i förvåg upptogos: Rumebergs Tal om Myntets
och Varors värden, Fiskerströms Tal om Mo-
nimmelser om Allmänna Hushållningen, och
4de Bandets 4de Hyfte af Oeconomiske Hefte,
af hvilka de 2ne första förmodligen blifvit för
längre tid sedan utlånte, och det sjette aldrig in-
kommit til Sällskapets Bibliothek; äfvenså
ibland inkomne Bref och Skrifter Secreterarен
fattade åtskilliga, dem han ännu icke om
händer fått, och ibland Protocollerne, Anteckninga-
ne för Sessionerne den 15 och 29 October 1799.

I anledning af hvad sålunda anmärkt
blifvit, beslöt Sällskapet at för sin räkning lå-
ta förfärdiga det felande Stycket af Oeconomiske

Hesse; och at de Ledamöter, som til åsyftade ändamål lånat sig de öfriga uti brochurerne, uti förgående sätt at den återställa, borde genom Annonce i Åbo Tidning påminnas, at de samma til Sällskapets Bibliotheck inlemna.

§ 13.

Skattmästaren Herr Kammar Rådet Winter ingaf fjerde Quartals förslaget för Sällskapets tredje år, hvaraf inhämtades, at Inkomsten för detta förflutna år stiger til 1759 Rd. 28 Skill. och Utgiften til ~~1249~~ 1013 Rd. 7 Skill. 11 Penn. ägande Sällskapet jämte andra Års behållning 1703 Rd. 16 Sk. 8 r. en behållen Summa af 2049 Rd. 36 Sk. 9 r. hvaraf 1861 Rd. 5 Sk. 4 r. äro emot Ränta utlånte, 100 Rd. 24 Sk. til vissa behof anticiperade, och 88 Rd. 7 Sk. 5 r. Contant i Cassan liggande.

§ 14.

Secreteraren åtog sig och upläste enligt § 44 i Stadgarne den Års Relation, han författat, och til följe af ~~13~~ § i sin Instruction redan under Ståll Berednings-Utskottets pröfning; och blef samma Relation, med en och annan därutigjord förändring, af Sällskapet alt gillad och antagen; hvarefter Secreteraren ytterligare inlemnade den Alphabetiska Förteckningen öfver Sällskapets samtelige Medlemmar.

§ 15.

I anseende til den många åtrader, som i dag icke kunnat förekomma, utsatte et Extra-sammanträde til den 15de i denne Månad, då ballottering om de den 1ste och 15de October til

den 1 Nov. 1800.

Ledamöter föreslagne Medborgare tillika kunnen at anställas.

§ 16.

Til Ledamöter at den 1ste instundande December komma under omröstning, föreslogos af Herr Rådmannen Sachlén, Vice Landshöfdingen och Saltpetersjuderi Föreståndaren Herr Collan; ~~af Herr Assessoren Hjelchen, Herr Vice Gloria~~; af Herr Hofrätts Rådet Wallerian, Guld och Silfver arbetaren i Stockholm Herr ~~Carl~~ Ahlholm; af Herr Magister Grenckell, Kyrkoherde i Kalvola, Herr Magister Alexander Lauréen; af Herr Professor Haartman, Medicinæ Licentiaten Herr Eric Gadelius; och af Herr Magister Docens Wenge, Sacellanen i Malax Socken, Herr Carl Hällström.

§ 17.

Til Ledamöter i Beredningens Utskottet blefvo i följande ordning kallade: Herr Professoren Doctor Tengström, Herr Hofrätts Rådet Wallerian, Herr Professoren Doctor Haartman, Herr Assessoren Gyldenstolpe, Herr Öfver Inspectoren Thuring, Herr Professoren Gustaf Gadolin, Herr Handelsmannen Sandbeck, Herr Kammar Rådet Winter, Herr Professoren Doctor Hellenius, Herr Ordinarie Landtmätaren Johan Sillberg, Herr Contre-Amiralen och Riddaren Hjelmstjerna, och Herr Eskadrons Predikanten, Consistorii Ecclesiastici Vice-Notarien Wacht, hvilka inom sig til Ordförande utvalde Herr Professoren Doctor Tengström.

§ 18.

Att utgöra Oeconomie Utskottet kallades med flesta rösterne: Herr Professoren och Riddar-

ren Calonius, Herr Academie-Secreteraren Alanus, Herr Assessoren Gadelli, Herr Fabrikören Stadigh, Herr Theologiæ Adjuncten och Licentiaten Bonsdorff, Herr HofRätts Secreteraren Tihleman, Herr Provincial Medicus Doctor Åkerberg, Herr Capitaine och Riddaren Brummer, Herr Capitaine Baër, Herr Rådmannen Mellenberg, Herr Magister Docens Winge och Herr Assessoren Björkbom; Och som af de nyvalde nu icke så många tilstä[illegible] voro, som Stadgarnes 18 § föreskrifver, så utsattes til val af Ordförande inom Utskottet, den 3dje i denne Månad klockan 4 efter middagen, hvarom de frånvarande genom kallelse af Sällskapets Vaktmästare underrättas skulle.

§ 19.

Vid därefter anställt Skattmästare val erhöll Herr Kammar Rådet Winter, på en röst nära, Sällskapet enhällig ~~kallelse~~ förtroende.

§ 20.

Sluteligen skreds til val af Ordförande, ~~därvid~~ för instundande halfva år, eller til och med den ~~fr~~ 1 Maji 1801, därvid Herr Presidenten i Kongl. Åbo HofRätt, Riddaren af Kongl. Nordstjerne Orden, ~~Herr~~ Carl Arvid Hallenborg, erhöll på 2ne röster nära, enhällig kallelse; hvarom Herr Presidenten och Riddaren, såsom nu icke närvarande, genom undertecknad Secreterare skulle underrättas.

In fidem Protocolli

J. Wallenius.

d. 21. Dec 1800.
B. O. U.
K. Finska Hofg.

Cur. 1799 d. 21 Dec. sammanträdde Vorgedrungen Oeconomie Utskutten, för at til männer- en öfverlägning och afgörande uptagen den ifr. Stallskapet vid dess allmänna Sammankomst d. 16 mar. til Utskutten remitterade fragan, om och hvarvida någon procent af Ahlmanska Testamentet genast nu bör i Kämnerit nedsättas, til följe af K. Hvillnings Förordn. af d. 28 Apr. 1789. §. 10. nom. 9. samt K. Förordn. d. 26 Aug. 1791, innan med sagda Testamente gottarf. lagfaras.

§. 1.

Ifr. Stallsk. Prot. d. 2 Jan. §. 11.

Som förbemälte Testamente förmängast mägen fast egendom, hvarmed nu en bevillningsprocent enl. Författningen och synes bör utgå; det och ärfter efter 2ne ur kommer at gå i Stallskapet, hvarföre ~~[illegible]~~ om och någon bevillning derof ~~[illegible]~~ skulle ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ denhamma ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ och synes bör erläggas; så beslöt Utskutten, at Stallskapets ~~[illegible]~~ i nu-
[illegible] antagen Fullmäktig Herr Andit.
[illegible] skulle vid Testamentets förrättande til lagfart ~~[illegible]~~ hos dennsteln tillåtta [illegible], om ej förbörande fragan [illegible] bevillningsprocenten utgöran-
[illegible] borde, til följe af Kungen brefvet [illegible] Landshöfdingarna af d. 28 Jul. 1796, [illegible] til K. Lagts Hvillnings-[illegible] utgörande, och med Testamen-
[illegible], enl. samma [illegible] Kungenbrefv, [illegible] efter Lag förfaras; Det
[illegible] Anditeuren, som nu äfven var
[illegible]

[illegible], til efterrättelse [illegible] förständigandes.

§. 2.

[illegible] [illegible] Tillskrifter [illegible] [illegible] Auditeurs [illegible] [illegible] [illegible] Testamente [illegible] Extract [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Testamente [illegible] [illegible] Testamentets [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Testamentet [illegible] [illegible] execution [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] (margin)

[illegible] (margin)

Sam. Ekenmalm. J. Lengström

den 7. Jan. 1800.

B: U:

År 1800 d. 7 Januarii sammanträdde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Testamente [illegible] 1798 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] (margin)

kunde ej utslutas bestyrkta Rätt[illegible] allen den lagligen och med ej-
skapt, att när hon det nödvändigt [illegible]; då [illegible] de ogrundade bem-
[illegible] i någon afhandling om Kannan und hennes tid af denna [illegible]
[illegible] gjord hushållningsrätt ingen [illegible] blifvit, och ändteligt att

Sam. Ehrenmalm. J. Stengrimm

[illegible], oaktadt gjorde ~~[illegible]~~ förmaningar och anbud, förut [illegible] blifvit å Korsnäs Capell under-

Sedan [illegible] Recon. Utslut[illegible] till Landamätaren, hvarefter [illegible] Utslutet til granskning förmedel [illegible] tog följande ifrån Rättskapet til [illegible] utslutets gjorda remitterade [illegible]! [illegible] sagan.

(hvilken skyldighet åligger)

[illegible] öfverlämnande [illegible] om af hennes Zach. Gallenius [illegible] til den af honom [illegible] bevistningen, på vidare Korsnäs Capell [illegible] under Neipes [illegible], [illegible] under[illegible] det [illegible]

§. 1.

Hemmansägaren af [illegible] i Kalkö Herr Zach. Gallenius til Rätt-skapet ingifvit memorial, deruti han anhåller, att i anseende til [illegible] hennes [illegible] i Korsnäs Capell af Neipes [illegible] å 21 [illegible] [illegible] förmedlade [illegible] [illegible] balöning af 10 [illegible] som Rätt-skapet i [illegible] [illegible] utsåg [illegible] vilken [illegible] [illegible] [illegible] å 25 [illegible] å de [illegible] af [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] underlåtit; [illegible] [illegible] han förmenas [illegible] [illegible] tid [illegible] 339 [illegible] i Neipes [illegible] [illegible] af 19 på Kalkö, af hvilken [illegible] 1 skall [illegible] [illegible].

[illegible] gallerii [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] til ballakering, på pluraliteten ~~[illegible] af [illegible] Capell [illegible] [illegible] [illegible]~~ [illegible] den [illegible] [illegible] af Rättskapet [illegible] [illegible] hennes tilställande, [illegible] hon [illegible] [illegible] af at [illegible] ordentaligt [illegible] Protocoll [illegible] [illegible] [illegible] af [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] Tilförmen [illegible] blifvit [illegible] Capell [illegible].

4 i Korsnäs [illegible]

Dessutom certificat om [illegible] i Korsnäs [illegible] Gallenius [illegible] af [illegible] [illegible] Herr [illegible] Malin, [illegible] intygas, at [illegible] Gallenius [illegible] [illegible] 21 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

§. 2.

Sedan [illegible] i at til Rätt-skapet [illegible] ingifvit memorial [illegible] at de i [illegible] [illegible] [illegible] Landamätaren [illegible] [illegible] [illegible], och Rättskapet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] utslutets [illegible], [illegible] at följande [illegible] af [illegible] [illegible] af [illegible] [illegible] Landamätaren skulle [illegible] hos Rättskapet [illegible], [illegible]: ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] Ring i [illegible],

d: 7. Jan: 1800
§: 11.

/c

Collegium Nyberg i Thusby
Landshamman Nyberg i Lodesjoki
Justus Roman i Malkamäki, Ö
wanstå Lieuten. Möller i St. Michel
Lieutenant Hall i Kuopio, Ju
stus Hennig i Pielis, Kyrkoherde
Prostrum i Nilsiäpäis, Kyrkoher
den Mollin i Karku, Ingenieuren
J. Hillberg i Björneborg, Justus
Strom i Nykyrka, Superdargeme
Bladh på Kaskö, Candid. Standerts
kiöld i Umeå, † Justus Blydenius i
Gamleby, Ingenieuren Schmalcrä
Lochtea, Justus Wasczynskius i
Pyhäjoki, Apothecaren Julin
i Uleåborg, samt Justus Juslenius
i Sotkamo.

Capellanen Stenbäck i Kåmå,

† Justus Cajanus i Kemi,

Som wälmena förbindelse emellan wåra Länder som ännu på ingendera sidan fästad, samt ingalunda samstämmig med den, hvilken wår Allernådigste Konung, i Sin Höga Omsorg för Sina trogna undersåtare, behagat förordna, och som derföre, i anledning af den emellan Sverige och Ryssland nyligen åter upprättade Freden, bör ändras; så hafwa Wi, i underdånighet öfwerlagt, funnit nödigt, att, i anledning af Hans Kongl. Majestäts Nådiga Bref af den 17 Januarii 1799, hos Eder, Mine Herrar Commissarier, i underdånighet anmäla, det Wi, för Wår del, icke hafwa något att derutinnan förekomma, utan att Wi, i underdånighet, förena Wår Embetsskrifwelse med Eder, hvilken Wi, i underdånighet, anhålla att Eder Excellence täcktes, med Eder Embetsskrifwelse, till Hans Kongl. Majestät aflåta.

som correspondencen

S. D.

Hans Excellence Wibelii Memorial, angående Swenska Lappmarkernes ekonomiska förhållanden, samt Justus Blydenii underdåniga Ansökning om Kongl. Majestäts Nådiga Bref till Kongl. Kammar-Collegium, angående Kronans rätt till Malmgrufwor i Finland, Kallelse till Grufwestämma, Förordning om Grufwestämmor, samt Grufwestadga, hafwa Wi, i underdånighet, att Eder tillställa, hos Eder anmält finnas.

Bergmann

Uti Kongl. Majestäts Nådiga Bref af den 17 Januarii innehållne Kongl. Majestäts Nådiga Befallningshafwande, att Wi, för Wår del, icke hafwa något att derutinnan förekomma, hafwa Wi, Mine Herrar Commissarier, i underdånighet anmält, det Wi, för Wår del, icke hafwa något att derutinnan förekomma, utan att Wi, i underdånighet, förena Wår Embetsskrifwelse med Eder, hvilken Wi, i underdånighet, anhålla att Eder Excellence täcktes, med Eder Embetsskrifwelse, till Hans Kongl. Majestät aflåta.

S. I.

Uti anförde Embetsskrifwelse, hafwa Wi, Mine Herrar Commissarier, förklarat, det Wi, för Wår del, icke hafwa något att derutinnan förekomma, utan att Wi, i underdånighet, förena Wår Embetsskrifwelse med Eder, hvilken Wi, i underdånighet, anhålla att Eder Excellence täcktes, med Eder Embetsskrifwelse, till Hans Kongl. Majestät aflåta.

S. II.

Uti anförde Embetsskrifwelse, hafwa Wi, Mine Herrar Commissarier, förklarat, det Wi, för Wår del, icke hafwa något att derutinnan förekomma, utan att Wi, i underdånighet, förena Wår Embetsskrifwelse med Eder, hvilken Wi, i underdånighet, anhålla att Eder Excellence täcktes, med Eder Embetsskrifwelse, till Hans Kongl. Majestät aflåta.

S. III.

Uti anförde Embetsskrifwelse, hafwa Wi, Mine Herrar Commissarier, förklarat, det Wi, för Wår del, icke hafwa något att derutinnan förekomma, utan att Wi, i underdånighet, förena Wår Embetsskrifwelse med Eder, hvilken Wi, i underdånighet, anhålla att Eder Excellence täcktes, med Eder Embetsskrifwelse, till Hans Kongl. Majestät aflåta.

S. IV.

Uti anförde Embetsskrifwelse, hafwa Wi, Mine Herrar Commissarier, förklarat, det Wi, för Wår del, icke hafwa något att derutinnan förekomma, utan att Wi, i underdånighet, förena Wår Embetsskrifwelse med Eder, hvilken Wi, i underdånighet, anhålla att Eder Excellence täcktes, med Eder Embetsskrifwelse, till Hans Kongl. Majestät aflåta.

S. V.

Uti anförde Embetsskrifwelse, hafwa Wi, Mine Herrar Commissarier, förklarat, det Wi, för Wår del, icke hafwa något att derutinnan förekomma, utan att Wi, i underdånighet, förena Wår Embetsskrifwelse med Eder, hvilken Wi, i underdånighet, anhålla att Eder Excellence täcktes, med Eder Embetsskrifwelse, till Hans Kongl. Majestät aflåta.

til ämnet hörande om ständelig
och dess det sig göra lutet, äfwen
documenterade underrättelser
samt därigenom utt sin beskrif-
ning lämnat en sin utmärkt gäl-
lig och ljus öfwersigt af berörd.
Modernkyrkokans naturliga
beskaffenhet och hushållning, m. m.
at Utskottet förmodar, det Dall-
skapet skall med rätt erkän-
na Torfattarne förtjent til der
bewis af Dallskapets aktning
och tacksamhet, hwarmed Dall-
skapet lofwat ~~utmärka~~ de e-
mot des önsken swarande Doc-
ne beskrifningar.

§. 6.

Förredrags det af Herr Rector Magnifi-
cus Sengstrom uppgifna förslag på u-
ämnen, uti hwilka Dallskapet torn-
bora med sina Correspondérande Ledamöter
brefwäxla.

Ljud öfwerläggningen härom tyckte
Utskottet, at utmindre så länge
Dallskapet ännu äger fullt hopp, at
erhålla de åstundade Dockne
beskrifningarne, borde des Cor-
respondérande Ledamöter ej beswä-
ras med de uppgifter, som till
sådane beskrifningar egentli-
gen höra, utan at härwid för-
nämsta afseendet borde ~~[illegible]~~
fästas å de ämnen, uti
hwilka tätare omwäxlingar
förefalla, och at om några up-
lysningar därutöfwer, eller
i andra ämnen skulle med
tiden anses nödiga, om sådan
kunde under fortsättningen af
correspondencen särskildt ere-
dras.

den 27. Jan: 1800
B. U.

Utskottet fann ock Herr Rectoris
Magnifici förenämnde uppgift å brefwäx-
lingens ämnen i de flesta delar
wäldeles fullständigt. Några tillägg-
ningar och smärre ändringar trodde
sig Utskottet likwäl böra därutin
göra: och skulle til Dallskapets
närmare beprofning följande Ut-
kasa til brefwäxlingens ämnen öfwer-
lämnas.

1o Underrättelser om wäderleken
på olika ärsteder, förnämligast i af-
seende å Landthushållningen; ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ om wärens och flyttfog-
larnes ankomst; wårfloder och
öfwerswämningar; löfspricknin-
gen, wista wäxters första blom-
ning, såningstider; nederbörd,
rådande winder, högsta wärme
och kold, frostnätter, torrka,
bergningswäder och tider; win-
trens ankomst, före och wäxla-
lag: m. m. kunde säkra Thermo-
metrar, Barometrar och Om-
brometrar härwid tillika råd-
frågas, wore det så mycket
bättre.

2o Märkeliga händelser i Natu-
ren, tjenande at upplysa Landets
Natural Historia.

3o Ärswäxtens beskaffenhet (så
tidigt därom möjeligen kan in-
berättas) så wäl til godhetsom
afkastning: orsakerne til rin-
gare eller ymnigare ~~[illegible]~~
wäxt: priserne å hö och säd,
samt andre Landtmanna wa-
ror, så på stället som när-
maste afsättningsort.

4o Hurudan utsigten är för nästa
årswäxt.

5:o Hestall; öfver- och Kongl. Fänga-
samt andra kringvärningars afhål-
ning.

6:o Förmyndaregången i Stadsrätt och
näringen och handels vårdande, samt
uppsyn öfver stadens, enligt Kongl.
Specialorder, ekonomi och indu-
strins tillväxt.

7:o Alla upbördsmän, som å tax-
ors och försök i alla Subjectsmål
synnen; jämte i stadgan, ford-
ringar emottagningen, klan upp-
bärgen, ev. m. samt de som
förvaring eller uppbärd.

8:o Afskrifningar til Kronot, rote-
ring och man alla minder handlan-
det, samt i annat sätt upptäcka
och bevisa och förekomma: ofver-
som så i Förordningen af 1776
förordnade / Fiskal, til mycket
och ersätta.

Det manliga upbärdningen och upp-
bållning vid det, som regementen
och Stadsrätt anordningar
och Stadgar, vederbörligen
efterlefvas.

Hvarom anfört, blef det
följande Protocoll upprättad
och Justerad.

Gustaf Ossian Tingsmästare och Notarius och
Rådbock för Åbo.

Herr Generalguvernören Landshöfding för Åbo
— Fogderichefen Borgman för Kalfsing fors
— Doctor Borgström för Borga
— Reg. Sekr. Lt. Secret. Ingren för Wyborg.
— Regementspastor Tegnérus för Nyslott.
— Directeur Hall för Kuopio
— Hofrätts Notarie Hallström för Tammerfors
— Landshöfding Sahlberg för Nykarleby
— Directeur Donner för Kemi
— Fogderichef Hjalmar Hällberg för Björneborg
— Regementspastor Ortlander för Uleåborg
— Regementspastor Wallin för Kajana
— Directeur Widén för Wasa
— Professor Borgström för Nystad
— Sekreterare Borgström för Jacobstad
— Hofrätts Notarie Ingman för Gamlakarleby
— Borgmästare Kantzer för Brahestad
— Apothekare Fidelin för Uleåborg
— Notarius Publicus Ehrström för Kajana.

Uti hvilka nu del anförde samt de för-
anstaltade Correspondencer i afseende
på mindre väsentligheter om Kringlagsrätts
Sammanträdet, och de flesta öfrige gemensamt
Sorgfällighet kunna om omständigheterna
lämpa afsom vänteligt befinnes.

den 27. januarii 1800
§. 16.

§. 7.

Som under det Herr Landshöfding Nikolai
Generalen om Handel och Sjöfart och
Handlingar om ekonomiske upp-
drag och Professor Doctor
Hydenius, tafvelkung om Koppargruf-
Hydenius i Finland, til synnerlig befrämjande
allmän Ekonomiens tillväxt, verk-
ställt; så ansågs ärende, att af
alla Fabrikorter, som det vidkom-
de tjenstgörande del undfått,
så kunde Ekonomi Societeten öfver dem
så mycket i öfverläggning, åtgär-
komma de, och til ytterligare cirkan-
dering ställdes; den och til Pro-
tokoll afskrifvelsen / Hvilka fogade
Hydenius afhandling / Hvilka fogade
den med ingifven Herr Doctor Hy-
nisterii afskrifvelse om Koppgrufs-
ningen i Österbotten utbetalda
medel.

§. 8.

Uti Herr Assessorn Hydenius inlem-
nade den afskrift af Ekonomiska
Societetens samt Herr Landshöfdingens
Hydenius anmodan, afsedd
Herr Generalguvernören skaffen
vidare Upplysningar; Hvilken afskrift
Protokoll med vidfogade allernådigste
Remissorium til vidare åtgärd
ingifvet.

§. 9.

Uti anledning af Hvad uti 7. §. af
Protokoll Landshöfdingen Hydenius anförd,
Protokoll, att til Protokoll ytterligare
ning Herr Ståhlen, om åtgärden af Ka-
mandet uti utvidgade af, under Herr
Doctorns Magnifici prof. Tengströms Pro-
Hydenius, Förordningen af Protokoll
Hydenius bifogade. — Hans Excellence Protokoll

1800 d. 1 Febr. kl. 4 e. m. sammanträdde
Utnämnings och Oeconomie Utskot-
ten at justera deras gemensamma
Protocoll för den 7. Januari. Då be-
[illegible] Professoren anmälte, det
Oeconomie Utskottet der förem[illegible]
Herr Hofrätts Rådet och Ridd. [illegible]
Chronander skrifvit bekommande, at
han utan [illegible] [illegible] at
[illegible], ej woro i tillfälle att
i dag till stället komma: hwar-
före Oeconomie Utskottet till
sin ordförande för dagen [illegible]
[illegible] med [illegible] Herr
Professoren Bilmark. — Och juste-
rades derpå först nämnde Protocoll;
så wäl som Utnämnings Ut-
skottet en särskilt Protocoll
för den 27. sistl. Januari.

d. 10. Febr. 1800
B:ll.

1800 den 10. Febr. sammanträdde
Wederbörande Utskottet. Närvarande
woro af dess Ledamöter woro
Herr Öfwersten Lieutenanten och Ridd.
Baron Fleming och Herr [redacted]
Professoren Hellenius; hindrade
af annat laga förfall at till stället
komma, samt Herr Lagmannen
Sacklén, Herr ~~[illegible]~~ Prof. Franzén
och Herr Öfwer Inspectoren Thuring.

§. 1.

Uplästes och godkändes det till tryck-
ning [illegible] Utdrag af dagboken.

§. 2.

Föredrogs den till Utskottet remit-
terade Herr Prosten Lavonius i under-
[illegible] Kyrkoherde Boställe under den 1. Febr.
[illegible] till Herr [illegible] bref ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
[illegible] beskrifning öfwer [illegible]
[illegible] Kaplans [illegible] i [illegible]
[illegible] Utskottet fann [illegible] författ-
[illegible] med ingen [illegible] af [illegible]
[illegible] i [illegible] ofwan [illegible]
[illegible] lika noggranna beskrifnin-
[illegible] af [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] Boställe [illegible]
[illegible] i [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Utskottet [illegible]
~~[illegible]~~ Boställe [illegible] i [illegible]
[illegible] bref [illegible] [illegible] Prosten
Lavonius [illegible]. Och [illegible]
[illegible] [illegible] beskrifningar
[illegible] at ~~[illegible]~~ [illegible] till
[illegible] för ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] till [illegible]
[illegible] Utskottet, at [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

§. 3.

[illegible] af en [illegible] förhållanden
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], at, till
[illegible] af [illegible] [illegible] [illegible]

~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

den. 10. Febr 1800
D.U.

[illegible] Tullen, utgå under
[illegible] Licentiater och Chirurger
[illegible] Medicinæ Doctorer till Stadens
[illegible] utbyte, och förordnad, utlåg Ut-
[illegible] Tobbak, varor [illegible]
[illegible] af sådane [illegible] kunna förfaras.

§. 4.

Som uti §. nästl. Kongl. Förordningen om
Tullen, Taxeringen och Upbörden
§. 22. sista Septembr. samt varor vid
förliden Styrkel, att draga Cri
Elidson, på tjenande vänd med
största troget och flit tjent hon
den Cri Wexström tjenare Wexår
vail vid jordbud samt vidstå
la stånd med och tjena, och vid
gående sig alltid upfört och i alla
afseenden beständigen uppfört: va
utlåg Utskottet icke tjenaren sig för
dete, det på Wexströms anhållning
om någon Calvinia allen Sardom
tacken åt Cri Elidson för vid
varaiga trogna tjenst, och gåen
ickes de af Kl. Hofs Vald tjenst
för [illegible] för sådana Calvinia
ufstakare gemenda bevilja, uti
Cri Elidson, utlåg Kgra Förord
dings utsön Vald tjenst upgifva
förslag, at tillföra Guttkam
tillvägagå.

§. 5.

Uti af en annogen Förfat
ning, i anledning af Kongl. Hof
Kallmans Skrifvelse i Abo dn
N:o 46. för att upgifva Stadens an
vand, tillförne vid tagen ordning, om
Bockens Va
gasiner och Brandt, samt Upp
lands Kl. Skatt och Mantal, att

[illegible] Förordningen af den 10. Februarii 1800 angående Tullen, Taxeringen och Upbörden af Consumtionen, att alla
[illegible] Tobbak, varor [illegible] af sådane [illegible] kunna förfaras.

§. 4.

Som uti §. nästl. Kongl. Förordningen om Tullen, Taxeringen och Upbörden §. 22. sista Septembr. samt varor vid förliden Styrkel, att draga Cri Elidson, på tjenande vänd med största troget och flit tjent hon den Cri Wexström tjenare Wexår vail vid jordbud samt vidstå la stånd med och tjena, och vid gående sig alltid upfört och i alla afseenden beständigen uppfört: va utlåg Utskottet icke tjenaren sig för dete, det på Wexströms anhållning om någon Calvinia allen Sardom tacken åt Cri Elidson för vid varaiga trogna tjenst, och gåen ickes de af Kl. Hofs Vald tjenst för [illegible] för sådana Calvinia ufstakare gemenda bevilja, uti Cri Elidson, utlåg Kgra Förord dings utsön Vald tjenst upgifva förslag, at tillföra Guttkam tillvägagå.

§. 5.

Uti af en annogen Förfat ning, i anledning af Kongl. Hof Kallmans Skrifvelse i Abo dn N:o 46. för att upgifva Stadens an vand, tillförne vid tagen ordning, om Bockens Va gasiner och Brandt, samt Upp lands Kl. Skatt och Mantal, att

* till [illegible]

och Skattlandsbrun
ner, m. m.

[illegible] Tullen, utgå under
[illegible] Licentiater och Chirurger
[illegible] Medicinæ Doctorer till Stadens
[illegible] utbyte, och förordnad, utlåg Ut-
[illegible] Tobbak, varor [illegible]
[illegible] af sådane [illegible] kunna förfaras.

§. 4.

Som uti §. nästl. Kongl. Förordningen om Tullen, Taxeringen och Upbörden §. 22. sista Septembr. samt varor vid förliden Styrkel, att draga Cri Elidson, på tjenande vänd med största troget och flit tjent hon den Cri Wexström tjenare Wexår vail vid jordbud samt vidstå la stånd med och tjena, och vid gående sig alltid upfört och i alla afseenden beständigen uppfört: va utlåg Utskottet icke tjenaren sig för dete, det på Wexströms anhållning om någon Calvinia allen Sardom tacken åt Cri Elidson för vid varaiga trogna tjenst, och gåen ickes de af Kl. Hofs Vald tjenst för [illegible] för sådana Calvinia ufstakare gemenda bevilja, uti Cri Elidson, utlåg Kgra Förord dings utsön Vald tjenst upgifva förslag, at tillföra Guttkam tillvägagå.

§. 5.

Uti af en annogen Förfat ning, i anledning af Kongl. Hof Kallmans Skrifvelse i Abo dn N:o 46. för att upgifva Stadens an vand, tillförne vid tagen ordning, om Bockens Va gasiner och Brandt, samt Upp lands Kl. Skatt och Mantal, att

* till [illegible]

och Skattlandsbrun
ner, m. m.

[illegible] Förordningen af den 10. Februarii 1800 angående Tullen, Taxeringen och Upbörden af Consumtionen, att alla
[illegible] Tobbak, varor [illegible] af sådane [illegible] kunna förfaras.

§. 4.

Som uti §. nästl. Kongl. Förordningen om Tullen, Taxeringen och Upbörden §. 22. sista Septembr. samt varor vid förliden Styrkel, att draga Cri Elidson, på tjenande vänd med största troget och flit tjent hon den Cri Wexström tjenare Wexår vail vid jordbud samt vidstå la stånd med och tjena, och vid gående sig alltid upfört och i alla afseenden beständigen uppfört: va utlåg Utskottet icke tjenaren sig för dete, det på Wexströms anhållning om någon Calvinia allen Sardom tacken åt Cri Elidson för vid varaiga trogna tjenst, och gåen ickes de af Kl. Hofs Vald tjenst för [illegible] för sådana Calvinia ufstakare gemenda bevilja, uti Cri Elidson, utlåg Kgra Förord dings utsön Vald tjenst upgifva förslag, at tillföra Guttkam tillvägagå.

§. 5.

Uti af en annogen Förfat ning, i anledning af Kongl. Hof Kallmans Skrifvelse i Abo dn N:o 46. för att upgifva Stadens an vand, tillförne vid tagen ordning, om Bockens Va gasiner och Brandt, samt Upp lands Kl. Skatt och Mantal, att

* till [illegible]

och Skattlandsbrun
ner, m. m.

tillika att sig upparbeta sådane skulle
med färdigheter om ofta bestämma
af dem för sig och sina barn, för
länga åldrar (förmodeligen Strömma-
nings- och upodlings) skyldigheten för
gjordt. Och förwäntar Werk. af
denna inrättning til lägenhets odlan
de två betydlig ~~afstadkomma~~ winster, at genom
förrstånd, dat all afkastning af det[illegible]
[illegible] underbaget hwad som
kunde behöfwas til uppodlingwerket
wid underhållande, skulle, i [illegible]
och till underlag kostnad blefwa [illegible]
tall, samlad i de första förrådslagen
Magazinerne, at anwändas til för-
man för och minska den behöfwa
de tillämpningen, wid Strömwarf-
nings och Upodlings inrättningen.
m. m.

Att Lsf. med dessa förslag haft god
warning wil Ulfs Wettet i [illegible]
man har deraf ej icke at de kunna [illegible]
med förmånen til [illegible] behof [illegible]

§. 6.

Til erforderlig prefning af de utaf
Wäggmästaren Blomström anlämnade
Instrumenter och afwägnings Instrumenter
ansåg UlfsWettet nödigt, at med den förtill
för en [illegible] på det sätt, at de tillika
jemnfört med andra för samma behof
fordt nyttiga och godkända Instrumenter
och skulle sedan [illegible] Herr Prof. Nottin[?]
anmodas, at wid infallande namnen
tid beda Gwardeinen Ulfs Wettet bemedl.
biträda.

§. 7.

Det att lämna Ulfs Wettet de upplysningar
om, som kunna blifwa nödige wid grund-
ningen af den [illegible] Wäggmäst. Blomström
ingifna förbättring uti Stenarbetet, skulle
Ekonomi Henric Bergman; hwilken förutan
den ingifna proof, hwilket, at tillika
ständigt wara wid Ständningens nästa
kommande sammankomst den 22. i denne
m. närwarande kl. 5. eft. m.

Justeradt d. 22. Febr. 1800.

Henr. Reinh. Bergh

d. 22. Febr. 1800.

1800 d. 22 Febr. woro Kgl. Direktions
Hushålls Sällskapets Deputerade
UlfsWett församlade; då ock sedan
sedermera [illegible] Herr
Bergmannen Sackleen och Herr
Rådmannen Edman, hwilkas
förmälde woro uti sina [illegible]

§. 1.

[illegible] under gemensamhet den af Wägg-
mästaren Blomström i Stenarbetet uppgif-
na förbättring, bestående derutinnan
~~at [illegible]~~ an, skulle blifwit
[illegible] som sagdt, fästad
[illegible] kanten af stenen med en an-
[illegible] dylikt som, som äfwen går igen
[illegible] både bindstenen och öfwerliggande;
[illegible] den formen skall warit
[illegible] ~~[illegible]~~ stenen ej lossa
[illegible] den andra formen för
[illegible] icke, at wattnet och sand
kunna instränga emellan stenarne
[illegible] öfwerliggande; det ock Ekonomikom-
missarien Henric Bergman, som
af Blomström ingifwen proof som
[illegible] fördigat, men på hvilket tal skulle
[illegible] kommen bestyrka, med för-
[illegible] at sedan Stenarbetet skulle igenom denna
[illegible] Hög. 6 á 8. i[illegible] dyrare, ~~[illegible]~~ och förskilda som
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~ samt
[illegible] som, ehuru med litet mera
[illegible], gemenligen kunde wid stofwal-
[illegible] nyttjas.

I anledning af den kunskap, som
UlfsWettet haft om Gardens [illegible], kunde wäl
UlfsWettet icke annat finna, än at ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ denna Blomströms upp-
finning bör anses för en wärkelig
förbättring i Stenarbetet, hwilken om
[illegible] antages och wäl wärkställes
[illegible] förfärdigandet af [illegible] för
[illegible] behof, skulle bespara både
[illegible] af två myckel nödwändigare
[illegible], som Kronofolket sällan [illegible]
[illegible] at på sina skolagg[illegible] fri-
~~[illegible]~~ lossande fölorna[?] ättke[?] skaff[illegible]:
[illegible] ansåg UlfsWettet nödigt, at ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ til winnande af säker och
[illegible] kunskap härom, enfornahaten

den 22. febr 1850.
§. 11.

§. 3.

Uti det Ulfsbottal tal ofvan bägg ning förmäler Hans Excellence Wicekö tel Kl. Hybbe Drätselkammare ansigtena förstu al, tal besvärjande af en vändskam handlägning för allmogen uti vissa förbättringar uti det sätt hvarmed commissarier allan ovan burdurne i Lundbotten tillfallat och lät för den barnadel egenom kongl Kammar-collegium upgifven uträkning af Ulfsbottal säteri uti Hyssna och Jokaskiring Hans Excellence Herr Landshöfding Baron Stjernvall, Hans Excellence Herr Professoren Hallenius och Herr Kammarherre Grefve Sparre, samt Herr Landtmätaren Ehrenmalm, hvilka samtliga förrättningsmän af Kongl. Majt blifvit förordnade att, jemte Ulfsbottals egare, i förrättningen deltaga; Och som Ulfsbottal är beläget uti Nylands län, men Ulfsbottals egare är bosatt i Åbo, så har Kongl. Majt förordnat, att förrättningen skall verkställas af Åbo Hofrätt, hvilken ock förordnat Herr Assessoren Hallenius att, jemte Herr Landtmätaren Ehrenmalm, förrätta denna syssla.

§. 2.

Uti det Ulfsbottal tal ofvan bägg ning förmäler Hans Excellence Wicekö tel Kl. Hybbe Drätselkammare ansigtena förstu al, tal besvärjande af en vändskam handlägning för allmogen uti vissa förbättringar uti det sätt hvarmed commissarier allan ovan burdurne i Lundbotten tillfallat och lät för den barnadel egenom kongl Kammar-collegium upgifven uträkning af Ulfsbottal säteri uti Hyssna och Jokaskiring Hans Excellence Herr Landshöfding Baron Stjernvall, Hans Excellence Herr Professoren Hallenius och Herr Kammarherre Grefve Sparre, samt Herr Landtmätaren Ehrenmalm, hvilka samtliga förrättningsmän af Kongl. Majt blifvit förordnade att, jemte Ulfsbottals egare, i förrättningen deltaga; Och som Ulfsbottal är beläget uti Nylands län, men Ulfsbottals egare är bosatt i Åbo, så har Kongl. Majt förordnat, att förrättningen skall verkställas af Åbo Hofrätt, hvilken ock förordnat Herr Assessoren Hallenius att, jemte Herr Landtmätaren Ehrenmalm, förrätta denna syssla.

Hans Excellence Doctor Clydenii Hans ou Kongl. Majt:s Kammar-Collegium för allmogen i Finland, Hans Excellence Herr Statsråd Furuhjelm och Herr Professoren af Nervander hafva, jemte undertecknad, blifvit förordnade att, i anledning af Kongl. Majt:s nådiga resolution å Ulfsbottals egares underdåniga besvär öfver förrättningen å nämnde Ulfsbottal, förrätta denna syssla.

Efter det Ulfsbottal är beläget uti Nylands län, men Ulfsbottals egare är bosatt i Åbo, så har Kongl. Majt förordnat, att förrättningen skall verkställas af Åbo Hofrätt, hvilken ock förordnat Herr Assessoren Hallenius att, jemte Herr Landtmätaren Ehrenmalm, förrätta denna syssla.

Hans Excellence Doctor Clydenii Hans ou Kongl. Majt:s Kammar-Collegium för allmogen i Finland, Hans Excellence Herr Statsråd Furuhjelm och Herr Professoren af Nervander hafva, jemte undertecknad, blifvit förordnade att, i anledning af Kongl. Majt:s nådiga resolution å Ulfsbottals egares underdåniga besvär öfver förrättningen å nämnde Ulfsbottal, förrätta denna syssla.

Helsingfors d. 1. Martii i Förrättningen

Hans Heinr. Indrik

d. 10. Martii 1800 ℔
B. U.

1800. d. 10 Martii sammanträdde
Kongl. Göta Hofrätts Univ. Consistorium
i Upsala. Närvarande:
Hr Professoren Fransen; Hr Bergqvist
samt Mentzer, hvilken uti Hr Rec-
toris frånvaro, jemte Hrr Pro-
fessoren Thering och Hr Rud-
beckius Adjunct, hvilka sedan
tiden förut.

§. 1.

Upläsades och gjordes Consistorii protocoll
utgående Skrifvelse till Kongl. Majestäts
Embets Verk af Professorerne.

§. 2.

Det af Hrr Examinatorn Wikelius in-
gifna och till Consistorium remitterade Me-
morial, rörande den, i Examinatorn i
Hans Ämbete af Consistorii Assessorn
Hr Kalling
förbund skedde, Protocolls införande
i Consistorii Protocoll lyftes till
föredragning och consideration, hvarpå
Consistorium, efter Protocollets uppläsande,
samt Hr Professorn och Kanslern af Hrr
Fellenius och Wadström anförde skäl,
Consistorium
förklarade sig icke finna skäl till bifall.

§. 3.

Uppå föredragning af Hrr Professo-
ren Hedbergs anmälan om Wa-
kans af Hrr Professor Wennes förbindelse till inlem-
nande af K. Fullmäktiges Pro-
tocoll rörande aflemnande af Hans
Excellence Kopparpenning, hvilken Pro-
tocoll ej blifvit då inlemnad emedan
Consistorium, förenämnde Herr med Hrr
Professorer, som tjänstgjorde vid Sessio-
nen, som för sagde dag hade
samma ärende, af Protocollet anmärkte,
att Protocollet ej innehöll, att Hr Pro-
fessor Wennes förbindelse blifvit
af Consistorium godkänd och
antagen, att Hr Professorn Hedberg
skulle
emottaga Hr Professor Wennes förbindelse
och Kopparpenning och densamme
Consistorium
till Consistorii Protocoll aflemna.

§. 4.

Uppläste Hr Professorn Hedberg
ett af Hr Professor Wennes underdåniga
bref till Consistorium, hvilket
Consistorium
förklarade sig icke finna skäl till bifall
att Hr Professor Wennes förbindelse
och Kopparpenning
skulle emottagas af Hr Professorn Hedberg
utan
Consistorium
förklarade sig finna skäl, att Hr Pro-
fessor Wennes förbindelse och Kopparpenning
skulle
emottagas af Hr Professorn Hedberg
och
Consistorium
till Consistorii Protocoll aflemnas.

§ 7.

Uti Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederströms Majestäts nådiga bifall till Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederströms underdåniga ansökning om tillstånd att å Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederströms egendom Ekeby i Hedemora socken och Kopparbergs län anlägga ett fideikommiss, hvarom ansökningen förmäles i Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederströms underdåniga skrifvelse till Kongl. Majestät af den 24 Mars 1860, med tillhörande handlingar, samt Kongl. Majestäts nådiga remiss till Riksens Ridderskap och Adel af den 28 Mars 1860, hade Ridderskapet och Adeln, efter det Utskottet i anledning af nämnde remiss afgifvit det utlåtande, att Utskottet icke hade något att erinra mot det ifrågasatta fideikommissets bildande, men att det likväl borde, innan Kongl. Majestäts nådiga förordnande i ämnet afgafves, förordnas, att Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström skulle förbinda sig att till fideikommissets grundstock afstå det af Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström förvärfvade Ekeby bruk med tillhörande egendomar, hvilka Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström förut tillhört, och att Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström, för det fall att han icke lefde att se fideikommissets bildande fullbordadt, förordnade, att hans närmaste arfvinge skulle vara pliktig att fullgöra hans åtagande i förenämnde hänseende; och hade Ridderskapet och Adeln, efter det Utskottet i anledning af Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederströms underdåniga skrifvelse till Kongl. Majestät af den 24 Mars 1860, med tillhörande handlingar, samt Kongl. Majestäts nådiga remiss till Riksens Ridderskap och Adel af den 28 Mars 1860, hade Ridderskapet och Adeln, efter det Utskottet i anledning af nämnde remiss afgifvit det utlåtande, att Utskottet icke hade något att erinra mot det ifrågasatta fideikommissets bildande, men att det likväl borde, innan Kongl. Majestäts nådiga förordnande i ämnet afgafves, förordnas, att Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström skulle förbinda sig att till fideikommissets grundstock afstå det af Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström förvärfvade Ekeby bruk med tillhörande egendomar, hvilka Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström förut tillhört, och att Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström, för det fall att han icke lefde att se fideikommissets bildande fullbordadt, förordnade, att hans närmaste arfvinge skulle vara pliktig att fullgöra hans åtagande i förenämnde hänseende; och hade Ridderskapet och Adeln

Hans till det ifrågavarande ändamål, vid förut nämnde och hållet sammanträde, samt Kongl. Majestäts nådiga remiss, som widare förmäldt, att Utskottet, med anledning af Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederströms underdåniga skrifvelse till Kongl. Majestät af den 24 Mars 1860, med tillhörande handlingar, samt Kongl. Majestäts nådiga remiss till Riksens Ridderskap och Adel af den 28 Mars 1860, hade Ridderskapet och Adeln, efter det Utskottet i anledning af nämnde remiss afgifvit det utlåtande, att Utskottet icke hade något att erinra mot det ifrågasatta fideikommissets bildande, men att det likväl borde, innan Kongl. Majestäts nådiga förordnande i ämnet afgafves, förordnas, att Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström skulle förbinda sig att till fideikommissets grundstock afstå det af Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström förvärfvade Ekeby bruk med tillhörande egendomar, hvilka Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström förut tillhört, och att Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström, för det fall att han icke lefde att se fideikommissets bildande fullbordadt, förordnade, att hans närmaste arfvinge skulle vara pliktig att fullgöra hans åtagande i förenämnde hänseende; och hade Ridderskapet och Adeln

1860. den 24 Mars.

Justerades Utskottets Utlåtande: Grefve Axel Gabriel Sparre, Friherre Carl Gustaf Mörner, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström, Grefve Carl Johan Ehrensvärd och Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström.

§ 1.

Efter anförande af Talmannen Grefve Carl Johan Ehrensvärd och Riksmarskalken Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström, att Kongl. Majestäts nådiga remiss till Riksens Ridderskap och Adel af den 28 Mars 1860, med anledning af Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederströms underdåniga skrifvelse af den 24 Mars 1860, angående tillstånd att å Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederströms egendom Ekeby i Hedemora socken och Kopparbergs län anlägga ett fideikommiss, hvarom ansökningen förmäles i Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederströms underdåniga skrifvelse till Kongl. Majestät af den 24 Mars 1860, med tillhörande handlingar, samt Kongl. Majestäts nådiga remiss till Riksens Ridderskap och Adel af den 28 Mars 1860, hade Ridderskapet och Adeln, efter det Utskottet i anledning af nämnde remiss afgifvit det utlåtande, att Utskottet icke hade något att erinra mot det ifrågasatta fideikommissets bildande, men att det likväl borde, innan Kongl. Majestäts nådiga förordnande i ämnet afgafves, förordnas, att Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström skulle förbinda sig att till fideikommissets grundstock afstå det af Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström förvärfvade Ekeby bruk med tillhörande egendomar, hvilka Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström förut tillhört, och att Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström, för det fall att han icke lefde att se fideikommissets bildande fullbordadt, förordnade, att hans närmaste arfvinge skulle vara pliktig att fullgöra hans åtagande i förenämnde hänseende; och hade Ridderskapet och Adeln, efter det Utskottet i anledning af nämnde remiss afgifvit det utlåtande, att Utskottet icke hade något att erinra mot det ifrågasatta fideikommissets bildande, men att det likväl borde, innan Kongl. Majestäts nådiga förordnande i ämnet afgafves, förordnas, att Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström skulle förbinda sig att till fideikommissets grundstock afstå det af Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström förvärfvade Ekeby bruk med tillhörande egendomar, hvilka Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström förut tillhört, och att Hans Excellence Riksmarskalken och Riddaren af Kongl. Carl XIII:s Svärd, Friherre Carl Fredrik Wilhelm Cederström, för det fall att han icke lefde att se fideikommissets bildande fullbordadt, förordnade, att hans närmaste arfvinge skulle vara pliktig att fullgöra hans åtagande i förenämnde hänseende; och hade Ridderskapet och Adeln

så mycket Ill. Sällskapet ingen ting war
nu at med detta Memorial tilgöra.

§. 2.

Hwad åter widkommer de af Herr
Öfwersten Lieutenanten och Riddaren
Lilljenberg uti et annat Memorial
ingifna Reflexioner öfwer Linodlingens
Uphjelpning i allmänhet, så fann wäl
Ill. Sällskapet dem wara nyttiga och anständiga ~~och~~
~~[illegible]~~ Upmärksamhet, men doch
icke, som af den beskaffenhet, at Kongl.
Hushållnings Sällskapet kunde förutse
det nödwändiga af dem kunna
göra någon bruk.

§. 3.

Herr Kongl. Secreteraren C. J. Holms
Tankar om skadeligheten af de
Lönningar, som af det allmänna
bestås för Sångare och Klåckare
[illegible] tjenstaktig, så wida de
däriginom skola af [illegible] ifrån
[illegible] af giftermål, och
[illegible] af den [illegible]
folkfattiga Landet så nödiga
folkökningen, fann Ill. Sällskapet icke
[illegible] strida emot den af
Kl. Hushålls Sällskapet, i afseende
på dessa belöningar fastställda grund-
satt; men Kl. Secreteraren Holm
tillika medgifwer, at sådan löning
[illegible] af Hushållningen
som [illegible] utgöra, med
belöning [illegible], och Kl. Hush.
Sällskapet endast för at gifwa
af Hushållningen [illegible] belö-
ningen några [illegible], därtil
[illegible] sig nämna.

Därmed ansåg Ill. Sällskapet en
[illegible] både för
[illegible] af Herr Kongl. Secreteraren,

den 24. Martii 1800
B. U.

tillika ingifna tankar om den brist
[illegible] handel, at de flesta [illegible]
[illegible] wanligen förorsakas til Kyrk-
[illegible] och oberedde, samt, sedan
de blifwit beredde och sammankallade,
åter, til en betydligare
[illegible], hit införas och förorsakas;
hwilket Herr Kl. Secreteraren för-
[illegible] hufwudsakligast härröra
[illegible], at [illegible] icke
skola kunna wäl beredas [illegible].
Til närmare utredande
[illegible], och för at tillika [illegible]
[illegible] patriotiska [illegible], som
kunna hafwa sig bekant något
[illegible] at beredas ab
[illegible] slags [illegible],
[illegible] til det allmännas båt-
[illegible] medel; tyckte alltså
Ill. Sällskapet, at den delen af Herr Kl.
Secreteraren Holms Memorial, som
[illegible] handlar, kunde i behörig
[illegible] uti Sällskapets utgående
dagbok införas.

§. 4.

I anledning af Herr General
Majoren Landshöfdingen och Comman-
deuren Baron J. J. Carpelans insän-
de Memorial, däruti nämnde
Bonde och Bonde hustrun i Uleåborgs
Län för wisad drift i Landthushåll-
ningen, til belönings undfående
[illegible], ansåg Ill. Sällskapet sig be-
[illegible] til Kl. Hushålls Sällskapets be-
[illegible] hemställa, om icke
[illegible] Bonden Eric Mattsson Kangas
[illegible] Sippola By och Sikajoki Socken,
[illegible] Bonden och Nämnde-
mannen Isaac Johansson Mattila
[illegible] Sipola By och samma Socken, kunde
[illegible] erhålla en Silfwer Medaille

d. 24. Martii 1800.

D. U.

ingående instruktion
så hans Baron af General
pioner förrätta, at denna
taring afsedd skall vinna fra
gång i Wiborgs Län, med den
dan på vägen ställen, och i sy
sel uti Haapajärvi Capell
hetska Socken begynd driftande:
underdånig Ansökning får Sin
Nåder Herr Baron af Gene
Majoren å stunden, försom
skandes tal beskaffenhet af an
skandes nyttig skandes ingå
bord med nöje afstyrkommen
och sken skänkora Ansökning
skall; det Konge Hufvud
vilja winnorda evägen af sin
skandan, at med förskaffande
af sådan underdånig Ansök
tillvägad bifalla.

Justerad den 1. April 1800

Henr. Hein: Bodin

Uhr 1800 den 10 April sammanträdde
Konge: Hofrätten Österbottens Hälsovägs
Förordnings Ansökt. Sammanade af
de Ledamöter voro Herr Lagmannen
Sachlén, Herr Assessoren Gyldenstolpe, Herr Ö
vare Inspectoren Thuring och Herr Auditeuren
Öhman, och fyllde de 3 sistnämnde in
mälde, emedan på Landet öfverflyt

§ 1.

Upläsnes och godkändes det til torsdel
ning i 4:de terminen afgångne Hälsovägs Collegii
Protocoll.

§ 2.

Som genom underdånigst Remisorder
Dyrkowitz af d. 17 Julii, och Vederbörandes
Protocollsutdrag d. 8 November förledit år, befö
gan är bestyrkt, at innehafvaren af Ran
sjala Rusthåll i Wesilax Vederbörande Samuel Henricsson,
emot 1798 och 1799 upsatt Qvarn Lägenhet af Ryn
ningen, fyllde nu åren i godt och brukbart skick
så vidsäg Uhrsockenstugu för Lägenheten, anlagd
af Hälsovägs Collegium Utslåtning grundas,
att belöningen erhållande av Ansökanden af en
Silfverpägaren om circa 20 lods vigt, nämnda

§ 3.

Uhr Vederbörandes Protocollsutdrag, gjordt i
Maninga Capell Kyrka d. 8 sistl. Martii, Samt
af Vic. Pastoren och Sacellanen Sam. Eil. Granders
d. 22 i samma månad utfärdade Remisbref, fram
förskottat inför rätten, att Drängen Olof Savolain,
med flit och drägt i vederlon åren tid Tjenst
i Tavinismi Qvarn, Samt i öfrigt fört sig oför
tadt lig lefnad, i anförande Qvartil Uhrsock.
och Samma sig bevad Hälsovägen, och nu Olof
Savolain med ett Silfverne Gaffelmund, på des
Vederbörandes Herr Lieutenanten Herman Johan

med 2 uthmärkes
först med Gäl
lan i längden 35½, i bred
den 12¼, och i djupet
5 uthmärkes, [illegible]

vom Burghausens belastnad, igog Commun.

§ 4.

Alt Herr Öfwerg Lieutenanten och Riddaren v. Liljenbergs Memorial uph d. 15 sistl. Mart. innehållande begäran: Hö nåd wille nådigst täckas observera, huruledes uthi Ålfkottat den tillförordnade Barometern i stället Herr Öfwerste Lieutenanten Gafft tillhörande icke synes wara, emedan wissa delar af densamma, så wäl af Ålfkottat som ock af Herr Öfwerste Lieutenanten Gafft, blifwit förlagde, hwilka nu ej kunna anträffas, hwarföre han ock förmodar, det Barometern blifwit förlagd på någon annan ort, hwarest den ock ännu befinnes, samt att Hö nåd täcktes förordna, det Barometern måtte blifwa sökt och tillhandahållen, på det han måtte kunna fortsätta de ifrån honom förut begynte och med flit fortsatte observationer angående Barometerns och Thermometerns gång och förändringar, hwilka han ämnade sammanföra till en allmän Tabell, hwilken han sedermera ville låta trycka, på det de måtte blifwa allmänt bekanta, och andre, som sig med dylika observationer befatta, måtte kunna begagna sig af dem, till upptäckande af de naturliga förändringar, som i luften förefalla, hwilka observationer, om de med flit och uthållighet fortsattes, kunde blifwa af stor nytta för Fäderneslandet, i anseende till Landthushållningen och Sjöfarten, hwilken Herr Öfwerste Lieutenanten Gafft, som nu är till Stockholm kommenderad, ämnade sig att i Stockholm låta förfärdiga, och sedermera till Ålfkottat återsända, hwarföre Herr Öfwerste Lieutenanten Gafft anhöll, det Barometern måtte blifwa honom tillsänd, hwilket Hans Excellence Herr Landshöfdingen, Grefwe Cronhielm, ock Herr Öfwerste Lieutenanten och Riddaren Gafft, hwilka wid Barometerns förlagande woro närwarande, af Herr Öfwerste Lieutenanten och Riddaren v. Liljenberg, som Barometern förlagt, blifwit bekräftade, så wida Barometern ej skulle finnas i Ålfkottat, hwilket Herr Öfwerste Lieutenanten Gafft, som nu är till Stockholm kommenderad, ämnade sig att i Stockholm låta förfärdiga, och sedermera till Ålfkottat återsända, hwarföre Herr Öfwerste Lieutenanten Gafft anhöll, det Barometern måtte blifwa honom tillsänd, hwilket Hans Excellence Herr Landshöfdingen, Grefwe Cronhielm, ock Herr Öfwerste Lieutenanten och Riddaren v. Liljenberg bekräftade.

§ 5.

Det Protocoll och Landmodan uph Laugh. Nord. Herr Landshöfdingen Grefwe Nicol. Agander. Memorial dateradt d. 20 sistl. Martii, som i dess Landshöfdingeembete för nästkommande Landtdag på Wadstena Rådhus nu warande Landtmod, innehållande några Oeconomiske förslag, med åtskillige andre i Landshöfdingeembetet inkomne Handlingar förmenade.

d. 17. April 1800
fv. ll.

Den 17 April förmälte Herr Landshöfdingen Ålfkottat; och wore wärde Herr Professor Faxtenius, såsom uph anmodan gjorde Memorial förfärdigat, samt Herr Assessor Sydenstolpe och Herr Auditeur Öhman, såsom Herr Landshöfdingen förordnade förrättare.

§ 1.

Herr Öfwerg Lieut. och Riddaren v. Liljenbergs Memorial uph den 20 Martii med begäran om anläggning af [illegible] gjord anläggning af Ålfkottat remitterades till nästkommande sammanträde af Ålfkottat, som då skall tillse och granska de uphgifne skälen för nämnde anläggning.

§ 2.

Den tjenstgörande Lieutenanten S. V. Ingmans insända Geometriska arbeten och Mappa, samt diverse Oeconomiske upgifter, hvilka Ålfkottat sig bäst tjenade, att Herr nämnde uph tvenne sednare, med nämnde uph tvenne förra förenade, och hwarmed uph dess ämbetes vägnar observationer, om hvilkas fullgörande uph Ålfkottat tillbud anslag angående [illegible] Ålfkottat tillbud anslag angående [illegible] till tillkännagifwande.

§ 3.

Herr Kammarherren Riddaren v. Winters Memorial angående Wingåkers tillökande tillförordning, hwarmedelst uph dess sednare tillkännagifwanden nyttig [illegible] och anläggning af [illegible], samt Ålfkottat nästkommande sammanträde, hwarest [illegible] Ålfkottat tillbud anslag angående [illegible] till tillkännagifwande.

† til förekommande uph opmak

Sedan Directeuren Tycke Ållzottet, att Gifwa Damm
Rådets beskrifning, skulle angående konst a
anskaffa upplägga, skulle tryckas eller med na
annan åtgärd underdånig ekonomisk underrättelse

§4.

Uti förberörde at d. 1 innewarande till
Kongl. inlemnadt Anonymt Memorial o
upmuntrande uti huvudstaden Collegium
Medicum, under tillägg af dess samtliga
uti Riket. Ållzottet meddelade sin tänk
ceremoniela formen icke mera nogsam
aller i wederbörlig måtto, utan dr
upptecknade upplysningar samman Rikets
winnas tjenom tillfälliga samtal af so
fullmägtige; i anledning hwarpå Ållzot
tillskrifwit, att genast anmälande uti Ano
mens förslag, i Collegii utlåtande d
sak nu upmuntring måtte til samtlige
dre: i hwilket afseende undertecknade
att gifwa i sin ort sökta upplysning
fullmägtige i Gubernementet, utan
upgifter och underrättelser, och
förenämnde Kansligrenen Collegii underrätta

Uti förberörde Collegii Herr Johan Snecks ifrån
Stockholm afgifwet observationes meteorologicæ
wederbörandes försedde under loppet af
1799, samt Jan i år til och med d. 16 Febr.
hwarefter, om Collegii sig äfwen, framdeles
la meddela en fortsättning, anser Ållzot
tet, skulle observationerne under Snecks
Instrumenter, icke annan hwarken full
ständigare allmän tjenlighet, hwar
före icke allan Collegii af Snecks anbe
ka anbud synnes kunna sig begynna;
tillskrifwa utan kunde det vara inom de
nämnde lagzagt til handlingarna, i fall
dylik utgift kunde kunna

§6.

Uti Collegii Protocoll hållen
tillhörde Medicinalrådet och Kontrolleur Cappell för
samlingen den 24 November sistl. wore närva
rande medlemmarne af Collegium samt
lagande, att samtliga församlingarne un
dertecknat i det Hafwet, att wid Collegii wanlig
tiga andra kunna komma i å
sätta, wid de som kunna wara tillfälliga
wid öfwer förwärfwade kunskap i Me
cin och Chirurgie, dem för samlingarne
så wäsentlig förbegripelse at måtte på dertill
dan til Secellanier, anser Ållzottet Coll.
Kongl. icke kunna lagza någon slags
befattning.

§7. Ållzottet

afslutningen tog Collegii
förenämnde Gifwa Professoren och Riddare
Porthans Memorial om nya upptäckter
som wederhafwa widlagande til Sees
fullmägtiges förkofran i Finland; och
wore betråffande den sjette punkten om
forskott och anskaffandet fullföljande af
mål och sjog Collegii wederbörande gillat
och widlagdt, och wid behandlingen af
anledning tillkommande, hemstt, tycktes
förordningen Ållzottet, med Ägarkosarder
wag, Retzius i Lund och Bergroth i
Malmö böra genom brefwexling anmodas, att
förfoliagen Gifwa tillsyn öfwer plante
ringarne i dessa Län, och isynnerhet
den Polhemska Jernstyckgrufwan
sen begynnas hwad förfarit är, blifwit
förjagdt, samt det tillräcklig utsedt til nödig upsigt
Swägen om tillwägagångt tillkommande:

232.

d. 10 April 1800

B. U.

† Gifwa anse wid sitt
nästa,

öfwer gruffwan.

i at förmånligare Tjäru tilwerkning
hållt ~~mehra~~ trädde Berednings Utskot-
~~ej mera~~ kommit at hwila ~~nde~~ på Oeconomie Utskottets
utlåtande, som med et Memorial i samma
ämne förgått här beföllning.

~~Som i dag icke mera kunde med-
hinnas, så gjordes med öfwerläggningen i äm-
net om de i andra puncten nämnde Hushålls
anstalter, anstånd til den 21 i denna Månad.~~

Hwarwid erinrade sig Utskottet, att
Sällskapet under den 1 Aug. 1798 anmodat
dess Ledamot Herr Bruks Patron Linder, att
wid Pyhäjärvi Hwarnstens brott i Wichtij
kan undersöka, om Hwarnstens art och
beskaffenhet, brottets läge, utspräng-
nings tilfället, och med hwad mera äller
mindre möda Hwarnstenarna må kunna
brytas och arbetas, men at ~~hwarom~~ om
detta ännu icke någon underrättelse
inkommit; i anseende hwartil Utskottet
ansåg nödigt, at påminnelse om wärk-
ställigheten ~~af Sällskapet~~ må göras.

Som i dag icke mera kunde medhin-
nas, så gjordes med öfwerläggningen i äm-
net i andra puncten af Herr Professoren och
Riddaren Porthans Memorial föreslagne Hus-
hålls anstalter anstånd til den 21 i
denna Månad.

År 1800 den 21 April sammanträdde
de åtta Berednings Utskottet, då
Herr Öfwer Inspectoren Kuning och Herr
Auditeuren Edman, hwilka ifrån Staden
bortresta, woro frånwarande.

d. 21. April 1800

Sdtt.

§ 1.

Justerades Protocollerne ~~ifrån~~ för den 10
och 17de i denna Månad.

§ 2.

Fortsattes öfwerläggningen i anledning
af Herr Professoren och Riddaren Porthans wid
sistlidne sammanträde föredragne Memorial,
och dess 2dra punkt, om wissa landtmanna
warors förbättrande til halt och godhet. Den
wrakning Hr. Prof. och Ridd. föreslår så wäl å
Humla, Hampa och Lin, som i synnerhet å
smör, ansåg Utskottet [som den ock i werkställigheten blefwe möjlig,] ~~för för det ändamål~~
~~icke lämplig alle Landtmännen til~~ [i stället för det goda] ändamål at [som därmed åsyftas,]
[Utsäljarne skulle hafwa til missbruk] ~~landtmän medförande~~, olägenheter och
[och sålades blefwe uti gemen ... nytta]
~~hwilka nyttiga~~ förhållanden dess, at wrak-
ningen å Waltpeltar, ingen ting mindre än
fordrat denna waras tilwerkning. ~~En~~
~~...~~
~~...~~ Men
en upplysning om det första och hufwudsak-
liga steget til wål förbättring i Hushållnin-
gen, så tilstyrkte Utskottet at tjenliga under-
rättelser om Mjölkens wård och Smörs ~~at~~
tilwerkningen, om Lin- och Hampe ~~...~~ Rötningen,
samt om Humle planteringen, må på Säll-
skapets bekostnad författas utfärdas och
gratis bland Allmogen utdelas, och före-
[frågan om dess tilförordningen]
tog därtil ~~Landtmannens Allmän~~ förrät
[... tilsyne]
... beskrifning ~~om Beståtilordningar~~
~~...~~
~~...~~ af Skottet.

Uppgift af ~~något~~ [dess] tjenligaste sätt ~~...~~
~~...~~ at upodrifwa dessa Landets alster
... godhet, ansåg Utskottet fram-
... kunna blifwa ämne för en Pris fråga.
Hwad beträffade 3dje punkten af Memo-

rialet, om kraftigare medels widtagande, at Allmogen til werksamhet befordras uti hwarjehanda nyttiga hushålls företag, men sedan utlofwade Belöningarna, hwad tycktes Utskottet detta ämne fordra flera och långsamma öfwerläggning; och man fästade [illegible] af den tanka, at hela Memorialet genom tryckning i Sällskapets utgående Dagbok ~~införas~~ göras allmänneligen bekant, och upplysta Medborgarena upmanas, at öfwer alla därutinnan förekommande omständigheter sig yttra. I anledning af hwad Herr Professoren och Riddaren därutinnan anfört om nyttan af Lönnträn och Lönngångar til Lönnmakare arbeten af qwistar och [illegible] ter, kunde då tillika sådana träd at [illegible] anförtros til utplantering och utspridning [illegible] i landet utbjudas, på det sätt, at den [illegible] därtill [illegible] sig anmäla bör [illegible]. Om det af Herr Professoren och Riddaren [illegible] til Lönnplanteringarne i [illegible] gården, til gamla [illegible] 25 [illegible] nors [illegible], samt medlar til wåra Deras Föreståndares upphjelpande uti sin [illegible], kunde Sällskapet genom denna utwäg öfwer så wänta kunniga och patriotiska landtmäns tankar och upplysningar.

& Föreståndaren för Kongl. Academiens Botaniska Trägård

§ 3.

Herrar Professorerne Hellenius och Haartman öfwerlämnade uti Herr Lagmannen Wibelius Memorial om de, i synnerhet i öfra delen af landet brukeliga Portarnes skadeliga inflytande på Inwånarenes lynne til tröghet och overksamhet; och förenade sig [illegible] Utskottets ~~[illegible]~~ öfriga Ledamöter i följande af ~~[illegible]~~ Sällskapets Secreterare uppsatta Utlåtande:

4

Justeradt d. 29. April 1800

Henr. [illegible] Bäck

Ing. til Beredn. Utsk. d. 21 Apr. 1800.

Ödmjukt Memorial.

Herr Lagmannen Wibelius har, uti Memorial af den 1 sistl. Februarii, sökt vända Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets upmärksamhet på de skadliga verkningarne af Pörten, Allmogens i öfre orterne af Finland vanliga boningsrum, i affeende på qväfvandet af alla själs förmögenheters utveckling, och däraf följande tröghet och overksamhet i alla deras företag. Vid detta til Beredningsutskottets pröfning remitterade ämne, har jag tagit mig friheten at anföra följande reflexioner.

Nästan i ingen del af Medicinen finner man så många obevista satser, så många motsägelser och så mycken ovisshet som i Diæten. Orsaken därtil är icke svår at finna. Luften, Mat och Dryck, Sömn och Vaka, Rörelse och Hvila, kläder, Boningsrum m. m. höra til Menniskans dagliga behof. Om deras verkan vore häftig och stark, skulle de igenom et dagligt bruk, öfver höfvan reta, afnöta och förstöra den kropp de borde underhålla. Men just igenom det lindriga i deras verkningssätt, och igenom mängden af deras olika och på en gång inträffande modificationer, blir effecten af dem långsammare, omärkligare, och således äfven svårare at bestämdt uppgifva. Orsakerne til et visst gifvet phænomen kunna därföre ofta vara flere än en; och ändå blir det möjligt at se förbi dem alla, och söka dem där de icke finnas.

Jag vil icke, at man skall förstå mig orätt. Om någon tillämpning skall göras af denna allmänna anmärkning, är jag färdig at använda den på min egen tanka, så snart jag finner skäl at öfvergifva den. — Men til des tror jag, at hvarken Pörtena ensamt äro skuld

til den Allmoges tröghet, dumhet och lättja som bor i dem, eller at Skärbonden därföre är dessa sina Landsmän olik, at han bor i ordentliga Stugor.

Til bristande odling och verksamhet hos Invånarne i öfre delen af Landet, bidrager, — utom flere orsaker — i min tanka ganska mycket

1º deras mindre umgänge med främmande. De kunna således icke vinna den smidighet och böjlighet i lynnet, som man finner hos Skärbonden, hvilken, utom det han ofta besöker Städerna, alla Somrar gör långväga resor, men hvars större snygghet ofta går öfver til yppighet.

2º deras fattigdom. Den har gjort dem nedslagna; och något betydande tilfälle til förtjenst har sällan ägt gat deras industrie. Därigenom sakna de både upfinningsgåfvan och skickligheten.

3º deras Diæt, som äfven är en följd af fattigdom. Deras föda består mäst af Vegetabilier, hvilka aldrig kunna gifva en arbetare den styrka som kötträtter, de sällan hafva utväg at pläga sig med. Nu taga de nästan all sin näring af et ganska surt bröd, til och med af ogräddad surdeg, af Gröt, Rofvor, Kål, sur mj och sur Fisk. Deras dricka är äfven ofta surt; altid minstone illa kokadt och svagt. Hvad under då, om de ste ibland dem plågas af Magflen och Mjältsjuka om de blifva bleke och svage, och om de sakna tilbörlig styrka, rörlighet, liflighet, drift och tankeförmåga.

Jag vil icke helt och hållet utesluta Pörtet ifrån deltagande i samma verkningar. At i et litet och trångt, samt til tak och väggar nedrökt Pörte måste råda mycken osnygghet, är lika naturligt, som at osnyggheten förringar Menniskan til värde och cara. At desutom en beständig åsyn af den svarta färg

b, i synnerhet hos den upväxande ungdomen föda e viss dysterhet och trumpenhet, torde icke motsäas af erfarenheten: — Hvad röken angår, så är åtminstone visst, at den skadar ögonen. Den är förmodligen icke heller utan all verkan på tänkesättet. Man har ju i Stenkolsröken trodt sig finna en orsak til den tungsinthet och benägenhet til sjelfmord, som man förebrådt Engelsmännen. Men detta folkslag saknar åtminstone icke genie eller arbetsdrift. — Hvad man kunde säga til vår Allmoges försvar i denna del, är at de icke vistas inne i Pörtet under eldningen; at väderväxling genom de öpna gluggarne hela dagen underhålles; och at den rök, hvaraf man i synnerhet om qvällarne i deras Pörten besväras, härrör, icke af sättet til rummets upeldning, utan af pärtorne, dem de nyttja at lysa sig med: hvarutom de, igenom en flitigare Badstugegång, afskölja röken och smutsen, samt öpna de täppta porerna.

Icke heller finner man samma lynne rådande hos alla dem som bo i Pörten. Ryssarne nyttja, til stor del, lika beskaffade Boningsrum; men icke des mindre, och ehuru tryckte de för öfrigt äro af Despotismens järnok, huru mycket contrasterar icke deras beställsamma liflighet med Tavastländningens tröghet och huglöshet!

Mycken skillnad är desutom emellan Pörten och Pörten. De öfre Socknarne i Tavastland hafva dem större, högre och rymligare, än de som ligga nära omkring Tavastehus och Heinola. Carelaren har dem snyggare och renligare än Savolaxaren. De olägen-

heter, som åtfölja et lågt och trångt Pörte, fortvinna
til en del i et högre och rumrikare; och jag vet en
Svensk Läkare, Doctor Ståhl, som visst icke prevenerad
til Pörtenas förmon, ansedt dem, så beskaffade för me-
ra enliga med Climatet, och mera hälsosamma än
Allmogens låga kojor i Sverige. Det är åtminstone
visst, hvad jag redan ofvanföre nämnt, at vår Allmo-
ges Pörten ingen dag sakna vädervärling; då däremot
i nedre orterne, som hafva rum med ordentliga eldstäder
och skorstenar, fenstren, som merendels äro utan både ha-
kar och gångjärn, sällan eller aldrig öpnas, och en un-
ken lukt råder både Vinter och Sommar.

Men om, på bättre grunder, det skulle finnas nö-
digt at utdömma Pörten, håller jag för min del före, at
denna nyhet, åtminstone icke allt för hastigt bör All-
mogen påtrugas. En hel Menighet afläggeraldrig, eller
ganska sent, urgamla vanor af så mycken betydlighet
som denna; och de kalla och dragfulla Gästestugor man på
alla ställen finner, bevisa, at den icke äger hog för, eller nog
kunskap om vårt vanliga bättre byggningssätt. Jag vet och
så, at framl. Hr. Landsh. och Ridd. de Bruce i sin tid sökte
förmå Tavastländska Allmogen at cassera sina pörten. Han
goda upsåt möttes af många motsägelser; och endast på
få ställen vann det framgång hos en och annan. —
Upmuntringar af Prästerskapet til snygghet och renlig-
het, och uplysningar om nyttan och nödvändighet
så väl däraf, som af högre och rumrikare Pörtens byg-
gande, torde til en början verka mycket godt, och i en
framtid medföra än förmonligare förändring. —
Då i Cajana Stad en del Invånare ännu bo i Pörten
torde de visst icke så hastigt kunna afskaffas på Landsbygd

J. H. Wallenius,

O De finnar som nedsatt sig i Dalarne och Vermeland, hafva ännu i dag icke kunnat förmås at antaga sine Svenske grannars byggnadssätt; och

Den 7 Maji 1800 sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Beredningsutskott: Närvarande Ordföranden Herr Professoren och Riddaren Porthan, och samtelige Ledamöter, utom Herr Professoren Doctor Bonsdorff, som låtit anmäla förfall af angelägna göromål.

d. 7. Maij 1800
B: U:

§ 1.

Upläsles och justerades det til tryckning ärnade utdrag af Sällskapets utgående Dagbok.

§ 2.

Enligt Sällskapets Remiss af den 1 i denne Månad, borde Utskottet nu utlåta sig, öfver det af Herr Professoren och Riddaren Porthans ingifne Förslag til Jetton öfver framledne Herr Assessoren Ahlman; men som Utskottet önskade, at dessörinnan få se den upgifne desseinen teknad, så åtog sig Herr Professoren och Riddaren, at därom til Utskottets nästa sammanträde föranstalta.

§ 3.

Likaledes hade Sällskapet under samma dag til Utskottet förvisat Herr Professoren och Riddaren Porthans muntelige proposition, at vid Belöningsmedaillernes utdelande, 2ne gradationer må iakttagas. Sällskapet förväntade innan kort Kgl. Majts Nådiga tilstånd, at fästa den i knapphålet på dem, som därtil anses förtjente. Men med denna reder har Herr Professoren ansedt blott dem böra togkommas, som äga en utmärktare och mindre vanlig förtjenst. En mindre grad af belöning lefve då den at få Medaillen, utan rättighet at bära den; och til en sådan olikhet skulle aldrig teknas anledningar. Utan at behöfva öka de verkna belöningarne, ägde Sällskapet härigenom et

sätt mer at belöna. — För dem, som skulle kom-
ma at bära Medaillen, har Herr Professoren och
Riddaren föreslagit et grönt band.

Utskottet gjorde anstånd med öfverlägg-
ning härom, til des Kongl. Majt. öfver Sällska-
pets underdåniga anhållan om tilstånd, at låta
Medaillen bäras på bröstet af dem, Sällskapet
därtil finner värdige, sig i Flåder utlåtit.

Gusteradt d. 12 Junii. [illegible]

Den 23 Maij 1800
B. U.

År 1800 den 23 Maji sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Veredlnings Utskott; Närvarande ordförande Herr Professoren och Riddaren Porthan, och samtelige Ledamöter, utom Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Baron Fleming, som af tjenstgöring denne tiden är hindrad.

§ 1.

Uti bref til Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Secretarare af den 29 sidstl. April, som Sällskapet den 15 i denne Månad til Utskottets yttrande remitterat, har Herr Öfverste Lieutenanten Baron Eric Abraham Leijonhufvud, sökt fästa Sällskapets uppmärksamhet därpå, at sättet at tilverka olja vore här i landet aldeles kändt, ehuru flere Socknar i Tavastland, hvilka af Lin- och Hampplantering draga sin hufvudsakliga näring, borde kunna präsa mycken olja af det öfverflödiga frött. Då efter hvad til Herr Barons och Öfverste-Lieutenantens kunskap, kommit i Tyskland öfverallt skola linnas Oljequarnar, som dragas af en häst, och efter hvar kappe Linfrö gifva minst en half kanna god Olja, så har Herr Baron och Öfverste Lieutenanten anhållit, at Sällskapet ville anskaffa modeller til sådana qvarnar, ju simplare des bättre, då Herr Baron och Öfverste Lieutenanten ville vara den första at anlägga et sådant verk vid sin Egendom Haga uti Janackala Socken, där Linfrö skall fås til öfverflöd.

Då Herr Öfversten och Riddaren Nordenskjöld på Ungård i Menzelä Socken anlagt et sådant verk,

skunde, efter Utskottets tanka, Ofvanpräs nämnden icke lagas vara alldeles okänd här i landet, ehuru den visserligen är mindre bäde känd och i gängse bruk än den verkligen förtjänar. Herr Professoren Doctor Tornerhjelm äfvog sig därföre, att igenom Herr Landshöfdingen Patron Nyssten, förskaffa Sällskapet Modell af Grefvinnan Trugård, jämte underrättelse på hvad sätt verket där drifves. Äfven som Herr Professoren gaf den lofvade, att förskaffa med ritning och beskrifning på [illegible] sjelfva gjorde, och Herr Regementsmästaren och Riddaren Tunnerberg, att af Hans Excellence Musicus Thorenberg efterfrågade bästa tillfälle att af de Holländska Ofvanpräs nämnde anskaffa Utskottet denne underrättelse lemnar begärar af General Konsulen i Antwerpen Herr G. H. Strahlenberg, som [illegible] blifvit antagen till Sällskapets Ledamot, och till hvilken Sällskapets Secreterare, enligt det beslut som togs vid sammanträdet den 15de i denna Månad, hvarå kommer att afsändas det tackskrifvelse som Sällskapet gjorde gåfvan; äfven som Utskottet tradde vara nödigt, att igenom Herr Translatorn Gummeson i Stockholm erhålla skriftlig om Gummans anläggning af den där städes införda Ofvanpräs nämnden, som drifves med vinden.

§ 2.

Ytterligare föredrog sig Utskottets till öfverläggning det anonyma Memorial, som den 9 i denne Månad till Sällskapet inkommit, och Sällskapet till Utskottets utlåtande remitterat. Vid den första punkten därav, som Herr Kvanti förslog, att lägga åker och ängsteger om hvarandra till förekommande af det besvär

d. 23. e Maÿ 1800
fg. U:

en jordbrukare vanligen har vid dikens vid magt hållande, hade Herr Kammarrådet Wimpffen skriftligen anmärkt följande:

"Detta är ett project, som Baron Brauner i sin lantbr och försök om åker och äng p. 135 redan uppgifvit, men som jag icke tordenera hört af någon vara verkställdt. Visserligen skall de gräsväxter befordras genom denna anstalt, och jag har ofta varit i beråd att göra försök med denna inrättning: men ehuru jag har befarat följande olägenheter: 1:o kunna åkerkegarne icke bibehållas uti det upphöjda läge, som man förut gifver dem: de skola efter hand nedfalla vid bräddarne på ängsvallen, och i och med det samma gräsrötterna spraw uti åkern. Gräsvallen, som supponeras blifva stark och tät, qvarhållen vattnet, och ängsstegen kan visserligen med sin hållning eller lägheb icke ersätta dikets. 2:o kunna sådane höländer icke bergas oftare än åkern är besådd, ty då denna ligger i träde, blifva mellanskylten trampade och äfven betade. 3:o vid bergningen hindras flotterkarlen af gården, som emellertids lägger sig öfver gräset, att afflöta det så nära åkerkegen, som nödigt är. 4:o kommer äfven vädes axen, som ofta snatas innan höflottern intraffar, att inblandas uti gräset, och om regn intraffar, kan gården icke undvika den olägenheten att måltar. 5:o diken uti en åker äro nödige icke blott till öfverflödigt vattens afledande. De befordra varma, luft och drog, så nödige för växterne, och kunna således uti en bördig åker icke undvikas. Då jag därtill lägger, att befrfva anläggningen af en sådan blandad åker och ängsmark blifver mången svårigheter underkastad, och mången mötjordeu är så grund, och då jag icke kan upnöja åkerkegen, utan att

aftaga all mad jord ifrån ängs tegen, hvilken
därigenom blefver helt och hållet oframkomlig,
om icke ny mad jord ifrån andra ställen på-
föres; så anser jag för min del ofvannämnde
project icke böra recommenderas, förr än
någon handtman genom flere års försök kan
visa förmonligheten deraf. Uti dessa fall, då
mycken mad jord finnes, kunde försöket göras
med minsta kostnad; och jag är mycket för-
stådd, at hjelp föreslaga et sådant,.

Utskottet, ~~instämde~~ som i Herr Kammar-
Rådets yttrade tanke instämde, at jag ~~torde~~
det upgifna projectet medföra mycken förlust
af åkerjord, som genom betning och höfångst
verkeligen icke vore ersatt, hvarjemte ängs-
jord på ängslegarne, när de hunnit mogna,
aldrig kunna hindras at utsäd frida fröna, på hvil-
ka åkern, såsom Maskr, och i synnerhet
Stenmasken, af et sådant jordbruk blefve en
~~nödvändig~~ följd; men Utskottet trykte likväl
för sin del, at om detta förslag kunde räknas i
Hälsingds utgående dagbok.

Angående den 2dra punkten i Memorialet
om lifstids eller 50 à 100 års arrenden på Landt-
Egendomar, hade Herr Kammar Rådet Winter
sig skriftligen yttrat, at detta project vore
Engelskt, och instående til om det med hvad afs.
Professoren Kraftman på Thorvisto verkstället.
Hvad upbyningen kunde mera utbreda sig
uti vårt Land, blir denna utväg ofelbart gan-
ska nyttig. Den skall befrämja folkökningen,
och förtjenar at omständligare beskrifvas och
läggas för Allmänhetens ögon.,,

Utskottet fann för sin del principen, som
i Memorialet yrkas, vara god, men at om
~~nyttighetten~~ förmonligheten, hvilken beroende af hvars och ens

sig behag, ingen ting kunde föreskrifvas.
Den proposition Kongl. Majt vid nu pågående
Riksdag i Nåder gjort Rikets Ständer angå-
ende ändring i XVI Cap. 15 § J. B. äfvenledes
at underrätta de grunder, som förut gällande
Lagar lagt i vägen för sådane Arrenden
ingående; och at den författning Kongl. Majt
i Januari med Rikets Ständer härom i Nå-
der låter täckas vidtaga, borde man hoppas,
at Arrende principen i en framtid skulle
befordras.

Hvad den 3dje punkten beträffar, hvar-
uti Författaren föreslår, at til förekommande
af trångbrukt och mångsköld, härstädes be-
stälta handtmannen för åkerns bruk til säd,
särskilt för lin, för Kanyre och Jordpärons
planteringar m. m. särskilt för Fisskerier och
Jagt o. s. v. hade Herr Kammar Rådet därom
yttrat sig följer:

„Att åkrarnes enom trångbruk är i
alla delar nog med min öfvertygelse; men at
sådant måtet kan vinnas genom beställning
tviflar jag. Åtminstone blifver den i verkstäl-
ligheten svår. I allmänhet kunna vi ej klaga
öfver vår Allmoge i denna del: Ty merendels
är något visst des husfridsyrke. Att nedlägga
alt det öfriga, låter föga göra sig med våra
närvarande Politiska författningar. Här
folkmängden en gång blir svarande emot
vårt Lands naturliga förmoner, då kunna vi
dela näringarne folket emellan. Då kan för
exempel i Mårgården den ena husfadren på
Hemmanet blott fiska, den andra bruka jor-
den, den tredje segla, den fjerde göra timmer och
plåtar, och så vidare. Strid på folk lärer
den Bonden at klåpa med allt.„

Lika med Herr Kammar Rådet, ansåg

Utskottet i denna del mycket bere på localen och ej kunna hjelpas förr än folkmängden i en framtid ökas. — Hvad Linplanteringen angeck, så vore, i Utskottets tanka, för des utvi-gande til ensam eller åtminstone hufvudnäring den omständigheten mycket hinderlig, at Allmo-gen inskränker sina göromål vid Linets bered-ning til en viss kort tid af året. Långt mera än som nu blir gjort, skulle kunna medhinnas, om större delen af Linet förvarades oröth til bättre fram, och sedermera småningom, efter begvämligheten afverkades. Härom tyckte där-före Utskottet, at Herr Professoren Doctor Hellenius, som på Sällskapets anmodan åtagit sig at författa en beskrifning om Linets plantering och skötsel, kunde anmodas at tillika göra er-inran och föreställning.

Vid ~~den 4de~~ Memorialets 4de och sidsta punkt om befordrandet af utkomne Hushålls författningars nogare efterlefnad genom större viten än hittils blifvit stadgade, och genom en Öfver Fiscals antagande för hela Finland, som egentligen borde tiltala alla slags Embetsmän, hade Hr. Kammarkådet gjort följande anmärkning:

„Reflexionen om våra Hushålls författnin-gars oförsynta öfverträdande är välgrundad. Vi vore mycket lyckligare, om trefjerdedelar af våra Lagar aldrig hade existerat, och den öfriga fjerdedelen noga blifvit upfylld. Vi äre redan så vane vid dessa öfverträdelser, at Lagarne til och med föraktas samma stund de publiceras. När lägen förlorar sin aktning hos den lydande, hvad kan man vänta för efterföljd? Men om den föreslagna hjelpen är tilräcklig, kan med skäl dragas i tvifvelsmål. Åtminstone visa exempel, at Fiscaler göra mera ondt än godt. En sådan Fiscal, som Författaren föreslår, kunde göra gagn; men hvar tager man bröd i Öknen? Emedlertid är ämnet vigtigt, och det förtjenar at nogare skärskå-das. En Præmii fråga, huru Hushålls författningar i allmänhet bäst skola handhafvas. förtjenar af Sällskapet at upkastas."

d. 23. Maij 1800.
B. U.

Herr Assessoren Sylvius anförde, at efter Hans tanka, det icke vore viten, som borde ökas, utan i des ställe ersättningen för tilfogad skada; och önskade, at den som igenom en annans öfver-trädelse af någon Hushålls författning blifver lidande, må lika så väl som den, hvilken blifvit det igenom tjufnad, få edeligen erhålla värdet af sin lidna förlust, så mycket mera, som vid domstolarne vanligen händer, at ersättningen bestämmes vida därunder.

Utskottet fann de af Memorialets Författ-tare upgifne botemedel emot det öfverklagade onde icke vara tjenlige, eller i verkställighe-ten möjlige, och kunde dem således, för sin del, icke tilstyrka.

§ 3.

Den af Herr General Majoren, Landshöfdingen och Riddaren von Willebrand til Sällskapet in-lemnade Berättelse om Dagsverkens förvandling vid Jockis Sätesgård til smärre Åker- och Ängsdelars bruk af Bönder och Torpare, ansåg Utskottet förtjena, at i Sällskapets utgående Dagbok, til Hushållares underrättelse, införas.

§ 4.

Vid Herr Coopvaerdie Capitainen Stålströms Berättelse om Boskapssjukan i Uskela år 1798, som bland annat innehåller, huru de sjuka Kreaturen genom bruket af Bonsolja med söt Mjölk kommit sig före, hade Herr Kammarkå-det Winter skrifteligen anmärkt följande:

„Capitaine Stålströms berättelse om Boskaps-sjukans förhållande år 1798 i Uskela Socken, styr-ker mig än mera i den tankan, som jag altid haft,

at Picuta, Storroten kallad i Nyland, är förnämsta orsaken til Boskapsstörtningen. Förgifter kunna väl finnas hos Insecter; men jag tror dock at Storroten är svårare än alla döda flugor och Maskar. Jag tilstyrker därföre Sällskapet, at Capit. Stålström må anmodas at undersöka, om uti den af honom omtalte Bäcken någon ört finnes, som liknar kummin, och har stora tjocka rötter. Til äfventyrs är Picuta här å orten icke väl känd. Beskrifningen därpå är et högstnödigt ämne för Sällskapets Journal. Om min gissning är grundad, huru lätt skulle icke Boskapsstörtningar kunna i detta Landet förekommas?"

Utskottets öfrige Ledamöter, som ingalunda ville bestrida den skadliga och dödande verkan, för hvilken Picuta länge varit känd, ansågo likväl för omöjligt, at Boskapssjukan däraf kunnat upkomma. Det ~~Parkaste förgift~~ vore stridande emot Gifternas natur och verkningssätt, at upväcka en allmän smitta, som genom det störtade Djurets blotta vidrörande eller andedrägt meddelade sig icke blott til andra Djur af samma slägte, utan äfven til Menniskor. ~~Utskottet fann~~ En sådan egenskap tilkomma blott de i luften alstrade eller med den kringförda smittor, som efter sin särskilda art, men altid ända til osynlighet subtila, frambringa särskilda sjukdomar. Emedlertid fann likväl Utskottet ingen ting hindra Sällskapet, at af Herr Coopv. Capitaine Stålström begära underrättelse, om Picuta til äfventyrs må finnas växande i Weitakala Å, eller däromkring; och tilstyrkte för öfrigt, at Afhandlingen, sedan den til styl och ordalag undergådt nödig rättelse, må i Sällskapets utgående Dagbok, Allmänheten meddelas.

§ 5.

Vidare företog sig Utskottet at aflemna utlåtande öfver et den 1sta i denne Månad til Sällskapet inkommit, och därifrån den 15de hit remitteradt # Memorial, med Motto ur Lucretius:

Verum animo satis hæc vestigia parva sagaci
Sunt, per quæ possis cognoscere cætera tuto.

anonymt d. 23. Maij 1800 B. U.

Uti 1sta punkten har Författaren, i anseende därtil, at oaktadt Sällskapets yttrade önskan och utfäste belöningar, ganska få Socknebeskrifningar ännu inkommit, föreslagit Sällskapet, at ~~antingen~~ utse någon ibland sine Ledamöter, eller någon annan kunnig och skicklig person, som jämte insigter i Natural Historien och Oeconomien, samt några allmänna begrep om Cameralverket och Landtmäteriet, borde vara finska språket mägtig, och som på Sällskapets bekostnad skulle anställa resor til vissa föresatta districter i Finland, ~~och~~ samt efter en för honom utfärdad tjenlig Instruction antekna allt hvad til ändamålet kunde pröfvas tjena, och med en omständelig berättelse om alltsammans, til Sällskapet inkomma.

Utskottet biföll för sin del denna Författarens idée, och ansåg den, så fort möjligt blifver, böra bringas i verkställighet; men kunde för närvarande icke föreslå någon, som härtil ägde ledighet, ~~och~~ hog och insigter. At upsöka skickliga ämnen til detta nyttiga företag, eller i brist af tilgång därtil nu genast, småningom spamma dem, ~~ansåg~~ tyckte Utskottet blifva et värdigt och vigtigt föremål för Sällskapets omsorg. En lämpelig Instruction för den blifvande Resanden ~~tyckte~~ fann Utskottet äfven med första böra påtänkas, och vid upsättandet däraf böra nådföras, utom den af Sällskapet redan utgifne planen til Socknebeskrifningar, Communications to the Board of Agriculture i England, och

Arthur Youngs Resor, av hvilka Arbeten Herr Gjuf af
Tibleman förordenstull åtog sig at ~~göra~~ i sådant
afseende göra utdrag.

Hvad i den 2dra punkten förmäles om
bristande upplysning hos vår Allmoge, til af
hjelpande hvaraf den samma borde förses med
nödiga Folklärare, hvilkas plikt det vore, at un-
derwisa des barn ej allenast i innan til läsning
och de första begrepen af Christendomen, utan
och i skrifvande, räknande, och hushåll av allmän
kännedom af verldens och Naturens, samt denna
undervisning ~~ut~~, i stöd af förmedt widtagne författ-
ningar, uppdrages åt Församlingarnes Klockare,
som för at til detta tjenstgörande blifwa skickelige,
borde hafwa bivistat publique Scholer, til des de
inbegrep förenämnde kunskaper, hade gifwit
Herr Kommerrådet Wirten anledning til följande
skriftliga anmärkning:

„Dessa tankar anser jag för min del gan-
ska välgrundade: men om ändamålet skall
vinnas, borde Klockarena behöfwa i allmänhet
bättre löneförhållor än de för det närvarande äga.
Här återupprar jag mig hvad jag om förbättringen
af undervisnings verket i allmänhet särskildt
anmärkt. Om Klockarne skola vinna nödiga
kunskaper, borda de meddelas uti våra Scholer;
men sådana dessa Scholer nu äro, vinna ej de
kunskaper, som för ändamålet äro nödige.„

Som ett lika förslag med den okände förfat-
taren, i ett annat af de til Utskottets utlå-
tande remitterade Memorialerne förekommer,
så beslöt Utskottet, at vid granskningen däraf,
sig härröfwer i ett sammanhang yttra.

Den 3dje punkten åsyftar Folkmenigheternes
förekommande. Författaren handlar den af 3ne

d: 23 May 1800
B. A.

orsaker: utflyttningar, förderfwade seder och
mortalitet; och anser den första af dem för
betydande, ~~och~~ at den endast ödjande ej skulle
fordra någon förnämlig omvårdnad. Hänvid hade
till wäl Herr Kammarh. Wirten tillika med
erinrat, at „utflyttningen från Wärmeland
wisserligen förtjenar upmärksamhet. Åfven wore
betydlig, utfalde utvandrarna. Svenska folk
funnes ännu hela församlingar, och NB sådant
folk som arbetar. Hurumånge arbetande
Engelsmän, Tyskar, Holländare, Italienare
Americaner, äfwen finnas väl i Sverige?
Men res til Copenhagen, så tror jag där finnes
Svenskar. Här kommer man tillbaka til den
frågan: huru skola våra Oeconomiska
Lagar handhafwas? Om denna delen synes fri-
heten, den älskade friheten böra inskränkas
och kraftigt förekommas.„

Att utflyttningar utgöra en farlig och
wigtig orsak til wår Folkbrist, anser Utskottet
wara afgjordt, och wille förenämnd författa
detta ämne til ~~sin~~ öfwerläggning, i samman-
hang med hvad i flere till remitterade skrif-
ter därom förekommer.

Om betydligare orsak til folkminskningen,
i wårt land, höller Memorialets författare, je-
mte mångfaldiga andra, den vanvård med
dermas förderf. Dessom beslägtade sin vandel med
uppenbara brott, berörde sig Utskottet
wälkligheten, förfvar och gemenskap, samt alla
lifvets begwämligheter. Philadelphias lyckliga
erfarenhet har bevisat möjligheten, at igenom
klokha Fattiges inrättningar förbättra och til go-
da Seder återbringa de grögsta förbrytare. ——
Bland de orsaker som wälla det öfverhandtagande
sedeförderfvet, låter författaren förnämligast
sin uppmärksamhet på benägenheten til fyllen,

och den dänsfrån så oftnitjahtiga sättjan och ohreinnoraliteten. Detta onda underhålles egentligen af krogarne, hvilka, efter författarens tanka, borde så vida möjligt är afskaffas, och inga andra så beskaffade näringsställen bibehållas än de, som för resande begvämlighet äro alldeles oumgängelige, eller hvarunna ställas under strängaste uppsigt. Vänd vänne vore således vår rådgifvare, att såsom det förnämsta, af Sällskapet, hos Konungen Maj:t till följe af den Allernådigst förordnade tillståndskommissionen, föredragas.

Herr Lammar Rådet Winter hade härvid skriftligen anmärkt följande:

„Några allmänna klagomål finnas för det närvarande icke på landet, åtminstone icke sådane, där Brännvin förtäres, och de öfrige äro äfven ganska få. Det är icke där, som lifverligheten öfvas. Då hvar Bonde får tillverka Brännvin, behöfver hvarken han eller hans folk gå på krogen. Han har drog i hvar gård. Hvad författaren anmärkt emot prutorna förtjänar ställen, förfaller således helt och hållet: men saken är icke desto mindre riktig. Fylleriet är allmänt, och som vårt ämne har landets [illegible] och i de, där krogen är [illegible] förnämsta näring. Med de föreslagne bör reformen begynnas. Låt oss tillsvidare afskaffa öfverflödet i dryckerna: [illegible] Låt vår Apotheker ej bränna Brännvin; [illegible] Låt Borgaren af [illegible] förses allt lockande och [illegible] till brännvinsglaset; så torde allmogen småningom förlora smaken och taga afsked af oss.

Men

d. 23. Maj 1800
f. m.

[illegible] att förbjuda Brännvins tillverkningen i allmänhet, är ett ämne för mycket politiskt, att af vår sällskap vidröras. Nyttiga och goda författningar, som hindra lifverighetens tillkagande, fattas oss icke: men för kommer jag åter till frågan om tagarnes handhafvande. Hvad vi kunna göra, låren för det närvarande bestå uti rörande och upplysande föreställningar. Låt oss trycka och utspridda dessa, och därmed göra början till en önskad reform."

Utskottet instämde äfven i denna del med den anonyme författaren, så mycket mera, som förbättringshuset i Philadelphia, och tukt- och arbetshuset i Bern visat mycket verksamt till de förvänskade af nämnde inrättningar och till de bröttslige förbättring; men kunde till verkställighet [illegible] af annan icke uppgifva något förslag.

Emot den folkminskning, som i genom en allt för stor mortalité nyttes mera, än af Mera- talets författare beskrifves, att af präster, klockare, och andre med lika allvarlig [illegible] förfärade personer, lifsfarliga sårare i sällskapet. I de fälle vill han endast utspridda grundt förnuft: Medicinska [illegible] emot, eller öfver lagtiga om orimligheten af [illegible] vanliga verkningar vid sjukdomar allmänna [illegible] och [illegible] allmänna begrepp om medlen att bevara hälsan och om dieten för sjuka; samt en allmän kännedom af de utvägar, som vid vådliga händelser äro att vidtaga; och för öfrigt bringa [illegible] ningar i gång öfver hela landet, i hvilket afseende de han äfven föreslår, att alla klockare [illegible] borde [illegible] att lära sig förrätta denna opera-

Hvad krogarnas afskaffande angår, och medlen därtill, så bleef öfverläggningen därom utan upskjuten.

och i deras händer bättre verksamma läkemedel.

tion, och at Professoren Doctor Haartmans hem-
ställan, i anmärkningarne till Herr Professorn
Doctor Strydenii afhandling om Koppympningen
at anfaktningarne,
Ekonom. Sällsk. Hush.-Sällskapet hos Nemningen i anled-
ning häraf
sådanighet ville höra utverka befrielse för nägo-
del af Kronoutskylderne för de Torpare, Inhyses-
gäir och andra Fattigare Gerningsmän, som för-
ympning anställa på sina barn, gjorde några
ytterligare premienr af medlen till
de klockare, som operationen lyckligen verkställe
de, Anledning
Anledning hvarför upplåste Herr Kammar-
rådet Winter en så lydande anmärkning:

„Hvad som påminnes vid medlen att för-
komma förlidiga dödsfall hos Allmogen, är
väl grundrätt, och det återstår blott att befordra
verkställigheten af detta förslag. Här uppstår
den frågan: huru skall upplysning bäst
inom
göras? och huru skall vår Allmoge förmås att
läsa? Jag har för min del trodt, att Sällskapets
utgifvande Handlingar icke torde uppfylla det
ena ändamål; och jag föreslår därföre en får-
skild skrift, eller hvad man vill kalla den,
som årligen häftas vid Almanachan, och skän-
kes Bonden. Om han köper sig Almanack, så
får han och läsa hvad Sällskapet vil hafva
honom bibragt, och kostnaden skulle icke
belöpa för dyrt, om ett starkare häfte skulle
påsättas, så at Almanachen skulle vächa
längre än ett år. Kaffe och Bonden skulle
vilja betala detta Bandet med några Styfver.
Gillas icke denne tanka, så kunde Sällskapet

utgifva en särskild Journal för Menige Man,
på samma sätt som Sällskapet för Allmänne
Medborgerlige Konsthaper gjort. Några ark i Octav
skulle då hvarje gång väl häftade gratis utde-
las. Därmed kunde allt det införas, som Sälls-
kapet vil låta kommunicera Allmogen och lägre
Ståndspersoners Hushåll. Uti en sådan Journal
kunde införas för ex. Upplysningen om Myrät-
tikans tillredning, hvarje handa Husdjurens sär
skilda Sjukdomar och Kreatur, med mycket annat som icke
kan införlifvas uti den påtänkta Återbrukskon-
versationen, hvarest det rättteligen stå bör, om
denna ett gång kan komma i dagsljuset. Ehvar-
dera af dessa alternativer bör efter min tanka ge-
nast vidtagas, åtminstone synes därmed böra
förfaras. Allmogen kan på detta sätt vänja
sig att läsa; på smaken den fått smak för denna
lectyre, skiljer den kanske våra arbeten, och
då behöfver man ej vidare utdela dem gratis.
Först på medel bör vi ej befara. 400 Ledamöter
skola erhålla våra skrifter, och upphören nu-
mera att betala, skola vi inskalla en mycken
Ledamots skaror. Så mycket verkligt Sällska-
pet blifver
pet blifvera Lefvarne skall det blifva om
sitt bestånd och sina medels förökande. De
må icke handla såsom den girige, hvilken
förälder vid sina skatter.“

Efter öfverläggning beslöt Utskottet, att
till Sällskapets bifall anmäla så väl den an-
nyss författade
nyss författade arbetet, som Herr Kammarrådet
Winters
Winters andra förslag, och den däruti projecterade
Journalen för Menige Man.

S. C.

Bonden Simon Andersson förrätt från
Kurmojärvi by af Pedersöre Socken, som enligt
Konungens Befallningshafvandes i Wasa

Skrifvelse af den 18 förl. April, och Capellanen Hans Pyttrönes jämväl enskildt utgifne, jemte med Nämndemannen Eric Jacobsson Saarijärvi, Kyrkovärden Jacob Mattsson Koppiarskäggs, och Sexmännerne Gustaf Gabrielsson Seppomäki och Elias Ericsson Pirtimäkis Vederlärken beskyddande utlåtanden af den 12 i Januarii månad år 1797 i Korsesjärvi Capell, på 15 mils afstånd ifrån närmaste Stad, ympade Kopporne på 125 barn, och innevarande år på 69 barn ibland hvilka 94 barn icke flere än ett undo med döden afgådt, och de ympade, hvilkas föräldrar til största delen varit utfattige, försörjare och Nybyggare, med medicamenter och skötsel gratis bekjent, samt enligt Herr Comministerns i Gamla Carleby, Magisters Fredric Henhagens den 28 förl. Mars utlemnade bevis, förkl och undfådt alla i afseende på operationens lyckliga utgång nödvändiga underrättelser, anhöll Utskottet förtjänt til tack af Sällskapet utlåtte tio Riksdalers belöning för den eller dem, som med lyckad framgång ympat Kopporne på 25 barn, ty som ock, där detta uppenbara försäkringsmedel förut icke är vidtagit, ehuru i den ort, där dödlig sjukdom visat prof af sin förskräcklighet, ympningen icke sällan är ny eller utan exempel.

§ 7.

Som tiden var förliden, ehuruvida i dag icke kunde medhinnas, så utsattes ett nytt Sammanträde til den 7 nästhommande Junii.

Justerad d. 7 Junii. P. Wasastjerna

Den 7 Junii 1800, Närvarande:
Vederbörligen Utskottet Professoren och Riddaren Porthan och samtelige Ledamöterne utom Hr. Professoren Sylvius, Hr. Lagmannen och Riddaren Tunneberg och Hr. Öfverste Lieutenanten och Riddaren Hallenius, af hvilke den sistnämnde för förrut anmärkt orsak ej närvarande, och Hr. Lagmannen Tunneberg äfven af sjukdoms hinder.

§ 1.

Justerades Protocollet af den 24 förl. Maji; och i anledning af hvad som förekommer, uti den af Hr. Kammarrådet Walen författade utväg, at genom utgifvande af ett försök til Hushålls Bibliotek för allmogen, befrämja den samma nyttiga kunskaper och erfarenheter, hvilken Utskottet fråga Herr om sättet at til alla orten i Finland utspridande och affända de underrättelser Sällskapet låter trycka til sitt behof.

~~Sällskapet i nyttet Har Befriat til större belopp än 16 Rd: 32 Sk. äfvigen,~~

Efter någon öfverläggning i detta ämne anhöll Utskottet vara bäst, at alla de Skrifter Sällskapet i Landsorterne vill utdela, hädanefter afgå til Landshöfdingen Procuratorn Wasastjerna i Finland, med anmodan, at igenom vederbörande Chronobetjening låta til Prästerskapet i hvarje Församling afsända tillräckligt antal Exemplar af hvar och en förmälde Skrift, som af dem förmenas utbehöfvas at bland deras åhörare utdelas, och at Sällskapet genom Dagboken sitt göra kännedom om hvilken afgift derföre erfordras, anmodan Sine i orterne vistande Ledamöter, at åt verkställigheten häraf lemna sin nödiga handräckning.

Vidare tillstyrkte Utskottet, at det anonyma Memorial med Motto ur Lucretius, som under § 5 hos Sällskapet til granskning förevant, må framdeles recenseras; Dagboken recenseras, tillika med Sällskapets eget yttrande öfver hvarje särskild punkt.

§ 2.

Upläste och justerades det till tryckning ämnade utdrag af Sällskapets Dagbok, 6te Arket.

§ 3.

Som, enligt den 19 Junii 1798. af Secreteraren och Hrr Notarien gjorda anmälan, Herr Gustaf Georg Nordenswan inlämnat Syneförrättnings- och Skattesättnings Protocoll från Hausjärvi Capell förrättning af den 14 förste April, Nybyggaren Anders Ericsson Mäkelä från Torpsta by, å Ursa hjuo Kärr, som til Säfter del det ligger inom Nybyggets gräns, utgör i längd 565, och i bredd på sin största bredd 50 famnar, och förrut vanligt skogvuxet, mycket väldigt och tufvigt, samt med hällor upfyldt, förändrat betydlig utvidning, i så måtto, at han til 250 alnars längd genomdragit Kärret med 5 st. parallela diken af 4 alnars djupleck, utom ganska nödiga tvärdiken, samt minde diken ifrån hällorne, och därigenom fått denne del af Kärret fullkomligen torr, och den samma genom rothuggning, skörande, fackning och bränning til en jemn och god åker beredt, hvarutom den nedre delen af samma Kärr, igenom tre parallele diken af 405 famnars längd, och flere därom allena updragne tvärdiken, hvarmed vore fullkomligen upodlad, och färdig at efter par års tid läggas til äng, samt nedersta delen af Kärret redan år 1798 burit härlig råg, och Synemännerne vid förrättningen upfattat värdet af denna upodling til 4000 Dagsverken, eller i penningar à otta skillingar för hvarje Dagsverke, til Femhundrade Riksdaler; Så anhöll Utskottet Anders Ericsson däruppå han hade gjort sig förtjent, at hos Sällskapet, enligt den utfärdade Belöningsförteckningen af den 2 April 1796, komma i åtanka til erhållande af belöning; hvilket anbrog, innan Utskottet kunde bestämma tillträffe skulle gifva sitt beslut om beskaffenheten af denna belöning, är tvenne voro, at igenom bref til Herr Secretaren. Vederbörande afhemta Anders Ericssons vilkor och förmögenhet, samt huruvida han hade vara bättre belägen med en Summa i Contant, än med något Jordtorfvet.

d. 7. Junii 1800.
p. U.

§ 4.

Den af Herr Magister Thomas Grönlund til Sällskapet insände Beskrifning om Rautalampi Socken som Utskottet, emedan af flere orsaker, den det icke berodt af Författaren at gifva, icke fullständig, lifvad vitna om den flit och uppmärksamhet, och innehöll flere nyttiga och upbyggande underrättelser, samt tillstyrkte därföre, at Herr Magistern Sällskapet i afgående bref förklarar Herr Magistern Sin för bemälde för den möda, lemnar Honom del af den Rautalampi Sällskapet utgifvit til förespn vid Socken beskrifningars upsättande, och anmodar Honom, at med all möjlig omständighet beskrifva den Socken, där han framdeles kommer at vistas, samt af sine anteckningar jemväl lemna Sällskapet del.

§ 5.

Sou. Utskottet ämnar icke medhinna it at taga under pröfning de öfrige af Sällskapet den 15 sistl. Maji hit remitterade Skrifter, och lider i dag var förliden, så wille Utskottet den 12 i denna Månad M. V. e. m. å nya Jahren antrada.

Justerad d. 12 Junii 1800.

P. Forsman.

Då 1800 den 12 Junii Jahrs anträdde Kongl. Finska Hushållnings-Sällskapets Directions Utskott: Närwarande Directeurer, Herr Professoren och Riddaren Porthan, och Herr Directeuren Alfwing; Herr Professoren J. Gadolin, Herr Professoren Doctor Pipping, Herr Kammarherr Wilh. Wrede, Herr Gustaf Tigerstedt, Herr Lagmannen och Riddaren Sjunnerberg, och Herr Professoren Mechelin.

Herr Öfwerste Licentiaten och Riddaren Baron Klenckiger förrut anmärkte Händer fortwarar ännu.

§ 1.

Protocollet för den 7 Maji upläses till justering, och [illegible] Utskottet förenade sig i anledning af § 2 at tillstyrka Sällskapet at antaga det af Herr Professoren och Riddaren Porthan upgifne förslag till fattom.

§ 2.

Ytterligare justerades Protocollet för den 7 i denne Månad.

§ 4.

En Anonyme hade den 1 sistl. Maji till Sällskapet insändt ett Memorial med Motto ur Helvetius: La verité ne s'apperçoit & ne s'engendre, que dans la fermentation des opinions contraires, och

d. 12 Junii 1800
P. U.

Därvid fogat ett förtjent Mans år 1760 uppsatte Tankar om Finska Hushållningens uphomst, grundad på Folkhopens förmerande, och rätta fördelning, samt handhafvande til nyttiga Näringar; hwilka Tryckt Skrifter Utskottet, til följe af Sällskapets den 15 de i samme Månad fattade Beslut, om til pröfning företog.

Hwad den okände Författaren af Memorialet uti första punkten föreslagit om Främlingars inkallande til afhjelpande af Folkbristen i wårt Land, ansåg Utskottet böra komma under öfwerläggning på en gång med det som i Skrifwelsen sjette punkt uti samma ämne förekommer.

Uti andra punkten är föreslagit, at Sällskapet hos Hushållningen wille söka utwerka någon uppmuntran och belöning för den af Allmogen, som låta anställa skyddsympning på sina barn, i afsigt, at dårigenom befordra des allmännare och willigare antagande. Utskottet har äfwen, i anledning af ommält den 24 nästlidne Maji fördraft Memorial, til Sällskapets bifall och åtgärd upgifwit en lika enkel wäg, hwarå Utskottet sig om åtwar berapade; men som Herr Professoren Doctor Pipping härwid föreslog til ännu ytterligare underlättrande af förslaget den ytterligare anstalt, at om [illegible] Läkare, på Regeringens eller Sällskapets bekostnad, måtte sändas ut i Socknarne, at där förrätta ympningar, och så wäl i handlaget därwid som förut sker derester, meddela Allmänheten underwisning och föreskrift, samt dymedelst bereda tillgång på skicklige ympare i hwar församling, och til utförande af en sådan commission i denna Sockne, [illegible] där hoppas komma som bäst skola vara gångbare, om ämnade Herr Medicine Licentiaten Ornström; så beslöt Utskottet at härom göra Sällskapet hemställan som hos Hushållningen måtte [illegible] af medicinal Fonden eller andre medel gång för de Läkares resor, som i detta ärende kunde komma at nyttjas, ersättning och någon

litenwiss belöning, för dem af Allmogen, som ef-
ter anbefallde tillverkaren om gnugningssättet och
~~Kopparen~~ de gnidades skottfel väl och lyckligt för-
rätta operationen ibland sine Medbröder.

Tredje punkten handlar om nödvändigheten af
Socknemagaziners goda inrättning och kloka för-
valtning, ~~i föreningen af en~~ jamt
användandet af
en del utaf den behållna vinsten, till fattiga, fat-
tiga och moderlösa barns underhåll och uptfostran, til
pet all Författarens önskar at dela Fäderland mått-
ligen uppmuntras. At denna viktiga fråga icke undfallit
Sällskapets uppmärksamma omtanka, bevisar den
Premiefråga, som den 1 Novemb. 1798 blifvit lic
befarandes upgifven, och hvarå svar förvändas
innom näsikommande September. Månads utgång
då Sällskapet förbehållit sig, at tillika få en up-
gift å de medel, hvarigenom Socknemagaziens
inrättningen kan i landet allmännare nå thum
na befordras; anser Utskottet ~~han~~ nu icke
kunna härvid något vidare åtgöra, än at
Sällskapet af sine correspondérande Ledamöter
införskaffa underrättelse om de Socknemagaziner
öden och nuvarande tillstånd, som i hvars och
ens wetskap ört varit eller ännu äro inrättade.

Den 4de punkten, ~~hvars~~ syfter, at til Klockar-
lyftor inga andre böra antagas än de, som vid
Lazaretterne eller annorstädes inhämtat grundlig
insigt i Läkare, Fältskärs- och Vaccinförrättning
Vetenskaperne, och at genom Sjögubbe tjensterne
indragning, ~~Klockare~~ sådana Klockares löne-
vilkor måtte förbättras, och anser Utskot-
tet jämte hvad i det under §. 5 den 24 sistl. Maji
förevarande Memorial är anfördt om fattet at
göra Klockarena för landet mera mytiga, böra
förekomma på en gång med den Afhjelp af Herr
Kammarrådet Wilcke gifvit de mätterade Memori-
al, som handlar om Fattigvårdens upflyttning.

Den 5te och sista punkten angår en fri
Saltpetter tillverkning till hvad quantum som hälst,
och rättigheten, at sedan Kongl. Maj:t och Kronan
därav erhållit sin andel, fritt få disponera det öf-
riga; hvarför Landet, efter Författarens tanka, skul-
le draga mycken fördel, och hvarom Sällskapet
förmenar sig böra underdånigst inför Thronen i underdånighet bor-
de anhålla.

Utskottet anser sig, at det lyckliga förslag re-
dan den 2 April 1798 af Sällskapet ~~till~~ framlagdt
förmedelst Bleifvit bifallet, emedan expeditionen därom
inställd, af frukt an för det omgående vårfyran,
därvid förmodat, skola vinna vida till åtskillnad af
draga Sällskapet obehagligheter; ~~som~~ ~~skett~~ dessa
tvenne anslag Utskottet anser böra vara fullkom-
ligen förfriande, sedan dels allernåd. Kongl. Maj:t
~~Nåder~~ tillåtit Sällskapet, at hos sig i underdå-
nighet anmäla alla de omständigheter som äro
underliga för Näringarnes uptkomst i vårt
Land, utan dels vid nu pågående Riksdag, el ~~dy-~~
~~likt~~ förslag om fri tillverkning af, och handel
med Saltpetter blifvit til Ständerne remitterad,
hvilken nyttiga anstalt Utskottet förmodade
at Sällskapet, ~~de Ständerne~~ icke lären underlå-
ta, at med sitt underdåniga förord på det bråd-
digaste understödja.

§ 4.

Som tiden i dag var bestämden, så afskrifdes
Utskottets Ledamöter, med den öfverenskommelse
at den 20de i denne månad å nyo sammanträda.

Så 1800 den 20 Junii var Sammankomst i Kongl. Fysiska Wetenskaps Sällskapets Förenings Utskott. Närvarande Professorn den Herr Professoren och Riddaren Berthan, ~~de~~ och ~~utom~~ öfrige Ledamöter, utom Herr Lagmannen och Riddaren Sjunnerberg och Herr Professoren Retzius, af hvilka den förre anmälte vara sjuk, och den sednare bortresk.

§ 1.

Enligt Socknestämmo Protocoll, hållet i Thal-
Moderkyrka den 20 sistl. April, har Nybyggaren
Johan Thomasson Läkteenmäki från Tyrkö by af
Jänijärvi Församling, för vid pass 20 år sedan
gjort början med Wåkajärvi eller vilde Tyrkö Bysjö
nybrytning, samt nu mera bragt den samma så
växtlig äng och Boskaps bete, så at han däraf årligen
bergar 4 Lass Winterfoder Hö; förrättat dikning till
1700 alnar, lett genom en sank och Mogwaxal mark,
och til mindre del öfver en hård och stenbunden
skogsbacke, och derutom til angifven längd
hat til vattnets afledande längmed ingrafven och
på tvären därtill 2 alnars bredd; förfest sin upodling
som i vidd utgör 25½ Tunnland, med 7540 alnar
ordentlig Gärdesgård; och haft dåfören i det nu
sta Ethundrade femtio Riksdalers utgift, hvarför
i anseende härvid tillhörigt anser sig böra anmä-
la denna drifftige Landtbrukare til belöning
erhållande, genom nu förgylld Skifvenbägare af
20 lods vigt, med tjenlig påskrift.

§ 2.

Uti bref af den 14 sistl. Maji til Sällskapets
Ordförande Herr Lagmannen Nybelius, har Herr
Rytterinäsaren Wisinger anmält, att Herr Ryt-
mästaren, då den barn federa Höst undergingo
Koppympning, fått tillfälle observera, at ymp-
ning, medicamenter och tjenlig föda voro för
at fritt erhålla för den af Allmogens barn, hvil-
ken föräldrar länge hyste stor fruktan; at en enda
Gosse då antagit sjukdomen; at kopporne sedan
hela Vintern gjort mycken förödelse; at Herr Rytt.
emästaren i anseende därtill en i vår förnyat
sitt anbud, som nu bättre lyckats, och at 15
barn i början af Maji månad blifvit ympade,
samt förmodades väl genom gå sjukdomen.
Til uppmuntran för andre, at likaledes i en fram-
tid begagna sig af detta gynnerliga förslags-

medel, har Herr Rytterinäsaren föreslagit Sällskapet,
at på Herr Rytterinäsarens bekostnad, låta tillfälle
den Gossen, förfärdiga en förgylld Skalstad af silfver,
med Sällskapets medaille eller Gitton, åfvenledes
förgylld, at tillfalla den Gossen, som näst efter
hade antog ympningen, och en annan dylik
Skalstad oförgylld, hvarom de 12 à 14 Mödrar,
som i år följt denne exempel, finge draga lott,
och som Sällskapet detta Herr Rytterinäsarens förslag
til Utskottets utlåtande remitterat, så dog Ut-
skottet det samma nu under öfverwägande.

Utskottet igenkände hänsyn med nöje
och högaktning ett nytt bewis af den warma
och nitfulla Patriotismen, hwaraf Herr Rytterinä-
saren förut wid flere tillfällen visat prof, och
uppfordrade därföre enhälligt sitt utfall til Herr
Rytterinäsarens förslag; blott med den förändring
at Utskottet, i stället för enhvar Gosse, i Sällskapets Me-
daille, såsom mag tung och dyr, och i ekonomiskt
gen ändamål til belöningar af sådan egenskap,
projecterade en wid handen förfärdad Medaillon
med påskrift; och uppdrog åt Sällskapets Secrete-
rare at härom underrätta Herr Rytterinäsaren,
och den yttrande inhämta.

§ 3.

Til belönings erhållande för förrättad kopp-
ympning af 40 stycken barn, dels af Allmoge, dels
af Herrskapspersoner, i Ekenäs, Pojo och Tenala för-
samlingar, har Herr Probsten och Kyrkoherden
Erici Saumfolen, uti sitt remitterade Memorial
af den 26 sistl. Maji, anmält Fältskärens Gustafs
Tjungdahl, och til bestyrkande af denna hans
förtjenst, bifogat 12 Församlingars Attester.

Så angeläget det är at genom underwis-
ningar, experimenter, efterdömen och belö-
ningar, göra Koppympningen hos vår Allmoge
känd och behaglig, såsom det lättaste och säkra-
ste medel at förekomma den ofantliga morta-

Uti Kopparfaten upstadkommer, och hvaraf
vätt kand öfven dessa ären kasst en bedröflig
erfarenhet, lika så nödvändigt anslag Utskot-
tet det öfven vara, at äga visshet därom, at
antet misstag må' om Sjukdomens rätta art
och kännetecken må begås af dem, som Skola
bruga ympningen i gång hos Allmogen.

Efter hvad Herr Professorn Doctor Sippingen
nu anmälte, har det för flere år sedan hänt
at en Jordbrukare i Bohuslen anskaffat sig
holländ Koppympning åt flere barn; at den af
lyckat lindrigt och till vederbörandes nöje; men at
alla de ympade sedermera blifvit smittade af
naturliga Koppor, som sydtigen berisar, at Ope-
rateuren misstagit sig om Sjukdomen.

En så obehaglig händelse kunde möjligen
öfven framdeles inträffa; och borde alltid göra
det, då ympnaren lagt eller fått sin ympmate-
rie icke af verkliga, utan af oäkta Koppor; då
han vore nog ohemnig om Sjukdomens förhål-
lande at tro, det en blott bulning i ympsåret
utan påföljande feber eller verkligt kopput-
slag, befriar för framdeles smitta; då den
ympade för närvarande icke vant disponerad
til smittans emottagande, och operationens
verkan endast varit local; då igenom en öf-
verdrifvit hall regima Sjukdomen i sitt
lopp blifvit hämmad och afbruten, och et
ofullkomligt utslag haftigt förkastat utslag
inträffat sig för äkta bulnande Koppor;
men följden blefve alltid den, at de ympade
blottställder för ny smitta, at ympningen
finge anseende af osäkerhet, och därigenom
förlorade i sin credit, och at Sällskapet förgäf-
ves skulle utbeda oförtjenta belöningar.

Då Utskottet icke kände Sällskapets Ljung-
dahls insigter och ägande kännedom af Koppsjuk-

* : skulle

Sedens (och ympningens rätta anställande, så
anslag Utskottet nödvändigt, innan utlåtande
om den föreslagne belöningen kan meddelas, at
igenom honom föreställde frågor, göra sig därom
underrättadt; och som Herr Professoren Doctor
Haartman innan kort afträder en resa till
Rejo, så ville Utskottet anmoda Herr Professoren,
at under Sällskapet med Ljungdahl, utröna hans
kunskaper i denne del.

§ 4.

Vidare föreslog sig Utskottet til öfverlägg-
ning den afhandling om sinska Kurhållningens
uppkomst, grundad på Folkhetens förmerande,
rätta fördelning och handhafvande til nytti-
ga Näringsfång, som författad redan år 1760,
med följt det anonyma Memorial, som vid Ut-
skottets sednaste sammanträde under § 7 för-
varit, och på en gång blifvit från Sällskapet
hit remitterad.

Uti 1ste § anser Författaren Utlåtningars
innehållande vara den genaste väg at afhjelpa vår
folkbrist, och förmodar af en sådan anstalt angelägen
förmon för våra dyrtid näringslösa i städer och Kö-
pingar, så angelägit vara som lifs enskilte dåd borde
vara lindrigare i priset än uti större städer, och så-
vara bikvaror jämte även med andre de kostnad där
hinna tillverka, samt anser billigt, at Regerin-
gen för den låter uppbygga hus, och i början griper
den under armarne med förskott af publike medel.

I dessa ideer har jämväl Författaren til ofvan-
nämnde Memorial instämt, samt anfört nämna-
rande tidspunkt vara i sådant afseende gynnsta
fördelaktig, då krigen och oroligheterne i södra Eu-
ropa tvinga dess Inbyggare til utvandringen, och
så vida en stor del af de Emigrerade vant konst-
närer och blogde idkare, som igenom fabriker
och manufacturer kunde förkofra sig och landet
föreslagit Sällskapet, at hos Konungen utverka til
stånd til ögnande af et län i sådant ändamål,
hvilket jemväl af Sällskapet gjelf, eller af något

Lärjehildt Bolag skulle förvaltas, och de inflyttade Främlingarnes etablissement därmed befordras.

Under öfverläggning härom förekom Utskottet, att enligt erfarenheten, vilner borde, ingå Utländningar, åtminstone af Värande Classen, under de första förflutne omkring tio åren af detta Seculum velat nedsätta sig i Sverige, utan hellre bosätta sig i andra Länder. Orsakerne därtill ansåg Utskottet ligga dels i en ogrundad fruktan för Climatets hårdhet, dels och förnämligast däri, at inge anstalter til inflyttade Utländningars bekväma former i Sverige blifvit vidtagne, och för närvarande i Näringsbrånget, som hos oss är större än i någon annan Stat. — Om därföre något i denna del hos oss skall kunna tillgöras, hvartill likväl den förmonligaste tidpunkten redan är förbi, så tyckte Utskottet Regeringen hade, mera än hittills, att göra anordningar och uppmuntringar, och därtill borde i Rikets nu varande gälbundna tillstånd icke lätteligen kunna finnas utväg. Men som likväl saken, det oaktadt, vore af vigt, och näringsflitens i våra Städer väsentligen tarfvade väckas, hvarvid exempel och tillfällen att lära hushållning bidraga, så tyckte Utskottet, at projectet förtjenade att anmälas hos Öfverheten, tillika med en förnyad noga öfverläggning och väl estaberad plan sammanhängande Plan, at icke allenast befordra inflyttningarne, utan och att gifva de inkommande Näringsidkarne både uppmuntran och medel till utkomst. Til egentliga Jordbruks Colonier lemnade, efter Utskottets tanka, klimatets olämplighet, Jordens indelning i vått land, och arbetsfältets små, ej antagligt icke förr om tjugu år.

Uti Afhandlingen 2:S betänkande författaren, at en mycket del af Landets raskaste Arbetskrafter, tagen ifrån plogen til de värfvade Regementerne, och tillstyrker, at dessa til hälften måtte uppsättas af Utländningar; och all värfning på landet vara förbuden.

Då igenom den med Ryssland förnyade Tractaten Convention, är öfverenskommit, at alle Öfverlöpare böra återlemnas, och värfningarne utomlands i senare tider blifvit så inskränkta, at de förra icke vara tillåtne annorstädes än i Hamburg, så Riksstaderna och några andra Tyska hemstadade Utskottet, at de värfvade Regementerna dehof genom den föreslagne utvägen icke lära kunna fyllas, men enstämde därutinnan med Författaren, at värfningar endast i Staderne, men aldrig på landet, borde vara tillåtne, hvarvid Utskottet förutsatte, att tyckte underdånig anhållan framdeles kunna införas. d. 20. Junii 1800 / B. U.

Til befordrande af tidiga giftermål, sändes ibland Allmogen, har Författaren uti 3:S föreslagit, 1:o Borgerskapets oafbrutna fortfarande, 2:o Jämnenskor der til heningift åt förtjenta men fattiga tjenstepigor och Allmogens fattiga giftvuxna döttrar, hvilkens sedan i hvarje Socken skulle årligen utlottas, 3:o at Regeringen, i stället för lysande offentliga högtider, ville använde den kostnad som därtill utgår, til skuldgåfvor åt medellösa gifvespersoner, och här likasom uti Italien, inrätta Montes Pietatis, där föräldrar finge insätta för sina döttrar en viss summa penningar, med villkor, at då dottern träder i gifte, utfå tio dubbelt mot insatsen, men allt jämnaväl tillfalla Corpus, om hon dör utan at hafva uppnått aderton års ålder; och 4:o at utgifterne vid ägenskaps ingående måtte afskaffas, och anggifte af närvarande Classen, med undantag af Stenmanshustrur, bare, förmögnare Handtverkare och Handlande, de första 2 à 4 åren sinkallas från all personel afgift til Kronan.

Att Författaren gjort och göra mycken nytta, var i Utskottets tanka, lika oftridigt, som at de gå ganska långsamt i Sakernas närvarande skick. En skyndsammare verkställighet vore således högeligen af nöden; och ibland de medel, som skulle befordra den, ansåg Utskottet vara husförsörjningen bidragande, om Landtmätarens delnings arbeten lika dyre belönades med större anfvode än mätningen, i stället för at nu skier tvärtom, hvarigenom dessa

D. 20. Junii 1800.
P: U.

ofta händt, at Landtmätaren, emedan hon förrätt vid at mäta nyttjet och dela intet. — Hvad de föreslagne utvägarne at skaffa fattiga flickor bland Allmogen hemgift beträffade, så skulle de, sedan den tid Författaren förestår, af sig sielf hos oss, igenom Nummerlotteriets plan, komma till någon slags verkställighet, vore de tillräckelige, efter Utskottets mening icke egentligen nödvändiga. Ofvanflödigt stora, skulle de blott underhålla smaken för lättja och yppighet; och allt för små vore de föga bättre än intet, och föreslog åtminstone icke så länge. Det husercdsfattiga blefve således at förlora dem, som vilja gifta sig, opinna medel och utvägar till framtida bergning; och i den delen skada 1770 års författning, som förhåller Drottningholms ifrån jagt och vexationer, utbredt längre mera, och förnämligast bidragit till de senare årens folkökning. De Italienska Monte Pietà til befordra mål Föräldrarnes, men ej det Allmännas interesse, så vida de icke befrämja giftermål i allmänhet, utan blott giftermål inom de slägter, som gjort insättningar för sina döttrar. Med alla öfriga Hemgifter vore förhållandet det samma; af dem skulle icke väntas mera, än at de förhjelpa sina ägarinnor till framför andra fattigare, til Man; men icke förmådde de i allmänhet öka antalet af Giftermål. — At förhålla nygifte personlig afgift, torde vid Rikets nuvarande behof icke vara görligt, utan tillstyrkte hälder at hos Konungen i underdånighet anhålla därom, at den afskrifning, som blifvit beviljad Hemmansåboer, hvilka äga fyra mantalsskrifna barn, och hvilkom dese Medborgare, sämedes sedan de sjelfve så länge, icke behöfva, må enligt Herr Kammar Rådet Winters förslag i des hit remitterade Memorial, förvandlas til en lika afgift

at de därigenom skulle locka friare.

för gifte arbets drängar, som äga barn, i synnerhet om Föräldrarne på dem lätt anställa Koppsyrpening.

Uti 4 § yrkar Författaren nödvändigheten af publikt understöd för Soldaters och andre medellöse Hjonelags barn, genom Lotterier, Collecter, Stamböcker och Barnhus. Dessa sednämnde inrättningars otjenlighet anser likväl Utskottet nu mera af erfarenheten vara upplyst; de äro föga bättre än Mördarekulor, och dödligheten i dem ganska stor; hvarföre bättre vore, at Barnen, så fort et utlemnadt til fosterbildre vårdare på Landtbygden, hvarstil i alla Län någon del af Allmänna Hospitals och Barnhus Fonden blifvit anwänd, men at föreslå medel til minnande af någon tillräckeligare och emot behofvet svarande tillgång, dårstil visste Utskottet för närvarande icke någon utväg.

Den af Författaren i 5 § väckte fråga, om rättighet för dem, som upptaga och uppfostra vårda fattiga barn, at igenom en längre tjenstetid få den möda och kostnad någorlunda ersatt, som de vid deras uppfostran anwändt, kommandis anmärkte Utskottet nu blifvit afgjord när den vid Riksdagen i Norrköping utarbetade Tjenstehjons Stadga.

af Konungen blifvit stadfäst.

I 6 § beklagar Författaren bristen på förlorna Jordegummor, sämedes på landsbygden, och upgifver, enligt sådana efterrättelser, at årligen minst 1800 Barnmödrar, i följd af Jordgummors bistånd, i Riket omkomma, hvaraf han anser minst 5 böra tillhöra på Finland.

Hvad Kongl. Maj:t uti Reglementet för Jordgummorne af d. 14 Oct. 1787 stadgat om Barnmorskliga Lärlingars för hvarje Socken af Landsting til Hochholm, att där i Barnbördshuset Landsting för sådana Barnmorskliga Lärlingar til undervisning inhämtande i Barnbördshuset, har Jordgummorna, på Landtdagen vid 1778 års Riksdag, igenom Skrifvelse til Collegium Medicum af den 4 April 1780, så vida detsamma blifvit

at Kongl. Majt. ~~till på~~ låtit på Allmogen sjelf ankomma, huru vida de i flere Socknar vilja förena sig om en Barnmorska, med den följd, at efter den tiden, ganska få lärlingar begagnat sig af undervisningen, och Barnafödersk[illegible] i orterne således allt mer och mer blottställde och hjelplöse, hvarföre Utskottet ansåg uplifvande af 1777 års Reglemente förtjena at af Sällskapet i underdånighet hos Kongl. Majt. tilstyrkas hvarutom Sällskapet igenom Prästerskapet i orterne kunde tjenligen uplysa Allmogen om sin verkliga förmon och behof, samt dem til examinerade Jordgummors antagande i hvarje Socken upmuntra; äfven som uti det Oeconomiska blad, som för Menige Man särskilt torde komma at utgifvas, anvisningar borde medelas, om Barnsängshustrurs förnuftiga skötsel.

7de § innehåller åtskilliga föreskrifter i Medicin och Diæten, både för barn och äldre personer, som til den ~~del~~ de finnas tjenlige och brukbare, kunna ingå i det Blad, som enligt Utskottets tilstyrkande under den 27 sidste Maji, bland andra föremål äfven bör hafva det, at til Allmänheten utsprida sundt förnuft i Medicinska ämnen. – Den sed, hvaremot Författaren ifrar, at kalla Vintertiden slapa nyfödda barn til kyrkan til undfående af dop, är redan på ganska många ställen i det mästa aflagd.

Uti 8 § förekommer en anmärkning om det ogrundade förakt man hyser för Landthushållning, Slögder och Handelsrörelse, samt det öfverdrifna begäret efter Publike tjenster, hvaremot föreslås, at Patriotiske Medborgare, hos oss likasom i England, må tillåta sina barn, at vända sig til Näringarne. I denna del, såsom beroende af hvars och ens eget val ansåg Utskottet af Sällskapet icke något egentligen kunna tilgöras, men tvifla de at Ständspersoners barn i Sverige någonsin

o af Stånd och anseende

lära få lust at gå til Handtverkerierne, så länge de stå under Skråordningen.

Härvid stadnade Utskottet för denna gång, så vida tiden i dag var förliden, och uppskjöt fortsättningen til den 27dje i denne Månad klockan 7 efter middagen.

d. 23. Junii 1800.
B. U.

År 1800 den 27 Junii sammanträdde åter Beredningsutskottet: Närvarande Ordföranden Herr Professoren och Riddaren Porthan, Herr Öfverdirecteuren Alfving, Herrar Professorerne J. Gadolin ~~och~~ Pipping och Bonsdorff, Herr Gustaf Tihleman, Herr Assessoren Pomoell och Herr Öfverste-Lieutenanten och Ridd. Baron Fleming.

Herr Assessoren Sylvius anmältes vara hindrad, och Herr Kammarrådet Winter, samt Herr Professoren Mether bortreste.

§ 1.

Fortsattes läsningen af den sednast förevordne Anonyme Afhandlingen, i hvars 9de § Författaren yrkar indragning af en hop vidlöftig betjening i Städerne och på Landet, hvaribland räknas Skall- och Brofogdar, Sockneskrifvare, Spögubbar och flere slags Gerningsmän.

Härvid anmärkte Utskottet, at Skall- och Brofogdar på en del orter blifvit afskaffade, til följe af åra Riksdagsbeslut; at Länsmännernes löner på sina ställen blifvit förbättrade igenom Brofogde kapparne; at Sockneskrifvare ~~ni~~ blott finnas i Österbotten, tilsättas af Allmogen sjelf, och nyttjas af honom at författa ~~hans~~ nödvändige skrifter; at Spögubbarne på en del Församlingars egen begäran blifvit afskaffade, til exempel i Pargas och Wijtasaari, och at man på andra orter förvandlat dem til Dödgräfvare, hvilket exempel förmodligen äfven i andra Socknar efter hand torde följas.

Ibland orsakerne till folkbrist i Finska Skär-
gården, anför Författaren i 10 § den mängd Skä-
båtemän, som emot Författningarnes föreskrift
merendels ligga late om Vintern, och tåre på hvar
de Sommaren öfver förvärfvat, hvilkas antal
anser uppgå til öfver 2000 dr, och föreslår därem
at förplikta dem til bestående årstjenst, med d
ovilkorliga skyldighet at hela Vinteren förblifva
hos Skutägaren och å hans watlag, samt där
hafva sin skjuta och sin Egendom, eller i annat fal
anses och belagdas som kofferdifvare; och anfö
Utskottet, som för sin del hänti instämde, hem
ställan hvarom framdeles å Högvederbörlig ort
lemna göras.

Hvad Författaren i slutet af 8 anfört om
en nödvändig inskränkning i Finska Skär bo
dens segelation, skulde efter Utskottets tanka
icke lika lätt til bifall anmälas. Det skulle vä
ska allt för mångas, och därigenom hjelfva Re
vidstadens öfvertalighet; och Sällskapet hade jem
jädan grund förmut återtagit en tilämnad
Prisfråga i samma ämne.

Till 8 visar Författaren olägenheterne
af wår Allmoges vanliga sed, at vid omkring 50 å
ålder uppå sina hemman, emot ofta emot så dryga ut
kor, at nya åboen svårligen då vinner han bestå, om
sedan förnöta sin tid i lättja och sysslolöshet. —
Häremot föreslås, at Bonde, där tilfälle och utrym
me gifves, bör, då han ärnar afträda värdshu
set, af utmarken upptaga ny åker och äng för
sin räkning, utan at sedan få göra några vidare
anspråk, hvilken utväg jämväl Utskottet an
ser för gansha tjenlig, och hoppades för öfrigt,
at igenom Landets Prästerskap sådanas tillse
uppfyllas Menigheten om Skadan och orimliga af
dryga fyttningar, och igenom Vederbörande, som
äga meddela införsel i Kronohemmen så förbehål
na fyttningsvillkor afpruttade, så de befinnas orim
liga och öfverdrifna.

Den påminnelse Författaren i 9:nare mo-
mentet af samma § gjort om nödvändigheten
af bättre uppsigt på Inbrytstryckarde Tiggare och
Tattingar, och deras hållande til arbete, delz kor
afskilte, delz i allmänna Arbetshus, finner Utskot
tet vara ganska välgrundad, men redan förut
genom Författningarne stadgad, på hvilkas
noggare efterlefnad verkställigheten berodde.

Till 12 § yttrar Författaren wera beswäring
af Landtmannens dagsverken, som nu genom
Ting, Upbördsförrättningar, Mantalsskrifningar, Hällskjuts,
Öfverbyggnad på Prästgården, och egen öfverflödig
och ofullig Kurbyggnad öfverflödig ofta swårligen
förfullas. I anledning härutinnan förslås, at de publi-
ka förrättningarne, så mycket möjligt är, borde
sammandragas til en och samma tid och ställe;
at Tor- och Postvägar inrättades eller Häll-
skjutsen besörjdes genom Entreprenade; at Kyr-
koherdarne på Landet wärde lika fri nöja med
de fri läga Tufter, och at Bonden inskränkte
sin egen Kurbyggnad, och ofta onödiga Lade-
byggnad. —

Hvad Prästegårds byggnad egentligen betref-
fade, så anmärkte Utskottet, at alla hvad för-
fattningen bygger utöfver Lagens föreskrift, sker
icke utan af emot, utan med des fria wilja
och öfverenskommelse; at igenom Skattens bygg-
nad å Prästegården Allmogen i längden skulle
besparas många förspilda dagsverken; men at denna
hem; men at denna ergtliga anstalt, äfvensom
inskränkning en sparsammare och bättre öfver-
lagd Lade- och Kurbyggnad, näppeligen ge-
nom författningar, utan bättre genom goda
efterdömen och upplysningar blefve möjlig
at winna. och önskade med Författaren i syn-
nerhet, at alla de publika förrättningar och
uppbörder, den Landtmannen mäste bistå, och

d. 23. Junii 1800

§. 11.

nu ofta hvar för sig upptaga flere ärenden, m
så vidt ske kan, sammanslå till en till ve
ett ställe.

Den 13 d afhandlar nästbunket med Va
höjer, som i Finland är både för många o
för många, och under Vallgången få en Juris
tällya den de Fjeder framgent behålla, i anl
de hvartil Författaren föreslår, at endast gam
personer, som ~~af lägre~~ flytta till tyngre arbet
må til Valtjenster antagas, och vederbörens i de
ställe hjelpesättas hemma med nyttigare
göromål, hvilket alla vidhotter kann var
ganska välgrundadt.

Hvad Författaren i 14 d ~~vilar författaren~~ nödvändig
den af flere Städers anläggande ~~landet~~ och
derhafvers inrättning genom Fattigrösten
gar, till befordrande af Manufaktur- och Fa
bliks förelse, samt handtverkarne varornes pr
gare afsättning, anser Utskottet kora til
tertommunders omsorger, när vår Fattigst
en gång kunnat betydligen tillvaxa, at flik
arbeten med förmon kunna företagas.

Til slut föreslår författaren, at så vid
~~hjelp~~ göromålen, näringe och landets välstån
het i många delar hindra verkställigheten
af vidtagne författningar, viss Oeconom
ske Sambällen af försame, ordlige och dy
tige Landtbrukshållare, rätte i Länen, Ha
raderne och Socknarne upprättas, ~~som~~ att med
goda råd och nyttiga föreställningar, omv
i synnerhet med lofvärde eftersyn omv för
gå Allmänheten, gifva akt på ordning och
hushållning, rätta hvad i goda vägar kunde
och hos vederbörande anmäla Lagarnes öfver
synta öfverträdelser. I anledning häraf åberop
de sig Utskottet, hvad det Protocoll för den 17 April
under § 4, rörande ett lika beskaffadt förslag,
innehåller.

§ 2.

§ 2.

Vid gjorden början vard upläsandet af
Herr Kammar Rådet Hinters Memorial af
den 1 sistl. Maji; och som detsamma i dag icke
kunde ~~Protocoll~~ Gunas till slut, så utfalles det
nytt sammanträde till den 30 denne Månad.

Protocollerne för den 12, 20, och 23 dje inne-
varande, Justerade den 30 Junii 1800.

Henr. Gabr. Porthan.

År 1800 den 30 Junii sammanträdde
Kongl. Finska Hushållnings Sällskaps
Förvaltnings Utskott. Närvarande Ord-
randen Herr Professoren och Riddaren
Porthan, med följande Ledamöter: Herr
Öfver Directeuren Alfving, Herr Professoren
Gadolin, Herr Assessoren Sylvius, Herr
Professoren Doctor Pipping, Herr Kam-
markådet Hinter, Herr Professoren Doctor
Tengström, och Herr Öfverste Lieutenan-
ten och Riddaren Odelon Fleming.

Herr Lagmannen och Riddaren
Tymmerberg är af Brunnsbor hindrad,
och Herr Gustaf Fahlenius, Herr Asse-
soren Poroell och Herr Professoren
Melker från Staden bortreste.

§ 1.

Protocollerne för den 12, 20, och 23 i denne
Månad upläste och justerades.

§ 2.

Författar-Lärarnes af Herr Kammar Rådet
Hinters Memorial; i anledning af hvars 20:de
moment om bifallande upplysning, förordnade Herr
Professoren och Riddaren Porthan åtog sig at
skriftligen uppsätta sina tankar om Undervisnings-
verket och Upplysningens befordrande.

§ 5.

Nästa Sammanträde utsattes till den 8 instundande Julii.

Den 8 Julii 1800 Närvarande i Föreningsutskottet, der Ordföranden Herr Professoren och Riddaren Porthan, Herr Öfverdirecteuren Alstrin, Herr Professoren J. Gadolin, Herr Assessor Lybecker, Herr Professoren Doctor Pipping, Herr Kammarrådet Winter, Herr Justitie Ombudsmannen Ehrenheim, Herr Professoren Doctor Bonsdorff, och Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Baron Henning.

Herr Lagmannen och Riddaren Hyppeneberg förmenades päfölja annex, och Herr Assessoren Donner samt Herr Professoren Mether utsträmma på landet.

§ 1.

Justerades det till Protocoll ämnade Utdrag af Dagboken.

§ 2.

Sällskapets Secreterare anmälte, det han, till följe af Utskottets den 20 sistl. Junii gjorde anmodan, tillskrifvit Herr Byttmästaren Ahlgren med förslag, att i stället för Sällskapets förra Belöningsmedalje, fastän en försilfrad arbetad Medaillon med tjenlig påskrift vid de tillfällen för Herr Byttmästaren vid behöfdes att de som Medlemmer af Allmogen i Inga Socken, som till förledet Höst och Vår tillåtit Koppympningen å sina barn anställas; och hade Herr Byttmästaren, uti ankommit Svar, som nu upläses, samtyckt till den af Utskottet föreslagne förändring, samt åtagit vid nämnde Justitie Ena Norberg, född Ström,

J. 8. Julii 1800
B. U.

vara den, som redan förledne Höst vidtog anbudet af ympning, och åt hvilken Herr Byttmästaren ville bestå Halsmedjan och Medaillonen förgylde.

I anledning häraf beslöt Utskottet, att förslaget till Sällskapet till bifall anmäla Herr Byttmästarens anbud; och tillstyrkte, att i den Medaillon Justitie Norberg kommer att erhålla, gråskriften må blifva: af Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet, åt Eva Norberg, född Ström, efter dess af anlagen Koppympning; och å den andra oförgyllde, hvarom de öfriga medarne så sig emellan draga lott: af Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet, för efterdess af anlagen Koppympning.

§ 3.

Vidare anmälte Sällskapets Secreterare, det jemte Sällskapets sista Sammanträde ett bref ankommit ifrån Herr Statssecreteraren och Commendeuren Rosenblad, med tillkännagifvande af Kongl. Maj:ts nådiga bifall till Sällskapets underdåniga ansökan, att få låta sin Belönings Medaille bäras på bröstet af dem bland Allmogen Sällskapet finner värdige att med en slik heder utmärkas.

Sedan detta bref blifvit upläst, antogs Utskottet det sig nu vara i tillfälle, att enligt Sällskapets Reglemente af den 1 sistl. Maji, och sist egt i Protocollet den 7 i denne Månad gjorde förbehåll, utlåta sig öfver Herr Professoren och Riddaren Porthans förslag om iakttagande af den gradation i belöning, att endast sådane förtjenstbetare, som äga en mera utmärkt och mindre vanlig förtjenst, må unnas rättighet att bära Medaillen, men de öfrige åtnöjas med den mindre heder, att vid offentlige allmoge Socknestämma solemniter emottaga den samma.

Som Utskottets Ledamöters tanker angående
detta ämne voro delade, så skred till ballotte-
ring, då sex röster funnos gälla och tre neka-
Herr Professoren och Riddaren Forthan förslag-
hvilket således hos Sällskapet till antagande
borde anmälas.

Förenigt tillstyrkte Utskottet, at i stället
för band, såsom i synnerhet i anseende till Ma-
dällens vigt ansetts tillning underkastadt, Medail-
len må bäras i en Silfverked.

§ 4.

Herr Landtmar Rådet Winters förrut före-
vorne Memorial lästes nu til slut; och vilte
Utskottet därefter, vid den nästa Sammanträ-
på en gång afgifva utlåtande; men i anled-
ning af hvad därvid förekommer om Allm-
ens ifrade ringa hog at til arbete använda
& indragne Helgedagarne, erinrade Herr Pro-
fessoren Doctor Tornerhjelm om nödvändigh-
ten däraf, at hos Konungen i underdånigh-
anhålles, at Skolhjelpen för Gymnasium i de
nya Legohjonstadga som nu är under ar-
te, Tjenstehjonen på efterbyrdeligt sätt un-
förpliktla til arbete på sådana dagar; och
som Utskottet härutti enhälligt ena stadde
så skulle Sällskapet tillstyrka, at med för-
sta härom göra underdånig anmälning.

Justerad Hen. Gabr. Hagan.

Den 22 Julii 1800 sammanträdde å nyo.
Vetenskaps Utskottet: Närvarande Ord-
rande, Herr Professoren och Riddaren
Forthan, Herr Kammarrådet Winter, Herr
Öfverste Lieutenanten och Riddaren Tham
Fleming, Herr Öfverdirecteuren Gyllenh
Herr Assessor Sylvius, Herrar Profess-

d. 22 Julii 1800
J. U.

verne J. Gadolin och Doctor Pipping,
och Herr Gustaf Schleman.

§ 1.

Protocollerne för den 29 Junii och 8 denne
justerades utan anmärkning.

§ 2.

Ordföranden, Herr Professoren och Riddaren
Forthan, uplåste sine Skrifvelser författade Anmärk-
ningar om Undervisnings- och Skola verken i Fin-
land, och lofvade dem til Utskottets nästa Sammanträ-
de completterade, hvarefter utlåtande däröfver,
i samma ämne med Herr Kammarrådet Winters
Memorial, til Sällskapet skall afgifvas.

§ 3.

Under den 19 förl. Februarii hade Utskottet
anmodat Herr Professoren Mether, at anskaffa för-
slag uti de afvägnings Instrumenter Sällskapet
ägde af Herr Klockaren Johan Blomstrom, jämte Beskrifning, til Säll-
skapet inkommen, och därom med berättelse in-
komma; och hade Herr Professoren uti Memorial
af den 19 Junii, som nu uplästes, härmedelst yttrat
sig angående Termometerne och Barometerne af hvarje
slag Instrumenter.

Detta Memorial beslöt Utskottet, at til
Sällskapets vidare pröfning anmäla, och med be-
läggning, at Utskottet för sin del funnit Blomstroms
inventioner uppfinningar, denne icke til alla delar fullkomli-
ga, likväl förtjena at i Sällskapets utgående
Handlingar införas och befinnas vidna om en
speculativ och förfaren uppfinnings gåfva, samt
äga förtjenster af en lätt och enkel sammansätt-
ning, hvarigenom de i synnerhet för Almoge
kommoden åtföra af mycken nytta. På så-
dan grund anser Utskottet denne åtgärd böra
Sällskapets utgående Handlingar afsitta och
bestås. De Modeller Blomstrom til Sällskapet

utöfvat Herr Clouströms egen uppgift
öfverlemnat, hade tillfälle förfärdigade, i hast,
och vore således icke alla fullkomligen accurata,
hvilket desshörinnan borde rättas. I synnerhet
förfärdade Instrumentet N:o 6 at omgöras efter
de dimensioner Herr Clouström, och med den
förändring Herr Professoren Mether uppgifvit
och hvarom Herr Öfver Directeuren Nilsing, i
händelse af detta förslag, vinner Sällskapets be-
fall, lofvade besörja. De bister et eller annet
Instrument ännu är behäftad med, trodde
vederbörligt undan et förfaltt bruk därat, efter
erfarenhetens anvisning kunna rättas afhjelpas
Så skulle til exempel den ojämbelning och buk-
ning Herr Professoren besarat skola inträffa i
Instrumentet N:o 1, genom des fyllande med
vatten, lätt kunna förekommas, om efter
Herr Berthollets method, det samma inl- och
utvändigt
anstrykes med lika delar Harts, Terpentin olja
och Vax sammansmälte.

§ 4.

Vice Pastoren och Capellanen i Hollola Her-
David Lönneströms skriftliga anbud, at til
Sällskapet betala 25 Rdr R. G. S. med villkor
at Sällskapet emot belöning af en Guld medaille
om 100 Rdrs värde til bevarande skulle fram-
ställa den trägen: hvilka äro de pålitligaste
kännetecken för en förbrukare, som utmärka
den rätta Tärings tiden för vår och höstutsäd
lämpad efter jordmonen? anlåg Utskottet så
mycket mindre kunna antagas, som enligt hvad
i Herr Professoren Doctor Hellenii skrifvelse af-
den 12 i denne månad åfven blifvit på anmärkt
Säningstiden ej kan blifva den samma på
olika orter, och vid inträffande olika väder-
lek, och misswäxter oftast, om ej alltid, bero

af andra orsaker, än af mistag om
rätta tiden för utsädet, så framt därmed
icke blifvit oriktigen brodskadt eller förfa-
ladt. Dock tillnekte vore heller af andra kännе-
tecken än dem som våra Hushålls böcker redan
innehålla, skulle kunna uppgifvas; och pröfnin-
gen af dem, skulle i anseende til de många
omständigheter, som bidraga til en större el-
ler mindre afkastning, blifva många svårig-
heter och mycken osäkerhet underkastad.

§ 5.

Uti Memorial af den 21 i förledne Junii må-
nad, hade Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren
Lilja Hillenberg, föreslagit Sällskapet, at ifrån Ryssland
införskrifva frön til dagligtal eller perenna Boksvet
(Polygonum fruticosum, perenna Polygonum Tataricum)
(Polygonum fruticosum, perenna eller Sibe-
riska Linet (Linum perenne) och diverse Pastinaca mi-
ska Linet (Linum perenne) och diverse Pastinaca mi-
liaceum), i afsigt at därigenom befordra dessa nyt-
liaceum), i afsigt at därigenom befordra dessa nyt-
liga växters odling här i landet.
liga växters odling här i landet.

Hvad de perenna slagen af Boksvete och Lin
i synnerhet beträffade, så anlåg Utskottet dem va-
ra mindre förtrogna att man vid förra pröfningen
vara benägen at tro, om culturen af dem
vara benägen at tro, om culturen af dem
vårt som hälst skall kunnat tillräcklig afkastning,
så måste jorden därtil vara tjenligen beredd, och arbe-
tet, hvilket ej inträffade vid den, som år från år
vänd up af samma rot på samma ställe. —
Hvad pris dessa böre besparades i nyttade, förbrukades
mångfaldigt igenom mindre rik äring.

Sibiriska Boksvetets företräde framför det allmän-
na hade redan i femtio år blifvit erkändt, utan at
man vidare vinna et allmännare förtroende. Orsaken der-
till vore Utskottet obekant, men det ville åtminsto-
ne synas, at det gynnade företrädet icke behäftat sig
Hälsa vore, efter Utskottets tanka, mindre förmonlig
att förekomma Hafra, och odlingen deraf således icke
att rekommendera. — I anseende til alla dessa

conſideration, likſtyrkte Utſkottet, at verkan af
Herr Överſte Lieutenantens anförde och Riddarens Me-
rial må tills vidare hvila.

§ 6.

I anledning af hvad Kyrkoherden i Karlsk
Hr. Magiſter Joſeph Rollin, uti Memorial af den 12
innevarande uppgifvit angående den betydliga f
da, ſom vöjer ſpår å öfren alla är förorſaka, t
höll Utſkottet at tillſtyrka ~~införandet af Herr~~
~~Kyrkoherden för Probſtet, på Herr Probſten Magiſtern~~
~~Hörnan afſigandes lön~~, att Fältſkapets utgående
~~ende Dagbok den förra är ordens och den ſed~~
~~re i andra~~ dit i Fältſkapets utgående Dagbok
alla de ſom äga någon kunſkap om läk-
medel och utvägar til Skadedjurens utrotan
de upptagas
de ſå ſom ſen til allmänhetens tjenſt uppgifva

Juſterad den 30 Julii 1800.

Carl Gabr. Forthan

Til vederbörligen hungjordt Sam
manträde i Norrbrings Utſkottet,
inſtunno ſig den 30 Julii 1800 icke
flere än Förſtanden Herr Profeſ
ren och Riddaren Forthan, Herr Ö
verdirecteuren Alſtrin, Herrar Pro
feſſorerne Joh. Gadolin och Doct. Pipp
jamt Herr Guſtaf Fiſkeman. — Hvar
de frånvarande Ledamöterne hade
Lagmannen och Riddaren Lynnerberg
til ~~hitkallningsmän~~ förfall
~~—~~ aſſeſſorn Bonnier, Herr Öfverſte Lie
tenanten och Riddaren Baron Fleming
af en angelägen reſa, och Herr Profeſ
ſoren Doctor Wonsdorff af oviſſhets
angelägenheter. Herr Kammarrådet
Winkler, Herr Aſſeſſoren Bonnell och Herr Profeſ

ſoren Retzius voro på Landet.
Utſkottet kunde därföre, ſåſom icke
fullſtalt, emot 32 § i Fältſkapets
Stadgar, icke vidare företaga, än
at ~~ſkrifva~~ Protocollet för ſednaſte
ſammanträde.

Den 9 Auguſti 1800 inſtunno ſig
til Sammanträde i Norrbrings-
Utſkottet Ordföranden, Herr Profeſ-
ſoren och Riddaren Forthan, Herr
Öfverdirecteuren Alſtrin, Herr
Aſſeſſoren Bonnell, Herr Profeſſoren
Joh. Gadolin och Herr Guſtaf Fiſke-
man; men ſom flere ledamöter
icke tillſtädes kommo, utan för-
fpordes vara dels på Landet från-
varande, dels af ſjukdom och an-
dre förfall hindrade, ſå kunde
flere göromål nu icke förekom-
mas, än ~~af~~ Conceptet til de
Arket af Fältſkapets utgående
Dagbok. —

Den 22 Auguſti år 1800 ſamman-
trädde å nyo Norrbrings Utſkottet,
Närvarande Herr Lagmannen och
Riddaren Lynnerberg, Herr Kamma-
Rådet Winkler, Herr Öfverſte Lieute-
nanten och Riddaren Baron Fleming,
Herr Öfver Directeuren Alſtrin, Herr-
rar Profeſſorerne Bonsdorff, Joh.
Gadolin och Pipping, jamt Herr
Guſtaf Fiſkeman.

§ 1.

I anſeende til Herr Profeſſoren och Riddaren
Forthans frånvaro på en reſa, valdes med flertna

Jedlar til Ordförande för dagen, Herr Öfverste-Lieutenanten och Riddaren Baron Fleming.

§ 2.

Då Utskottet den 7 sistl. Junii förehaft Syrinstrumentet öfver Nybyggaren Anders Ericsson Mähelås i Gräfvola by i Kaurjärvi Capell upodlingar å Wuohijoes Kärr, hade Utskottet åt Sällskapets Secreterare uppdragit, at af Herr Kronobefallningsmannen E. G. Nordenswan göra sig underrättad om Mähelås vilkor och omständigheter; och som berörde Herr Kronobefallningsman, uti skrifvelse af den 25 Julii, som nu uplästes, gifvit tillkänna, att Mähelå häldre önskade sig en förderaktig, än en penningebelöning, som ändå icke kunde blifva af särdeles betydenhet, så förenade sig Utskottet den tillfyrkan, at Mähelå, hvars förtjenst är så mycket större, som den är ovanlig hos Nybyggare i Gymnerhet på den orten, må hedras med Sällskapets medaille, att bära i knapphålet.

§ 3.

Enligt Utskottets beslut af den 20 sistl. Junii hade Herr Professoren doctor Haartman blifvit anmodad, at under sitt vistande i Pajo undersöka om Fältskären Gustaf Ljungdahls insigter i Koppors ympning och skötsel; i anledning hvaraf Sällskapets Secreterare nu föredrog Herr Professorens Svarsbref af den 31 i förleden Månad som innehåller, at Herr Professoren finner, det Herr Ljungdahl icke allenast skickligen utöfvar Koppympningen, utan jämväl vis inträffande svårare Symptomer förstår at på ett förnuftigt sätt afböja eller laka följden. Utskottet tillfyrkte fördenskull, at honom må tillerkännas den belöning af Tio Rikst:r som Sällskapet i N:o 40 af Allmänna Tidningen för år 1799 utlofvat, med uppmuntran, att i sitt gagneliga bemödande ytterligare fortfara.

§ 4.

Sällskapets Secreterare inlemnade de Anmärkningar Herr Professoren och Riddaren Porthan, i anledning af andra punkten uti Herr Kammar Rådet Winters Memorial af den 1 sistl. Maji, om Folkets upplysning, upsatt angående Skola och undervisnings verken i Finland; men som de samma, då de ~~i Utskottet~~ den 22 nästvekne Julii i Utskottet upläste, icke voro fullständige, ge, så ämnade Utskottets närvarande Ledamöter, att de förrut skulle til genomläsning circulera. och emedan Utskottet i sistnämnde dag förklarat sig vilja öfver dessa anmärkningar på en gång och i ett sammanhang med Herr Kammar Rådet Winters Memorial sig uttåta, så gjorder därmed anstånd til Utskottets nästa sammanträde; Jemväl Herr Kammar Rådet, utom hvad i samma Memorial förekommer, ännu tillägen förslagit, at Sällskapet måtte öka Löneförslagen för Adjuncten vid Finlands enda Gymnasium med 50 à 100 Rikst:r årligen, emot förbindelse, at gratis hålla offentliga föreläsningar i Natural Historien. 22 d. 9. Aug: 1800. p. u.

§ 5.

Uti Memorial af den 14 sistl. Julii, som Sällskapet den 1sta i innevarande Månad remitterat, har Herr Öfver Directeuren Af Sving, påminnt om nödvändigheten at icke längre dröja med de underdåniga uppgifter af bristerne i Finlands Hushållning, som Kongl. Commerce Collegium ifrån Sällskapet införväntar. Herr Öfver Directeuren har tillika anfört dessa uppgifter böra inför Thronen framläggas i ett visst System, på det at de föreslagna botemedlens sammanhang och inbördes verkningar på hvarandra, så mycket redigare må vara at inhämta, och i sådant ändamål, samt för at

gifva Sällskapets egna arbeten behöflig ordning
och fullständighet, befogat en plan, som under
vissa rubriker uptager de väsendtligaste föremålen
för den allmänna och enskillda Hushållningen
bemödanden. Flere til Sällskapet redan inkomna
Memorialer och Afhandlingar, lemnade efter Herr
Öfver Directeurens tanka, materialier nog, at vi
uplysa hvar och en särskilt punkt; och hvad som
därvid saknades, skulle lätt kunna tilläggas. I
åker- och Ängskötseln vore ganska många om-
ständigheter ännu icke vederbörligen utredde: be-
sterne häruti borde genom Pris frågor eller på an-
nat tjenligt sätt ~~tilbörligen~~ upfyllas, och et gro-
skadt sammandrag göras af flere strödda up-
gifter, så vida en fullständig Lärobok i dessa än-
nen vore öfver en mans höfva. Planen skulle
med de tilläggningar, som därvid kunde finnas
nödige, framläggas för Konungen i sin enkelhet
för at dymedelst gifva någon anvisning på
den stråt Sällskapet ärnar följa, och därvid fog-
et eller annat af de til underdånig anmälas
redan föreslagna ämnen, samt flere efter ha-
upgifvas i den ordning de hinna behörigen
utarbetas. – Men om ock detta förslag skulle för
kastas, ~~at til~~ önskar Herr Öfver Directeuren, at
til en början de redan afhandlade punkterne
måtte under hvarje artikel, kanske hälst af no-
gre få därtil utsedde Deputerade, gemensamt med
Sällskapets Secreterare, från sina särskilda Källe
sammanföras och upställas.

Detta allt tog Utskottet i öfvervägande,
och fann den föreslagne Planen både Systematisk
tydlig och i det närmaste fullständig, samt sålede
tjenlig til rättesnöre för Sällskapets Secreterares
arbeten, hvilken utur de flere grundeliga Af-
handlingar, som til Sällskapet insände blifvit,
borde göra et sammanhängande utdrag, i den
ordning samma Plan utstakar. Men som et sådant

d. 9. Aug: 1800.
B. U.

arbete, för at icke blifva ofullständigt eller brist-
fälligt, fordrade tid, så tyckte Utskottet, ~~at~~ de
punkter, dem Sällskapet redan beslutit, eller
hädanefter besluter at hos Konungen i under-
dånighet föredraga, lika fullt kunna och böra
anmälas, utan afseende därpå, om den ge-
nerela Planen vore ~~fullkomligen~~ slutligen utarbetad eller
icke, så mycket mera, som Kongl. Majt., i fall
alla brister i finska Hushållningen på en gång
skulle anmälas, blefve öfverhopad med en af-
handling af för mycken vidlöftighet och för
vidsträckt innehåll. Utskottet var äfven af
den tanka, at Sällskapet icke borde bunda
sig til någon annan ordning för sina under-
dåniga andraganden, än den hvartil en nöd-
vändig korrtare eller längre tid för hvarje sär-
skildt ämnes utarbetning gaf anledning, eller
des mera eller mindre vigt och betydlighet for-
drade, och ansåg således för sin del icke nödigt,
at den upgifne Planen til Kongl. Majt. insända.

§ 6.

Enligt Syne Instrument af den 31 Aug. 1798,
som vid Häradsrätten i Libelits den 15 sidstl.
Martii, och vid Socknestämman därsammastä-
des den 6 i nästvekne Julii månad blifvit up-
läst och besannadt, har Nämndemannen Petter
Tilljander, som enligt särskilldte öfverdragelser af
åren 1792 och 1796, blifvit ägare af Kronohemma-
net No. 5, om en half Rubels ränta, i Humilan-
randa by af närunde Libelits Socken, utan
egen tilgång til virke, upfört Vooningsrum och Uthus
til et värde af 361 Rd. gräfvit 2ne Brunnar, af
hvilka den ena är stenlagd, och hvilka bägge til-
sammans blifvit värderade til 22 Rd. flyttat åtskil-
liga gamla hus, och dem med nya golf och tak, til
större delen af Sågbräder, försedt, samt uptagit ny
åker, så långt tilgången medgifvit, nämligen til

Et Tunne – och 24 Kappeland, och Ung Två Tunne och 8 Kappeland, eller hela Tervalamminghe Kärr, ~~utaw at nemnera större nämnnare gifwes til dylik upodling, än til 8 Kappeland vidd~~; och anhåges däröfwer af Utskottet Förtjena at belönas med Sällskapets stora Medaille i Silfver, den han borde få bära i Knapphålet.

§ 7.

De af Sällskapets Correspondenter, Herr Landskamereraren Jungh, Herr Kyrkoherden Mollin, och Herr Fältkamereraren Mether inkomne Berättelser om Wädertekens och årsväxtens förhållande, samt öfrige märkwärdigheter på Åland, i Karelen och i Padasjoki, hyrkte Utskottet genom utdrag, som i Sällskapets Dagbok skulle införas, böra meddelas til allmänhetens kännedom.

§ 8.

Utskottets nästa Sammankomst utsattes til den 29de i denne Månad. –

Justerad den 29 Augusti 1800.

Wallenius

År 1800 den 29 Augusti sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings-Sällskapets Förvaltnings Utskott: Nämnade Ordförande Herr Professoren och Riddaren Porthan, Herr Lagmannen och Riddaren Hymnenberg, Herr Kammar-Rådet Winter, Herr Öfverste-Lieutenanten och Riddaren Baron Fleming, Herr Assessoren Sylvius, Herrar Professorerne Joh. Gadolin och Pipping, samt Herr Gustaf Wahlemann.

Herr Öfver-Directeuren Alfving, som vistas på Landet, hade låtit anmäla förfall af sjukdom.

§ 1.

Protocollet förd den 22 dn i denne Månad upläses til justering.

§ 2.

Angående den af Herr Öfver-Directeuren Alfving til Sällskapet inlemnade, och sedermera til remiss förda anonyma beskrifning om Padasjoki Socken i Tawastland, war Utskottet af den tanke, at af samma öfverbotten, war Utskottet af den tanke, at af samma beskrifning, såsom i jämnförelse med den ~~f~~ framförda Probsten Herr Magister Eric Castrén författade och i Åbo Tidningar förd år 1776 N:r 10–13 Tunnes införde, i alla afseenden ofullkomlig och bristfällig, intet beröm kunde göras. Däröfwer borde således icke heller nämnas i Dagboken, utaw den samma enhetligt Sällskapets handskrifne handlingar förwaras.

§ 3.

Den af Herr Capitainen Magnus Wilhelm von Törne författade och til Sällskapet insände Beskrifningen öfwer Loppis Socken i Tawastland, hwarutaw Utskottet witna om mycken kännedom och uppmärksamhet, samt innehålla många nyttiga och lärwärda underrättelser; och den förtjenade således, efter Utskottets omdöme, at belönas med et Exemplar af Sällskapets stora medaille i Silfver, som i tacksägelse bref borde Herr Capitainen tillsändas. Den saknade, för at winna behörig fullständighet, egentligen icke annat, än en utgift öfwer Drummanska beloppet af alla Slags ägor, och anmärkningar angående ortens Natural Historia; och til dessa brister upfyllande borde Sällskapet kunna framdeles hemta hopp genom upplysningars inhämtande dels af Länets Landtmätare, dels af andre som til åtföretagen någon tid komma at wistas i Socknen.

§ 4.

Uti Memorial, som den 1 i denne Månad til Sällskapet inkommit, hade Herr Häradshöfdingen

Gabriel Hacceller föreslagit 2ne tilläggsningar i Sällskapets Stadgar: den ena, at Socknescheamo-Protocoller, som äro ämnade at bestyrka Jordebokares förtjenst til hedersbelöningar, må innan de til Sällskapet insändas, å första Tingsdagen för menigheten upläsas, och Domarens bevis, at så samt skedt, därå påtecknas; och den andra, at hvarje betalande Ledamot nä, vid årets slut, genom Sällskapets Correspondenter, gratis, eller för sin årsafgift, erhålla ett Exemplar af Sällskapets utgående Dagbok.

Hvad den förra punkten beträffade, så ansåg Utskottet en slik anstalt vara ingen ting mindre än nödvändig. Den persons förtjenst, som til belöning erhållande anmäles, borde innom Socknen bäst hända, och behöfde, efter föregången syn och besigtning, en gång i Socknestämman vitnesbördad, icke å nyo bestyrkas vid Domstolen af samma Nämnd, som förrut deltagit i Socknestämmans beslut. Igenom de bevis Sällskapet fordrar borde all nödig säkerhet synnerligen, och allt hvad därutöfver skulle åstas, förorsakade tunga, endast onödig omgång och tids utdrägt, hvarföre Utskottet icke heller kan sig böra tillstyrka den föreslagne förändringen.

Lika så litet fyckte Utskottet sig kunna understödja Herr Häradshöfdingens sednare förslag. Vid därom förrut anstäld öfverläggning hade Sällskapet det samma på goda skäl afslagit, hvilka til en del finnas upptagne i samma ästed af Sällskapets utgångne Dagbok. — Kostnaden, som för hvarje särskild Ledamot är så ringa, at den ej förtjenar afseende, skulle för Sällskapets Casa blifva betydlig; och at lemna dagboken vid årets slut på en gång i Ledamöternes händer, vore icke förenligt med den skyndsamhet, hvarmed vissa dels underrättelser, dels frågor, borde i Landet utspridas.

§ 5.

Vidare företog sig Utskottet, at afhemta uthå-
lande öfver Herr Kammarrådet Winters förrut före-
vorde Memorial, hvilket Utskottet i sådant ända-
mål å nyo genomgick, och i hvars första Moment,
som Skriften på Arbetare, Herr Kammarrådet gjort
följande förslager:

1:o at Allmogen borde förmås at befrija sig af
Provincial Medici, och af de utvägar Regeringen
vidtagit til sina medicamenter för de fattige, samt
af koppympningen enligt Sällskapets därtill lag-
ne anstalt. Medlertidhåll anser Herr Kammarrådet
vara anmärkning underwisningar af Prästerskapet
om föräldrars skyldighet at vårda sina barns hälsa,
och öpnande af utvägar för fattigare folk, soldater,
soldater, båtsmän, dagswerkskarlar m. m. at
kunna upföda sina barn, utan at sjelfve lida
nöd, samt någon åtgärd til förskaffande af
underhåll åt råkta barn. Och som de medel,
hvilka til fattiga barns uppfostran af allmänna
Hospitals fonden utbetalas, icke varit nog begär-
lige, så borde därom ofvare kungöras; och sjelfva
fonden åtnjuta därigenom, at Matroser, som förrut
blifvit njutit befrielse från Krono utskyldens enlig-
gande då de segla utom riket, men högre än
andre deras inom Landet wistande Medborgare
taxeras, och denna afgift til ofvannämnde
nyttiga behof användas.

De föreslagne utvägarne ansåg Utskottet
vara ganska väl grundade; men emedlertid som
detta punkten förekommo åtskilliga wigtiga be-
svärlighetes, hälft Utskottet befarade, at Matro-
sernes utflyttningar igenom en sådan förfat-
ning skulle ökas.

2:o yrkar Herr Kammarrådet strängare
författningar emot Matrosers rymning.

Detta lag, efter Utskottets tanka, af de störa
löften och tilbud man utrikes gör wårt Sjöfolk;
men at dessa löften sällan eller aldrig hållas,

* samt Herr Professoren och Riddaren Porthans ingifne förnyade anmärkningar,

d. 29 Aug. 1800.

P. U.

vitnade deras belägenhet samt efter en längre tids utevaro, til fädernesslandet återkommit, och om hvilkas öde de hemmavarande flitt borde upplysas, för att därigenom bevara enot författare. — I sammanhang härmed förde Utskottets tanka på alla slags utflyttning, hvilken Utskottet vidrörligen förestälte sig vara behöfligar att Herr Kongl. Secreterarens Alexander i Kongl. Svenska Vetenskaps Academiens handlingar för förfl. år, 4de Quartalet vid antaga, men hvarom Tabellverket förmodligen icke medhinner nog säkra upplysningar, och hvilken utflyttning igenom de kraftigaste medel borde hämmas och förekommas.

3:o att undersökning må anställas, huruvida lefnadssättet uti Österbotten kan medgifva någon ändring i Modrarnes sätt att uppföda sina barn med hanmjölk, och huru vida den däraf härröranda förut förbättringen kan anses til fullo ersatt därigenom, att en mor föder flere barn.

Härom lofvade Ordföranden, Herr Professoren och Riddaren Porthan inkomma med upplysningar ur Tabellerne.

4:o Gifvermåls befordran genom inga Communers anläggning på allmänningar och öfverloppsjordar, och genom torps och flyttningars inrättning på Kronoparkers afstyckade utmarker. I detta afseende anförde Herr Baumanr Rådet ingen annan anmärkning vara nödig än att årligen låta hungöra 20, 21 och 22 Momenterne uti 5 § af Lag 1776 års förskrifter författning för Finland.

Utskottet förenade sig häruti.

5:o att i fordna tider förmedlade, men sedermera väl odlade löyalag må å nyo upptagas så högt som den upodlade jorden och upodlingslägenheterna medgifva, i likhet med den gamla nylandska Skattläggnings methoden, i stället för att å deras ofruktbara mark plantera flyttbyggen.

Paris hade på sina ställen stundom varit sådan, men såsom icke nog understödd af förhållningarne, åter på andra orter annorlunda. Härads Hofdomens Instruction af år 1688 pålägade äfven emot detta förslag åberopas. — Emedlertid skulle det, såsom af gamska mycken vigt, til framdeles åtgärd anmärkas.

6:o att i stället för personelle utskylders afskrifning för Kronoarbetare, som hafva fyra mantalsskrefna barn, denna eftergift må tillgodo komma Reserver och arbetsdrängar, som äro gifte och hafva barn, på det sättet, att det första barnet bör befria föräldrarne för mantals penningar, det andra från Lösn- och Betalnings afgifter samt Slottstjensten, och det 3dje från alla öfriga beviljningar, så att om alla tre barnen lefva, samt at Torpare, som ora njuta afskrifning å personelle utskylderne (19⅓ Skilling årligen) för fyra barn, så det yngsta är under åtta år gammalt, må tidigare vinna denna förmon.

Härom hade Utskottet i dess Protocoll för den 22 Maji §5, och 20 Junii §4 sig redan uttalat, och beropade sig nu därpå, i fullkomlig likhet med Herr Kammarrådets förslag. Betänkandet med sista Instruction för mantalsskrifningarne åsyftar att gifte Gesällar, drängars hustrur och barn anses och rubriceras som Inhysses hjon, eller verkliga Inhysesmän som Torpare.

Utskottet var af samma tanka, hvad den förra punkten beträffade, och i Åbo Län är den principen redan vidtagen. I den senare punkten ansåg Utskottet bäst vara, at det förblifver vid förra vanligheten.

8:o att Folkliopen rätt må användas. Härtill anser Författaren höra, att härkamning, matkokning, uppfostring vid bordet, åtskrädare arbete,

d. 29. Aug. 1800.
§ 5. 11.

lägenheterna medgifva, i likhet med den gamla Nylandska Skattläggnings methoden, i stället för att å deras ofruktbara mark plantera flyttbyggen.

band- lyg- och linnevåfnader m.m. förrättas af qvinnokönet, samt at ingen Skrädderi må få antaga andra Lärodrängar än halta och lytta Bondegossar.

Til en del af Skråordningen häremot i vågen; och til en del af Lefnads- och näringssätt.

9:o Landt Fullmägtiges upphäfvande, och den förrut behållna Tullafkomstens fördelning som pålaga på Finlands mantalsskrifne personer af alla Ständ.

Förslaget, som ofta men förgäfves, blifvit gjordt, ägde Utskottets fullkomliga bifall.

Som tiden nu var förliden, så gjordes med det öfriga anstånd til Utskottets nästkommande sammanträde.

§ 6.

Herr Professoren och Riddaren Porthan, som i morgon reser åt på Landet, förmälte sig icke kunna bivista Sällskapets sammankomst den 15:te instundande September. i anseende hvarpå Utskottet med slutna sedlar anställde val til den som därvid skulle företräda Utskottets Ordförande; och funnos vid sedlarnes öppnande, fleste rösterne hafva utfallit på Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Baron Fleming.

Justeradt den 3 September 1800.

J. H. Pipping

Den 3 September 1800 sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Berednings Utskott. Närvarande Herr Lagmannen och Riddaren Nymanberg, Herr Kammar Rådet Wilander, Herr Assessoren Pontell, Herrar Professorerne Joh. Gadolin, Porthan och Pipping, samt Herr Gustaf Fyllman.

d. 3. Sept 1800.

§ 1.

Då anstående til Herr Professoren och Riddaren Porthans frånvaro på Landet, anställdes förste val til Ordförande för dagen, då vid de slutna sedlarnes öppnande Herr Gustaf Fyllman befanns hafva erhållit flest, samt Herr Kammar Rådet Winter, och Herr Professoren Doctor Pipping hvardera lika röster, hvarefter igenom lottning emellan dessse tre, den sednare, eller Herr Professoren Pipping i dag blef Utskottets Ordförande, och fick rum i sådan egenskap intog.

§ 2.

Protocollet för den 29 i förleden Månad upläses til justering.

§ 3.

Vidare justerades det til tryckning anmälde tionde arket af Sällskapets dagbok.

§ 4.

Uti til Utskottet remitteradt Memorial hade Herr Professoren Doctor Tengström föreslagit 1:o at som de af Ahlmanska Donationen för kärfallande förordnade och liquider uppbära för del af Sällskapets tid, at vid den allmänna sammankomster föga eller intet hinner företaga och afgöras af de ämnen, som egentligen tillhöra Sällskapets syrke, til vinnande af tid och mer drift i ärendenes gång, Oeconomie Utskottet må anmodas, at inom sig välja en Committé af 7 à 8 ledamöter, Secreteraren och Skattmästaren inberäknade, som med jämn och varsam hushållningens följde och ledde alla af Ahlmanska Testamentet härrörande liquider och skuldfordrings mål, samt tillika agde rätt, at efter därom pläga Samråd med Oeconomie Utskottets öfrige ledamöter, om verkställigheten af hvad för Testamentets fonden för-

monligast sinnas stunde, så besörja, at Sällskapet med mål af sådan beskaffenhet ej behöfde laga annan besattning, än at vid den ordinarie sammankomster tillsva af Secreteraren om Committéens i sådant afseende vidtagne anstalter kortelig underrättadt; i hvilken händelse gransorne för Committéens åtgärd borde besörjas af Sällskapet sjelfs närmare bestämmas.

2:o at de Handlingar, som Sällskapet tillsvar utgifva, med det snarch ingående nya Årtalet må taga sin början, och Directionen åligga, hvilken anmodas, at ibland de redan inkomne skrifter och afhandlingar göra urval af sådana, som i synnerhet förtjena at göras allmänna bekante, samt de planscher som med dem tillsvar följa böra; i stil til gravering utlemnas.

Hvad Memorialets första punkt beträffade, så ansåg Utskottet betänkligt, at uti et mål af så betydlig beskaffenhet, som Athenaeum Fennicums inrättning och förvaltning, Sällskapets första ansvariga decisions rätt i några få personers händer, Utskottet hade önskat hvarken Utskottet fördenskull så mycken mindre kunde styrka, som enligt §4 i Sällskapets Stadgar, alla beslut om premiernes utgifter hvilka öfverstiga femtio Riksdaler, äro ogillade, då de fattas af ett mindre antal än trettio ledamöter. — Men det ansåg Utskottet för nödvändigt, at Sällskapet, emot förmälth anfvarde, antager en Embudsman, som bör vara skrifvig i Lagfarenheten och Räkenskapsverket, samt efter endsfående instruction, bevakar alla af Athenaeum Fennicum rörande rättegångar och skuldfordringsmål, med den förbindelse tillvål, at hvarje gång anmäla sin tillämnade åtgärd til Sällskapets tillfälle, innan han den samma verkställer. — Och som

lemna

och frågor af lika vigt, ehuru icke direkte ankommande på utbetalning, vid Committéens göromål eftersträfvade

de förefalla.

denna punkt af Memorialet afsåg tillfälligt förvisad til Oeconomie Utskottets utlåtande, så tillvisad samma Utskott, igenom utdrag af detta Protocoll, undfå del af Directions Utskottets därom yttrade tanka.

d. 3 Sept. 1800 §. 11.

Hvad åter angick den andra punkten af Memorialet, så inhämtade Utskottet af Sällskapets redan den 1 december. år 1798 gjorde Utskottet redan den 1 december. år 1798 tillfälligt anmodadt, at til Sällskapets Handlingar samla sådane materialier, som förtjenade allmänna kännedom, och sedan ämnen til et sådant; som i detta afseende borde utgifvas, afsåga samt i öfrigt drage om de vore sammanträffa med någon Boktryckare om tryckningskostnaden. Sedermera hade vid Sällskapets sammanträde den 2 december. förledet år, Boktryckaren Herr Magister Frenckell, åtagit sig, at vid de vilkor Protocollet för samma dag innehåller, Handlingarne på sätt förlag upplägga, och jämväl bekosta de dertil hörande Planchernes gravering. Af hvad stort arktal hvarje som Sällskapet ännu icke bestämt; emedan at bestå hade Sällskapet den 1 December 1798 (§ 11) den 1 December 1798 hade Sällskapet beslutit, att Kongl. Maj:ts Nådiga Confirmations- och Skyddsbref, samt Sällskapets Stadgar borde i dessa Handlingar stå främst. Vidare hade Sällskapet på förslag tillkännagifvit, at följande inkomne skrifter tillsvidare ett ämne i Handlingarne:

1:o Probsten och Kyrkoherden Magister Gust. Nicl. Idmans afhandling om Finska Fattens vanvård (Prot. för den 1 Sept. 1798. § 5.)

2:o Häradshöfdingen Holmboms afhandling om Sädesplanteringen (Prot. för den 1 Febr. 1799. § 7.)

4:o Kyrkoherden Magisten Frosterus uppgifter om Odjuren i Rudasjärvi (Prot. för d. 8. § 11.)

4:o Majoren och Riddaren C. J. Wetterhoffs afhandlingar om en Hafs anläggning vid Wäxio i Asicka — om Pajane Sjös sänkning til befordrande af

tillandningar och uprodlingsmarks vinnande och ouförbenthet, näringarne och lederne i Afrikala Capitl (Prot. för den 1 Oct. 1799. § 5.)

6:o Professoren Magister Johan Gadolins afhandling om Pottaske tillverkningen (Prot. för den 2 Januarii 1800. § 7)

7:o Fullföre altaren Carl Fredric Sengstrams afhandling i samma ämne (L.d. och §)

7:o Directeuren Dav. Widens uppgift af sättet at lätt och hastigt höja och sänka vattuhjul (Prot. för l. d. § 6).

8:o Samma författares afhandling om et portatift afvägnings Instrument (L. d. och §)

9:o Probsten och Ledamoten af Kongl. Nordstjerne Orden Doctor And. Chydenii afhandling om Kopparsprängningen, med Professoren Doctor G.E. Haartmans därvid författade anmärkningar (Prot. för den 6 Apr. 1800. § 11.)

Äfven hade Sällskapet den 1 Maji 1799 (Prot. § 4) åt Bergsrådet Joh. Eric Rothbergs ~~Lidm~~ ordning och beskrifning på en fördelaktig Vrängpanne inrättning ~~samm~~ tillhändat et exemplar i sina Handlingar; hvilket som den redan vore införd så väl i 4de Quartalet af Kongl. Svenska Vetenskaps Academiens Handlingar för förledit år, som i särskilte af Herr Bergs Rådet utgifven Skrift, så förmodades detta beslut komma att förfalla.

Det bruk Sällskapet den 1 Oct. 1799 och 2 Jan. innevarande år förbehållit sig at göra af Herr Capitaine Vilh von Bornes författade och belönte Undervisning uti Landthushållningen för allmogen i Finland åstyftade, efter Utskottets tanka, sannolikt icke något nytt i Handlingarne, hvarken in extenso, eller i utdrag; utan troddes dennaförfattares vara ämnad åt Herr Directeuren Widens uppgift at efter lätt fattade grunder construera en Slog, som den 1 Sistl. April (Prot. § 4) blifvit til återbetalt, redskaps Utskottet öfverlemnad.

Uti alla ofvannämnde Skrifter och Rön ägde väl Sällskapet et tillräckligt förråd för första somen af sine Handlingar, til hvars förökande några nyligen inkomne uppgifter äfvenväl kunnade utväg; men Utskottet ansåg likväl rätta tiden för deras utgifvande ännu icke vara inne. Äfven Herr Professoren Doctor Haartman anmärkningar vid Herr Doctor Chydenii afhandling om Kopparsprängningen, hade Herr Doctorn inkommit med en Replik, hvarföre Utskottet ansåg Sällskapet sig ännu icke bör, men som förvandlade hela saken til en controverse, hvilken icke lämpeligen vore lämplig för Handlingarnes andamål; och Utskottet tyckte derutöver, at en sådan afhandling, som Utskottet vid den samträdde den 22 nästl. August, i Protocollets 5te § föreslagit, borde blifva den första uti Sällskapets Handlingar.

Herr Professoren Johan Gadolin var af den förmälda tanka, at med Handlingarnes utgifvande icke längre borde uppskjutas. Hvad som i dag kunde anses fullständigt, och anlägligt til tryckning, ~~vore~~ kunde, i följd af mensklighetens ofullkomlighet, längre fram ling til större fullkomlighet, finnas; en eller annan mälle ofullständigt, och tarfva et förändradt skick efter den anledning som upstäckter och undersökningar gifvas; och man gjorde en Författare verklig orätt, om man vid sådan beskaffenhet lemnade hans arbete ofördändradt åt allmänheten.

§ 5.

Til Utskottets nästkommande Sällskapet den 1/14 i denne månad, förordnades den af des ledamöter som öfver Sällskapets Redanoter

d. 3. Sept 1800
p. 11.

Juart Kommer at upsättas och utgifvas, borde inrättas efter den förut vanliga chronologiska, eller efter den alphabetiska ordningen? hvarom fördenskull Utskottet sine underdåniga tankar ville inhemta öfverläggning, och tillstyrkte på följande sätt, at ordningen efter alphabetet måtte antagas.

1:o emedan mycken svårighet möter för at uti sina hvarje försåld redanmots namn ifrån et antal emellan flera och femhundrade;

2:o emedan Sällskapets utgående Dagbok utvisar, i hvad ordning vederbörande redanmoter, sedan den 1 Novembr. 1799, då den första förteckningen utgafs, tillförsl inkallade,

3:o emedan samma ordning del oaktadt at ändring kan tolkas, i den årliga förteckningen, hvida enligt 46 §. i stadgarne, ny vald Ledamots namn ej får införas i Sällskapets matrikel, förr än årets afgift är erlagd.

Då enhr dag [illegible] justerad d. 27 Sept.

Henr. Gabr. Porthan.

År 1800 den 23 September Närvarande i Beredningo Utskottet Ordföranden Herr Professoren och Riddaren Porthan Herr Kammar Rådet Winter, Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Baron Fleming, Herr Öfverdirectören Aspelin, Herrar Adjunkterne Sylvius och Pornoll, samt Herrar Professorerne Joh. Gadolin, Tipping och Mether.

Herr Lagmannen och Riddaren Tymmerberg ansåges vara af Embetsgöromål hindrad.

§ 1.

Protocollet för den 30 i denne Månad upläses til justering, hvarvid Utskottet i så måtto afvek ifrån sitt förra tillstyrkande, at den föreslagne Subdelegationen, som med de af Akademien förestående ärenden borde erhålla tillbörlig befattning, skulle äga sina händer at göra och låta uti allt hvad den för tvenne nödige anfedde Instructionen tydeligen utstakade, men däremot i de delar den samma icke skulle finnas nog tydlig och bestämd, rådföra sig med Oeconomie Utskottet, och i likställighet därmed, taga sitt beslut, utan at til Sällskapets öfverdirection i sådant fall behöfva anmäla andre sine åtgärder än dem Sällskapet öfver hvilka Sällskapet uti Instructionen uttryckligen förbehållit sig decisionsrätt. —

Likaledes var Utskottet uti afseende på den fråga, at Sällskapet med nästa år borde göra en början med Handlingarnes utgifvande; til hvilka Handlingar Utskottet ansåg den genom Herr Kammar Rådet Winters och flere inkomne Memorialer borde sammandragas, utgöra och tjenligt och väl passande förslag.

§ 2.

På lika sätt som den 29 förl. Augusti, genomgick nu Utskottet det öfriga af Herr Kammar Rådet Winters Memorial, och i anledning af de flere förslag det samma innehåller, tillstyrkte

1:o en underdånig anhållan til Kongl. Majt, at lärare vid publike Scholer måtte förpliktas at genomgå en ordinarie undervisning i Naturel Historien och allmänna grunderne af Oeconomien;

2:o at Sällskapet genom en adresse måtte upvakna Kongl. Majt, at Sällskapets Ledamöter i landet måtte tillhålla sina Herrar, at vid Academien med all flit vinlägga sig om nyttigande vetenskaper,

d. 23. Sept. 1800

§. 2.

Försorg för alla slags Stånd och tegnads sätt af mycken nytta och angelägenhet;

2:o at Sällskapet med belöningar t. ex. af Medaljer i silfver, må uthmärka sådane studerande, som i nämnde verkskapen gjort goda framsteg, och kunna uppvisa de största Naturalsamlingar, hvilka Sällskapet framdeles må nyttja dem till respors anspånande i studet, förvärfvande af kännedom om des naturprodukters hushållning och näringar;

4:o at Sällskapet, som i följe af aflednе Herr Professorn Ahlmans testamentariska författning, innan kort kommer at inrätta Socknaskolor, må till sitt bibliothek anskaffa Herr von Rochows berättelse om Landtmännens Scholar på Bokakan, jämte alla de andra böcker han för samma Scholar behöfs tänkt utgifva;

5:o at Sällskapet åt Kommungen föker utverka Kommungens nådigste tillstånd till en fri försäljning af Landtmännens allmoge;

6:o at til minskande af den betydliga skada djuren årligen tillfoga Landtmannen en understöttelse må utgifvas, som innehållen sättra och beprisvade medel til deras utrotande — at Kommungen behagfullt täcktes förordna: Sällskapet må anmodas at anmuntra allmogen til noga de samman-skotter, som i sådant afseende kunna finnas nödiga, i likhet med Kongl. Förordningen af den 16 Octobr. 1741; — at ifrån samme Vederfallningshafvande uppgifter må begäras på den behållning hvarje Län nu äger af Häradsmedelen uti Brottsböterne, med underrättelse hurn för uppbörden blifvit redovisadt; — och at hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmälas nödvändigheten af den andra 1:sta, at detta medel af Häradsfogdarne inflyter i Landtränterierne, utan at Domare därmed må äga någon vidare befattning, men Häradshöfdingarne åfven den uppbörd föra särskilt Räkning för hvarje förrättning, och medan dispenseras af Landshöfdingarne, som i Landskontoiret böra hålla redogörelsen för dem Händigt given til nästkommande för årets inneväxare, samt at förordningarne om Skottsyningar må vara Allmogen i nya kungjorde;

7:o at i anseende til den förödelse, som i vissa Socknar af Österbotten t. ex. Ilmola och Cronoby, hindrar Hästafvelns uptagande, Sällskapet må utlofva någon belöning åt dem af Allmogen som hålla Hod, och i andra trakten af Finland åt dem, som kunna visa sig hafva uppfödt och förfallit det största antal hästar; de orter likväl undantagne, för hvilka Hästhandeln redan förut varit en lönande näringsgren.

För öfrigt skulle Herr Kammarrådet Wegelius Memorial lägga til grund för den afhandling om tillstånden i Finlands hushållning, och medlen til deras afhjelpande, som Utskottet den 22 sistl. Aug. (§ 6) ansett böra utarbetas, at enligt den ytterligare tillskrift i dag (§ 1) gifna som en Inledning til Sällskapets Handlingar; Herr Professorn och Riddaren Porthan därvid upsatte anmärkningar, tillika med Memorialet, til Sällskapet inlemmas; och det sammandrag af Manhalls Längderne öfven Åbo och Björneborgs Län med Åland för åren 1797—1799 Herr Kammarrådet vid sitt Memorial bifogat, til framdeles vidare bruk, ibland de til Sällskapet inkomne Skrifter förvaras.

§ 7.

Kronobonden Eric Carlsson ifrån Etoila by af Koskis Capell och Lampis Pastorat, som i sitt innehafvande enligt vederbörligt Syne Instrument och Socknestämmo Protocoll, å sitt innehafvande Nickilä Kronohemman nybyggt et Fähus och en Hållare af Grå-

sken, det förra af 14½ alns längd, 12 alnars bre
och 6¼ alns höjd med 2 alnars fyrkta väggar
och det sednare 5 alnar ~~långt~~ lång, 4½ alns bre
och 3½ alns hög, bägge under brädtak, anskaf
fat och nyttjet mera hafva gjort sig för
tjent ~~lit~~ af någon belöning, som han å en
skyldes ort lemnat sine medbröder af Allmog
et godt och nyttigt efterdöme, och tillstyrk
därföre, att en förgylld Silfver bägare om två
dots vigt begåfva honom.

§ 4

Af corresponderande ledamoten Herr Kyr
herden Magister J. H. Appelgren insände
berättelse om vädertekens beskaffenhet och ta
melsen til årsvext i Muhos socken, jemte
utdrag af Kyrko Tabellerne för närmast förfl
ne femtio år, och en Tabell med 25 års väder
tekn och Hushålls anteckningar, hvars tillkom
tjenligt bruk kunna göras för Sällskapets ut
gående Dagbok.

§ 5.

Den af Herr Professoren Johan Gadolin in
lemnade Afhandlingen om befordrande af
Ost tillverkning i Finland, hvars tillskrifvet . at
~~som det til~~ afseende fullkomligen värdig e
rum i Sällskapet ~~intagna~~ Handlingar, och
tillstyrkte at dess Författare må, som af bevis
af Sällskapets aktning, erhålla ett Exemplar af
den Medaille i Silfver.

§ 6.

~~Herr~~ Directeuren David Wideens Memorial om
inrokning i Kökssysslan, Spinn, efter tillskrifvet
lunka, förvaras ~~uti~~ ibland Sällskapets handskrif
na Handlingar til det bruk, som däraf kunn
deles göras kunde.

§ 7.

Herr Commissionen Magister Fredric Henhagens
Memorial af den 5 sistl. Augusti, om Koppe
ympningen tillstyrkte tillskrifvet må i utdrag blif

va införd uti Sällskapets utgående dagbok,
hvarföreinnan likväl ytterligare upplysning
borde begäras om den oklokt tillställda och
misslyckade ympningen i Nederkalix, hvar
om Secreteraren åtog sig at bref växla.

§ 8.

Secreteraren anmodade tillskrifvets leda
möter at vid nästa Sammanträde, som til
den 29de i denne Månad blef utsatt, inkom
ma med förslag til prisfrågor, dem Sällska
pet vid Sammankomsten den 1 instundande
November borde vilja til besvarande upgifva.

Justerad den 29 September. 1800.

Hans Gabr. Wahlbom.

Den 29 September. 1800, Närvarande i
Föreningens tillskrifvet, Ordföranden
Herr Professoren och Riddaren Porthan,
Herr Lagmannen och Riddaren Hjelmer
berg, Herr Kammar Rådet Winter,
Herr Professoren Sylvius, Herrar Pro
fessorerne Joh. Gadolin och Pipping,
samt Herr Gustaf Tikkanen.
Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren
Baron Fleming, och Herr Öfver Dire
cteuren Alving hade låtit anmä
la förfall.

§ 1.

Protocollet för den 4ne i denna Månad, och det
tryckfärdiga Förslaget af Sällskapets dag
bok uplästes och justerades.

§ 2.

Til Sällskapets pröfning och fastställelse
upgaf tillskrifvet förslag s:ne följande ämnen
at som prisfrågor utsättas til besvarande:

1:o at igenom säker och verklig erfarenhet

utredas måtte, huru vida Ölkrets tradning och
upplösning om Höstem är i alla händelser nyt-
lig och förmonlig?

2:o Hvilka äro de orsaker, som utom frost
och ledmask vålla Hvitax uti Säden?

3:o ew redan den 1 Sept. förledet år af Kr.
Lagmannen Hiboleus föreslagen, och af Utsk.
tet med någon förändring och tillägg ning till
styrkt fråga om Färaliens förbättring: Fä-
land, och huruvida de Spanska Fären äro för
vårt Lands behof fullkomligen tjenlige?

§ 4.

Nu tog Utskottet under öfverläggning ett
Herr Rådshöfdingen Gabriel Hanelles infunden
Memorial af den 1 sistl. Aug. hvarutl Herr Rå
rådshöfdingen uppgifvit sina tankar om hind
för Finska Landtmannens idoghet, och medlen
at välka honom til mer drift och omtanka
sin Landthushållning.

Uti Memorialets första punkt Momant omta
Författaren vår förkbrift, och yrkar å nyo det fö
slag han förut gjort som anonyme, at öfverlem
na hela Läkare vården til Finlands Prästerskap
omsorg, med erinran om nödvändigheten af en
allmännare Kopperympning.

Denna tjenstnämnde operation fordrade, efte
Utskottets öfvertygelse, icke några lärde läkare,
och skulle aldrig kunna blifva så allmän, so
behofvet fordrar, om den ej blir en Herfter, den
hvem som hälst kan anställa. ~~Egentelige Läkare~~
~~gagna förnämligast~~ Den tanken at förvandla
alla Präster til Läkare, hade Utskottet förmodt på
goda skäl ogillat: deras halfva och obildade
kunskap skulle oftare skada än gagna. Egentel
ge Läkare gagna förnämligast vid epidemiske
sjukdomar. — Mortaliteten är dessutom i vårt Lan
inga lunda större än i något annat.

Författarens klagan i 2dra Momentet öfver
brist på närbel ägna Städer eller Handelsplatser,
hvaru Utskottet vara billig och välgrundad; de
behöfvas visserligen, men kunna ej komma til
stånd, utan tillåtet communication, och utan Sa-
luhrkers anläggande. — Att efter den enskilta kom.
na Städernes handlande borgerskap til utflyttnin
ar och til Handels Contoirs anläggande uti hvar
e på 5:te mils afstånd ifrån köpstad belägen
socken, är både olämpligt och ogörligt, ~~och enligt~~
den af Utskottet förrut (Prot. den 29 Sept. 802. N:o 5)
tillyrkte utväg, att hos Konungen ~~sakta~~ anhemkas,
att handeln med alla slags Landtmanna-varor
må blifva lika fri, som Spannmålshandeln nu
är, så bliswa förmonerne deraf oberäkneliga.

Hvad Författaren i 3dje Momentet yttrar om
den allmänna ohanningheten, eller bristande kun-
skapen om förmonligaste sättet til hvarje handte
rings rätta bedrifvande, ger honom anledning at
yrka et strängt förbud emot Landtmanna-varus
gars idkande i Städerne, Klockares omskapning
til Oeconomie Fitendenter, och afskyffande af alt
Mångbruk, i anseende hvarmed Författaren öfver
enskrift sig, at å sin ägande jord anlägga artificiel ängs culture och Boskapsskötselsmed
förbindelse at inom 2 à 3 års förlopp inkomma
med berättelse om framgången deraf.

Efter Utskottets tanka är ohanningheten visserli
gen stor, så väl i Städerne som på bygden, men
den kan ej afhjelpas utan förnyade Utskottets, och goda förnämligaste de förra verke
utfärdade underrättelser, att lägga ~~andra~~ a Landtmanna
lång sam. Våre Städer äro verkliga byar, blir aldrig vält
hvarföre skole de ej få idka åkerbruk, men nyttjadt, utan Scho-
M. med samma omsorg som på landet? Plan- lar efter von
tager äro annu förnämligare, där deras Rothows mönster
skaffning kan anskaffas. — Idéen om Mångbruk
har Författaren drifvit för långt. Circulations-
bruket, på Dalkarlarnes vis, är otvifvelaktigt
långt bättre än at dikva en enda näring, med

alla de öfrigas utesluttande. Lika väl medgaf Utskottet, att i de mera norrliggande orterne af Finska Ångermanlands Hushållningssällskapets område naturligare än åkerbruket, af de Socknar, som ligga långt ifrån Städer och andra förmon kunna odla sådana alfter, som äro lättare att försälja t. ex. Lin och Hampa o. s. v. Om emellertid någon ville göra ett lika försök som Författaren, så borde i beräkningarne därom all kostnad så väl för Contract, som dagsverken, med afskrifningen och vinsten fullständigt vägas och utredas. — Med allt detta blir dock oafgjordt 1:o om ej husförhörslängden lemnar full och tydlighet till vissa binäringar, 2:o om ej den ena näringen, hälst vid infallande magert år, understödjes af den andra, t. ex. Allmogen af Hushållningssällskapets — Där folk bor tätt intill hvarandra, t. ex. i en stad, kan en flygd lättare vinnas, än i glest bebodda orter af samma grund som flyttade arbetare i Fabriker och Handtverkare ej böra hafva långt till hvarandra. —

Att utöfver hvad Författaren i sjelfve Utskottet anfört, förtjenade förmåga är ett stort hinder för vår Landthushållning, erkändes af Utskottet, men större förslag borde blott vända sig till rike Possessionaten, och då många sinnen, som göra smärre anläggningar, blir verkan i sådana fall lika stor och mån hälg.

Emot de i vårt Land så ofta inträffande missväxter anser Författaren Socitne Magazins inrättningarne hvarken hittills hafva gagnat, eller kunna efter samma gagna, utan föreslår därmot, dels anställda bespänningar uti egna bodar, dels att hvarje Räntegifvare nu blifva tagd den utväg att anlägga hvarje Räntegifvare, att i goda och gynnliga år på en gång afbörda sine års Spannemåls räntor för til Kronan, Prästerskapet och alla kappta

gare, för att slippa för det första påföljande missväxtåret. —

Utskottet var öfver denna punkt af den tanka, att privata Spannmålsmagasiner vore de bästa, och att menigheten därtill borde uppmuntras, så att åtminstone utdrag skulle finnas til allmänt och räntor vid infallande hårda år; och Justitiae Deputerade den 1 November 1798 uppgifne Frågepunkter gifvit en tydlig vink därtill. Men som lade ordan gifvit en tydlig vink därtill. Men som vilja och tillfälle til en så försigtig anstalt hos många saknas, så borde äfven publike Magaziner gifvas, men hos oss och svårigheten därmed hvilar erfarenheten i flere fyrsta länder, särdeles Preussen. Men då hos oss ingen dugtig controll och redogörelse existerar, är ej underligt, att utgången blir mindre förmonlig. Det är ej nog att upprätta et Magazin; man bör också försäkra des bestånd, och nyttja det samma til Spannmåls prisets fixerande.

Uti 6te och sista anmärkt klagar Författaren öfver vår invecklade och konstiga beskattnings method. Samma klagan visste Utskottet länge och utan verkan vara förd af andre; och den utväg Auctor til afhjelpande däraf föreslagit, var efter Utskottets öfvertygelse, i verkställigheten alldeles omöjlig.

För öfrigt höll Utskottet för, att — men ej recenseras i Dagboken, med tillkännagifvande, att Det täcka betänkligheten hemmade fullföljet, att Det samma til någon dags åtgärd antagas blefvit lagt til handlingarne till framdeles bruk.

Justerades den 17 October 1800.

A. Wegan.

Den 13 Octobr. 1800 Närvarande Beredningsutskottet Ordförande Herr Professoren och Riddaren Porthan, och utom Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Baron Fleming samt Herr Assessoren Remoell, alle öfrige Ledamöter.

§ 1.

Protocollet af den 29 i förleden Månad justerades; då i anledning af den 2 §, Utskottet, som nu erhållit del af den förledit år styrkte Pris-frågan och Jarafveln, den samme äfven för sin del antog och gillade: kommande den således utan förändring, at til bifallhos Sällskapet anmälas. Och som på de af Sällskapet den 1 Novembr. 1799 upgifne Prisämnen, om de tjenligaste Slögder och Manufacturer för Finska Städerne, och om Socken Magazins-inrättningarne i vårt Land, inom den utsatte tiden icke något svar til Sällskapet inkommit, så förenade sig Utskottet i den hemställan, at Sällskapet å nyo, emot lika Pris, må framställa dessa frågor til utredande inom den sidsta April år 1802, samt om allt detta låta i Tidningarne kungöra.

§ 2.

De anmärkningar Herr Öfverste-Lieutenanten och Riddaren Sam. Möller uti bref af den 4 Sept. insändt rörande en Tjenstehjons Stadga för Savolax och Parelen fann Utskottet åsyfta ingen ting annat, än at med nya band belägga Medborgares af arbetande Classen en

gång vundna lagliga frihet at på egen hand utan förpliktelse til beständig årstjenst förtjena sig födan, och ingå giftermål til folkhopens förökelse. Vid sådan beskaffenhet kunde Utskottet, som på goda skäl fattat en helt annan öfvertygelse, icke anmäla Herr Öfverste-Lieutenantens och Riddarens skrift til någon slags åtgärd, och höll således före, at den icke heller borde recenseras i Sällskapets Dagbok.

d. 13. Oct. 1800
B. U.

§ 3.

I anledning af det misstag som förelupit vid upgiften af Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Möllers vistelse-ort, som ej är i St. Michel utan i Jorvis, hade Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren enligt des skrifvelse af den 4 Sept. och Herr Commissions Landtmätaren Johan Heinricii Memorial af den 12 i samme Månad, begärt at nyssnämnde Herr Commissions-Landtmätare til Sällskapet skulle för St. Michels Socken insända de underrättelser, hvarom Sällskapets corresponderande Ledamöter genom bref af den 15 sidstl. April blifvit anmodade. Detta hade Herr Commissions Landtmätaren ~~äfven~~ sig villigt åtagit, och til en början tilsändt Sällskapet sine observationer öfver Väderleken och öfrige märkvärdigheter för innevarande år 2dra Qvartal, med bifogade antekningar rörande flyttfoglarnes ankomst til samma ort sedan år 1788, hvilket allt Utskottet ansåg ~~vändigt~~ förtjena at i utdrag införas i Dagboken; och som Herr Commissions-Landtmätaren, hvilken förklarat sig benägen at äfven framdeles lemna en fortsättning af desse underrättelser, och vid Sällskapets sednaste sammanträde den 1sta i denne Månad blifvit til Ledamot anmäld at den 1sta instundande Novembr. komma under omröstning, förmodas då erhålla en förtjent kallelse, så tilstyrkte Ut-

skottet, at han på en gång må antagas til Sällskapets ständige Correspondent; men til bifall Herr Öfverste Lieutenanten Mollers hemställan om befrielse för val för Herr Commissions-Rådet Heinricius, som för alle öfrige Sällskapets Corresponderande Ledamöter ifrån den vanliga års afgiften, kunde Utskottet emot Sällskapets förut lagne beslut icke lemna sitt förord för ofrigt var Utskottet af den tanka, at Herr Öfverste-Lieutenanten och Riddaren, som förfar att gerna låta nyttja sig i allt hvad til landets förnöjande lärden, borde anmodas at om sin förra Socken meddela Sällskapet de upplysningar han såsom förut varande icke kunnat lemna om St. Michel. —

§ 4.

Under åberopande af til Sällskapet insända Sockneståmmo-Protocoll ifrån Wichtis af den 28 sistl. Maji hade Herr Majoren och Riddaren af Kongl. Svärd-Orden Clas Johan Munck til belöning erhållande anmält sin dräng Johan Sjöström, som i samfällt 27 års tid tjent på Sinjala gård och under denna långa tid visat en trogen, ärlig och anständig uppförande, att hans dräng-pojke Jacob Kiörn, som på en ort då Koppympningen ännu aldrig varit ibland Almogen, vederlagen, sielf anställt den samma på sine tre små barn; och tillstyrkte Utskottet, at Sjöström må på Herr Majorens och Riddarens bekostnad erhålla et silfver hatband, men Kiörn, hvars verkeliga förtag sjelfve förtjenade all aktning och uppmuntran, kunde Utskottet icke rekommendera til någon belöning, emedan han med sine ympningar hemmen til det antal som Sällskapet i N:o 30 af Åbo Tidningar för år 1799 stipulerat.

d. 13 Oct. 1800

D. U.

§ 5.

Capellanen i Korpo, Herr Carl Henric Lemberg, som enligt tilkännagifvande uti Memorial af den 10 sistl. September. i sin förfarenhet Maji, April och Maji månader ympat Kopporna under Capitet af omkring 66 år, i sin förfarenhet ympat Kopporne på 66 dels yngre, dels äldre personer, med god framgång, och bestyrkt det genom utdrag af Sockneståmmo-Protocollet för den 27 Julii, ansåg Utskottet hafva uppfyllt de vilkor, som Sällskapets i denna del antagne belöjnings-grunder förbehålla; och således gjorde sig förtjent af premie. Utskottet tyckte ock att ett exemplar i silfver af Sällskapets stora medaille, hvarmed man tänkte belöna Capellanen för hans nit och förtjenst, både gifvas och mottagas med de tio Riksdaler som Sällskapet uti sin i Åbo tidning gjorde kungörelse utfäst, att tilkvarl icke ville betaga Herr Capellanen sin rätt till ett belöning af tio Riksdaler i händelse han icke ville antaga Medaillen i silfver, i stället för Contant; i fall han förut ej fått ett exemplar af Sällskapets stora Medaille i silfver, hvarom han ock förmodligen, för uppdrag Utskottet gjort sig bättre underrättad, i fall. Sällskapets Secretrare, at vägamow bref gjorde sig Herr Capellanen i denna del emedan förrättad.

Hvad därnäst beträffade Hon de hustrun Maria Mårtensdotter ifrån Gudmunds hemman i Väster Retais by, som enligt samma Sockne-Stämmo Protocoll förrättat en lycklig Koppympning på 3ne st. Skomakaren Eric Johans barn: Wattkast tillhörige barn, så var Utskottet som hennes förtjenst til uppmuntran och belöning af lika tanka som angående den i förra åbemälde dräng-pojken Jacob Kiörn.

§ 6.

Af corresponderande Ledamoten Herr Hyrkholm Magister Johan Borgström insände Quartals berättelse från Wiipuri, ville Utskottet med anledning af Sällskapets vid sammanträ-

det den 1sta i denne Månad vidtagne beslut, ge-
ra bruk för nästa Månads Dagbok.

§ 7.

Capitainen Herr Pehr Adolph Molander
Memorial ~~af den~~ om nödvändigheten af en
förbättrad Arbets-method vid Landtbruket, och
af Qvinnokönets deltagande i jordens Skötsel
m. m. var efter Utskottets omdöme mindre
fullständigt och af mera allmänt innehåll än
at det i Dagboken borde borttaga något rum
för ämnen af större vigt och nytta, och kun-
af samma orsaker icke heller på annat sätt nyt-
jas, än at det ibland de öfrige til Sällskapet in-
komne Skrifter förvaras.

§ 8.

I anledning af Sällskapets kungörelse uti
Ottonde Arket af des Dagbok, hade Herr Häradshöf-
dingen Gabriel Hanelles uti Memorial af den
Sept. inkommit med sine Tankar angående Hälls-
skjutsen och Hängselskyldigheten i afseende på Ca-
relen, dem Utskottet tilstyrkte Sällskapet at til
framdeles bruk, ibland sine Handlingar förvara.

§ 9.

Uti et annat Memorial af samma dato
har Herr Häradshöfdingen Hanelles inberättat
om innevarande års missväxt i Carelen, och be-
styrkt den samma med utdrag af Nurmes Härads-
Rätts Protocoll för den 6 nästledne September, begär
underrättelse om sättet huru Jordpärons-plante-
ringen blifvit införd och velat lyckas i Uleåborgs
län, och föreslagit Sällskapet at med utsäde däraf
i vår understödja Pjelis Socken, samt ~~låta~~ anmo-
da Herr Probsten Stenius eller Herr Fältkommissa-
rien Mustelin ~~gå allm~~ at vid denna växts odling
gå Allmogen med råd och dåd tilhanda.

I anledning häraf hemställde Utskottet, om

icke Tjugu Tunnor Potater för Sällskapets räk-
ning borde uphandlas hälst i Cuopio, at til utsäde ~~för~~
bland Allmogen i Pjelisjärvi Församlingar gratis utdelas, un-
der någon af nämnde Herrars tilsyn; och anmo-
dade Sällskapets Secreterare at om tilgången
och priset på denna rotväxt i Cuopio Stad genom
~~He~~ brefväxling med Herr Assessoren Salonius in-
förskaffa uplysning.

d. 13. Oct. 1800
B. U.

För öfrigt, och som Herr Häradshöfdingen
i sin berättelse upgifvit råst, såsom en af de orsa-
ker hvilka vållat den bedröfliga missväxten, men
Utskottet icke fullkomligen kunde hvad som med detta ord rätte-
ligen borde förstås, då Utskottet icke hade anledning
at ~~tro~~ därmed förena begrepet hvarken om Ho-
nungsdagg eller Kolax, så åtog sig Herr Professo-
ren och Riddaren Porthan, at igenom Herr Kyrkoher-
den Boxström i Wijtasaari, i hvilken Socken klagan
ofta blifvit förd öfveren lika sjukdom hos Sädes-
arterne, därom införskaffa uplysning.

§ 10.

Sällskapets Secreterare upvisade början til
den Årsberättelse Sällskapet den 1 Novembr. kom-
mer at utgifva, med anmälan at den samma
som enligt Stadgarne borde vara färdig inom
den 15 i denne Månad, af den orsak icke kunnat eller kunde
fullbordas, at Sällskapet ännu icke utlåtit sig
öfver de belöningar som förstnämnde dag böra
utdelas, eller öfver de föreslagne Prisfrågorne.
Men förteckningen öfver Sällskapets nu va-
rande Medlemmar inlemnades fullständig; i
anledning hvaraf Secreteraren # til ~~Sällskapets~~ Utskottets
pröfning hemställde, huru med de ~~Medlemmar~~ dedamöter
förhållas borde, som på 2 eller 3 år icke ~~betalt~~
erlagt någon afgift til Sällskapets Cassa?
Och blefvo, under öfverläggning härom, följande
Herrar och Män ur samma förteckning afförde,

under åberopande af 47 § i Sällskapets Stadgar,

näuligen för tre års efterfatt betalning, Kr
Lieutenanten Charpentier, Herr Öfverste Lieutenan
den och Riddaren C. C. von Heland, Herr Majoren
och Riddaren Funckhjelm, Herr Landtkansereraren
Gylling, Herr Assessoren Kraftman, Herr Öfver
sten och Riddaren von Numers, Herr Lands
Secreteraren Stierwald och Herr Commissions
Aron Wegelius, och för 2ne års underlåten
Skyldighet Herr Majoren J. W. de Pont, Herr Ka
radshöfdingen Enwald, Herr Krigs Rådet af Fors
Jelles, Herr Regements Fältskären Doctor Fähr
Herr Directeuren Godenhjelm, Landthushålla
ren Israël Hellenius, Herr Lagmannen Hisinger
Herr Krigs Rådet von Knorring, Herr Assessoren
Liljegwist, Herr Commissions Landtmätaren
Riddelius, Herr Fändriken Schwartz och Herr
Directeuren Wirzenius; men af de öfrige som
i denna plikt- brestfä, funnos en del hafva på
ett eller annat sätt förvärfvat sig Sällskapet
förbindelse, och af en del hoppades Utskotte
mant kunna göra sig wiss räkning på att
kunna bekomma de felande tillskotterne, hvarom
en del Utskottets Ledamöter, och i synnerhet de
Ordförande ålogo sig at igenom bref växling
eller annan utväg göra påminnelse.

Justerad den 15 October 1800.

Hans Jakob Heijkel

Den 28 October 1800, närvarande i
Berednings-Utskottet Ordföranden
Herr Professoren och Riddaren Porthan
Hr. Lagmannen och Riddaren Sjöman
berg, Herr Kammar-Rådet Winter, H
Hofrätts Rådet Sylvius, Herr Asses
Nomell, Herrar Professorerne Jakob
Pipping och Mether, samt Herr
Gustaf Tikkanen.

d. 28 Oct. 1800
p. m.

§ 1.

Sedan Utskottet til den åtr Relation, som Sällskapet snart kommer at utgifva, i dessa dagar till genomläsning circulerat, blef den samma nu upläst och justerad, och kommer som sådan at föredragas Sällskapet den 1sta instundande November.

§ 2.

Öfver den hemställan Probsten och Kyrkoherden i Randasalmi Herr Magister Cygnæus, igenom Herr Professoren och Riddaren Porthan, den 1sta i innevarande månad gjort til Sällskapets Pro-
tocoll om belöning åt yngtlingen Johan Pollain af 23 års ålder, som allt ifrån sin späda barn-
dom varit stenblind, men igenom sin flit och fär-
dighet lyckliga minne bragt sig nyttig til den fär-
dighet at få väl i christendomen, som i innan-
til lärning kunna undervisning åt all-
mogens barn, och för öfrigt gjort sig känd för
en from och sedig vandel, hade Sällskapet den-
na dag infordrat Utskottets utlåtande.

Utskottet erkände nyttan af Pollains kund-
skaper, och ehuru de af Sällskapet antagne
belönings-grunder icke gifva anledning
till synnerlig tvifvel; och ehuru de af Säll-
skapet antagne belöningsgrunder icke gifva
anledning, åt ligga honom till synnerlig tvifvel, och som
det likväl skt. kunde belönande, likväl
sedan Herr Probsten Cygnæi tillkännagifvande,
att Randasalmi Församling icke skulle vara obe-
mägen, att själf bekosta belöningen, så kyckte
Utskottet at Förslaget skulle bifallas. Men om
beskaffenheten af den belöning Pollain borde
erhålla, voro Utskottets Ledamöter ännu vill-
rädige, ehuru de flesta voro benägne att därtil
föreslå ett väggar med flag, hvarom Utskot-
tet höll före at Pollain och Församlingen kun-

de tillfrågas, med öfverlåter options-rättighe[t] emellan denna eller någon annan slags [illegible] löning.

Westerås den 14 Novembr. 1800.

J. Wallenius

År 1800. den 17. Februarii infunno sig i Kongliga Hushållnings Sällskapets vanliga sammanlings rum, Oeconomie Utskottets nuvarande Ordförande Herr Hof Rätts-Rådet och Riddaren Ehrenmalm, jemte alla öfrige af Ledamöterna, undantagande Herr Öfversten och Riddaren Hjelmstjerna, Krono Inspectoren Colleen, och Grosshandlaren Rosendahl, af hvilka Herr Öfversten Hjelmstierna och Rosendahl ~~[illegible]~~ af opasslighet och Inspectoren Colleen af dess Embets hindrade at nu tillstädes komma, ~~[illegible]~~

E. M. Efter Middagen:

§. 1.

Uplästes det Protocoll, som vid Oeconomie Utskottets sednaste sammanträde den 10:de denne Månad ~~blifvit~~ författadt, med blifvit justerat, uptedde Kongl. Hushålls Sällskapets Skattmästare Herr Kammar Rådet Winter, ett med trenne oskadda Sigiller förseglat Convolut, som nu upbröts, och befants innehålla de af Auditeuren Törnan, vid Kongl. Hushålls Sällskapets Allmänna sammankomst den 1: i innevarande Månad till Sällskapet inlemnade ~~[illegible]~~ och ifrån framledne Assessoren Allmans Sterbhus hemtade tvänne ~~[illegible]~~ lås-boxar, med alle de Guldsedlar, som uti det efter Assessoren den 4. och följande dagar i sistledne Januarii Månad förrättade Upteknings Instrument, hvilket nu i Concept war till handa, äro upräknade. Dessutom

vore uppsagd i den man kassabalans förvaranade, som stadgade Utmätnings Commissionens Obligationer, tillsammans på 300 dr Rdr, hvilka nuvarande Auditeuren Timans den 1:a i denna Månad åt Long Gutchall Dalkarlar gjorde anmälan förmyndare Lotta tillgöra Lands Lån Ekholmsorsorgdan Fattas, för hvilken Assessoren Ahlman i lifstiden hade vård förvaltningsmyndare. Och utvisade tal alla uppsagmannade Fordringsdan sedan de Obligationernas penningar och räntebelopp tillsammans uppgått, jemte sant Utmätnings Commissionen Obligationer till Enom Commissarien Rådet Winter för att förvaras.

§. 2.

Derunder förklarade Capitainen C. G. Spare den 1:a denna Månad till Long Gutchall Dalkarlar ingifvit en uppsägning, om hvars vård anstående och betalningar af de Fordringar, för hvilken Capitainen till Assessoren Ahlmans Arvingar, anlägt vad och Reverser kunskade. Och utvisar det Oeconomie Utslaget, att det afsedde Assessoren Ahlmans qvarlåtenskap den 4:de sistlidne Januari förfallande Utmätnings Instrument inkasserat, att Capitainen Spare, anlagt att af honom utgifvit quittance och kvitto på fordrade Lånsförskrifningar samt Assessoren Ahlmans bal, med Inga till samt Arvingar, inbegripande stund förut och obetalda interesser tillsammans 755: Rdr 44 ß: Riksgälds Sedlar; hvilka Oeconomie Utslaget samt Capitainen Gösta emellertid stod vård anstånd med denna Fordringsägare

qualificerad, ifall den inom kvarstående Gutchall Dalkarlar, hvilka det sagde Gods uppsagt, anmälan till Long Gutchall Dalkarlar nu ordentlig förskrifning å sagde Summan, och derföre tillsatta förmyndare nöjaktig säkerhet samt medlertid anlagen för fordrade Skulderna anlagnar 6: procents ränta. Men ifall Capitainen Spare ej skulle vilja kassabalans kvarstående uti detta fullgöra borde afsedde förmyndare fordringe lösen af honom vidare lida intrångt dragligen utfalla, hvilket de Long sedan vore till bedömning förfallen. d. 13. Feb. 1800

C. U.

§. 3.

Den Majoren och Riddaren Enoch Fredrik Törnhjelm vid hand att vara förordnad förmyndare för Fullmäktige och allmänt att i hvarje del vårda i anseende Oeconomie Utslaget, det af Majoren, under sagde förmyndarskap till Landshöfdingen Assessoren Ahlman den 21. December förlidit år bevarade stånd och betalningar af dess till framlidne Assessoren Ahlmans Arvingar Gutchall Dalkarlar, stora Öfverste Riksgälds Kontor, utom därvid utfallande 6: procents ränta, Ehuru Majoren civilgill; dock vind förbehåll att Majoren efter den tidpunkt någon gjorde utan vidare inskrifning inbetalare både Fullmäktige och räntan.

§. 4.

Tillades det hvilket Oeconomie Utslaget att Borgmästaren Carl Mortengren

Lunds Lannal det uf Honom, gruom Auditeuren Woman begärta uttwärdes-stånd med betalningen af den-skuld för 150: Rdlr Silfvermynt Dalar, utom därav ifrån 6: procents rantan, hwarföre Borgmästaren, enligt dess den 17: Julii 1799: tillhandagådda Skuldebref till Landshöfdingen Assessoren Ahlman Herr Gustaf Gustaf, ifrån Borgmästarens inom två Månad, ifrån Lagens förfallodag räknadt, skyldig warder gifwa Gäldenären tillkänna, att Landshöfdingen sådan Penningar, som för honom af Borgmästaren Gustaf Gustafsson blifwit betalade, emot qwitto uppbär, och att Landshöfdingen sedermera ej kan wara skyldig att betala Borgmästaren, utom Lagens förfallotid, någon ränta derå.

§. 5:

Ifrån och med den 1: i innewarande Månad till Kong: Maj:ts Nådigste Befallningshafwande ingifwit Memorial, hwari Herr Öfwerste-Lieutenanten och Riddaren Johan Lillienborg anhållit att af Kong: Maj:ts Nådigste Befallningshafwande måtte tillerkännas honom att emot Lagen förut 200: Rdlr innestående Kapital, 6: procents ränta, ifrån förstnämnde dag

Gäldenären begynna Räkenskaps-afslutningen hwarje Lunnar-hälfwar, ifall Öfwerste-Lieutenanten till Kong: Maj:ts Nådigste Befallningshafwande täcktes förklara sig förbindelse att wid manande betala innestående 6: procents ränta, och förut låtas gå sin egen behållning och belöningen wid Domsrätten innehafwande Herr Nicolaidals Fjerde Gruppen, samt Ord: Ordinarie Domaren i Orten hwilka stycken af Herr Öfwerste-Lieutenanten är lagligen angifwen af hwarde Gruppen efter hwarje Räkenskaps-afslutning derå, skall wara Lagen förut tillfälle att anmäla sin tanke derom, inom 10 päre förut dess allena igenom Protocollen afgifwet Skall allena hwilja.

d. 13 Feb: 1800
O. U.

§. 6.

Angående frågan om ränta efter Landshöfdingens afslutade Handlingar och Underdånig Hemställan, att Landshöfdingen måtte blifwa befriad ifrån skyldigheten att wid hwarje Lunnar-hälfwar afslutningen, hwarom nämndes, till Kong: Maj:ts Nådigste Befallningshafwande inkomma med Memorial, blifwit gjord; förbehölls Landshöfdingen att framdeles få afgifwa sina yttranden, sedan de fallit tillfälle att granska de i detta ämne förut författade Protocoller och Handlingar; hwarom Landshöfdingen underrättades.

År 1800. den 19. Martii sammanträdde uti Kongl. Finska Hushållnings Dällskapets vanliga samlings rum, Oeconomie Utskottets nuvarande Ordförande Herr Hofrätts Rådet och Riddaren Ehrenmalm samt öfrige Ledamöter, undantagande Herr Öfversten och Riddaren Hjelmstierna, Herr Professoren Bilmarck, Herr Magister Frenckel och Herr Krono Inspectoren Collen, af hvilka de twänne sedstnämnde anmältes vara af Laga förfall hindrade.

Kongl. Hushålls Dällskapets Skattmästare Herr Kammar Rådet Winter var härvid äfven närvarande.

O. D. Efter Middag

§. 1.

Som Kongl. Hushållnings Dällskapet vid dess sednaste sammankomst den 15. i innevarande Månad, utstält till Oeconomie Utskottets yttrande, hurwida tillgång i Dällskapets Cassa — skulle finnas, till en nödig pröfvad Jettom anskaffande af Silfver; så undersöktes nu härom. Och inhemtades af Dällskapets Skattmästare at uti Cassan för tiden finnes, utom 14. a 1500:de hindrade Riksdaler af Dällskapets enskildta medel, 806: Rdr. 11 ß 7 rß som en del af Framledne Assessoren Ahlmans Vorgenärer nyligen inbetalt; i anseende hvartil och som några synnerlige utgifter för Dällskapet un icke torde förefalla, samt kostnaden till Stempelen och det antal Jettoner i början kunde requireras ej lärer uppå till mer än ungefärligen 200: Riksdr.; så fann Utskottet för sin del—

utat Gunder, at om Grevande Fettons
anstående förmynstalse

§. 2:

Förmäldt förhandl. har uf Kong. Majtts nådige
ingifne Dahl Tingstt Plantmästaren Grove
Lammar Rådet Winter den 15: i denne
Månad ingifvit och till Collegii Oeconomici utlåtande
utfärdat Memorial, Hvarigenom
till Dahl Tingstt gröfning ytterligare
mål, Hvarvid den i dess Cassa vid
befintliga behållning ifrån 806: Rdr
11: ß 7 pf: uf de medel, som nu till Assessoren
Ahlmans Borgenärer, inflygne
inbetalt, borde användas ytterligare
mot räntan, allra ödmjukast till
de Fälldal gällande, Hvarifrån Ahl-
mans Stråt Gul gifvas. Och anmärkes
härvid, uf det uftan Assessoren Ahlman
ingifvadt Ofradelningi Instrument
ingifvadt, att alla vidare Fälldes
undanlagande Cuder samt Assessorn
Ahlmans fordran, ämnad icke vara
så tillförlåtligen utredd, att de
utan vidare vigrid kunna gälla
dal, samt Cand Assessorn vid nj
ufstundat betalning för dess for-
dran, Hvarå rådet icke vore ut-
satt, dessutom jämväl för Assessoren
Ahlmans Cassa regnadom, Hvilken i
denne Månad uti Hammerfors Stad
uti Auction försålt, så ingedal gru-
ningen torde inflyta, att nu be-
tydlig del uf dess Assessorn samt for-
dran därmed kan afligga deras. Til
vidare Oeconomie Ufslåttat förmår Dahl
uf Cronoed 806: Rdr 11: ß: 7: pf: gruas: Cora

till någon nödtorftig och säker vinst,
Hvilk inom 180 Dag, vinst vederta-
gelig borgen allra intressenter ut-
kräfvas, förklarade att Cautionen
icke desse förskrifning förklarer sig att
för Cronofogden, vid Hvarje Gäldstids
förfallo nu tvenne 6: procents vinster, och
att sedan dess allan Hopp tros Måne-
dens inbetalning ofelbart utan betalen
Capitalet.

Vidare: Hans Grove Lammar Rådet
Winter i dess ofvanmälnde Memorial förstält
om icke någon sådan och synnerlig man
i orten kunde befallningshafvande, att uftom
Hand undersöka uti den obetalte interessen uti
Ahlmanska Stråtgäldet utestående fordrin-
gar, och ifrund Gudens Capitaler, som un-
dingan Gud afkalla kan innestå, allra
först helelen ingen vinst räntan nj nu tvegad-
gemt att för de stora fordringar Hoppet
ren intressenter tillbörlig sådan gät uf samt
allan borgen. Med sådan vidgående Gär-
ning uftrottat tilsvidare Grove Lam-
mar Rådet Winter nu sedan erfordrlig
att vidtaga; Hvarföre och som de
Medel uf Assessoren Ahlmans ~~Konkurs~~
Gäldenärer äro incom Sakegån-
da Hvarvid samt de därtill nämnde
belägne Bolmar vistande; så tyckte
Ufslåttat det kunna lägga denstadd,
Grove vice Hvarvid Hofdingen Macmontan
Lindh genom afgående brefvexling
att vinst anfrade, Hvarvan Kong. Gäldtingsrätt
framdeles finge vinst Honom öfverom-
lemna, hvarefter Ahlmanska Stråtgäldets
fordringar, så sätt Grove Lammar Rå-
det Winter i dess Memorial föreslagit; i—

Gwilket uppsynade vederbörlig Tullnämnd
och förrättning å dessa förordningars, jemte tillhörande
författningars
de vederbörliga och stadgade, samt
de påbud sig grunda, uppsatt Lands
Generalitets Hofdirigenten Tillkommande.

§. 3.

Emedan nu den 15: i denna Månad till
Lands Fullmägtig Tullnämnd ingifven
skrift, gemensamma Oeconomie tillgodo
tillkommande och infordrad, samt förut
Inspectoren Anders Holmberg anställd att
såsom Tullnämndt Casse influta anmä-
ningar uppå cirka 1000 Riksdr, under in-
teckning bekommit i Gullö Östra Rusthåll
och andra därtill hörande tillgångar.
samt ännu dessutom ingripande, enligt
Kongl. Förordningen av den 8 Junii
1866: Rörl Tull instruktion, och 49. §. uti
Tullnämndt stadgar förestående, att
de fastar ingripanden, som till gripandet
uppå Tullnämndt Casse verkställde,
borde vederbörligen egraveras; Så anser utskot-
tet sig desto mindre kunna Uti det
begärda tillstyrka, som Tullnämnden ännu icke
på Gullö ingripanden verkställt kunnat,
förrän nödvändigt bör föregå
annan inteckning, för den Tillgången
ännu mindre tillräcklig befinnes.

Justerade
Sam. Ehrenmalm

Uti 1800: den 5: April infunnit sig åter
Lands Fullmägtig Tullnämnd Tullnämndt
vanliga samlingar Rund Oeconomie
Utskottet innehavande Badförvandter
och Sekreterare jemte Tullnämndt
Skrivare.

Ö: d: Ester Tullnämnden

§. 1.

Den anmälning Grevens Öfverste Lieutenanten
och Riddaren R: W: von Schantz, gifven
Memorial uppå den 21: sistlidne Martii
Tull Lands Fullmägtig Tullnämndt gjort an-
träffande att anstånd med betalningen
af den Skuld som 200: Riksdr Grevens
Öfverste Lieutenanten, enligt an till
Commendör Assessoren Ahlman i Lisbo-
den utgifven Förskrifning, Tull Tullnämndt
den utgifven Förskrifning, Tull Tullnämndt
Gustaf Grevens Oeconomie tillgodo
gjorda, och infordrat; anföga Econo-
mie tillgodo för det år den Summa
uppkommen bifallit, och att Gre-
vens Öfverste Lieutenanten till Lands Tull-
nämndt utfärdad förskrifning å beroende Summa
logerande 6: pro Cento samt förbindel-
se att utfästa tre Månaders uppsäg-
ning ofelbart, betalningsdag
vinlossa den och rundligen till Tullnämn-
dens tillfredsställande anskaffa
gälig inteckning uti Lands Borgens
för både Gustaf Stolpe och vandrar.
Gwilket att inom utsatte Juli Månad
utgång fullgjort borde, så framt
Grevens Öfverste Lieutenanten vill undgå
Lagföring.

§ 2.

Emedan Skriftvalsen till Kongl. Hofrätten
Ordförande Secreterare Herr Regementsqvar-
tersmästaren Wibeling, samt Herr Major och R. N. Ordens
Riddaren Eckmann
gått ifrån sitt anförstående med betalningen
uti de 150: Rdr som Herr Major nyligen
nu till Assessoren Ahlman utgifvaren
Handlingarne rörande Rättegången, att Herr
Major Gustaf, för sin
sin Fordran, Justitieborgmästaren
Tillsammans utgör 232 Rdr 32 sk.
, 232: Rdr 32: sk. utgör och
nyligen Assessoren Ahlmans del förmånen
som 115: Rdr 21: sk. 4 rst. 6 Rund; Så anser
Economie Utskottet sig vid Sådane be-
skaffenhet icke kunna
det begärta anstånd afgifvas
något uttrande, innan Herr Ma-
joren Eck närmare förklarar Sin
vidare Sin inlåmna
Rund, hvarefter Specifique Redning
Sinnes Sonen undersökt, till Sälla
des bekvämlighet alla äro, förelägges
att Herr Major Borde Sin Skriftli-
ga förklaring
maste Maji
månad ingifva,
så framt Sam icke tillförne af Sig
altsammans Begäran varder.

Justerad d. 1 Apr. 1801
A. Ehrenmalm

Uti 1800 års 19 April Sammanträde
Kongl. Maj:ts Justitie Ombudsmans Befall-
ning Economie Utskott: Riddaren och Ad-
varden Herr Hofmarskalken Riddaren och Riddar
S. Ehrenmalm, samt utom Herr Aca-
demien Wetenskaparen Wideniis, Herr Regements
på Landet, Herr Magazins Förvalta-
ren Tollen och Herr Brukspatronen
Rosendahl, alla öfriga Ledamöter.

§ 1.

Uti allmänne Sammanträdet den 15:
innevarande, hade Kongl. Majts Befall-
ning att Economie Utskottet tillkännade re-
mitterade åt sig Herr Vice Häradshöfdingen Gust.
Fordringsägaren, emellan Framl. Herr Assessoren
Ahlmans Borgenär och uppgifne Qvarsitt Hagenbergs
Arfvingar, den Hr. Vice Häradshöfdingen ägd
sista öfverståndna Vistvaktning uti Vierhala
Revefi och Mesuby Lothmar bevakat, af sam-
fund ordnade Majt upsatt till näststående Ge-
sättning, i anledning hvarutil Vice Häradshöfd.
inlemnat af minder Häradshöfdingen förda
Protocoll, med de utdrag, måtte varande Handlin-
garne. Hvilken Herr Vice Häradshöfd. förmäldt
sig hafva vid Auctionen öfver Ahlmanska
qvarlåtenskapen, så vidt det honom
angår tillkommande Instruction kännedom sin, bevakat
Fullmägtes rätt, och til den sednare sedd ore
räkning innegått uppå det Guld och Silfver
som icke tillgått til det dem satta pris, samt

Vid summa i nu förskalad tvåda, som nu
såsom förutsedt, till utslund. Utbetalningen, och
med tillämpning af sin, af Hr. Vice Häradshöfd-
ingens utlåggningar för målets upskrift-
ning, Protocolls lösen och tillkomde framskaff-
ning, bestiger sig till nu tiotals, af ut V. Härads
höfd. i sig vaguat till. vid auctionen tillvärdes
uppdrift, som V. Häradshöfdingen till Tällstugans
godtfinnande förordnat att utbetalas åt
undertecknad som uti samma sin förvaring.

Efter det förskalingen i tvåden blifvit
bevittnad, begärde Allskottat att ingen förtagning
måtfölje de värdt inlagda guld- och tillgon-
pieces, hvarföre de samma sin upptagas,
namligen

1 st. gam förmultnad ask guld.
1 st. par lockarmbånd af tillgon med lock.
1 st. gam dalkarl af förgylld tillgon.
En tillgon pärlsked, och
1 st. större tillgon matsked.

Desse gemensamt tillsyrkte Allskottat med
en offentlig auction försålde samt det
vinsta för salsjat.

Som Allskottat icke ansåg [illegible] Hr.
Vice Häradshöfd. Swinhufvud nödvändig vid
den ytterligare auction, som i instundande
Maji månad i den öfverblefna lösa egendo-
men anställas, utan skriftligt tillskref sam-
manmanade diverse kläder till at vardera af 1748 46
46 kr. för borde aftnu som möjligen icke stumma
i sammenhang till utsatt pris sålde, så
borde, aftnu Allskottats fordran, [illegible] auctions kommis-
sarien Hr Assessoren Stromberg, som innan Häll-
tingets nästkommande sammanträde till till
Kladen förvarsmål, emmodat, att icke tillräcka

* som till-
varan togos
förvar,

desse kläder att gå bord till undanpröf,
stam den i guldet för Tällstugats räkning
utbrogte, skulle de förmodligen gem betala
d. 19 april 1800
sig bättre.

Dc. U.
Derefter vann Allskottat att den anmäning,
att Hr. Vice Häradshöfdingen Swinhufvud bor-
de, utom att tvångsvis taga den till sig efter
modan, af Tällstugans mästa de 88:- i anspråk.

§ 2.

Till anledning af hans skyldighet Tällstu-
gats Ägare [illegible] 15:de i denna Månad, tyckte
Allskottat nödvändigt den bor-
gen och utan dröjsmål måtte, att Tällstu-
gan och dess tillbehör måtte, så klara befinnas
som möjligt för nästkommande,
den Tällstugats egare och dess Secretarens till-
förordnade icke vidare med begärenligheter
skulle ansträngas. Och som till samma
[illegible] Hr. Öfverinspectoren Ehuning [illegible]
[illegible], som Öfverinspectoren Ehuning ansåg
[illegible] samma vara, utom nödiga åtgärder, och Al-
lskottat förmodade, att Hr. Öfverinspectoren,
som till Gästen lyckt sig befinna på annat
ställe, i anseende därtill att desse gemensa
gen lida, icke kunde vara villig,
att i den mån ogenast inflytta; så tillsyrkte
Allskottat, att Tällstugan med Hr. Öfver-
inspectoren, om den afflyttning förrättas
med möjligaste förstå, öfverlemnas kommun,
och lätta Hr. Öfverinspectorens, med någon
af dennes gård Hr. Rough-Joskätte [illegible]
[illegible] sommar, afhämtade Hyres Contract på
sig transporteras.

§ 4.

Till sades, att detta Protocoll skulle justeras den
15:de instundande Maji kl. 2 til 3 eftm. med-

dagen, til hvilken tid afwen Secreteraren bor-
de, i anledning af Utskottets beslut under
den 13 sidstl. Februarii, hafwa gjort et samman-
drag af alla Protocoller och Handlingar,
som angå förslaget til anskaffande af
någon kunnig karl, at handlade Allmogen
i nedre delen af Finland wid Tjärubränningen.

Justeradt den 1 Maji 1800.
Sam. Ehrenmalm.

År 1800 den 2 Maji sammanträdde Kongl. Finska HushållningsÄllskapets Oeconomie Utskott: Närwarande Herr Öfwerste Lieut. och Ridd. Ehrenmalm, Hr. Assessorerne Rancken och Björkbom, Herr Acad. Camer. Widenius, Hr. Audit. Bonsdorff, Hr. Rådman Sacklén, Hr. Brukspatr. T. J. Bremer, Hr. Post Inspectoren Jungh, Hr. Handl. Roos och John Hr. Apothekaren Mjödh och Herr Secreteraren Borgström. d. 2 Maj 1800. O. U.

§ 1.

Med slutna Dedlar waldes til Ordförande i detta Utskott Herr Assessoren Rancken.

§ 2.

Sedan Kongl. Finska Hushållnings Ställskapet under den 15 sidstl. Martii tillåtit, at det lån, stort Etthundrade Femtio Rs. R. G. S. hwarföre Borgmästaren i Björneborg Herr Carl Mörtengren ~~til~~ enligt Skuldsedel af d. 17 Julii 1799. uti framledne Herr Assessoren Ahlmans Sterbhus häftar, må et år få innestå, med förbehåll, at Herr Borgmästaren inom Tw-ränader ställer säkerhet både för hufwud-sol och ränta, samt emedlertid sjelfmant in-tetalar det Interesse som redan är uplupit, så har Herr Borgmästaren til Ställskapet in-kommit med en köftes skrift af d. 28 sidstl. April, hwarigenom Herr Regements Fältskä-ren Jacob Lindebäck, och Herr Handelsman-nen Johan Selin, som enligt en under Stadens insegel samma dag af Rådmannen Otto Brander ~~utgifwit~~ påteknad intygan, egen-händigt underskrifwit sine namn, samt ärad

x och med Stadens Sigill bekräftad

Protokoll i Björneborg uti vad som Höstliga Sessionen är bevandt, och i synnerhet uti Landtmätaren Herr Magister Fredrik Gabriel Hällströms, samma Stads Kapitel som Rådman.

Samma Höstliga Session har Hällströmska Arfvingarne till Auktionen låtit försälja: Ett Hus med Tomt, belägit på Prosperia Norrgata i Helsingfors, som Auktionen den 12 Maji 800 Specie-Rdr Banco-Ingående Assessoren Ranchen, Fr. Ehrenmalm, Herr Assess. Björckbohm, Herr Brukspatron Brenner, Herr Secret. Borgström, Herr Kapt. Insp. Jungh, Herr Grundtl. Mätningen Roos och John, samt Herr Apothekaren Nyroth.

Hällströmska Klattmästaren Herr Kammerråd Winter med åtskilliga mätningar

§ 1.

Justerades Protocollet för den 1 Maji.

§ 2.

Enär Herr Landshöfdingen Hällström har, den 1 i denna Månad upplemnat Allmänna Besvärs-Instrumentet öfver de Guldsmeder, som den 30 sistl. Mars, att i rätt tid betala upplagan rånta, blifvit förelagda af Rätten, utan att Reverser ditan Interesse; och åtog sig nu Klattmästaren, efter anmodan, att låta utfärda i förväg nya Reverser: men då de öfver-

Landshöfdingen Herr Magnus Forsskrifning icke inkommen, kunde nu Upplysningar ej inkomma.

d. 12. Maj 1800.
A. U.

§ 4.

Herr Commissions Landtmätaren A. W. Becker har till Hällstrand inkommit, och till Allmänt Mandat den 24 sistl. April, varefter förrättning för den Forsbergska Commissions Landtmätaren, anlagt uti Herr Assessoren Ahlmans Bok, skall vara bestående. Och då Herr Assessoren Ahlman anmodat Herr Mäklaren Rydstrand, som Allmänt Ombud, låta ~~sig~~ utfärda, innan uti Upplysningar Instrumentet kan ingående, som Herr Forsbergska Landtmätaren nu, och genast på den grund förr, som Herr Commissions Landtmätaren har: så förelåg icke någon Förfarenhet, att Assessoren Ahlman skulle vara berättigad, att på Hällströmska Boets vägnar, emot Herr Landtmätarens Protest, låta utfärda Reverser.

§ 5.

Vidare var till i denna Månad Herr Hällstrand till Allmänt inkommen, att begära, att som det tordes vara Assessoren Hornborg bekant, att godo tyckta för Hälften vid Auctionen förrättande öfver Herr Hällströmska Egendomen i Ahlmanska Bevakningen, samt att förklara sig, huruvida detta vore fördelaktigt för Hällströmska Arfvingarne till kassa, allenast till någon del gälda af Hundrad Assessorskan Ahlman.

Då med denne Assessorska, enligt Testamentets lydelse, den förr upplåtna Hälften af de medel, som den Herr Hällströmska Egendomen försålda inflytta, på samma Allmänt, att Hällstrand med sitta vederbörligt vårdnad icke kunde bestämmas; utan förslog, att Assessoren Hornborg måtte den Hällströmska andel rundtom 33⅓ Rdr. som innehöll uti Hällströmska Hälft uti Auctions medlen, och som det öfriga få fördela sig till den Assessorskan.

85

Utlåtelsen uppläst. Utskottet finner skäligt
det till Hälsingland den 1 sistl. Februarii inkom-
na utskottet remitterade Memorial om ab-
löningars tillvarknings sätt, med förslag, att
i tillvägagående mål rörande Bonde hem-
man uppå de södra Tackmarken i Österbotten mätte förfa-
ras nästa Lantmän både i Åbo Län i samma hän-
seende undanvisas från tillämpning; hvarjämte ut-
men tillika anstår, att förslaget måtte gälla om
den Länande Norrska tillägningen, som i Kon.
Patriotiska Hälsingens Hus Hälls Journal för Mar-
månad 1779 finnes införd, hvarigenom
domare allan de Österbottniska tillagen
förordnade, åtgärden rörande.

Föranmälningen tillägnad upplästes åter-
igen Kongl. Maj:ts Nådige Patronen Lindors, ändan den 1 Aug.
i Hälsingland förr warden Memorial innehållan-
de, hvarigenom i synnerhet tillbörande att rörande till-
lägnad förening med tillägnande, på
sätt, som förordnat omtryckning Kongl. Maj:ts nådige
skrift, som förordnat ändring i flera till förmånande för-
bättrat pägående, så wäl som Kongl. Maj:ts
ordningen af den 1793 uti §§ 49,
och 51 i detta ämne innehållen.

Utskottet anser, ändan åtskillnaden
tillägnad, sig icke kunna vägas vid denna sam-
tidigare, emellan tillbörande tillägnad, hvilket tillägg
ning sätt som prövat warda det bäst; för-
som Utskottet förslag, att ärenden Protocollen
drag i dagboken, hänvisa till upptagande,
inkomna med denna Landtdag och förslag
detta ämne.

Justerat den 5. May 1800.

Engelb. Lanckena.

d. 26. May 1800.
O. U.

År 1800 den 26 Maji. Sam-
manträdde Kongl. Finska
Hushållnings Sällskapets
Oeconomie Utskott; Närvarande
de Ordföran den Herr Assessorn
Lanckena, och samtlige le-
damöter, utom ~~Kongl. Maj:ts~~
~~Landshöfding~~ Herr Handels-
mannen John, af hvilken an-
mälts vara opasslig.
Sällskapets Skattmästare Herr
Kommerserådet Winter var
äfven tillstädes.

Föranledning häraf, att Kongl. Finska
Hushållnings Sällskapet, vid den förestå-
ende sammankomst den 15 i denne Månad,
till behandling af ~~Hattunpåd~~ Egendoms rätt
och bästa vid som oftast förefallande pro-
cesser, antagit Wice Häradshöfdingen Stålborne
Herr Gustaf Swinhufvud, och tillika beslutit,
trycka i Sällskapets förvaro befintliga
papper och Handlingar, som samma Egendom
röra, borde tillvarata Landtmäterie Assessorn
Ahlman, uti hvilken Herr Assessorns vård
på gården förvarad, och där vid förefallande
behof, vara tillgängelige för Sällskapets ledamöter,
förelog sig nu Utskottet, att dessa papper från
de öfrige documenterne afskilja, som verk-
ställdes; hvarefter å dess uppvisades föl-
jande förteckning:

1:o Häradsrättens Protocoller ifr. d. 17 Febr.
och 24 Sept. 1747, samt d. 5 December 1757, om
Kikinen Hemman i Kervisvesi By, samt

Kronolåns mannen C. O. Bergmans Besikt-
nings Instrument af d. 5 Novembr. 1757 om
Inganäs Äng.

2:o Härads Rättens i Wirkala och Mes-
juby Protocoll af d. 28 April 1767 om Korpi
hemman i Sorila by.

3:o Ingenieuren Hall's Skogskiftes In-
strument öfver Pirotti hemman af den 10
Aug. 1767.

4:o Härads Rättens Protocoll af den 12
Novembr. 1752 om Mattila hemman i Hyhky
by.

5:o Kongl. Majts Utslag af den 27 Febr.
1789 uppå Assessoren Ahlmans besvär öf-
ver Ägodelnings Rättens Utslag om Ola-
varbuita Äng.

6:o Kongl. Majts Utslag af d. 17 Nov.
1786 å Lieutenanten Dellings och Bonden
Olanders besvär öfver Ägodelnings Rättens
i Wirkala Dom af d. 14 Febr. samma år.

7:o Härads Rättens Protocoll af den 5
April 1787 om det af Bonden Henric Yli-
nen i Inan Jutila by i Pisto Capell utsyn-
de Torp.

8:o Ingenieuren Halls 1769 års Land-
mätare Protocoll om Mattila, Wälleri och
Karvola Skattehemman i Hyhky by.

9:o 1758 års Urtima Tings Rätts Proto-
coll och Dom emellan Halbanpää, Härmä-
lä och des Rågrannar.

10:o Lagmans Rättens Upsthofs Dom i
samma sak.

11:o Dito slutliga dom i samma sak.

12:o 1760 års Härads Rätts Protocoll om
de af Landmätaren Lother uppgångne Räns
fastställande.

d. 26. May 1800.
C. U.

13:o 1757 års Härads Rätts Protocoll, då
vitnen om Räer och Ägornes bästa ffenhet
blefvit afhörde.

14:o Commissionslandtmätaren Rehn-
ströms Charta beskrifning öfver Hirvinieme
by med Kupi hemmans ägor.

15:o 1759 års Storskiffts förrättning å
Saunerfors, Härmälä, Hallanpää och
Winicka, af Lithov.

16:o 1760 års Ultima Härads Tings
Protocoll och Dom, hvarigenom Räerne
blefvit fastställde.

17:o En år 1768 af Baron Thurck hållen
Landtmätare Revision med Wirkala Socken.

18:o Landtmätaren Halls förrättning
af år 1764 d. 19 Novembr. emellan Skogsteg under
Hyhky by, Hyckyngsarka kallad.

19:o År 1769 den 30 Maji Rälägning
emellan Lahdenpohja eller Kärpensarka
Skogsteg, af Landtmätaren Hall.

20:o 1769 den 1 Junii Rälägning e-
mellan Syrkä hemman och Parmaniemi
Torp, af Hall.

21:o 1769 den 7 Junii Rälägning emellan
Hyhkyngsarka Utjord, af Hall.

22:o 1769 den 27 Octobr. Storskiftes delning
med Hyhky byes Boläkrar, af Hall.

23:o 1769 den 8 Novembr. Storskiftes del-
ning med Hyhkyngsarka Skogsteg, af Hall.

24:o Ägodelnings Rättens Utslag af den
5 April 1770 om fastställelse af Storskiftet å
Hyhky byes Boläkrar.

25:o Ägodelnings Rättens Utslag af sam-
ma dag och år, om fastställelse af Storskiftet
i Hyhkyngsarka Skogs Utjord.

26:o Kammar Collegii Utslag af den 23 Mart. 1796 om Korpi Skattehemman i Sorila by.

Justerat
Engelbr. Rancken

13

d. 13. Junii 1800
Oe. U.

År 1800 den 13 Junii Sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings-Sällskapets Oeconomie Utskott: Närvarande Ordföranden, Herr Assessoren Rancken, och sämtelige Ledamöter förutan Herr Auditeuren Wonsdorff och Herr Handelsmannen John, af hvilka den förre utaf tjenstgöring, och den sednare utaf sjukdom är hindrad.

Sällskapets Skattmästare, Herr Kammarkådet Winter var äfven tilstädes.

§ 1.

Sällskapets Secreterare föredrog de under den 9de i denne Månad hit remitterade ansökningar, igenom hvilka Herr Majoren och Riddaren Otto Joachim Brusin, Herr Majoren J. W. de Pont, Herr Capitaine och Riddaren C. J. Munck, Enke fru Apothekerskan Anna M. Stengrund och Borgaren Jac. Joh. Laurén, hos Sällskapet anhållit at til lån bekomma de Fyrahundrade Riksdaler Riksgälds Sedlar, hvarom Sällskapet nyss låtit kungöra i Åbo Tidningen, och anmälte tillika, at Herr Capitaine och Riddaren Munck, hvars ägande Säteri Rusthåll Thamäki i Somero Socken är til hälften förrut graveradt med inteckning för 666 Rd. 42 sd. muntligen förklarat sin önskan vara, at då Sällskapets tilgånger framdeles så medgifva, ytterligare erhålla et lån å lika Summa, eller Sexhundrade Sextio Sex och 2/14 dels Riksdaler, för at därigenom komma i tilfälle at liquidera med förre

Intechningshafvaren, och Jederen era Transportera på Sällskapet förstå intechningen i hela Egendomen; at Borgaren Laurén Oxbud, Herr Borgmästaren Tagerström, till Sällskapets Fälleheet för Lånet, utom intechning erbudit, at å Laurens gård Laga värdering til Brandförsäkrings erhållande; och at å Enke Fru Bergrunds vägna, Herr Vice Häradshöfdingen Ammorin i dag afsagt anförhningen, hvilket af Mätningsmannen, Herr Kammarrådet Winter äfven bekräftades.

För Herr Majoren de Pont erbjöd Utskottets Ledamot Herr Assessoren Björkbom Laga borgen, utbil utom den intechning Herr Majoren lofvat Sällskapet i des ägande Säteri Strömma, belägen i Tössala Socken, Laga borgen, intil det Lånet återbetalas.

Detta allt log Utskottet i öfvervägande, och förenade sig i den tillstyrkan, at Herr Majoren de Pont, som med görliga förskaf bör uppskaffa bevis därföfver, at den Egendom förmår väl att med intechning gravera, må emot Herr Assessoren Björkbom borgen och Fästebref i Strömma Säteri, erhålla det begärde Lånet med Ränta a Sex för Hundrade om året, och Capitalet, när Sällskapet det samma behöfver, efter Tre Månaders förut skedd uppsägning, återbetala

§ 2.

Sällskapet har, vid des förra sammanträde ansedt nödigt, at en allmän Inventering må anställas öfver alla Ahlmanska Stenhuset tillhöriga och här befintelige papper och Handlingar, och liquid förteckning upgöras öfver dem så väl för afl. Kronobefallningsmannen Ahlmans, som lifsarfvingars räkning, som lifstiden; Jemte förmyndare, om Länder haft.

Hvad först angick Ahlmanska Stenhuset, så företedde Herr Kammarrådet Winter den Inventarium, det samma tillhörige, Utrednings Commissionens Obligationer, den Herr Assessoren Ahlman den 28 April 1794 emottagit at till Mortahlen öfverlåtas, och å hvilka Mellio Riksdr. Capital til betalning ännu återstår. — Vidare anförde, at Herr Assessoren Ahlman, som til Enkefru Ahlman utgifvit den 1 Febr. 1791. en förskrifning på Sexhundrade Riksdaler Riksgälds mynt med ränta à Sex Procent, hvaraf den 4 April 1792 Interes & är Interesse blifvit betald med 36 Rdr, och den 15 Junii 1791 en Skuldsedel för Tvehundrade femtio Specie Riksdalar, äfven med Sex Procents ränta, och utgjorde Salens Ahlmanska Bröts Skuld til Ehrholmska Stenhuset, som den 4 Januarii innevarande år, då Vorupteckningen å Mat. Laugård började

i Riksgälds mynt, Capital och Interesse ——— 885:14:5.

i Banco mynt ——— 529.26.4. 1414.40.9.

men enligt förd Bok, hvarmed åtskillige afbetalningar äro afförde, blir Skulden nu följande,

i Riks Gälds mynt ——— 777.11.10.

i Banco mynt ——— 529.26.4. 1302.38.2.

Vidare inlemnades en förskrifning utgifven i Tammerfors den 12 Mart. 1787 af Eric Öhling, till då varande Kronobrännerie Bokhållaren Abr. Henr. Ehrholm, på Jemte Riksdr. Specie,

d. 13 Junii 1800

O. U.

med Kära Lechnadt bevis, at Gälden ären
dad i Kaden ägande gård och Plantage mark
blifvit Jemma dag vid Laga Vinter Tinget
i orten, Lägligheten til Säkerhet intecknad

2:o en Assignation ‡ på Aderton Riks Dal
28 fl. 9 rtk. dem Herr Fändriken Ingman
borde af C.A. Anthoni Fält Tractaun emot,
Portioner och Actionen til Herr Krono Befal
ningsmannen Ekholm utbetala.

‡ af d. 16 Novembr. 1790.

3:o en Förbindelse å de af Herr Assess
ren Ahlman den 28 April 1794 emottagne
Enkefru Ekholm tillhörige Utrednings Kom
missionens Obligationer till Datum, Nummer
och de varande Belopp, desse alla de
Ja papper af Secreteraren om i förmar lag

Vederbörande afledne Herr Häradshöf
Nils Christian Gadds Herbhus, Jemnes ifrån
Ahlmanska Handlingarne, endast 2ne af Jemn
Herr Häradshöfdingen Carl Christian Gadd, an
gifne Reverser, den ena af den 6 Aug. 1796,
hvarigenom Herr Häradshöfdingen erkänner
sig hafva, igenom Assignationen, tillhörig Jm
myndige Broder Jacob Adrian Skyldig Ut
gjorde Lrdr RC. 42 fl. 2 rtk. Syster Sara Sophia
Frethiofsen RC. 7 fl. 2 rtk. Syster Barbro Sidonia Sjö
lestre RC. 10 fl. 11 rtk. Samt vidare til Syster
Sara Frethiofsen RC. 24 fl. för 2ne Quartaler
af des afledne Faders i Länderiet innestå
ende Lön, och derutom emottagit de ofvan
nämnde des Systrar hvardera tillfallne Sju
RC. i Specie mynt, tillsammans 249 RC.
16 fl. 4 rtk. i Riksgälds — och 12 RC. i Banco
mynt, samt därå utfäst Sex Procents ränta
hvarå Herr Assessoren Ahlman den 8 Aug.
samma år quitterat Sjuge RC. 8 fl. och Je
lennera Ck års Interesse med Sjutton RC. 27 fl.

grunsk. Riksgälds mynt; och den andra
förskrifningen af den 6 April 1797 å er
hållit Ahlmanska Fac. RC. 16 fl. lån af Herr Hä
radshöfdingens omyndige Systrons arfsmedel,
med Sex Procents årlig ränta i Riksgälds Sedlar.
Kärmare uplysning härom förmodade Ek
spottet sig framdeles kunna vinna af Bo
upteknings Protocollen enligt efter framledne
Herr Assessoren Ahlman, och därefter blifva
i tillfälle att uppsätta behörig liquid.

För öfrigt ålog sig Herr Förordanden,
att i Sommar inventera alla härvarande
papper och Documenter som Ahlmanska
Herbhuset tillhöra, med villkor att få den
flyttade kista til sig, hvilket tillstadkom, vård
giftig erkänsla för Herr Förordandens bemö
gna åtagande, beslöt hon Säkerhet anmäla.

Justerad
Engelbr. Ramken

Til den 28 Julii var Sammanträde
i vederbörlig tid utsatt och kun
gjordt; men som af Utskottets leda
möter icke flere sig infunno, än
Herr Ryssje Assessoren och Rid
daren Thrennalen, Herr Sedikeuren
Flygare, Herr Rådmannen Bach
lund, Herr Brukspatron Borgmen,
Herr Apothekaren Mjöö, och Herr
Handelsmannen Johni; samt förbe
rörden Herr Assessoren Ramken
lämnade anmälan förfalt af opasslig
het, så Kunde Utskottet denna
gång icke föreslaga sig några
föranmål, utan åtskildes"

P. Wallenius.

År 1800 den 28 Julii sammanträdde åter Oeconomie Afskottet, närvarande Ordföranden, Herr Assessoren Ramstedt, Herr Öfverstelieutenanten och Riddaren Ehrenmalm, Herr Assessoren Björkstén, Herr Auditeuren Bonsdorff, Herr Rådmannen Sackléen, Herr Smeka Patron C. F. Bremer och Herrar Handelsmännerne Roos och Johnson.

§ 1.

Justerandet af Sällskapets den 18 denne Månad vidtagne beslut, hvarom Protocollet under § 6 förmäler, upprättades med ~~förteckning~~ efter Roberts Instrumentet, samt Finance- och Commerce-Collegii Förteckning öfver Klubbuset tillhörande Inventarier, utan Reverser, med uppgift af Jämnadrarnes hemvister till Stad, Socken, Härad och Län, så vidt ~~Afskottet~~ de voro Afskottet bekante, hvilken Förteckning vid allmänna Sammankomsten den 15 instundande Augusti borde till Sällskapet inlemnas. — Sedd Sällskapets Skattmästare, Herr Kammarrådet Winter, anlitar den tillgående vid Afskottets sammanträde den 12 förut. Maji, lätt afskrifva alla Klubbuset Reverser, och de på lika sätt efter tillgångarnes värdesättande ordnade, så upkommer härigenom ett sammandrag af hela Sällskapet det vid sin Sammankomst den 1 Maji (§ 11) åstadkom, och hvarmedelst Sällskapet kommer i tillfälle att sätta i verket den åtgärd, hvarom i Protocollerne för den 15 Maji (§ 2) och 9 Junii (§ 4) ytterligare kunskallanden finnas vara gjorde.

§ 2.

Angående den hyllning Herr Commissionen Landtmätaren A. W. Becker, uti Memorial af den 24 förl. April fordrar för sin aflidne Swärmoder, Herr Assessoren Ahlmans Moder Fru Christina Lindberg, nyttjanderätten af Instrumentet öfver Vinkelteckningen på Kattanäs, samt vidare upplysning, huru at Beckers vid Januarie Vinkelteckning förefunne inventarie-räkning, som nu icke var till hands, förklarig på 75 Rdr. Men aflidne Herr Assessoren Beck, hvilken uti Memorialet till styrka för Beckers fordran åberopas, uttryckte fol. 11 v, at Fru Lindbergs ~~1796~~ innehåll för år 1796 tillförsäkrat Herr Commissionen Landtmätaren godtgörelse med 50 Rdr., och uppstog i Saldo Klubbuset till faveur 17 Rdr. 42 fl. 5 r. hvilket med Vinkelteckningens Instrumentet äfven inträffade; och Afskottet finner således icke skäl, at tillstyrka Sällskapet någon utbetalning af den fordrade Summan, hvarom Becker, i fall Sällskapet så för godt finner, torde skriftligen underrättas.

§ 3.

Afskottet hade vid den sammanträdde 13 i förleden Månad förbehållit sig, at jemte Vinkelteckningens Instrumentet äfven aflidne Herr Assessoren Ahlman inkomna Redovisningarne i likaledes aflidne Hr. Rådmannen Christian Gads Klubbus förvar, och innehade nu, at den i nämnde Instrument blifvit upptagen till 183 Rdr. 44 fl. 7 r. Detta belopp samt icke instämma med Boken, som i debet påstår Redovisningarne 214 Rdr. 8 fl. och i Credit godtgjör den 459 Rdr. 19 fl. 1 r., hvarigenom Saldo till deras förmon skulle blifva 245 Rdr. 11 fl. 1 r., eller 61 Rdr. 14 fl. 6 rst. mera; men som Herr Handelsbokhållaren Benjamin Cederley, hvilken är gift med aflidne Herr Rådmannens dotter Sara Sophia, tjenst

vid Bouppteckningen i Hattanpää närvarande Fröken Justina Ferrätteningsman, på stäfvel den 10 sistl. Januarii upprättad 3ne särskilde Liquider, och dänti upptagit sin egen fordran i Riksgäldsfjettar til 32 RB. 28 fl. 11 r. och i Banco 4 RB., sin Svägers, Jacob Adrians, til 19 RB. 28 fl. Riksgälds och 4 RB. Banco myntt, samt sin Svägerskas Mademoiselle Barbro Sidonia Gadds til 119 RB. 25 fl. 8 r. Riksgälds och 4 RB. Banco myntt, hvilka poster summor sammanräknade utgöra den Summa af 187 RB. 44 r. Ahlmanska Bouppteckningsinstrumentet öfver upptagen, så anlag Utskottet denna sednare upgift fullkomligen ställeligt, och förenyndar räkningarne i likhet därmed til Arfvingarne hörande fastighetsar.

§ 4.

De fordringar Ahlmanska Stadbehof ägande i Spannemål och penningar samt andre persedlar, hos flere under Hattanpää Egande lydande Bönder och Torpare, anlag Utskottet tillräckeligast kunna och böra ansättningen indrifvas af Enke Fru Assessorskan, under den tid Hon Egendomen förvaltar, som därför vid årets slut borde ifse Bolagskapet rede, och tillika meddela upplysningar om vederbörande Debitorers belägenhet och resourcer, samt huruvida de kunna vara i stånd at helt och hållet, eller til någon del, eller och alldeles icke, afbörda sig sine skulder.

§ 5.

Uti Memorial af den 10de i denne månad, hade Assessoren och Kronobefallningsmannen Herr Anders Hornborg hos Bolagskapet gjort förfrågan, om han til Enke Fru Assessorskan Ahlman finge leverera hälften af de vid den sednare Auctionen i Hattanpää influtne 360 RB. 14 fl. 11 r. men som dessa allskillige i Bouppteckningsinstrumentet upptagne fordringsposter, nämligen hos Herr Lieutenanten H. F. Brahe 4 RB. 10 fl. 5 r. hos Herr Cornetten J. von Kramer, 21 RB. och hos Sergeanten Ekvall 62 RB. 44 fl. 10 r., tillsvidare af de säljande, dels för, dels vid Bouppteckningen til Enke Fru Assessorskan inbetalte, så borde de samma, utgörande tillsammans 88 RB. 7 fl. 3 r. förut ifrån Fru Assessorskans hälft afdragas.

Justerades den 1 Aug. 1800.

Engelbr. Ranchen

d. 19. Sept. 1800
C. U.

År 1800 den 19 September närvarande i Oeconomie-Utskottet Ord. föranden Herr Assessoren Rancken, Herr Auditeuren Wansdorff, Herr Advocat Fiscalen Borgström, Herr Rådmannen Lantin, Herr Past. Inspectoren Jung, Herr Apothekaren Myöth och Herr Handelsmannen Roos. —

Herr Assessoren Björkbom och Herr Handelsmannen John anmäldes vara på landet utreste.

§ 1.

Sedan Assessoren och Regements Fältskären Herr Lars Hedberg Larsson lätit vid Kämnärs Rätten i Björneborg den 4 sistl. Februarii edeligen afhöra Regements Auditeuren Herr Assessoren Jan Lindeholm, til utredande deraf, at den Skuldsedel på Tyratio Riksdaler som Assessoren Hedberg den 18 December 1790 til afledne Herr Kronobefallningsmannen A. Lindholm utgifvit, icke blifvit lemnad: utfärdande på erhållit lån, utan som bevis öfver omförmälet förhållande å den upbördade Skuldsedeln i listan den gjort Herr Assessorens på Lönd anlagne Rände- och Vionde betalare, så har Herr Assessoren, samte inlemnande af Protocollet, hos Bolagskapet anhållit, at actan måtte återgå för utgifne Skuldsedel, i händelse den skulle finnas bland Ahlmanska eller Ahlmanska Stadbehofens papper; och Bolagskapet öfver denna anhållan infordrat Utskottets utlåtande.

Hvarföre, emedan icke i Bouppteckningsinstrumentet upptagen, igenfanns ibland kärandes papper, af följande lydelse:

Af Kronobefallningsmannen Välaktade Herr Abraham Heinie Ekholm bekommit en Valuta Syratio RC. Specie, som enligt Ordres eller vid påfordran skall uttalas, som reverserar. Kaugasala den 18 Decembr. 1790.

Lars Hedberg Larsson.

För den del af Hedbergs Löningsräntor och Grunde Spannmål, som Herr Assessoren Ahlman efter remonadan upburit och quitterat för åren 1795, 1796 och 1797, finner Herr Assessoren Ahlman jämväl i lifstiden kafva upprättat en här bifogad Redogörelse utan datum, uti hvilken in Credito följande skuldsumma förekommer:

Efter en ovilkorlig Revers af den 18 Dec. 1790 hafver Herr Assessoren til Kron. Kronobefallningsman Ekholms Herrhus 40 RC. kreditera medel jag, som förmyndare för Ekholms barn nu måste innehålla emot det samma Revers af mig quitterad här återfolgen.

Med denne Redogörelse levereras Contant 19 Rdr 11 fl.

G. A.

Och finnes denna Redogörelse afseend återvigd i Hauptekenings Instrumentet efter afledne Herr Assessoren Ahlman, och Herr Assessoren Hedbergs fordran, såsom af Enke Fru Assessor Joh. Ahlman godkänd, under Titeln afskrifning, upptagen med 49 Rdr 11 fl.

~~Utskrifvet utur i anledning häraf af den handa~~

Ytterligare finnes även ibland Ahlmanska Documenterne en Protocollsmemoria dat. Gustaf Fontainiemi den 7 Decembr. 1793, och innehållande förteckning öfver Reverser dem Assessor Ahlman til indrifvande omvittigit, hvaribland även förekom Den af Assessoren Hedberg den 18 Decembr. 1790 på Syratio RC. utgifne. —

d. 19. Sept. 1800

C. U.

Utskrifvet gjordes i anledning af allt detta, i den sanka, at Herr Assessoren Hedbergs Skuldsedel, såsom ovilkorlig, så snyggt som man borde kunde Herr Assessoren utan losen återställas, som sällskapet för den innehåll måtte blifva skyldige anse vingarne försvarige; men då Herr Assessoren Ahlman upprättade, och icke expedierade Redogörelse borde utskrifvas och Herr Assessoren Hedberg tillhändas, som i handelse han den samma erhölle och med den innehafde Syratio nio RC. 11 fl. åtnöjdes, men ej annars, borde återgå sin Revers.

§ 2.

Uti Memorial af den 20 förra. Aug. hade Herr Commissions Landtmätaren A. U. Becker gjort förfrågan om Sällskapet ville gifva utlåtande angående myntsorten, uti hvilken det lån på 2000 Riksdaler tillförne tillvunnit, för hvilket framlidne Herr Assessoren Ahlman til Herr Kapitainen, Fordrarens Krigsrådet Fredrik von Knorring utfärdat sin propria Borgen, eller icke; men som Sällskapet redan uti Högloffl. Kongl. Åbo Hofrätt förr afgifvit sin förklaring öfver den af Herr Assessoren Algoth Björkbom, i anledning af samma Borgen förda inteckningen, så fanns denna fråga, hvilken desutom af Lagmans Rätten i Åbo och Björneborgs Lagsaga skall vara genom Laga kraft vunnen dom afgjord, för närvarande icke vara Sällskapet, hvarföre Utskottet tillstyrkte at lemna den samma til Becker eget utslående, om han sig därtil befogad finner.

§ 4.

Anmäldes Herr Professoren Doctor Hengström uti Dess 1:sta i denne Månad til Sällskapet inlemnade Memorial gjorde kemstallan, at til

vinnande af mera tid för Sällskapets egen-
teliga yrken, befattningen med alla af Ahl-
manska Testamentet härrörande Liquider
och Skuldfordrings mål må öfverlemnas til
en särskilld Committé af 3 à 4 Ledamöter,
som om sina åtgärder endast kortteligen
skulle Sällskapet underrätta, var Utskottet
lika med Bredrings Utskottet, som den 3dje
innevarande sig däröfver utlåtit, af den
tanka, at Sällskapet ej kunde eller borde af-
hända sig decisions rätten i de vigtigare
frågor, som af nämnde Testamentariska
författning kunna upkomma, men at
sjelfva Lagsöknings och incasserings åt-
gärderne borde bevakas af en Ombudsman,
som vore vederhäftig, och med kännedom
af Lagar och författningar förenade kän-
nedom af Räkenskaps verket; borande
denne Syssloman, som för sitt omak skulle nyuta lön ef-
ter beprövande och öfverenskommelse,
förses med en ~~vidlöftig~~ vidsträckt och ut-
tryckliga Instruction, på det Sällskapet må
undgå, at med hvarje särskills mål taga
direct befattning.

Justerat d. 1. October

Engelb. v. Rancken.